EDMUND CRISPIN

Kaybolan Oyuncak Dükkânı

Çeviren: Burçin Karamercan

POLİSİYE | GERİLİM

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

Oxford'da kaybolan bir cinayet mahalli

Şair Richard Cadogan tatil için gittiği Oxford'da kendini karmaşık olayların içinde bulur. Gece geç saatte şehre varan Cadogan, bir oyuncak dükkânının kapısının açık olduğunu fark eder. İçeride hırsızları bulacağını düşünerek dükkâna girer ama yaşlı bir kadının cesediyle karşılaşır. Daha cesedi tam inceleme fırsatı bulamadan kafasına aldığı darbeyle bilincini kaybeder.

Sabah kendine geldiğinde yaptığı ilk iş polise gidip bütün gördüklerini anlatmak olur. Ancak artık ortada ne oyuncak dükkânı vardır ne de bir kadın cesedi. Bu kadar imkânsız görünen bir olayı kim çözer? Tabii ki bitip tükenmek bilmeyen enerjisi, tuhaf tavırları ve konuşmalarıyla Oxford'da adından sıkça söz ettiren Gervase Fen.

Usta polisiye yazarı Edmund Crispin'in klasikleşmiş dedektifi Gervase Fen'in en ünlü macerası olan *Kaybolan Oyuncak Dükkânı*, hem türün meraklıları hem de 20. yüzyıl İngilteresi'nde eşsiz bir maceraya atılmak isteyen okurlar için kaçırılmaması gereken bir fırsat.

"Eğlenceli maceralar."
Washington Post

"İnanılmaz bir mizah anlayışı."
Independent

ISBN 978-975-08-5093-6
25 TL
KDV'den muaftır.

KAYBOLAN OYUNCAK DÜKKÂNI

Edmund Crispin, asıl adıyla Robert Bruce Montgomery, 1921'de Buckinghamshire'da doğdu. 1943'te Oxford, St. John's College'dan mezun olduktan sonra aralarında Kingsley Amis ve Philip Larkin'in de olduğu ünlü bir edebiyat çevresine girdi. Edmund Crispin adıyla dokuz polisiye roman, kırk iki kısa hikâye yazdı. Polisiye alanında şöhret elde eden Montgomery aynı zamanda başarılı bir piyanist ve bestekârdı.
Montgomery 1967'den sonra *Sunday Times* için polisiye kitap eleştirileri yazdı, pek çok bilimkurgu antolojisinin editörlüğünü üstlendi. 1950'lerdeki altın çağından sonra emekliye ayrıldı ve 1978'deki ölümüne dek Devonshire'da yaşadı.

Burçin Karamercan, Kadıköy Maarif Koleji ve Boğaziçi Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesi Ekonomi Bölümü'nden mezun oldu. 1987-1997 arasında Eczacıbaşı Grubu, Unilever ve British Airways'de çeşitli pozisyonlarda görev aldı. 1997 yılından itibaren vizyonunu, "İnsanların ve Organizasyonların Yüksek Tatminli bir Performansa Ulaşmaları" yönünde değiştirerek, kurumlar ve insanlar için değişim yönetimi alanında çalışmaya başladı. Yaklaşık 25 yıldır, 40'tan fazla küresel şirket ve her seviyede 12.000'den fazla yönetici ile çalışan Karamercan liderlik, iletişim, kariyer ve kişisel gelişim ile bire bir koçluk konularında uzmanlaşmıştır. Uluslararası Koçluk Federasyonu ICF üyesidir. Ekim 2019'da "Duygusal Zekâ" (EQ) konusunda dünyanın ilk ve en büyük uluslararası organizasyonu Six Seconds'ın Türkiye partneri olan *Hayatın Ritmi Koçluk&Eğitim&Danışmanlık* şirketinde iş ortağı oldu. Değişim yönetimi vizyonu içinde, gönüllülük alanında etkin çalışır. Bir STK gönüllüsü olarak Zekeriyaköy Spor Kulübü'nün kurulmasında rol almış ve yedi sene başkanlığını yapmıştır.
Evli ve bir kız çocuğu annesidir.

Başlıca çevirileri: Peter Ackroyd: *Cinayet Sanatı*, Beverly Clearly: *Ramona ile Babası*, Lynne Reid Banks: *Dolabın Esrarı* ve Edmund Crispin: *Kaybolan Oyuncak Dükkânı*.

EDMUND CRISPIN

Kaybolan Oyuncak Dükkânı

Roman

Çeviren
Burçin Karamercan

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5825
Edebiyat - 1674

Kaybolan Oyuncak Dükkânı / Edmund Crispin
Özgün adı: **The Moving Toyshop**
Çeviren: **Burçin Karamercan**

Kitap editörü: **Ümran Özbalcı**
Düzelti: **Filiz Özkan**

Kapak tasarımı: **Nahide Dikel**
Grafik uygulama: **Merve Çakıroğlu**

Baskı: A4 Ofset Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş
Otosanayi Sitesi Yeşilce Mah. Donanma Sok.
No: 16 Seyrantepe - Kağıthane / İstanbul
Telefon: (0 212) 281 64 48
Sertifika No: 44739

Çeviriye temel alınan baskı: HarperCollins, Londra, 2015
1. baskı: İstanbul, Temmuz 2021
ISBN 978-975-08-5093-6

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2018
Sertifika No: 44719
Copyright © Rights Limited, 1946
Bu kitabın telif hakları AnatoliaLit Ajans aracılığıyla alınmıştır.

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: **ykykultur@ykykultur.com.tr**
facebook.com/**yapikrediyayinlari**
twitter.com/**YKYHaber**
instagram.com/**yapikrediyayinlari**

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İÇİNDEKİLER

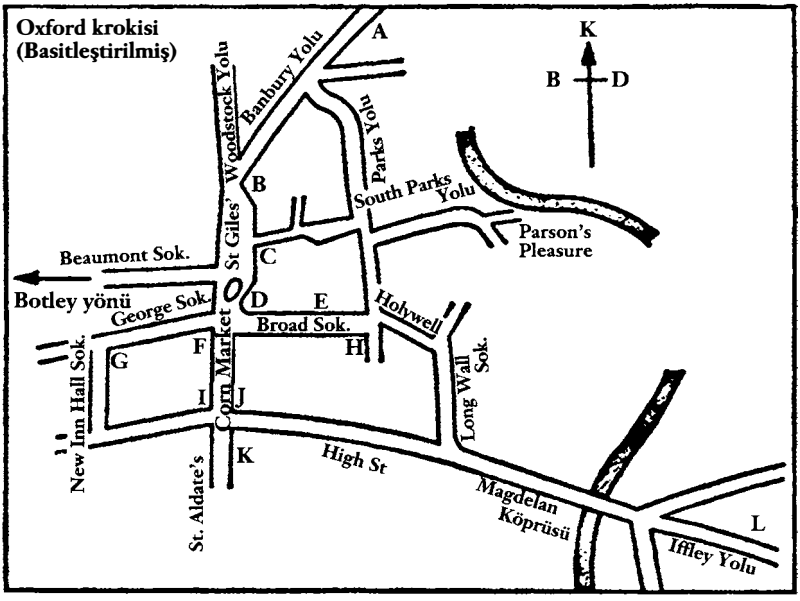
Not • 9
1.Sinsi Şairin Bölümü • 13
2. Şüpheci Profesörün Bölümü • 30
3. Samimi Avukatın Bölümü • 43
4. Kızgın Jane Austen Hayranı'nın Bölümü • 58
5. Görünmez Tanığın Bölümü • 76
6. Değerli Kamyoncunun Bölümü • 90
7. Hoş Genç Hanımın Bölümü • 107
8. Eksantrik Milyonerlerin Bölümü • 120
9. Kötü Niyetli Medyumun Bölümü • 136
10. Kesintiye Uğramış Seminerin Bölümü • 151
11. Nevrotik Doktorun Bölümü • 167
12. Kayıp Halkanın Bölümü • 184
13. Dönen Profesörün Bölümü • 201
14. İleri Görüşlü Hiciv Ustasının Bölümü • 217

Philip Larkin'e,
dostluk ve saygıyla

Not:

Sadece en saf insanlar bu hikâyedeki olayların ve karakterlerin kurgu olmadığını düşünecektir. Eski ve asil şehir Oxford'un, İngiltere'nin tüm kentlerinin alışılmadık olaylarının ve karakterlerinin atası olduğu doğru. Ama her şeyin de bir sınırı var.

E.C.

Semboller

A. Oyuncak dükkânı (ikinci konumu)
B. St. Christopher's
C. St. John's
D. Balliol
E. Trinity
F. Lennox
G. Mace and Sceptre
H. Sheldonian
I. Rosseter'ın ofisi
J. Pazar
K. Karakol
L. Oyuncak dükkânı (ilk konumu)

1
Sinsi Şairin Bölümü

Richard Cadogan tabancasını kaldırdı, dikkatlice nişan aldı ve tetiği çekti. Patlama önce küçük bahçeyi inletti, ardından suya düşen bir çakıl taşının etrafındaki genişleyen halkalar gibi, St. John's Wood'un banliyölerinde, yoğunluğu gitgide azalan bir gürültü patırtıya neden oldu. Yaprakları sonbahar ışığında kahverengi ve altın sarısı görünen kurum kaplı ağaçlardan, ürkmüş kuş sürüleri havalandı. Uzaklarda bir köpek havlamaya başladı. Richard Cadogan yerinden kalkıp hedefe gitti ve onu keyifsizce inceledi. Hedefte tek bir iz bile görünmüyordu.

"Iskaladım" dedi dalgın dalgın. "Olacak şey değil."

Birinci sınıf edebiyat yayıncılarından biri olan Bay Spode (Spode, Nutling, and Orlick yayınevinden) –muhtemelen dikkat çekmek için– pantolon cebindeki paraları şıngırdattı. "İlk bin için yüzde beş" dedi. "İkinci binde ise yedi buçuk. Bundan daha fazlasını satamayız zaten. Avans da yok." Hafifçe öksürdü.

Cadogan yerine döndü ve hafif bir şaşkınlıkla tabancasını inceledi. "Bunları hedeflememeli tabii ki" dedi. "İnsan içinden geldiği gibi davranmalı." Keskin hatları, kalkık kaşları ve koyu renk gözleri olan, sert bakışlı, cılız bir adamdı. Bu Kalvinist görüntüsü yanıltıcıydı; çünkü Bay Cadogan aslında sıcakkanlı, rahat ve romantik bir adamdı.

"Bu sana uyacaktır sanıyorum?" diye devam etti Bay Spode. "Her zamanki gibi." Bir kez daha gergin bir şekilde

hafifçe öksürdü. Bay Spode para konuşmaktan her zaman nefret ederdi.

Cadogan iki büklüm olmuş, yerde ayaklarının dibindeki kuru çimende açık duran kitabı okuyordu. "*Tabancayla her türlü atışta*," diye okudu, "*atıcı tabancaya değil hedefe bakar.* Hayır. Avans istiyorum. En az elli pound."

"Tabancalarla ilgili bu takıntın da nerden çıktı?"

Cadogan hafif bir iniltiyle doğruldu. Otuz yedi yılın her ayını vücudunda hissediyordu. "Bak" dedi. "İkimiz de aynı anda aynı konudan bahsedersek daha iyi olacak. Bir Çehov oyunu oynamıyoruz. Ayrıca biraz kaçamak cevaplar veriyorsun. Senden avans istiyorum, elli pound."

"Nutling... Orlick..." Bay Spode rahatsızlıkla kıpırdandı.

"Hem Nutling hem de Orlick efsanevi ve inanılmazlar." Richard Cadogan sağlam duruyordu. "Her ikisi de kendi kötülüğünün, cahilliğinin ve zevksizliğinin suçunu üstlenmek için icat ettiğin günah keçileri. Ortak kanıya göre yaşayan en ünlü üç şairden biriyim, hakkımda yazılan üç kitapla (hepsi korkunç, ama boş ver) ve 20. yüzyıl edebiyatının tüm anlatımlarında uzun methiyeler düzülmüş biri olarak karşındayım..."

"Evet, evet." Bay Spode gelmekte olan bir otobüsü durdurmak istermiş gibi elini kaldırdı. "Şüphesiz ki, çok ünlüsün. Evet." Gergin gergin öksürdü. "Ama maalesef bu, herkesin senin kitaplarını aldığı anlamına gelmiyor. Halk kültürsüz ve şirket bunu kaldırabilecek kadar zengin değil, o yüzden–"

"Tatile gidiyorum ve *paraya ihtiyacım var.*" Cadogan başının üzerinde uçan bir sivrisineği eliyle kovaladı.

"Evet, tabii ki. Ama elbette... Biraz daha güfte? Danslar için?"

"Sana şu kadarını söyleyeyim sevgili Edwin..." Cadogan burada yayıncısının göğsüne hafifçe dokundu, "Bir dans şarkısı güftesi için aylarca düşündüm çünkü 'İngiliz'le kafiyeli bir kelime bulamadım..."

"Dingiliz" diye âcizce önerdi Bay Spode.

Cadogan adama küçümseyerek baktı. "Ayrıca" diye devam etti. "Hayatımı dans sözleri yazarak kazanmaktan da sıkılmış ve yorulmuş durumdayım. Desteklemem gereken yaşlı bir yayıncım olabilir..." Yeniden Bay Spode'un göğsüne hafifçe dokundu, "ama benim de sınırlarım var."

Bay Spode mendiliyle yüzünü sildi. Yüzü neredeyse tam bir yarım daire şeklindeydi; kaşları o kadar kalkıktı ki neredeyse kel kafasına ulaşıyordu, burnu bir kanca gibi içe, çenesi de zayıf ve acınası bir şekilde boynuna doğru katlanıyordu.

"Belki" diye mırıldandı, "yirmi beş pound?.."

"Yirmi beş pound! Yirmi beş pound!" Cadogan tabancasını tehditkâr bir şekilde salladı. "Yirmi beş pound ile nasıl tatil yapabilirim? Bayatlıyorum burada sevgili Edwin. Bu St. John's Wood'dan bıktım. Hiç yeni fikrim yok. Bir sahne değişikliğine ihtiyacım var – yeni insanlar, heyecan ve maceraya. Aynı Wordsworth'ün son zamanları gibi. Manevi sermayemden besleniyorum."

"Wordsworth'ün son zamanları." Bay Spode önce kendi kendine kıkırdadı, sonra uygunsuz bir şey yapmış olduğundan şüphelenerek aniden sustu.

Ama Cadogan aldırmadan söylevine devam etti. "Aslında canım biraz romantizm istiyor. İşte *bu yüzden* tabancayla atış yapmayı öğreniyorum. Eğer bana elli poundu vermezsen, belki aynı nedenle seni de vurabilirim." Bay Spode yerinden sıçradı. "Bir bitkiye dönüşüyorum. Zamanımdan önce yaşlanıyorum. Freia altın elmalarla ilgilenemeyince Tanrılar bile yaşlandı. Sen, sevgili Edwin, burada elli pound için önemsiz bir kavgaya girişmek yerine, lüks bir tatile gitmem için bana kaynak sağlamalısın."

"Belki de benimle birlikte Caxton's Folly'de birkaç gün kalmak istersin?"

"Bana macera, heyecan ve güzel kadınlar sunabilir misin?"

"Serserilik fantezileri" dedi Bay Spode. "Tabii ki eşim var..." Karısını, seçkin bir şairin yenilenmesi ya da herhangi bir nedenle herhangi biri için feda etmeye tamamen karşı

olamazdı. Elsie bazen çok yorucu olabiliyordu. "O zaman" diye umutla devam etti, "şu Amerikan ders turları var..."

"Daha önce de söyledim Erwin, bu konu bir daha açılmamalı. Ne olursa olsun ders vermem artık." Cadogan çimenlerin üstünde bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı. Bay Spode, o esnada Cadogan'ın sık siyah saçlarının ortasında bir alanın kelleşmiş olduğunu fark etti üzüntüyle. "Ders vermeyi hiç istemiyorum. Ders vermeyeceğim. İstediğim Amerika değil; istediğim Poictesme* ya da Logres**. Tekrar ediyorum, yaşlanıyor ve bayatlıyorum. Ben tedbirli hareket ediyorum. Yarına kulak veriyorum. Bu sabah, bir faturayı gelir gelmez hemen ödediğimi fark ettim. Bunlar bitmeli. Başka bir çağda olsa, kayıp gençliğime geri dönebilmek için çocukların yaşayan kalplerini yiyip bitirirdim. Bu şartlar altında," Bay Spode'un yanında durdu ve sırtına öyle bir heyecanla vurdu ki, zavallı adam neredeyse düşüyordu, "Oxford'a gitmeliyim."

"Oxford. Ah." Bay Spode kendini toparladı. İşle ilgili utanç verici iddialarından geçici olarak uzaklaşmış olmaktan memnundu. "Çok iyi fikir. Bazen ben de üzerinden bir yıl geçmesine rağmen işi buraya taşıdığıma pişman oluyorum. Kimse orada, arada bir ev hasreti çekmeden benim yaşadığım kadar yaşayamaz." Sanki bu Oxford fikri kendisinden çıkmış gibi, tombul küçük vücudunu bir korse gibi saran havalı fuşya rengi yeleğini keyifle okşadı.

"Olabilir." Cadogan, yüzündeki soylu hatları büyük bir ciddiyetle kırıştırıp ekşitti. "Tüm şehirlerin çiçeği Oxford. Ya da orası Londra mıydı? Neyse, çok da fark etmez."

Bay Spode kararsızlıkla burnunun ucunu kaşıdı.

"Oxford," diye coşkuyla devam etti Cadogan, "guguk kuşlarının öttüğü, çan seslerinin yankılandığı (o kadar ki, neredeyse insanın dikkatini dağıtıyorlar), tarlakuşları ile büyülenip, kargalarla çevrelendiğin ve nehirlerle sarıldığın, rüya gibi bir şehir. Hopkins'in dehasının çoğunun, her şeyi

* James Branch Cabell'in fantezi eserlerindeki kurgusal ülke veya bölge (ç. n.)

** Kral Arthur'un Britanya Meselesi'ndeki krallığı (ed.n.)

yanlış sıraya koymasıyla ilgili olabileceğini hiç düşündün mü? Oxford – çiçek açan gençliğin geliştiği yer. Yok, orası Cambridge'di, ama tuhaf gelmiyor. Tabii ki..." Cadogan tabancasını Bay Spode'un korkuyla büyümüş gözlerinin önünde tehditkâr bir şekilde sallıyordu, "üniversite öğrencisiyken oradan nefret etmiştim; kötü, çocuksu, basit ve ham bulmuştum. Ama şimdi bunların hepsini unutacağım. Geçmişe dönük tatlı bir ağırlık duygusu ve sevecen bir boş vermişlikle oraya geri döneceğim. Tabii bunlar için..." Sesi suçlayıcı bir ton aldı, "paraya ihtiyacım var." Bay Spode'un kalbi yerinden çıkacak gibi oldu. "Elli pound."

Bay Spode öksürdü. "Gerçekten sanmıyorum..."

"Nat Nutling. Oust Orlick" dedi Cadogan büyük bir ilgiyle. Bay Spode'un kolunu tuttu. "İçeri girelim de sinirlerimizi yatıştıracak bir şeyler içerken konuşalım bu konuyu. Tanrım, hemen hazırlanacağım ve ilk trene atlayıp bir kez daha Oxford'a gideceğim..."

Konuştular. Bay Spode alkole karşı dayanıksızdı ve para hakkında konuşmaktan nefret ederdi. Nihayet ayrıldıklarında, çek defterinin karşı sayfasında, toplam elli pound, ödenecek kişi Bay Richard Cadogan yazıyordu. Şair, gözleri önyargıyla tamamen kör edilmemiş herkesin bekleyeceği gibi, bu ilişkinin kazanan tarafı olmuştu.

Cadogan, yayıncısı ayrılır ayrılmaz bazı eşyalarını çantaya attı, hizmetçisine kesin talimatlarını iletti ve saat akşam sekiz buçuk olmasına rağmen daha fazla oyalanmadan Oxford'a gitmek üzere yola koyuldu. Bir araba tutacak kadar parası olmadığı için metroyla Paddington'a gidip oradaki barda birkaç litre bira içtikten sonra kendisini Oxford trenine attı.

Tren hızlı değildi ama Cadogan bunu umursamadı. Orta yaşın getirdiği endişe ve nefret uyandıran ataklardan, St. John's Wood'daki hayatının tekdüzeliğinden, sıkıcı edebiyat partilerinden, tanıdıkların anlamsız konuşmalarından bir süreliğine de olsa kaçıyor olduğu gerçeği onu mutlu ediyordu. Edebi ününe rağmen, aslında yalnız ve kendisine

sorarsanız, gayri insani bir hayat sürdürüyordu. Tabii ki bu tatilin ve getireceği zevklerle sıkıntıların, diğerlerinden çok da farklı olacağına inanacak kadar iyimser değildi. Öte yandan bu değişim ve yeniliğin tatlı cazibesine karşı tamamen duyarsızlaşacak kadar bilge ve gerçekçi olmadığını keşfetmekten de memnuniyet duydu. Fand onu hâlâ okyanusun beyaz dalgalarının arasından çağırıyordu; uzak dağların ötesinde hâlâ Hesperidlerin gül yatakları vardı ve çiçek perileri hâlâ Klingor'un büyülü bahçelerinde şarkılar söylüyordu. Bu yüzden kendi kendine öyle bir neşeyle güldü ki, trendekiler ona dikkatle baktılar. Kompartıman boşaldığında, kendi kendine şarkılar söylüyor ve hayali bir orkestrayı yönetiyordu.

Didcot'a geldiklerinde trenin yanında yürüyen bir görevli, "Son Durak" diye bağırdı. Cadogan indi. Neredeyse gece yarısı olmuştu, gökyüzünde etrafında düzensiz bulutların sürüklendiği soluk bir ay vardı. Biraz araştırmayla kısa süre sonra Oxford'a bir aktarma seferi olduğunu öğrendi. Bazı başka yolcular da onun gibi bekliyorlardı. Hepsi platformda bir aşağı bir yukarı yürüyor, sanki kilisedelermiş gibi alçak sesle aralarında konuşuyor ya da tahta banklara oturuyorlardı. Cadogan bir görevli gelip de onu kaldırıncaya kadar bir posta yığınının üzerine oturdu. Gece ılık ve çok sessizdi.

Uzunca bir bekleyişten sonra, tren platforma yanaştı ve hepsi trene bindiler, ama görevliler yeniden "Son durak!" diye bağırdılar; yolcular trenden inerlerken tüm vagonlardaki ışıkların tek tek kapatıldığını gördüler. Cadogan görevliye Oxford treninin ne zaman geleceğini sordu, sorduğu görevli onu bir başkasına yönlendirdi. Gişenin arkasında çayını içerken bulduğu bu yeni yetkili ise herhangi bir öfke ya da şaşkınlık göstermeden, o gece Oxford'a gidecek başka bir tren olmadığını söyledi. Bu bilgi, platformdaki beklenen 11:53 treninin henüz gelmediğini söyleyen üçüncü bir görevliden tepki aldıysa da, çay içen yetkili dünden itibaren artık 11:53 treninin olmayacağını belirtti. Bu noktayı vurgulamak için yumruğunu sık sık ve kuvvetle masaya vurdu.

Üçüncü hizmetli pek ikna olmuş görünmüyordu. Gözlerinden uyku akan ufak bir oğlan, henüz gelmiş olan trenin makinistine danışmak için o tarafa gönderildi ve makinist, bu gece Oxford'a gidecek başka bir tren olmadığını onayladı. Çocuk üstüne bir de, bütün otobüs seferlerinin iki saat önce durduğunu söyledi.

Bu keyifsiz haberlerle karşılaşan Cadogan'ın tatil coşkusu azalmaya başlamıştı; ancak, orta yaşlıların rahatlık ve kolaylık arzusunun utanç verici bir göstergesi olarak gördüğü bu duygudan çabucak kurtuldu. Acı acı homurdanan diğer yolcular kendilerine bir otel aramak için istasyondan ayrılırken, Cadogan çantasını orada bırakıp belki geceye kalmış bir araba ya da kamyondan yardım alabilirim umuduyla yola çıkmaya karar verdi. Yürürken, o zayıf ve renksiz ay ışığının küçücük asfalt yolları, demir korkulukları, dantel perdeleri olan ve Metodist şapellere bakan çirkin tuğla evler üzerindeki etkisini hayranlıkla izledi. Kalbinden yükselen bu tuhaf duygunun aslında şiir anlamına geldiğini hissetti, ama bu tip duyguların utangaç hayvanlar olduğunun da farkındaydı ve korkutup uzaklaştırma endişesiyle onları şimdilik görmezden geldi.

Arabalar ile kamyonların durmak konusunda pek istekli olmadığı anlaşıldı –yıl 1938'di ve Britanyalı sürücüler otomobil hırsızlarıyla ilgili dönemsel korkularından birini daha yaşıyorlardı– ancak sonunda sekiz tekerli bir tanesi yavaşça durdu ve Cadogan arabaya tırmandı. Şoför iriyarı, suskun bir adamdı; gözleri gece boyunca araba kullanmaktan kıpkırmızıydı ve küçülmüştü.

Konuşmaya başladıklarında, "Yaşlı Gemici* bile benden daha iyiydi" dedi Cadogan neşeyle. "En azından o, üç taneden birini durdurmayı başarmıştı."

"Okuldayken okumuştum" diye yanıtladı sürücü uzun uzun düşündükten sonra. *"Binlerce binlerce sümüklü şey yaşadı ve ben de yaşadım.* Bi' de buna şiir diyorlar." Küçümseyerek pencereden dışarı tükürdü.

* İngiliz şair Samuel Taylor Coleridge'in şiirine gönderme (ç. n.)

Cadogan biraz şaşırdıysa da cevap vermedi. Kamyon Didcot'nun banliyölerine doğru ilerlerken sessizce yan yana oturdular. Yaklaşık on dakika sonra:

"*Kitaplar*" diye devam etti sürücü. "İyi bir okuyucuyumdur. Öyleyim. Şiir değil ama. Aşk hikâyeleri ve polisiye kitaplar. Bir tanesine kaydolmuştum." Derin bir nefes aldı; büyük bir gayretle zihnini çalıştırdı ve aradığını buldu: "Kitap ödünç veren kütüphanelerden birine." Kara kara düşündü. "Ama yetti artık. İçinde iyi olan ne varsa hepsini okudum."

"Biraz şişiniyor musun yoksa?"

"Geçen gün iyi bir şey daha okudum gerçi. *Lady Bir Şey'in Sevgilisi.* Eski usul bir şeydi, merak ediyorsan." Elini bacağına vurup kahkahayı patlattı.

Kültürün bu delilleri karşısında hafif bir şaşkınlık geçiren Cadogan, cevap veremedi. Yollarına devam ederken, kamyonun farları iki tarafta akıp giden çitleri parça parça aydınlatıyordu. Bir defasında, yanan farlardan büyülenen bir tavşan o kadar uzun süre onlara bakakaldı ki tekerleklerden son anda kaçabildi.

Daha uzun süren bir sessizliğin ardından –belki çeyrek saat kadar sonra– Cadogan bir gayret konuştu:

"Londra'dan buraya epey zorlu bir yolculukla geldim. Çok ağır bir trenle. Her telgraf direğinde durdu neredeyse – bir köpek gibi."

Sürücü ciddi bir duraksamadan sonra gülmeye başladı. O kadar çok ve uzun güldü ki, Cadogan adamın aracın kontrolünü kaybedeceğinden korktu. Ancak böyle bir şey yaşanmadan önce neyse ki Headington kavşağına geldiler ve şiddetli bir fren sesiyle kenara çektiler.

"Seni bur'larda sallamam lazım" dedi sürücü; hâlâ sessiz bir neşeyle sarsılıyordu. "Şehre girmiyorum. Burdan aşşağı yürü, hemencik Oxford'a varırsın."

"Teşekkürler" dedi Cadogan ve yola indi. "Çok teşekkürler. Ve iyi geceler."

"İyi geceler" dedi sürücü de. "Köpek gibi ha? Bu iyiydi." Bir filin ağaçları ayağının altına almasına benzer sesler

çıkartarak motoru vitese taktı ve yola koyuldu; hâlâ yüksek sesle gülüyordu.

Kamyonun sesi duyulmaz olduktan sonra, dağınık ışıkları ile yuvarlak kavşak çok ıssız göründü. İlk defa Cadogan o gece nerede kalacağını bilmediğini fark etti. Otellerde sadece gece görevlileri kalırdı, kolejler de kapalıydı. Sonra aniden gülümsedi. Oxford'da böyle şeylerin önemi olmazdı ki. Sadece kolejinin duvarından atlaması yeterliydi (Tanrı biliyor ya, eski günlerde çok yapmıştı bunu) ve sonra birinin oturma odasındaki koltukta uyuyabilirdi. Kimsenin umurunda olmazdı; oturma odasının sahibi bu duruma ne şaşırır ne de bundan rahatsız olurdu. Oxford Avrupa'da bir insanın istediği her türlü tuhaf şeyi yapıp hiç tepki almayacağı tek yerdi. Başka hangi şehirde, diye kendi kendine sordu Cadogan üniversite günlerini hatırlayarak, gecenin bir saatinde bir polise gidip de epistomolojiyle ilgili nutuk çekebilir ve öfke ya da şüpheyle karşılanmazdınız?

Cadogan dükkânları ve trafik ışıklarının oradaki sinemayı geçip yürümeye başladı ve uzun, dolambaçlı tepeden aşağıya doğru ilerledi. Ağaçların arasındaki bir açıklıktan Oxford'un ilk gerçek görüntüsünü yakaladı; bu etkisiz ay ışığında derin suların altındaki kayıp Atlantis'in anıtları gibi, kuleleri ve burçlarıyla hayalet bir sualtı şehrine benziyordu. Küçücük sarı bir ışık birkaç saniyeliğine parıldadı, ışığı titredi ve söndü. Havanın sükûnetinde uzaklardan, sanki daha sonra takip edecek çanların habercisi olan ve saat biri vuran gongun sesini duydu; Breton mitolojisindeki batık katedralin çanları gibi, bu tek çan diğerlerine öncülük etti, ortalık yeşil derin su akıntılarıyla çalkalandı ve sonrasında sessizliğe gömüldü.

Tuhaf bir memnuniyetle, daha hızlı yürümeye başladı, kendi kendine şarkı söylüyordu – zihni boşalmış gibiydi, sadece bakıyor ve gördüklerini seviyordu. Oxford'un eteklerinde kayboldu ve yolunu yeniden bulmak biraz zamanını aldı. Hangisiydi; Iffley Yolu mu yoksa Cowley mi? Burada öğrenciyken bile hiçbir zaman emin olamamıştı bundan. Zararı

yok; nasılsa sonunda Magdalen Köprüsü ve High Street vardı, onların arkasında da yolcuların koruyucu azizi olan St. Christopher's Koleji. Yolculuğunun, bu kadar olaysız bitmesi onu biraz hayal kırıklığına uğrattı.

Headington'dan buraya yürüyüşü sırasında ne bir yaya ne de bir araç görmüştü, Oxford'un bu saygın ve oldukça süslü meydanının sakinleri çoktan yataklarında olmalıydılar. Her iki tarafında sıralanan dükkânlarıyla yol, uzun ve terk edilmiş görünüyordu. Binaların köşesinden çıkan hafif bir rüzgâr, ihmalkâr bir esnafın, dükkânının önünde açık bıraktığı beyaz tenteyi silkeledi. Yürürken Cadogan'ın gözleri, çevredeki tek hareket bu olduğu için, boş boş oraya takıldı. Binanın yanına geldiğinde dükkân sahibinin adını aradı ama isim tentenin gölgesinde gizlenmişti. Sonra dükkânın kendisine baktı. Vitrinlerdeki panjurlar kapalı olduğu için buranın ne dükkânı olduğunu göremedi. Gereksiz bir merakla ilerledi ve kapıya doğru yürüyüp açmaya çalıştı. Kapı açıldı.

Bu esnada durup düşündü. Elbette ki tüccarların geceleri dükkânlarını kilitlememeleri olağan bir durum değildi. Öte yandan saat çok geç olmuştu ve eğer hırsızlar içeri girerse büyük bir şanssızlık olurdu ama bu da onu ilgilendiren bir konu değildi. Dükkân sahibi belki de üst katta yaşıyordu. Bu durumda gece yarısı uyandırılıp haberdar edilmekten memnun olabilirdi ama belki de olmazdı. Cadogan başkalarının işine burnunu sokmaktan hoşlanmazdı, öte yandan çok da merak ediyordu.

Sokağa doğru gerileyerek bir süre tentenin üzerindeki çirkin ve boş pencerelere baktı; sonra ani bir kararla kapıya yöneldi. Nihayetinde bu yolculuğa heyecan aramak için çıkmıştı ve bu dükkânın kapısı her ne kadar romantizme açılan bir kapı değilse de, araştırmaya değecek yeterince olağandışı bir soruna işaret ediyordu. Kapıyı ardına kadar açtı, kapı gürültülü bir gıcırtı çıkardığında midesinde endişeli bir kasılma hissetti. Bir hırsız yakalaması mümkündü ama büyük resme bakınca kendisinin bir hırsız olarak tutuklanması daha olası

görünüyordu. Kapıyı olabildiğince yavaşça kapattı, sonra sessizce durup etrafı dinledi.

Hiçbir şey yoktu.

El fenerinin ışığı bir oyuncak dükkânının küçük ve geleneksel iç mekânını aydınlatıyordu: Bir tezgâh, kasa ve onun üzerine dizilmiş oyuncaklar. Meccano marka oyuncak setleri, motorlar, bebekler, bebek evleri, boyanmış tuğlalar ve kurşun askerler. Kendi çılgınlığına küfürler savurarak daha da ilerledi ve büyük (sönük) balonlarla dolu bir kutuyu hatırı sayılır bir gürültüyle devirmeyi başardı. Bu ses, kulaklarına büyük bir patlama sesiymiş gibi geldi.

Yeniden nefes almaya bile korkarak, bir kütük gibi sessiz kaldı.

Gene hiçbir şey yoktu.

Tezgâhın arkasında, bir kapıya varan üç ahşap basamak gördü. Kapıdan içeri sessizce süzüldüğünde, kendisini yukardaki kata çıkan basit ve dik bir merdivenin ucunda buldu. Kendini lanetlemeye devam ederek, merdivenlerden dikkatle, gıcırtıyla, gürültüyle ve sendeleyerek çıkmaya devam etti. Yorgun ve sinirleri harap olmuş şekilde üst kata vardı; yerleri marley benzeri bir malzemeyle kaplı küçük bir koridordu; her iki tarafında birer ve sonunda da bir tane kapı vardı. Artık elinde silahla ortaya çıkacak bir ev sahibi fikrine teslim olmuştu ve kafasında onu sakinleştirebilecek açıklamalar bulmakla meşguldü. Ne de olsa, bir dükkânın kapısını açık bulan herhangi birinin içeri girip her şey yolunda mı diye bakması mant... ya da belki, bu kadar incelikli ve beyhude bir kurtarma çalışması pek de mantıklı değildi.

Ama gene, hiçbir ses yoktu.

Bu çok tuhaf, dedi Cadogan kendi kendine büyük bir ciddiyetle. Ön odalar muhtemelen oturma odalarıdır. Bunlardan birine girecek ve her şeyin yolunda olduğundan emin olacaksın. Ondan sonra onurun tatmin olmuş bir şekilde buradan olabildiğince hızlı ayrılabilirsin.

Cesaretini topladı ve ilerleyerek kapılardan birinin topuzunu çevirdi. Fenerinden yayılan küçük beyaz daire,

sıkıca kapalı olan perdelerin, ucuz lake büfenin, masanın, üzerinde büyük cafcaflı leylak rengi ve turuncu yastıklar bulunan rahatsız deri koltukların üzerinde dolaştı. Kâğıt kaplı duvarlarda hiç resim yoktu. Belli ki bir oturma odasıydı. Ama ferahlayarak gürültülü bir iç geçirmesine ve biraz olsun rahatlamasına neden olan bir şey daha vardı. Her şeyi kaplayan kalın toz ve etraftaki küf kokusu, bu evin epey bir süredir kullanılmadığını gösteriyordu. İleri doğru bir adım atınca ayağı bir şeye takıldı ve Cadogan el fenerini o yöne doğrulttu. Ardından ağzından hafif bir ıslık çıktı ve birkaç kere, "Aman, aman" dedi.

Yerde yaşlıca bir kadın yatıyordu ve ölü olduğuna şüphe yoktu.

Tuhaf bir şekilde buna hiç şaşırmadı Cadogan: Yerde uzanan ürkütücü şey, ıssız oyuncakçının gizemli cazibesini açıklıyor ve onu unutulmaz kılıyordu. Sonra kendisini kontrol etti; yerde yatan vücudun görünümü rastgele analizlere fırsat verecek şekilde değildi. Elindeki fenerin ona engel olduğunun farkına vararak geriye doğru bir adım attı ve elini kapının yanındaki elektrik düğmesine uzattı ama ucuz fırfırlı lambada ampul olmadığı için ışık yanmadı. Koridordaki masanın üzerinde bir mum görmemiş miydi? Evet hâlâ ordaydı, onu hemen alıp yakabilirdi. Fenerini masanın üzerine bıraktıktan sonra oturma odasına döndü, mumu yerdeki kadının vücudunun yanına koydu.

Kadının vücudu sağ yanına yatmış, sol kolu masanın altından arkaya doğru kıvrılmış, bacakları da ileri doğru uzanmıştı. Altmışına yakın bir kadın, diye düşündü; zira kadının saçları neredeyse tamamen beyazlamıştı, kırışmış ellerinde kahverengi lekeler vardı. Üzerindeki tüvit ceket, etek, beyaz bluz ile kalın yün çoraplar ve kahverengi ayakkabılar tombulluğunu ortaya çıkarıyordu. Sol elinde bir yüzük olmayışı ve göğüslerinin yassılığı evli olmadığı izlenimi veriyordu. Hemen yanında, masanın gölgesinde kalan beyaz bir şey vardı. Cadogan onu aldı; bir kâğıt parçasıydı, üzerinde eğimli kadın el yazısıyla bir numara yazılıydı. Şöyle bir göz

attıktan sonra, kâğıdı cebine attı. Sonra yeniden kadının yüzüne baktı.

Bu hoş bir manzara değildi çünkü kadının yüzü de aynı tırnakları gibi siyaha çalan mor bir renkteydi. Açık kalmış ağzının kenarında köpük vardı ve ağzının içinde, mum ışığında parıldayan altın bir dolgu görünüyordu. Boynunda arkadan sıkıca bağlanmış ince bir kordon gömülüydü. O kadar derine gömülmüştü ki, üzerine kapanmış et yüzünden neredeyse görünmez durumdaydı. Yerde, başının orada kurumuş bir kan gölü oluşmuştu, Cadogan bunun nedeninin başın tam tepesindeki bariz ezilme olduğunu fark etti. Kafatasının kemiğine dokundu, anlayabildiği kadarıyla kırılmamıştı.

Şu ana kadar olaya bir çocuğun tutkusuz merakıyla yaklaşırken, kadına dokunmak aniden duygularını değiştirmişti. Parmaklarındaki kanı hızla silip ayağa kalktı. En kısa sürede polise ulaşmalıydı. Bakılacak başka bir şey var mıydı? Aa, evet, yerde, hemen yanı başında kırılmış altın rengi bir kelebek gözlük... ve sonra aniden gerildi; sinirleri yüklü elektrik telleri gibi karıncalanıyordu.

Dışardaki koridordan bir ses gelmişti.

Ses belli belirsiz ve alçaktı, gene de kalbi çılgınca atmaya ve elleri titremeye başladı. Kadını öldüren kişinin halen evde olabileceği fikri, garip bir şekilde daha önce aklına gelmemişti. Kafasını çevirip yarı açık kapının arkasındaki karanlığı izlemeye başladı ve mutlak bir hareketsizlikle bekledi. Ses tekrarlanmadı. Bu ölümcül sessizlik içinde, kolundaki saatin sesi bir mutfak saatinin alarmı gibi duyuluyordu. Eğer orada biri varsa aralarında bir dayanıklılık ve sinir testi olacağını düşündü: İlk kim hareket ederse o, karşı tarafa bir avantaj yaratmış olacaktı. Dakikalar kozmik zamana has uzunluktaydı sanki – üç, beş, yedi, dokuz. Ve akıl, işgüzarlık ederek araya girdi. Ses mi? Eee, ne olmuş? Bu ev de aynı Prospero'nun adası* gibi seslerle doluydu. Zaten balmumu heykel

* Shakespeare'in *Fırtına* isimli oyununa gönderme (ç. n.)

gibi yapay bir tavırla ayakta beklemek ne işine yarayacaktı ki? Ağrıyan kaslarının yakarışı da buna eklenince, masadan mumu alıp büyük bir dikkatle etrafına bakınarak koridora doğru hareket etti.

Koridor boştu. Diğer kapılar hâlâ kapalıydı. El feneri, bıraktığı yerde aynı şekilde duruyordu. Her halükârda, ilk yapılması gereken şey bu iğrenç yerden bir an önce çıkmak ve karakola gitmekti. El fenerini aldı, mumu söndürdü ve yerine bıraktı. Fenerinin açma düğmesine hafifçe dokundu ve...

Işık yanmadı.

Cadogan sonunda ne olduğunu fark edene kadar, düğme ile belki yarım dakika vahşice ve nafile yere güreşti: Elindeki fener hafiflemiş gibiydi. Hastalıklı bir önseziyle lambanın vidalarını söktü ve pili yokladı. Pil yerinde değildi.

Bu küf kokulu koridorun zifiri karanlığında sıkışıp kalınca aniden kontrolünü kaybetti. Ona yaklaşan yumuşak ve sessiz adımların farkındaydı. Boş el fenerini körlemesine attığının ve fenerin duvara çarptığının da farkındaydı. Arkadan parlayan bir ışık demetini görmekten ziyade sezinledi. Sonra sersemletici, muazzam bir darbe geldi; sanki kafası kör edici kızıl bir alev topuyla patlatılmış gibiydi; tellerden üfüren rüzgâr sesi gibi yüksek bir çığlık ile bükülen ve küçülen parlak yeşil bir küreden başka bir şey kalmadı – o da gecenin zifiri karanlığında giderek yok oldu.

Cadogan başı ağrıyarak ve ağzındaki kuruluk hissiyle kendine geldi ve sendeleyerek ayağa kalktı. Bir anda midesi bulandı, kendi kendine aptalca homurdanarak duvara yapıştı. Kısa bir süre sonra zihni açıldı; artık etrafına bakabiliyordu. Bulunduğu oda küçüktü; neredeyse bir dolaptan biraz daha büyüktü ve içinde kova, bir paspas, fırçalar ve bir teneke cila gibi çeşitli temizlik malzemeleri vardı. Küçük pencereden içeri süzülen zayıf ışıkta saatine baktı. Beş buçuk. Saatlerdir baygındı ve şimdi de şafak söküyordu. Kendini biraz daha iyi hissederek dikkatlice kapıyı açmayı denedi. Kapı kilitliydi.

Ama pencere –dönüp baktı– kilitli değildi, üstelik açıktı da. Zorlukla bir sandığın üzerine çıkıp dışarı baktı. Giriş katındaydı; ileride, her iki tarafında kreozotlu ahşap çitler bulunan ıssız ve ihmal edilmiş bir bahçe şeridi ile geride, aralık duran bir bahçe kapısı vardı. Bu zayıf düşmüş haliyle bile dışarı çıkabilmek kolay olacaktı. Bahçe kapısının dışına çıktığında yeniden midesi bulandı, ağzı tükürükle doldu ve şiddetle kustu. Kusunca rahatladı.

Sola döndü, şimdi onu dört saat önce yürüdüğü yola geri götüren bir ara sokaktaydı; evet kesinlikle aynı yoldu bu; oyuncak dükkânından –saydı– sadece üç dükkân ötede, Magdalen Köprüsü'ne en yakın taraftaydı. Belirli noktaları fark etmek ve zihninde yeri tam oturtabilmek için duraladıktan sonra, şehre ve polis karakoluna doğru aceleyle yola koyuldu. Atlar için taştan bir yalağın olduğu bir yol ağzına çıktığı sırada artan ışık IFFLEY YOLU kelimelerini taşıyan bir levhayı aydınlattı. İşte bitmişti. Gri ve geniş Magdalen Köprüsü'nü de geçtikten sonra güvendeydi artık. Arkasına baktı, kendisini takip eden kimsenin olmadığını gördü.

Oxford mayıs sabahları hariç geç uyanır, şimdi de ortalıkta sadece bir sütçü vardı. Adam, Richard Cadogan'ın kanlar içindeki pejmürde haline boş boş baktıktan sonra yalpalayarak High Street'in geniş virajına yöneldi; sonra muhtemelen onun akşamdan kalma bir âlemci olduğunu düşünüp boş verdi. Yeni günün kurşuni tazeliği, Queen's ve University College'ın duvarlarını yalıyordu. Dün geceki ay, sabah göğüne yapıştırılan parlak bir sikke gibiydi. Hava serindi ve cilde iyi geliyordu.

Cadogan'ın başı hâlâ feci şekilde ağrısa da artık düşünebiliyordu. Karakolun St. Aldate'de, postane ile belediye binasının yakınlarında bir yerlerde, yani şu anda gittiği yönde olduğunu hatırlıyor gibiydi. Tek bir konu onu şaşırttı. El feneri, içinde piller takılı halde cebindeydi; dahası cüzdanı da içinde Bay Spode'un verdiği çekle birlikte aynı yerdeydi. Çok düşünceli bir saldırgandı bu belli ki... Sonra boğazında sıkılı iple yatan yaşlı kadını hatırladı; hiç hoş değildi.

Polis saygılı ve nazikti. Pek tutarlı olmayan hikâyesini hiç bölmeden dinleyip kendisi hakkında birkaç ek soru sordular. Sonrasında gece vardiyasından sorumlu, kıpkırmızı yüzlü ve gür, siyah bıyıklı komiser muavini konuştu:

"Peki efendim, şu anda yapabileceğimiz en iyi şey kafanızdaki çatlağı sarmak ve size bir fincan çay ile aspirin vermek olabilir. Kendinizi kötü hissediyor olmalısınız."

Cadogan durumun aciliyetini tam olarak hissettiremediği için biraz kendisine kızmıştı. "Sizi alıp hemen oraya götürmem gerekmez mi?"

"Şimdi bakın. Eğer dediğiniz gibi dört saat geçtiyse, tahmin edeceğiniz üzere, cesedi rahatça bulalım diye orada bırakmış olamazlar. Yukarıdaki odalar dolu değildi o zaman?"

"Sanmıyorum."

"Hayır. O zaman demek ki onlar dükkânı açmadan önce oraya gidip rahatlıkla etrafa bakabiliriz. Curtis, beyefendinin başını temizleyip bandaj yap. Çayınız ve aspirininiz efendim. Sonrasında kendinizi daha iyi hissedeceksiniz."

Haklıydı. Cadogan sadece dinlenme, çay ve morarmış kafatasındaki merhem sayesinde değil, aynı zamanda refakatçilerindeki neşeli metanet nedeniyle de kendisini daha iyi hissetti. Bir akşam önce Bay Spode ile St. John's Wood'daki bahçede yaptığı heyecana özlem konuşmasını biraz küçümseyerek düşündü. Yeterince oldu diye karar verdi, yeterince. Belki de o dükkânda hâlâ neler olduğunu bilmemesi daha iyiydi.

Polis arabasına binip High Street'e doğru yola çıktıklarında gün tamamen aydınlanmıştı ve Oxford'un kalabalık çanları 6:30'u vuruyordu. Halen turuna devam etmekte olan sütçü, Richard Cadogan'ı başındaki doğulu hükümdar bandajı ile polis arabasında, polislerin ortasında otururken görünce kederli bir uysallıkla başını salladı. Ama Cadogan adamı fark etmedi bile. Dikkatini, kısa bir süreliğine bile olsa, oyuncak dükkânının ölümcüllüğünden Oxford'da olmanın keyfine çevirmişti. Daha önce çevresine bakınabilecek çok az zamanı olmuştu ama şimdi soylu görüntülerin orta-

sında Magdalen'in yüksek kulelerine doğru ilerlerken, içine anın keyfiyle dolu derin bir nefes çekti. Neden, Tanrı aşkına neden burada yaşamamıştı? Gene güzel bir gün olacaktı.

Köprüyü geçip taştan yalağın olduğu yol kavşağına ulaştılar ve Iffley Yolu'na daldılar. Etrafa göz atarken, "Bakın," dedi Cadogan, "tenteyi kaldırmışlar."

"Burası olduğundan emin misiniz efendim?"

"Evet, tabii ki. Kırmızı tuğlalı şey kilisesinin, sanırım Nonconformist'in* karşısındaydı."

"Haa, tamam efendim. Baptist Kilisesi o."

"Tamamdır şoför. Durabilirsin" dedi Cadogan heyecanla. Kilise sağımızda, burda da o yürüdüğüm ara sokak var ve orada da–"

Polis arabası kaldırıma yanaştı. Koltukta hafifçe yükselen Cadogan durup etrafına bakındı. Pencerelerinin önünde kusursuzca dizilmiş tenekeler, un, pirinç, mercimek, pastırma ve diğer yiyeceklerle dolu bir dükkân duruyordu. İsmi şuydu:

WINKWORTH
AİLE BAKKALI VE TOPTANCISI

Cadogan çılgınca sağına soluna baktı. Bir eczane ve kumaşçı. Sağda biraz ötede bir kasap, fırın ve kırtasiyeci; solda da bir mısır tüccarı, şapkacı ve başka bir eczane...

Oyuncak dükkânı kaybolmuştu.

* Protestanlığın bir mezhebi (ç. n.)

2
Şüpheci Profesörün Bölümü

Gri alacakaranlıktan ışıl ışıl bir gün doğdu. Parks ve St. Giles'daki ağaçlardan yapraklar dökülmeye başlamıştı ama hâlâ bronz, sarı ve kahverengi tonlarıyla bir renk cümbüşü yaratıyorlardı. Oxford'un üzerindeki gri perde –her ne kadar havadan, bir perde gibi görünmese de– açılmaya başlamıştı. Sokağa ilk çıkanlar kadın öğrencilerdi: Uyumsuz elbiseleri ve kollarının altındaki karmaşık dosyalarıyla sokaklarda sürüler halinde bisikletle dolaşıyor veya kapıları açılıncaya kadar kütüphanelerin etrafında geziniyor ve *Beawulf*'taki Hıristiyanlık meselesiyle ilgili ilahi gizemleri yeniden incelemek, *Urtristan*'ın (tabii böyle bir şey varsa) tarihi, hidrodinamiğin karmaşası, gazların kinetik teorisi, haksız fiil hukuku veya paratiroid bezinin durumu ve amaçları hakkında araştırma yapmak üzere içeri alınmayı bekliyorlardı. Erkekler daha temkinliydiler, pijamalarının üzerine bir pantolon, bir palto ve bir atkı geçirip imza atmak için ayaklarını sürüyerek dörtgen avlulara gidiyor, sonra yeniden ayaklarını sürüyerek yatağa geri dönüyorlardı. Kutsal Kâse'nin kendisi kadar ulaşılmaz ve yakalanması zor olan iyi ışık peşinde şehvetlerini bastırmış olan sanat öğrencileri ortaya çıktı. Oxford'un ticari hayatı da uyanmıştı; dükkânlar açıldı, otobüsler işlemeye başladı; sokaklarda trafik sıkıştı. Tüm şehirde, kampüslerde ve çan kulelerinde saatlerin mekanizmaları vızıldadı, çınladı ve saat dokuzu vurdu; tempo ve tınıların karmaşasında ortaya delirtici, cızırtılı bir senkop çıktı.

Woodstock yolunda kırmızı bir nesne belirdi.

Olağanüstü ufak, gürültülü ve hurdaya çıkmış bir spor arabaydı bu. Kaputunun üzerinde kargacık burgacık, büyük beyaz harflerle LILY CHRISTINE III yazılmıştı. Aşırı yağlı çıplak bir krom parça, radyatör kapağından tehlikeli bir açıyla öne doğru sarkmıştı. Araba, Woodstock ve Banbury yollarının kesiştiği yere gelince keskin bir şekilde sola doğru döndü ve yolcuların koruyucu azizi Christopher'ın kolejinin paralelindeki özel yola girdi (Konunun yabancısı olanlar için, St. Christopher's College'ın St. John's'un hemen yanında olduğu belirtilmelidir). Daha sonra dövme demir bir kapıdan içeri daldı; çimenler ve ormangülü çalıları ile çevrelenmiş, bir arabanın artık manevra yapmasının imkânsız olduğu, yarım kalbi andıran keskin virajda sona eren kısa çakıl yolda, saatte yaklaşık yetmiş kilometre hızla ilerledi. Sürücünün arabasını tam olarak kontrol edemediği açıkça görülüyordu. Vites koluyla umarsızca güreşiyordu. Araba doğrudan pencerenin önünü, ılımlı keyif ortamlarının vakur ve zayıf adamı kolej başkanının güneşlendiği yeri hedeflemiş gibiydi. Tehlikeyi fark eden başkan telaşlı bir panikle kendini geri attı. Araba, lojmanının duvarına teğet geçip yolun sonuna doğru uzaklaştı, orada sürücü direksiyonu muazzam bir şekilde kırınca araba çimlere fazla hasar vermeden kendi etrafında döndü. Bu noktada, geldiği yoldan geri dönmesini engelleyecek hiçbir şey yok gibiydi, ancak maalesef sürücü direksiyonu düzeltmeye çalışırken arabayı çok ileri çekince, araba gürültüyle bir çim şeridine çarptı, burnu büyük bir ormangülü çalısına gömüldü, boğuldu, istop etti ve tamamen durdu.

Arabanın sürücüsü dışarı çıkıp büyük bir ciddiyetle arabaya göz atarken, arabanın egzosundan alevler çıkmaya başladı – öyle bir ses çıktı ki, tüm patlamaların kralı gibiydi. Adam kaşlarını çattı, arka koltuktan eline bir çekiç alıp motor kapağını açtı ve içerde bir şeye çekiçle vurdu. Sonra da kapağı kapayıp yeniden koltuğuna geçti. Motor çalıştı, araba büyük bir sarsıntıyla harekete geçti ve sonra başkanın

lojmanına doğru geri geri gitmeye başladı. O esnada yeniden cama gelmiş ve bu manzarayı korkuyla karışık bir hayranlıkla izlemekte olan başkan, bu kez eskisinden daha az bir telaşla yeniden geri çekildi. Sürücü omzunun üzerinden etrafına bakındı ve başkanın lojmanının tıpkı bir motorlu teknenin tentesi gibi kendisinin üzerinde yükseldiğini gördü. Durak-samadan ileri vitese aldı. Araba fena şekilde homurdandı, sıtmaya tutulmuş bir adam gibi şiddetle titredi ve istop etti; bir an sonra da esrarengiz bir veda konuşması gibi son egzos patlaması gerçekleşti. Sürücü gururla frene bastı, arabadan çıktı ve arka koltuktan bir evrak çantası aldı.

Gürültülerin kesildiğini fark eden başkan yeniden pencereye yaklaştı. Camı ardına kadar açtı.

"Sevgili Fen" diye seslendi sitemkâr bir sesle. "Bize, yaşayabileceğimiz bir parça kolej bıraktığın için mutluyum. Tamamını yıkacaksın diye korkmuştum."

"Aa? Öyle mi? Öyle mi?" dedi sürücü. Neşeli ve hafif genizden gelen bir sesi vardı. "Endişe etmenize gerek yoktu sayın başkan. Tamamen kontrolüm altındaydı. Sadece motorla ilgili bir sorun var, o kadar. Durduktan sonra neden bu kadar ses çıkardığını anlayamıyorum. Bulmak için her şeyi denedim."

"Arabanı buralara kadar getirmeye niye ihtiyaç duyduğunu anlayamadım" dedi başkan hırçınlıkla. Sonra da yapay bir sıkıntıyla pencereyi kapattı. İngiliz Dili ve Edebiyatı profesörü ve St. Christopher's hocalarından Gervase Fen'in tuhaflıkları, geleneksel akademisyen ciddiyetine uygun düşmüyordu. Ama Fen'in görünüşüne aldanarak sergilenen davranışların, genellikle kendi aleyhlerine sonuçlandığını bilen meslektaşları ona biraz daha memnuniyetle katlanırlardı.

Fen çimlerin üstünde büyük bir enerjiyle yürüdü, mevsimi geldiğinde şeftali çiçeklerinin açtığı duvarın yanındaki yıllanmış tuğla kapıyı geçti ve kolejin ana bahçesine girdi. Sırık gibi uzun boylu, kırklı yaşlarında bir adamdı; neşeli, ince yapılı, sağlıklı ve sinekkaydı tıraşlı bir yüzü vardı.

Koyu renk saçları suyla başına yapıştırılmıştı, başının tam tepesinden çivi gibi çıkmış bazı saç telleri görünüyordu. Üzerinde kocaman bir yağmurluk vardı, elinde de tuhaf bir şapka taşıyordu.

Çimenlik alanda kolunu çekici bir kızın beline atmış amaçsızca dolanan bir öğrenciye, "Ah, Bay Hoskins," diye seslendi. "Zaten zor, anlıyorum."

İriyarı, kemikli ve melankolik bakışlarıyla bir Thurber köpeğini* andıran Bay Hoskins, yavaşça gözlerini kırpıştırdı. "Günaydın efendim" dedi. Fen yanından geçerek yoluna devam etti. "Telaş yapma Janice" dedi Bay Hoskins yanındakine. "Bak sana ne aldım." Elini paltosunun cebine attı ve büyük bir kutu çikolata çıkardı.

Bu arada Fen, bahçeden kolejin güney avlusuna giden taş döşeli, yanları açık bir geçite doğru ilerledi, sağdaki bir kapıya yöneldi, org hocasının odasının yanından geçti ve halı kaplı merdivenleri koşarak çıktıktan sonra çalışma odasına girdi. Bir tarafta Inigo Jones avlusuna, diğer tarafta bahçelere bakan uzun ve aydınlık bir odaydı bu. Duvarlar krem rengi, perdeler ve halı ise koyu yeşildi. Alçak raflarda sıra sıra kitaplar diziliydi, duvarlara Çin minyatürleri asılmıştı, şöminenin üzerinde de eski bazı plaketler ile İngiliz yazarların büstleri vardı. Üzerinde iki telefon olan büyük ve dağınık masa, kuzey duvardaki pencereye dayanmıştı.

Odadaki lüks koltuklardan bir tanesine Richard Cadogan oturmuştu, yüzünde şaşkın bir adamın ifadesi vardı.

"Ee Gervase," dedi donuk bir sesle, "öğrencilik yıllarımızdan bu yana çok zaman geçti."

"Aman Tanrım" dedi Fen, şoke olmuştu. "Sen Richard Cadogan'sın."

"Evet."

"Şeyy, tabii hoş geldin de, oldukça tuhaf bir zamanda buradasın..."

"Her zamanki gibi kabasın."

* James Thurber tarafından yaratılmış çizgi karakter (ç. n.)

Fen çalışma masasının kenarına ilişti, yüzü karamsar şaşkınlığını açık ediyordu. "Ne kadar tuhaf konuşuyorsun. Sana nezaketsiz bir şey mi söyledim ki—"

"Yayımladığım ilk şiirlerle ilgili yazı yazan sendin: 'Bu, herkesin onsuz olmayı göze alabileceği bir kitap.'"

"Haa!" dedi Fen, memnuniyetle. "O günlerde çok nettim. Eeee, nasılsın sevgili dostum?"

"Berbat. Tabii seni son gördüğümde henüz profesör değildin. Üniversite daha anlamlı bir yerdi o zamanlar."

"Muazzam bilimsel yeteneklerim ile keskin ve güçlü zekâm sayesinde profesör oldum" diye yanıtladı Fen kararlılıkla.

"O zamanlar bana bunun sadece bir iki moruğu araya sokma meselesi olduğunu yazmıştın."

"Aaa, öyle mi demiştim?" diye karşılık verdi Fen sıkıntıyla. "Aman boş ver şimdi bunları. Kahvaltı ettin mi?"

"Evet, ettim."

"Öyleyse, bari bir sigara al."

"Teşekkürler... Gervase, ben bir oyuncak dükkânı kaybettim."

Gervase Fen bakakaldı. Çakmağını uzatırken, yüzünü çok dikkatli bir ifade kapladı. "Bu dediğinin anlamını açıklayabilir misin?" diye sordu.

Cadogan açıkladı. Uzun uzun açıkladı. Haklı bir infial ve yılgın bir ruh haliyle açıkladı.

"Tüm mahalleyi taradık" dedi buruklukla. "Ve biliyor musun, orada *hiçbir yerde* bir oyuncakçı yok. Tüm hayatları boyunca orada yaşamış insanlara sorduk, hiçbirinin böyle bir şeyden haberi yok. Ama ben doğru yere gittiğimizden kesinlikle eminim. Bir bakkal diyorum sana! İçeri girdik; kesinlikle bir bakkaldı ve kapı gıcırdamıyordu bile; ama tabii yağ diye de bir şey var." Bu konudan bahsederken pek de kendinden emin değildi. "Öte yandan, arkadaki kapı tam gördüğüm gibiydi. Gerçi o sırada yer alan tüm dükkânların planlarının aynı olduğunu da fark ettim.

Ama en korkuncu polislerdi" diye sızlandı sonunda. "Kötü filan değillerdi. Sanki çok az ömrü kalmış birine davranır gibi,

korkunç bir nezaketle davrandılar bana. Onları dinlemediğimi düşündükleri bir anda kafa travmasından bahsettiler. Sorun şu ki, gün ışığında her şey başka türlü görünüyordu; sanırım tereddüt edip şüphelerimi dile getirdim, hatalar yaptım ve kendimle çeliştim. Neyse, beni St. Aldate'e geri götürüp bir doktora gitmemi tavsiye ettiler, ben de onlardan ayrılıp buraya geldim ve kahvaltımı ettim. Şimdi de buradayım işte."

"Sanırım" dedi kuşkulu bir şekilde Fen, "bu bakkal dükkânının üst katına çıkmadın, değil mi?"

"A, evet, bundan bahsetmeyi unuttum. Çıktık. Elbette ki yerde bir ceset yoktu ve tamamen farklı görünüyordu. Merdivenler ve koridor halıyla kaplıydı, tertemiz ve havadardı, mobilyaların üstünde örtü vardı, oturma odası da benim girdiğim odadan epeyce farklıydı. Sanıyorum tam da bu noktada polis benim deli olduğuma karar verdi." Cadogan dayanılmaz bir haksızlık duygusuyla doluydu.

"Peki," dedi Fen dikkatle, "bu hikâyenin meczup bir zihinden çıkmadığını farz edersek–"

"*Aklım gayet yerinde.*"

"Beni haşlama sevgili dostum." Fen üzgündü.

"Tabii ki polisi, benim deli olduğumu düşündü diye *suçlamıyorum*" dedi Cadogan hırçın bir serzenişle.

"Iffley yolundaki oyuncak dükkânlarının kanatlanıp uçmadıklarını varsayarsak" diye devam etti Fen can sıkıcı bir sakinlikle, "geride hiç boşluk bırakmayalım: Gecenin bir yarısı bir oyuncak dükkânını bir bakkala dönüştürmekteki neden ne olabilir?'

Cadogan homurdandı. "Gayet açık. Cesedi gördüğümü biliyorlardı ve insanların, hikâyeyi anlattığımda benim deli olduğumu düşünmelerini istediler – ki bunda da başarılı oldular. Başımdaki yarık bu hezeyanların nedeni olarak görülecekti. Ayrıca odanın penceresi de bilerek açık bırakılmıştı ki, oradan dışarı çıkabileyim."

Fen Cadogan'a nezaketle baktı. "Anlattığın gayet güzel" dedi. "Ama temel gizemi açıklamıyor – bu bakkalın en başta neden bir oyuncak dükkânına dönüştürüldüğünü."

Cadogan bunu hiç düşünmemişti.

"Görüyorsun ki" diye devam etti Fen, "birinin gelip de böyle aptalca bir halt edeceğini tahmin edemezlerdi. Sen, onlar için bir karın ağrısı olmuşsun burada. Tamamen başka bir nedenle bakkaliye malzemeleri kaldırılıp yerine oyuncaklar konmuş olmalı. Sonra zaten tekrar değiştirilmeleri gerekiyordu."

Cadogan'ın zihni sanki rahatlıyor gibiydi. Bir süre neredeyse kendisi bile sanrılardan mustarip olup olmadığından şüphe etmişti. Tüm dış görünüşünün aksine, Fen'de son derece güvenilir bir şeyler vardı. Cadogan'ın keskin ve mağrur bakışları kaş çatmaya dönüştü.

"Ama niye?" diye sordu.

"Aklıma bir şeyler geliyor" diye yanıtladı Fen karamsarlıkla. "Ama muhtemelen hiçbiri doğru değildir."

Cadogan sigarasını söndürüp yeni bir tane aranırken, eli bir kâğıt parçasına değdi. Cesedin yanı başından almış olduğu bu kâğıdı, şu ana kadar tamamen unutmuş olduğunu hayretle fark etti.

"İşte!" diye heyecanla bağırdı, kâğıdı cebinden çıkartırken. "Bak! Al sana somut kanıt. Bunu cesedin yanından aldım. Aldığımı unutmuşum. Polise geri gitsem iyi olacak." Heyecanla sandalyesinden kalktı.

"Sevgili dostum, biraz sakin" dedi Fen, elinden kâğıdı alarak. "Neyse, neymiş bu somut delil?" Kurşunkalemle yazılmış notu okudu. "07691. Belli ki bir telefon numarası."

"Belki de öldürülen kadının numarasıdır."

"Sevgili Richard, ne kadar sıra dışı bir algı eksikliği... İnsan kendi telefon numarasını üzerinde taşımaz."

"Başka birisi için yazmış olabilir. Ya da ona ait olmayabilir."

"Hayır." Fen elinde tuttuğu kâğıt parçasına dalıp gitmişti. "Pek çok şeyi unuttuğuna göre, kadının çantasını görüp içine de bakmış olabilir misin acaba?"

"Orada çanta olmadığına eminim. Yapmam gereken ilk şey tabii ki bu olurdu."

"Şairlerin ne yapacağını kimse kestiremez." Fen hafifçe içini çekip masasına döndü. "Bu numarayla yapılabilecek tek bir şey var; o da numarayı aramak." Ahizeyi eline aldı, 07691'i çevirdi ve beklemeye başladı. Bir süre sonra telefon açıldı.

"Alo." Oldukça titrek bir kadın sesi.

"Merhaba Bayan Scott" dedi Fen neşeli bir tonla. "Nasılsınız? Belucistan'dan döneli çok oldu mu?"

Cadogan Fen'e boş boş bakıyordu.

"Üzgünüm" dedi ses. "Ama ben Bayan Scott değilim."

"Ah." Fen telefona sanki her an parçalanmasını bekliyormuş gibi büyük bir dehşetle baktı. "Kiminle görüşüyorum acaba?"

"Ben Bayan Wheatley. Sanırım yanlış numara."

"Tüh, elimdeki numara bu. Çok aptalım. Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim. Hoşça kalın." Fen telefon rehberini eline alıp sayfaları çevirmeye başlamıştı bile.

"Wheatley" diye mırıldandı. "Wheatley... Hah, işte burada. Bayan Wheatley, J.H., 229 New Inn Hall Sokağı, Oxford 07691. Bu hanımın sağlığı fevkalade yerinde gibiydi. Sevgili Cadogan sanırım, binlerce farklı santraldan herhangi biri olabileceğini fark etmişsindir?"

Cadogan sıkkınlıkla başını salladı. "Evet, biliyorum" dedi. "Gerçekten de durum umutsuz."

"Baksana, dükkânın arka tarafına polislerle birlikte de gittin mi? Dışarı çıktığın yere?"

"Aslında, hayır."

"Öyleyse, bunu şimdi yapacağız. Oraya ben de bir göz atmak istiyorum zaten." Fen duraksadı. "Onda özel dersim var ama ertelenebilir." Bir zarfın arkasına bir mesaj karalayıp şöminenin üzerindeki rafa dayadı. "Haydi" dedi "arabayla gidelim."

Arabaya bindiler. Cadogan'ın durumundaki bir adamın Fen'le aynı arabada olması pek iç açıcı değildi. St. Giles'da her şey yolunda gitti çünkü St. Giles, çılgınca ve tehlikeli

bir yarışta ürkmüş tavuklar gibi oradan oraya koşup duran yayalar hariç, bir yere çarpmanın çok zor olduğu, son derece geniş bir sokaktı. Ama Broad Sokağı'nda yolun genişliğine rağmen neredeyse bir esnaf kamyonetine çarpıyorlardı, King's Arms'ın oradaki trafik ışıkları tam değişmek üzereyken son sürat karşı tarafa geçtiler; Holywell Sokağı ile Long Wall Sokağı'nı da bir dakikadan kısa sürede aştılar. Fen kimseyi ya da herhangi bir şeyi asla beklemeyecek tipte bir adam olduğu için, hıncahınç dolu High Street'e çıkışlarını, Cadogan yaşadığı tüm maceranın en korkunç bölümü olarak tarif edebilirdi. Cadogan gözlerini yumdu, kulaklarını tıkadı ve ahlaki kurallara odaklanmaya çalıştı. Ama bir şekilde başardılar, Magdalen Köprüsü'nü geçmişlerdi ve Cadogan kendisini bu sabah üçüncü kez Iffley yolunda bulmuştu.

Fen, Lily Christine III'ü, hayalet oyuncak dükkânının bulunduğu yerin biraz ötesinde sarsarak durdurdu.

"Daha önce buraya geldiğin için" diye işaret etti. "Birisi seni tanıyabilir." Araba gene geri tepti. "Keşke böyle yapmasa bu araba... Etrafa göz atacağım. Ben gelene kadar bekle." Arabadan çıktı.

"Tamam" dedi Cadogan. "Kolay bulursun. Tam şu kilisenin karşısında."

"Geri geldiğimde, dükkânın arkasına beraber gideriz." Fen alışılagelmiş enerjisiyle yürüyordu.

Sabahın alışveriş hengâmesi henüz başlamamıştı, Winkworth Aile Bakkalı ve Toptancısı'nda tombul, neşeli yüzlü ve bir rahip gibi beyaz elbiselerle sarmalanmış bakkal sahibi dışında, kimse yoktu. Fen içeriye oldukça gürültülü girdi, ancak kapının gıcırdamadığını fark etti.

"Günaydın efendim" dedi dükkân sahibi sevimli bir şekilde, "size nasıl yardımcı olabilirim?"

Merakla adama bakmakta olan Fen, "Ah, yarım kilo..." uygun bir şeyler bulabilmek için arandı ve "sardalye rica edecektim" dedi.

Bakkalın kafasının biraz karıştığı açıkça görülüyordu. "Maalesef sardalyeleri kiloyla satmıyoruz efendim."

"Bir teneke pirinç o zaman." Fen neredeyse suçlayarak kaşlarını çatmıştı.

"Anlayamadım efendim?"

"Bay Winkworth siz misiniz acaba?" Fen, satın alma konusunu aceleyle kapatmıştı.

"Hayır efendim. Ben buranın müdürüyüm sadece. Dükkânın *sahibi Bayan* Winkworth'tür efendim – Bayan Alice Winkworth."

"Öyle mi? Kendisiyle görüşebilir miyim?"

"Maalesef, şu anda Oxford dışında."

"Tüh. Kendisi üst katta mı oturuyor acaba?'

"Hayır efendim." Adam Fen'e tuhaf tuhaf bakıyordu. "Üstte kimse yaşamıyor. Şimdi istediklerinize dönersek–"

"Sanırım onları daha sonraya bırakacağım" dedi Fen tatlılıkla. "Çok sonraya" diye de ekledi.

"Her zaman emrinize amadeyim efendim" dedi bakkal abartılı şekilde.

"Yazık" –Fen adamı dikkatle izliyordu– "yazık ki oyuncak satmıyorsunuz."

"Oyuncak mı!" dedi bakkal, yaşadığı hayret duygusunun gerçek olduğu açıkça görülüyordu. "Bir bakkal dükkânında oyuncak bulabilmek pek de mümkün olmaz, öyle değil mi?"

"Evet, olmaz, değil mi?" diye karşılık verdi Fen neşeyle. "Cesetler de olmaz. Size iyi günler." Dışarı çıktı.

Lily Christine III'ün içinde oturup bandajını düzeltmekte ve önüne bakmakta olan Cadogan'a, "İşe yaramadı" dedi. "Adamın konuyla ilgili hiçbir şey bilmediğine eminim. Gerçi dükkânın sahibini sorunca bir hayli tuhaf davrandı. Bayan Alice Winkworth'ü yani."

Cadogan bu bilgi karşısında belli belirsiz homurdandı. "Öyleyse gel birlikte arka tarafa geçelim, tabii bir işe yarayacağını düşünüyorsan." Ses tonundan bu ihtimale çok fazla güvenmediği belli oluyordu.

"Haa bu arada" diye ekledi Fen dükkânların arka tarafına giden dar ve eğimli arka yolda ilerlerken, "Bu sabah polisle buraya geldiğinde etrafta kimse var mıydı?"

"Dükkânda mı demek istiyorsun? Hayır, kimse yoktu. Polis içeri özel bir anahtar ya da onun gibi bir şeyle girdi. O zaman kapı kilitliydi."

Küçük bahçeyi işaretleyen ahşap çitleri saydılar.

"İşte" dedi Cadogan.

"Burda biri kusmuş" dedi Fen iğrenerek.

"Evet, ben." Cadogan kapıdan içeri doğru baktı. Alacakaranlıkta çok tehditkâr ve ihmal edilmiş görünen çit şimdi oldukça sıradandı.

"Şu küçük pencereyi görüyor musun?" diye sordu. "Ön kapının hemen sağındaki? Çıktığım dolap benzeri küçük oda, orası."

"Öyle mi?" diye yanıtladı Fen düşünceli şekilde. "Gidip bir bakalım."

Küçük pencere hâlâ açıktı ama Cadogan'ın hatırladığından daha yukarıdaydı ve o kadar uzun boylu olduğu halde, Fen bile içeriyi göremedi. Biraz hayal kırıklığına uğrayarak arka kapıya yöneldiler.

"Neyse burası açık" dedi Fen. Cadogan içerde duran bir çöp tenekesine tosladı. "Tanrı aşkına bu berbat gürültüleri çıkarmamaya çalış."

Fen dikkatle içeri girerken, Cadogan da onu izliyordu. Ne yapmaları gerektiğinden pek emin değildi. Sol tarafta kısa bir koridor ve kullanılmayan, mutfağa benzer bir yer vardı, sağda da küçük odanın yarı açık kapısı. Öndeki dükkândan konuşmaların uğultusu ve kasanın zil sesleri geliyordu.

Ama küçük odanın içinde artık temizlik malzemeleri yoktu. Onlar yerine, bakkaliye yığınları ve erzaklar duruyordu. Cadogan ani bir şüpheyle sarsıldı. Her şey gerçekten bir yanılsama mıydı? Hakikaten gerçek olamayacak kadar mantıksız mıydı? Neticede Oxford'a giderken düşüp kafasını çarpmış ve tüm bu kâbus tadındaki şeyleri hayal ediyor olması o kadar da imkânsız değildi. Gözlerini kırpıştırdı. Kulak kabarttı. Sonra ani bir telaşla Fen'i kolundan çekti.

Bu konuda şüphe yoktu. Odaya yaklaşmakta olan ayak sesleri vardı.

Fen bir an bile duraksamadı. "Her koyun kendi bacağından asılır" diyerek bir kutu yığınının üzerine basıp sıçradı ve kendisini korkusuzca pencereden dışarı attı. Bu atlayışı esnasında maalesef etraftaki kutuları daha büyük bir gürültüyle devirmiş, böylelikle Cadogan'ın çıkış hattını da kesmişti. Kutuları yeniden toparlamaya yetecek zaman yoktu, arka kapı da artık söz konusu değildi ve odanın kapısının topuzu dönüyordu bile. Cadogan sağ eliyle bir pişmiş fasulye konserve kutusu, sol eliyle de böbrek yahnisi kaptıktan sonra tehlikeli bir açı seçerek bekledi.

Bakkal, odaya büyük beklentiyle girdi. Davetsiz misafirini gördüğünde, gözleri büyüdü ve ağzı aptalca bir şekilde açıldı ama Cadogan'ı hayrete düşürecek şekilde, hiçbir agresif girişimde bulunmadı. Onun yerine, Allah'a seslenen bir imam gibi, iki elini başına kaldırıp teatral bir sesle "Hırsız! Hırsız! Hırsız!" diye bağırarak, etraftaki yığıntının izin verdiği ölçüde süratle geri kaçtı. Belli ki bakkal Cadogan'dan, Cadogan'ın ondan korktuğundan daha fazla korkmuştu.

Ama Cadogan'ın bunları düşünecek vakti yoktu. Ümitsiz geri çekilme hattında yer alan arka kapı, ihmal edilmiş bahçe, bahçe kapısı ve dar arka sokak gibi aşamalara odaklanmıştı. Fen Lily Christine III'e oturmuş dikkatle *The Times* okurken, konuyla ilgilenen bir kalabalık da dükkânın ön tarafına toplanmış bakkalın devam eden çığlıklarını dinliyordu. Cadogan, kaldırım boyunca bir fare gibi saklanarak hızla koştu ve kendisini arabanın arkasına attı; yere uzandı. Motoru bir sarsıntıyla çalıştırdılar.

Magdalen Köprüsü üzerine geldiklerinde, Cadogan koltuğunda dikleşti ve biraz öfkeyle sordu: "Eeee?"

"*Sauve qui peut*"* diye yanıtladı Fen kaygısızca – tabii motorun acayip gürültüsünün izin verdiği ölçüde kaygısızca. "Ve şunu aklından çıkarma, korumam gereken bir şöhretim var benim. Gelen bakkal mıydı?"

"Evet."

* (Fr.) Canını kurtar.

"Çaktın mı ona bir tane?"

"Yok. Korkuyla içeri koştu... Lanetlendim" dedi Cadogan, etrafına bakınıyordu. "Yanımda birkaç kutu konserve getirdim."

"İyi, öğle yemeğinde yiyelim onları. Tabii eğer sen o saatten önce hırsızlıktan tutuklanmazsan. Seni gördü mü peki?"

"Evet... Öyle sanıyorum Gervase."

"Eeee?"

"Bu işin dibine kadar inmek istiyorum. Çok sinirlendim. Gidelim de şu Wheatley denilen kadını bulalım.'

Böylece New Inn Hall Sokağı'na doğru yola koyuldular.

3
Samimi Avukatın Bölümü

New Inn Hall Sokağı'ndaki iki yüz yirmi dokuz numaralı evin bir kız okulunun hemen yanındaki mütevazı ve çekici bir pansiyon; sahibi Bayan Wheatley'nin de, konuşurken önlüğünü gerginlikle büken minyon, çekingen, telaşlı, yaşlı bir kadın olduğu ortaya çıktı.

Vardıklarında, "Bu işle ben ilgilenirim" dedi Cadogan Fen'e. "Bir planım var." Aslında hiçbir planı yoktu. Fen, istemeyerek de olsa, bunu kabul etti. Daha sonra *Times* bulmacasının başına geçti ve edebi ipuçlarını rahatlıkla tamamladı. Ama geri kalanında tıkanınca, oturup sinirli sinirli gelen geçeni izlemeye başladı.

Bayan Wheatley kapıyı açtığında, Cadogan hâlâ ne diyeceğini bulmaya çalışıyordu.

"Sanırım" dedi kadın kaygılı bir şekilde "Odaları soran beyefendi sizsiniz."

"Ta kendisi." Büyük ölçüde rahatlamıştı. "Odalar."

Kadın, Cadogan'ı içeri davet etti.

Sanki kendisi bu durumdan sorumluymuş gibi, "Ne güzel bir hava" dedi kadın. "Burası oturma odası."

"Bayan Wheatley, korkarım sizi kandırdım." Cadogan şimdi evin içinde olduğuna göre, taktiğini değiştirmeye karar vermişti. "Buraya geliş nedenim odalar değil. İşin aslı..." –boğazını temizledi– "sizin... mmm... tüvitler ve bluzlar giyen yaşlıca, bekâr ve gri saçlı bir arkadaşınız ya da akrabanız var mı?"

Bayan Wheatley'nin sıska, endişeli yüzü aydınlandı. "Bayan Tardy'den bahsetmiyorsunuz, değil mi efendim?"

"Iıı... ismi ne demiştiniz?"

"Bayan Tardy* efendim. Emilia Tardy. 'Geç Olsun Güç Olmasın' derdik biz ona. Adından dolayı, yani. Ne oldu ki? Emilia benim en eski arkadaşımdır." Yüzü karardı. "Kötü bir şey olmadı, değil mi efendim? Ona bir şey olmadı, değil mi?"

"Hayır, hayır" dedi Cadogan aceleyle. "Bir süre önce sizin... eee... arkadaşınızla tanışmıştım ve eğer bir gün Oxford'a gelirsem muhakkak sizi aramamı söylemişti. Ama maalesef sizin isminizi hatırlamama rağmen onunkini asla tam olarak anımsayamadım."

"Doğrudur efendim." Bayan Wheatley'nin yüzü aydınlandı. "Ayrıca geldiğiniz için çok mutlu oldum... gerçekten. Emilia'nın her arkadaşı burada hoş karşılanır. Eğer aşağıya, oturma odama gelip bir fincan çay içebilirseniz, hafızanızı tazelemek için kendisinin fotoğrafını gösterebilirim."

Bu bir şans diye düşündü Cadogan, kadınla birlikte alt kata doğru ilerlerken; zira Emilia Tardy ile oyuncak dükkânında gördüğünün aynı kişi olduğundan en ufak bir şüphesi bile yoktu. Oturma odası hasır sandalyeler, muhabbetkuşları, çiçek takvimleri, Landseer'in reprodüksiyonları ve dengesiz Çin köprülerini tasvir eden çirkin plakalarla dolu ve darmadağındı. Bir tarafta devasa bir soba ve üzerinde de kaynayan bir çaydanlık vardı.

Çayın demlenmesiyle ilgili karışıklıklar bitince, Bayan Wheatley aceleyle bir çekmeceye yöneldi ve oldukça saygılı bir ifadeyle oradan soluk kahverengi bir fotoğraf çıkardı.

"İşte burada efendim. Tanıştığınız kişi bu hanım mıydı?"

Fotoğraf on yıl öncesine ait görünmekle ve kendisinin gördüğü yüz şişmiş ve rengi bozulmuş olmakla birlikte, kesinlikle bu kadındı. Bayan Tardy, burnunun üzerinde kelebek gözlükleri ve biraz dağılmış düz saçlarıyla fotoğrafçıya belli belirsiz, nazikçe gülümsüyordu. Ama bu, âciz bir kız

* (İng.) Gecikmiş.

kurusunun yüzü değildi; belirsiz gülümsemesine rağmen içinde belirli bir özgüven vardı.

Cadogan başını salladı. "Evet. Bu o."

"Onunla İngiltere'de mi tanıştığınızı sorabilir miyim, efendim?" Bayan Wheatley, omzunun üzerinden bakarken mavi önlüğünü elinde ürkek bir şekilde büküyordu.

"Hayır. Yurtdışında." (Sorunun geliş şekline bakılırsa, bu daha güvenli bir cevaptı.) "Ve uzun bir süre önce... herhalde en az altı aydır."

"A tamam. En son Fransa'dayken olmalı. Emilia muazzam bir gezgindir; yabancılar arasında o kadar yaşama cesaretini nasıl buluyor, anlamama imkân yok. Merakımı mazur görün efendim ama ondan en son haber alalı dört hafta oluyor ve bu biraz garip, çünkü mektupları hiç aksatmazdı. Ona bir şey olmuş olmasından korkuyorum."

"Şey, o konuda size yardımcı olamayacağım için üzgünüm." Bu neşeli ve çirkin odada, Bayan Wheatley'nin endişeli bakışları altında çayını içip sigarasını tüttürürken, Cadogan odadaki varlığıyla ilgili hafif bir hoşnutsuzluk hissetti. Ama ev sahibesine olayın gerçeklerini acımasızca anlatmak, ne olduklarını gerçekten biliyor olsaydı bile, hiçbir amaca hizmet etmeyecekti.

"O zaman çok seyahat ederdi... eder yani?' diye sordu modern sohbetin gereksiz tekrarlarından faydalanıp.

"Ah, evet efendim. Genellikle Fransa, Belçika ve Almanya'da küçük yerlere gider. Bazen sadece bir iki gün kalır, bazen aylarca sürer, artık canı nasıl isterse. İngiltere'ye son üç yılda sadece bir gün gelmiştir."

"Oldukça huzursuz bir varoluş türü olduğunu düşünüyorum. Hiç yakını yok mu? Açıkçası, bana biraz yalnızmış gibi geldi."

"Sanıyorum tek bir teyzesi vardı sadece efendim... Size bir fincan çay daha koyayım. İşte... O da bir süre önce öldü. İsmi Bayan Snaith; çok zengin ve eksantrik bir kadındı, Boar's Hill'de yaşıyordu ve ayrıca komik şiirlere düşkündü. Ama Emilia'ya gelince, biliyorsunuz, o seyahat etmekten

hoşlanıyor; seyahat tam onluk bir şey. Kendine ait biraz parası var, çocuklardan kalan parayı yeni yerler ve insanlar görmeye harcıyor."

"Çocuklar?"

"Kendini çocuklara adamıştır, gerçekten. Onlar için olan hastanelere ya da yurtlara para harcar. Bence bu harika bir şey. Eğer sormamda mahsur yoksa efendim, kendisiyle karşılaştığınızda nasıl görünüyordu?"

"Çok iyi değil sanırım. Aslında onu pek de görmedim. Bir otelde tesadüfen birkaç gün bir aradaydık, oteldeki tek İngiliz bizdik, doğal olarak da aramızda biraz sohbet ettik, o kadar." (Cadogan kıvraklığından korkmuştu. Ama Mencken bir yerlerde şiir en başarılı yalandır dememiş miydi zaten?)

"Ah" dedi Bayan Wheatley. "Sanırım sağırlığını rahatsız edici bulmuşsunuzdur."

"Eh! Evet biraz. Neredeyse unutuyordum." Cadogan, yaşlı, sağır bir kadının arkasından dolanıp kafasına vuracak ve ince bir kordonla onu boğabilecek kişinin zihniyetini merak etti. "Ama ondan hiç haber almadığınızı duyduğuma üzüldüm."

"Şey, bu onun bir yerlerden dönüş yolculuğunda olduğu anlamına gelebilir efendim. Sürpriz yapmayı çok sever – hiç haber vermeden kapınızda bitebilir. Ve ne zaman İngiltere'de olsa, daima benimle birlikte kalır, Tanrı biliyor ya, Oxford'da kaybolacağının o da farkında, zaten ben de buraya daha iki yıl önce taşındım... Onun buraya hiç gelmediğinden de eminim." Bayan Wheatley nefes almak için sustu. "Ama o kadar endişelendim ki gidip Bay Rosseter'a sordum–"

"Bay Rosseter?"

"Bayan Snaith'in avukatı. Yaşlı hanım öldüğünde, Emilia onun yakın akrabası olduğu için, Rosseter'ın ondan haber almış olabileceğini düşündüm. Ama hiçbir şey bilmiyordu." Bayan Wheatley içini çekti. "Yine de, dereyi görmeden paçayı sıvamayalım, öyle değil mi beyefendi? Her şeyin yolunda olduğundan kuşkum yok gerçi. Biraz daha çay?"

"Yok, gerçekten çok teşekkür ederim Bayan Wheatley." Cadogan yüksek bir gıcırtı eşliğinde hasır sandalyesinden kalktı. "Artık gitmeliyim. Çok misafirperver ve naziksiniz."

"Rica ederim efendim. Eğer Emilia gelirse, kim uğradı demeliyim?"

Fen somurtuyordu.

"Çok zorlamışsın" diye homurdandı, Lily Christine III'ü tekrar çalıştırırken.

"Ama değdi" diye yanıtladı Cadogan. St. Christopher's'a varana kadar tüm öğrendiklerini kısaca özetledi.

"Hımm" dedi Fen düşünceli düşünceli. "Kabul ediyorum, bu önemli. Ama aynı zamanda bu konu hakkında ne yapacağımızı da tam olarak bilmiyorum. Zaten başkasından duyduğum bir cinayetle uğraşmak zor, ayrıca *corpus delicti** yok. Sen baygınken epey bir kamyon gürültüsü olmuş olmalı. Acaba mahallede kimse bir şey görüp duymadı mı?"

"Tamam, ne demek istediğini anlıyorum; oyuncakları ve mobilyaları taşımak, diğer bakkaliye malzemelerini yerleştirmek filan. Ama çok haklısın biliyor musun, esas sorun şu: Orayı en başında neden bir oyuncak dükkânına çevirdiler?"

"Bu konu artık biraz daha netleşti bence" dedi Fen. "Bu senin Bayan Wheatley sana, Bayan Tardy'nin Oxford'da kaybolacağını söyledi. Eğer onu bir daha asla bulamayacağı bir yere getirmek isteseydin–"

"Ne anlamı var ki? Kadını öldüreceksen, ne gördüğünün bir önemi yok."

"Ah" dedi Fen boş boş bakarak. "Fark etmez, öyle değil mi? *Ah sevgili patilerim.***" Arabayı St. Christopher's'ın ana girişinde durdurdu ve saçını düzeltmek için zayıf bir

* Suçun maddi unsuru. Bir kişinin bir suçtan dolayı mahkûm edilebilmesi için önce o suçun işlendiğinin kanıtlanması gerektiğine atıfta bulunan bir terimdir. Örneğin mülkün çalındığı kanıtlanmadıkça, bir kişi hırsızlıktan yargılanamaz (ç. n.)

** *Alice Harikalar Diyarı*'nda tavşanın kendi kendine konuştuğu bir sahneye gönderme (ed. n.)

girişimde bulundu. "Soru şu: Vârisi kim? Kendine ait bir geliri olduğunu söylemiştin, değil mi?"

"Evet, ama çok fazla değil sanırım. Sanırım Osbert Sitwell tarzı bir kadın bu; Riviera boyunca sürüklenen ve ucuz *pansiyonlarda* kalan türden... Ne olursa olsun, parası için öldürmeye değmeyecek biri." Egzos borusundan şiddetli bir patlama geldi. "Bu şeyi kesinlikle bir tamirciye götürmelisin."

Fen başını iki yana salladı. "İnsanlar olağanüstü küçük paralar için de birilerini öldürüyorlar. Ama itiraf etmeliyim ki, onu zaten öldürmüşken cesedi gizlice kaçırmanın amacını pek anlamıyorum. Kuşkusuz katil, kadının öldüğü düşünülene kadar beklemeyi istiyor olabilir. Ama yine de tuhaf görünüyor. Bu Bayan Wheatley, kadının İngiltere'de olduğuna dair hiçbir şey bilmiyor muymuş?"

"Hiçbir şey" dedi Cadogan. "Ve anladığım kadarıyla, bunu bilecek tek kişi de o."

"Evet. Yalnız bir kadının ortadan kaybolması çok dikkat çekmez. Biliyor musun..." –Fen'in sesi düşünceliydi– "düşünüyorum da, bu oldukça kötü bir iş."

Arabadan indiler, büyük meşe bahçe kapısının yanındaki küçük kapıdan geçerek koleje girdiler. İçerde birkaç öğrenci ellerinde cüppeleriyle, oldukça düzensiz kültürel aktivitelerin kanıtı olan ilan tahtalarına bakarak etrafta salınıyorlardı. Sağ tarafta penceresi açık bir bekçi kulübesi vardı; görevli kuleden sarkan büyülenmiş bir Ortaçağ prensesi gibi aşağı doğru eğilmişti. Parsons, öyle görünmese bile, kemik çerçeveli gözlükleri, zorbalığa belirgin eğilimi ve üniversite hiyerarşisinde hukukun, peygamberlerin, profesörlerin ve başkanın kendisinden dahi üstün olduğuna dair sarsılmaz inancı olan iri ve heybetli bir adamdı.

"Bana bir şey var mı?" diye seslendi Fen yanından geçerken.

"Ee... hayır efendim" dedi Parsons, bir yandan da içerideki kutucuklara bakıyordu. "Ama... ah... Bay Cadogan–"

"Evet?"

Görevli huzursuz görünüyordu. "Bir dakika içeri gelebilir misiniz lütfen efendim?"

Cadogan aklı karışmış bir halde içeri girdi, Fen de peşindeydi. Kulübede, yanan kömürlere benzesin diye üstünkörü tasarlanmış bir elektrikli ısıtıcının ısısı nedeniyle zor nefes alınıyordu. İçerde dizi dizi anahtarlar, tuhaf notlar, bir ocak halkası, üniversite takvimi, bir kolej listesi, yangın söndürücü aletler ve iki tane de rahatsız sandalye vardı.

Doğrusu Parsons komploya yatkındı. Cadogan şeytani bir ayine kabul ediliyormuş gibi hissetti kendini.

"Sizi aradılar efendim" dedi Parsons, hızlı hızlı soluyarak. "Karakoldan."

"Aman Tanrım."

"İki polis memuru bir de komiser muavini. Burda olmadığınızı görünce, beş on dakika önce ayrıldılar."

"O aldığım saçma konserveler yüzünden" dedi Cadogan. Bekçi merakla baktı ona. "Gervase, ne yapacağım şimdi?"

"Gidip itiraf et" dedi Fen kalpsizce, "ve avukatını ara. Ya da yok, dur bir dakika" diye ekledi. "Emniyet müdürünü arayayım. Onu tanıyorum."

"Tutuklanmak istemiyorum."

"Bunu önceden düşünmeliydin. Tamam Parsons, teşekkürler. Gel Richard. Benim odama gidelim."

"Eğer yeniden gelirlerse" dedi Parsons, "ne söylememi istersiniz efendim?"

"Onlara bira ver ve sahte vaatlerle postala."

"Çok iyi efendim."

Kuzey ve güney avluları geçerlerken yolda, üstünde sadece parlak turuncu bir sabahlık ile banyosuna koşuşturan bir öğrenciyle karşılaştılar ve bir kez daha Fen'in çalışma odasına giden merdivenleri tırmandılar. Odaya girince Fen hemen telefona sarıldı, bu arada Cadogan da kederli kederli sigarasını içiyor ve tırnaklarını inceliyordu. Boar's Hill'de Sir Richard Freeman'ın evinde telefon çaldı. Adam merakla telefonu açtı.

"Alo!" dedi. "Ne? Ne! Kimsi...? Ah, sensin."

"Dinle Dick" dedi Fen, "lanet olası uşakların benim bir arkadaşımın peşinde."

"Cadogan'ı mı diyorsun? Uydurduğu, aslı astarı olmayan hikâyeyi duydum."

"Uydurma bir şey değil. Bir ceset varmış. Ama her neyse, konu o değil. Bakkal dükkânında yaptığı bir şey için peşine düşmüş olmalılar."

"Vay canına, adam kafayı sıyırmış olmalı. Önce oyuncak dükkânı, şimdi de bakkal. Polis teşkilatının işlerine burnumu sokamam."

"Gerçekten Dick..."

"Hayır, hayır, Gervase, bu mümkün değil. Yasal süreçler senden gelen bir telefonla durdurulamaz."

"Ama bu *Richard* Cadogan. Şair."

"Pope bile olsa umursamazdım... Her neyse, eğer suçsuzsa, zaten hiç sıkıntı olmayacaktır."

"Ama o masum değil."

"Haa, o zaman onu ancak İçişleri Bakanı kurtarabilir... Gervase, *Kısasa Kısas*'ın iktidar meselesiyle ilgili olabileceğini düşündün mü hiç?"

"Beni bu gereksiz konularla meşgul etme şimdi" dedi Fen sinir olmuş bir şekilde ve telefonu kapattı.

"Evet, bu çok yararlı oldu gerçekten" dedi Cadogan buruk bir şekilde. "Kendim de karakola gidip teslim olabilirdim."

"Dur, bekle bir dakika." Fen ortadaki avluya bakıyordu. "Bu avukatın ismi neydi – hani Bayan Wheatley'nin görüştüğü?"

"Rosseter. Ne oldu ki?"

Fen parmaklarını sabırsızca pencerenin pervazında tıkırdattı. "Biliyor musun ben bu ismi yakınlarda bir yerlerde gördüm ama bir türlü çıkartamıyorum. Rosseter, Rosseter... Bu... Aa, aman Tanrım!" Koşarak bir kâğıt yığınının yanına gitti ve onları karıştırmaya başladı. "Buldum. *Oxford Mail*'in kayıp ilanlar köşesinde bir şey vardı – dün müydü, ya da bir gün önce mi?" Haber sayfalarının içine gömüldü. "İşte

burda. Dün değil, önceki gün. Fark ettim çünkü çok acayipti. Bak." Sütunda bir yeri işaret ederek sayfayı Cadogan'ın eline tutuşturdu.

"Eee" dedi Cadogan, "Bunun nasıl yardımcı olduğunu anlayamıyorum." Yüksek sesle ilanı okumaya başladı.

"'Ryde, Leeds, West, Mold, Berlin. Aaron Rosseter, Avukat, 193A Cornmarket.' Peki, yani bundan ne sonuç çıkartmamız gerekiyor?"

"Tam olarak bilmiyorum" dedi Fen. "Gene de bundan bir şey çıkartmalıymışız gibi hissediyorum. Holmes bunun altından girip üstünden çıkardı – kayıp ilanları konusunda çok iyiydi. Mold, Mold. Mold nedir acaba? Ansiklopediye gidip bir cilt çekti. Kısa bir araştırmadan sonra, "Mold," diye okudu. "Flintshire'ın şehir bölgesi ve pazar kasabası. Chester'dan on üç mil... önemli kurşun ve kömür madenlerinin merkezi... tuğla, karo, çivi, bira, vs... Bu sana bir şey ifade ediyor mu?"

"Hayır, hiçbir şey. Bence hepsi normal isimler."

"Evet doğru." Fen ansiklopediyi yerine yerleştirdi. "Ama yine de dikkat çekici bir derleme. Mold, Mold" diye belli belirsiz bir serzenişle devam etti.

"Ne olursa olsun" dedi Cadogan, "Tardy denilen bu kadınla bir alakası varsa, bu, olağanüstü bir tesadüf olur."

"Tesadüfleri bu kadar hor görme" dedi Fen ciddiyetle. "Senin gibileri bilirim. Bir dedektif romanındaki en masum karşılaşmanın adil olmadığını söyler ama sonra yan mahallede yaşayan biriyle yurtdışında tanıştığınızı ilan edip, dünya ne kadar küçük dersiniz. Benim kesin kanaatim şu" diye devam etti Fen abartılı jestlerle, "bu ilanın Emilia Tardy'nin ölümüyle kesin ilişkisi var. Ne olduğuna dair en ufak bir fikrim yok henüz. Gidelim de şu Rosseter denilen adamı bir görelim derim."

"Tamam" diye yanıtladı Cadogan. "Tabii senin o şeytani kırmızı şeyinle gitmememiz şartıyla. Hem sen onu nereden buldun?"

Fen üzgün üzgün baktı. "Buradan uzaklaştırılan bir öğrenciden satın aldım. Nesi varmış ki? Gayet hızlı gidiyor" dedi ikna etmeye çalışan bir ses tonuyla.

"Biliyorum."

"Eh, tamam o zaman, yürürüz. Uzak değil zaten."

Cadogan homurdandı. Rosseter'ın ilanını yırtıp cep kitabının arasına koymakla meşguldü. "Eğer bundan bir şey çıkmazsa," dedi, "doğrudan polise gidip tüm bildiklerimi anlatacağım."

"Tamam. Bu arada o çaldığın konserveleri ne yaptın? Epey acıktım."

"Arabadalar, onları orada öylece bıraktın."

"Senin kılık değiştirmen gerekmiyor mu?"

"Aptal olma Gervase... Tutuklanmak umurumda değil. En fazla para cezası kesebilirler. Tek sıkıntı kendimi açıklayıp kefaleti ayarlamak ve bir de hâkimlerin önüne çıkmak... Hadi gel, eğer işe yarayacağını düşünüyorsan gidelim."

Cornmarket, Oxford'daki en güzel olmasa da, en yoğun sokaklardan biridir. Burası öncelikle büyük dükkânların bulunduğu bir cadde olmakla birlikte eski Clarendon Hotel'in düzgün, soluk cephesi, Golden Cross'un yüksek duvarlı sessiz atletizm bahçesi ve uzun bir balkabağını andıran Tom Tower'ın güzel manzarası gibi mükâfatları da bulunur. İşte o büyük dükkânlardan bir tanesinin üzerinde, 193A'da, avukat Bay Aaron Rosseter'ın avukat ofislerinin çoğu gibi yapış yapış, ağır kokulu ve rahatsız edici ofisi vardı. Cadogan, avukatları hayatın inceliklerine bu kadar duyarsız kılan şeyin ne olduğunu merak ediyordu.

Ceketinin dirseklerine dikilmiş deri parçalar ve gözünde metal çerçeveli gözlükleriyle bir Dickens romanından fırlamış gibi görünen kâtip, onları içeri aldı. Asyalılara benzese de, Bay Rosseter'ın görünüşü ön adındaki Yahudilik vaadini doğrulamıyordu. Ufak tefek, soluk benizli; muazzam çıkık bir çenesi, geniş bir alnı, tepesi kelleşmiş bir başı olan bu adam kemik çerçeveli bir gözlük takıyordu, üzerinde de kendisine biraz kısa gelen bir pantolon vardı. Tavırları telaşlıydı; gözlüklerini aniden çıkartarak, kılıfından çekip aldığı bir mendille çok hızlı bir şekilde parlatıp aynı sü-

ratle burnuna geri koymak gibi bir huyu vardı. Pejmürde görünüyordu, profesyonel becerilerinin fevkalade sıradan olduğunu düşünürdünüz.

"Evet beyler," dedi, "konunun ne olduğunu öğrenebilir miyim?" Gervase Fen'in oldukça ezici varlığını hafif bir endişeyle inceliyordu.

Fen ona doğru eğildi. "Bu bey," dedi Cadogan'ı işaret ederek, "tüm hayatı boyunca birlikte çalıştığınız Bayan Snaith'in ikinci dereceden kuzeni."

Bay Rosseter bu dramatik açıklamaya en az Cadogan kadar şaşırmıştı. "Demek öyle" dedi, parmaklarıyla masasını hızla tıpırdatırken. "Demek öyle. Sizi tanıdığıma memnun oldum efendim. Şuraya oturma şerefini bağışlayın bana lütfen."

Fen'e sitemkâr bir bakış atan Cadogan söylenene itaat etti ama poposunu deri bir sandalyeye koyarken Bay Rosseter'a nasıl bir şeref verebileceğinden pek emin değildi. "Yaşamının son yıllarında," diye açıkladı, "kuzinimle irtibatım kesildi. Aslında doğrusunu söylemem gerekirse, ikinci dereceden kuzen de değildik." Bu noktada Fen, Cadogan'a kötü kötü bakmaya başladı. "Shropshire Cadogan'lardan birisi olan annem, babamla evlendi –yok, aslında tam olarak bunu kastetmiyorum ya da belki de ediyorum– her neyse, babam yedi kardeşten biriydi, üçüncü ablası Marion, Bay Childs'tan boşanmış, Bay Childs da daha sonra bir başkasıyla evlenip üç çocuk sahibi olmuş –Paul, Arthur ve Letitia– bunlardan biri de (hangisi olduğunu unuttum) hayatının ileri bir aşamasında Bayan Bosanquet'in yeğeni (belki de kuzeni) ile evlenmiş. Korkarım bir Galsworthy romanındaki kadar karışık meseleler."

Bay Rosseter kaşlarını çattı, gözlüklerini çıkarttı ve hızla temizledi. Belli ki anlatılanları komik bulmamıştı. "Belki de ne istediğinizi söyleyebilirsiniz, efendim?" diye yükseltti sesini.

O anda Fen, Cadogan'ı neredeyse korkutarak, aniden bir kahkaha patlattı. "Ha! Ha!" diye yükseldi ses, belli ki bu

durumu neşeyle aşmaya çalışıyordu. "Arkadaşımın kusuruna bakmayın Bay Rosseter. Kendisi çok eğlencelidir ama iş anlayışı yok, hem de hiç. Ha! Ha! Ha! Bir Galsworthy romanı, ha? Bu çok ama çok komik moruk. Ha! Ha!" Kendisini zar zor kontrol ediyor gibiydi. "Ama Bay Rosseter'ın kıymetli zamanını bu şekilde almamalıyız – *öyle değil mi?*" diye öfkeyle tamamladı sözlerini.

Cadogan içindeki yaramaz afacanı bastırarak, başını salladı. "Özür dilerim Bay Rosseter. Gerçek şu ki, bazen BBC için yazılar yazıyorum, yazılanları da önceden insanlarda denemeyi seviyorum." Bay Rosseter cevap vermedi; kara gözleri temkinliydi. "*Evet*" dedi Cadogan ciddiyetle. "Evet, şimdi, Bay Rosseter: Kuzinimin ölümüyle ilgili sadece çıplak gerçekleri duydum. Umarım sonu huzurlu olmuştur?"

"Aslında," dedi Bay Rosseter, "hayır." Eski moda storlu masanın arkasındaki küçük bedeninin gölgesi, Cornmarket'a bakan pencereye yansıyordu. "Ne yazık ki bir otobüsün altında kaldı."

"Savonarola Brown* gibi" dedi, Fen ilgiyle.

"Öyle mi?" diye karşılık verdi Bay Rosseter hemen, sanki sakıncalı bir itirafın içine hapsolduğundan şüpheleniyormuş gibiydi.

"Bunu duyduğuma üzüldüm" dedi Cadogan, sesine biraz üzüntü katmayı deneyerek. "Yine de, tabii" diye ekledi, çabalarının yetersiz kaldığını hissetmişti, "Onunla sadece bir veya iki kez bir araya geldim, bu yüzden ölümü beni çok şaşırttı diyemem. '*Yas tutmaya kalkışma ecel beni aldı mı, nobran ve mendebur çan bildirdi mi bir kere*'** – anlarsınız ya."

"Tabii, tabii." Fen gereksiz yere içini çekti.

"Hayır, sizinle açık konuşacağım Bay Rosseter" dedi Cadogan. "Kuzinim zengin bir kadındı ve bazı –ah– yakınları vardı. Vasiyetine gelince..." İhtiyatla duraladı.

"Anlıyorum." Bay Rosseter biraz rahatlamış gibiydi.

* Max Beerbohm'un aynı isimli hikâyesindeki karaktere gönderme (ed. n.)

** Shakespeare'in 71. Sonesi. *Soneler*, çev. Talât Sait Halman, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2009 (ed. n.)

"Hımm, sanırım sizi bu konuda biraz hayal kırıklığına uğratacağım, Bay... ee... Cadogan. Bayan Snaith oldukça büyük meblağdaki mirasının tamamını en yakın akrabasına, Bayan Emilia Tardy'ye bıraktı.'

Cadogan sert bir bakış attı. "O ismi biliyorum tabii ki."

"Oldukça kayda değer bir servet." Bay Rosseter bu cümleyi zevkle telaffuz etti. "Neredeyse bir milyon pound civarında." Yarattığı etkinin memnuniyetiyle konuklarına baktı. "Büyük meblağlar haliyle emlak ve ölüm vergilerinde yutuldu ama orijinal miktarın yarısından fazlası duruyor. Ne yazık ki, Bayan Emilia Tardy artık bunu talep edebilecek durumda değil."

Cadogan bakakaldı. "Artık bu durumda–"

"Vasiyetin koşulları, en hafif deyimiyle, tuhaf." Bay Rosseter yeniden gözlüklerini sildi. "Vasiyetnamenin geçerliliği kanıtlandığından, siz beylere anlatmaya itirazım yok, zaten ayrıntıları Somerset House'tan kendiniz de öğrenebilirsiniz. Bayan Snaith eksantrik bir yaşlı hanımdı – hatta fazlasıyla eksantrikti. Çok güçlü... ee... aile bağları vardı ve dahası, mülkünü en yakın yaşayan akrabası olan Bayan Tardy'ye bırakmaya söz vermişti. Ama aynı zamanda eski tarz görüşleri de olan... ee... yaşlı bir kadındı ve yeğeninin sürdüğü hayat tarzını, yani çoğunlukla Kıta Avrupası'na seyahat edip orada yaşamasını onaylamıyordu. Sonuç olarak vasiyetine tuhaf bir şart koydu: İngiliz gazetelerinde Bayan Tardy için belirli aralıklarla ilan yayımlayacaktım, ama Kıta gazetelerinde değil; eğer Bayan Snaith'in ölümünden sonraki altı ay içinde Bayan Tardy mirası talep etmek için gelmezse, o zaman otomatik olarak tüm haklarını kaybedecekti. Bu şekilde Bayan Snaith, Bayan Tardy'nin yaşam tarzının ve sanıyorum ki uzun yıllardır teyzesini ihmal etmesinin intikamını, vaadini resmi olarak ihlal etmeden, almak istedi.

Beyler, altı aylık süre dün akşam gece yarısında sona erdi ve bu süre zarfında Bayan Tardy'den hiç haber almadım."

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Fen konuştu:

"Peki miras?"

"Hepsi hayır kurumuna gidiyor."

"Hayır kurumuna!" Cadogan haykırdı.

"Farklı farklı kurumlara desem daha doğru." Tüm bu süre boyunca ayakta durmakta olan Bay Rosseter, şimdi masasının arkasındaki dönen sandalyesine çökmüştü. "Aslına bakarsanız siz geldiğinizde ben de bu işin detaylarıyla uğraşıyordum; Bayan Snaith vasiyetin yerine getirilmesi için bana yetki verdi."

Cadogan kendini boşlukta hissetti. Eğer Rosseter yalan söylemiyorsa, mükemmel bir neden ellerinin altından kayıp gidiyordu. Hayır kurumları, yaşlı ve bekâr kadınların bağışlarını ele geçirmek için onları öldürmezlerdi.

"İşte durum bu, beyler" dedi Bay Rosseter çabucak. "Ve şimdi eğer kusura bakmazsanız, yapacak çok işim var–"

"Kibarlığınıza sığınarak, bir konu daha vardı" diye araya girdi Fen. "Ya da, hatta, şimdi düşünüyorum da, belki iki. Hiç Miss Tardy ile tanıştınız mı?"

Cadogan'a, sanki avukat Fen'in gözlerine bakmaktan kaçınıyormuş gibi geldi. "Bir kez. Çok iradeli ve prensip sahibi birine benziyordu."

"Anlıyorum. Ve *Oxford Mail*'deki ilanı dün değil, evvelki gün koydunuz–"

Bay Rosseter güldü. "Ah, o konu. İnanın, ne Bayan Snaith ne de Bayan Tardy ile ilgili o konu. Tahmin edersiniz ki" diye sırıttı ikna edici olmayan bir küstahlıkla, "*tek* bir müvekkili olacak kadar rağbet görmeyen biri değilim."

"İlginç bir ilan–"

"Öyleydi, değil mi? Ama korkarım, daha fazla açıklama yaparsam, güvenlerini çiğnemiş olurum. Şimdi beyler, eğer sizin için yapabileceğim herhangi bir şey yoksa..."

Dickens romanından fırlamış gibi görünen kâtip, onlara dışarıya kadar eşlik etti. O yanlarından ayrılınca Cadogan alaycı alaycı konuşmaya başladı:

"Hayattaki tek ikinci dereceden kuzinim bir milyoner. Ve bana hiçbir şey bırakmıyor – komik bir şiir bile" dedi,

Bayan Wheatley'nin Miss Saith hakkında söylediklerini hatırlayarak. "Acımasız bir dünya bu."

Konuşurken etrafına dikkat etmemesi üzücüydü. Zira Bay Rosseter, yüzünde tuhaf bir ifadeyle arkasından bakmaktaydı.

Ilıman güneş sokakta parıldıyordu. Bisikletlerinin üzerindeki öğrenciler arabaların ve otobüslerin arasında sıkışıyor, Oxford'lu ev kadınları alışveriş yapıyorlardı.

"Eee" dedi Cadogan, "doğruyu mu söylüyordu?"

"Bunu öğrenebilirdik" dedi Fen üzüntüyle, kalabalık kaldırımda yol açmaya çalışırken, "eğer sen, akıl hastanesinden kaçmış biri gibi davranmaya başlamasaydın."

"Aniden bütün yalanları bana yüklememeliydin. Hem bir şey daha var, ilgi Bayan Tardy'den Bayan Saith ve onun milyonlarına kaydı."

"Benim anladığım kadarıyla ilgi Bay Rosseter'a kaydı.'

"Ne demek istiyorsun?"

"Şöyle ki..." Fen, vitrinlere bakmak için aniden önünde duruveren bir kadınla çarpıştı. "Şöyle ki, herhangi bir avukat, ofisine iki yabancı dalsa ve müvekkilinin özel işleriyle ilgili bilgi istese kesinlikle onları dışarı atardı. Bay Rosseter neden bu kadar samimiydi, bu kadar açık ve bilgilendiriciydi? Yoksa bir sürü yalan mı söylüyordu? Ama bir konuda haklıydı, bu konuyu Somerset House'tan kontrol edebiliriz. Yine de Bay Rosseter'a güvenmiyorum."

"İyi, ben polise gidiyorum" dedi Cadogan. "Eğer nefret ettiğim bir şey varsa o da içindeki karakterlerin hiçbir geçerli nedenleri olmadığı halde polise gitmediği kitaplardır."

"Senin polise hemen gitmemek için geçerli bir nedenin var."

"Neymiş o?"

"*Pub*'lar açık" dedi Fen, uzun bir geceden sonra tepelerde şafağı görmüş biri gibi. "Hadi gidelim de, düşüncesizce hareket etmeden önce bir şeyler içelim."

4
Kızgın Jane Austen Hayranı'nın Bölümü

"Aslında" dedi Cadogan, "hâlâ tam olarak daha önce bulunduğumuz yerdeyiz."

Mace and Sceptre'ın barında oturmuşlardı; Fen viski, Cadogan ise bira içiyordu. Mace and Sceptre, Oxford'un tam göbeğinde yer alan ve ta ilk insanın zamanından beri tasarlanmış hemen hemen her mimari stili utanmadan bünyesinde barındıran büyük ve oldukça çirkin bir oteldi. İlk anda algılanan bu dezavantajlarına karşın, sıcak ve rahat bir atmosfer sunabilmek için soylu bir çaba gösteriyordu. Bar, Strawberry Hill gotik tarzının iyi bir örneğiydi.

Saat henüz sabah on biri çeyrek geçtiği için içki içen çok az insan vardı. Kancalı burnu ve büyük bir ağzı olan genç bir adam, barmenle atlar hakkında sohbet ediyordu. Kemik çerçeveli gözlük takan bir başka adam tüm dikkatini *Karabasan Manastırı* kitabına vermişti. Soluk benizli, çok pis görünen dağınık kızıl saçlı bir öğrenci ise üzerinde koyu yeşil renkli bir kazak olan ciddi görünümlü kızla politika konuşuyordu.

"Görüyorsun" diyordu, "işte bu şekilde, borsada kumar oynayan paralı sınıflar milyonlarca fakir yatırımcıyı mahvediyor."

"Ama belli ki fakir yatırımcılar da borsada kumar oynuyorlar."

"Ah, yok, o çok farklı..."

Her zamankinden daha iri ve asık suratlı bir tazı gibi görünmekte olan Bay Hoskins, Miriam adında esmer ve

güzel bir kızla aynı masada oturuyordu. Küçük bir bardak tatlı *sherry* içiyordu.

"Ama sevgilim" dedi Miriam, "eğer müfettişler beni burada yakalarlarsa, *berbat* bir durum olur bu. Kadınları barlarda yakalayınca hemen aşağı gönderiyorlar biliyorsun."

"Müfettişler asla sabahları gelmezler" dedi Bay Hoskins. "Zaten sen de hiç öğrenci gibi durmuyorsun. Aman sakın buna üzülme. Bak, ben sana çikolata getirdim." Cebinden bir kutu çıkardı.

"Ah, *sevgilim*..."

Barın diğer tek sakini, elli yaşında, palto ve atkılarla sarılıp sarmalanmış ve haddinden çok daha fazla içen, ince, tavşan yüzlü bir adamdı.

Fen ve Cadogan, bilebildikleri kadarıyla vakanın tüm verilerinin üzerinden geçtiler ve bu inceleme, Cadogan'ın bazı görüşler öne sürmesiyle sonuçlandı. Buldukları ipuçları moral bozucu derecede azdı:

1. Iffley yolundaki bir bakkal dükkânı bir gece, önce oyuncak dükkânına, ardından da yeniden bakkala dönüştürülmüştü.

2. Orada Bayan Emilia Tardy isminde birisi ölü olarak bulunmuş ve cesedi daha sonra ortadan kaybolmuştu.

3. Emilia Tardy'nin zengin teyzesi Bayan Snaith, bu olaydan altı ay önce bir otobüsün altında kalarak ölmüş ve servetini Bayan Tardy'ye, Bayan Tardy'nin kendisine miras kaldığından asla haberdar olamayacağı belirli koşullar altında bırakmıştı (eğer Rosseter doğruyu söylüyorsa).

"Ve sanırım" dedi Fen, "Bayan Tardy'nin bilinen herhangi bir adresiyle doğrudan iletişim kurmasına da izin verilmemiş. Bu arada sana sormak istediğim bir şey vardı: Cesede dokundun mu?"

"Evet, dokundum sayılır."

"Nasıldı?"

"*Nasıl mıydı?*"

"Evet evet" dedi Fen sabırsızlıkla. "Soğuk? Sertleşmiş?"

Cadogan biraz düşündü. "Evet, kesinlikle soğuktu ama o

kadar sert olduğunu düşünmüyorum. Hatta öyle olmadığına eminim çünkü başının arkasına bakmak için kaldırdığımda kolu arkaya düştü."

"Çok da yardımı yok bu bilginin" –Fen düşünceliydi– "ama bildiklerimizin ışığında, bu kadının, gece yarısından önceki önemli saatlerde öldürüldüğünü söylemek mantıklı olur. O halde, kadının aslında Bay Rosseter'ın verdiği ilanı gördüğünü ve büyük ihtimalle Bay Rosseter'a başvurduğunu düşünebiliriz. Ve gene büyük ihtimalle, Bay Rosseter bize yalan söyledi. Bu gerçekten çok garip, çünkü bu durumda, onu Bay Rosseter öldürmemiş olabilir."

"Neden?"

"Senin kafana vuran kişinin büyük olasılıkla katil olduğunda hemfikir misin?"

"Evet, Sokrates."

Fen kötü kötü bakıp viskisinden bir yudum aldı. "Bu durumda sana iyice bakmış olmalı?"

"Evet, doğru."

"Şimdi, diyelim ki Bay Rosseter katil olsun. Ofisine gittiğinde seni tanıyor, cesedi gördüğünü biliyor ve öldürülen kadın ile kadının teyzesi hakkında bir soruşturma yaptığını düşünüp dehşete kapılıyor. Ve ne yapıyor? Kontrol edebileceğimiz o vasiyetnameyi etraflıca anlatıyor ve ardından –buraya dikkat et– gördüğün şeyden sonra ona inanmayacağını *bilerek*, Bayan Tardy ile hiçbir iletişiminin olmadığını söylüyor. *Dolayısıyla*, seni tanımadı. *Dolayısıyla*, senin kafana o vurmadı. *Dolayısıyla*, katil o değildi."

"Oldukça mantıklı" dedi Cadogan isteksizce.

"Hiç de mantıklı değil" diye homurdandı Fen. "Emmett'in demiryolu motorunda* olduğu gibi her bağlantısından sızdırıyor. Birincisi, sana vuran kişinin katil olup olmadığını bilmiyoruz; ikincisi, vasiyetle ilgili anlatılanların tamamı zırva olabilir. Başka boşluklar da var. Bayan Tardy'nin oyuncak dükkânında öldürülmemiş olması da

* Kinetik heykelin kurucusu ve karikatürist Rowland Emett tarafından oluşturulan minyatür demiryolu (ç. n.)

muhtemel. Ama eğer öyleyse, cesedini oraya götürüp, *sonra neden oradan kaldırsınlar?* Her şey oldukça karmakarışık görünüyor, biz de bir kanaat oluşturabilmeye yetecek kadar şey bilmiyoruz."

Cadogan'ın hayranlığı biraz azalmıştı. Önündeki yarım litrelik bardağı boşaltırken, bara yeni gelmiş bir gruba hüzünle baktı. "Bu durumda, şimdi ne yapabiliriz?"

Biraz tartışıldıktan sonra, olası yol haritaları dörde ayrıldı:

1. Cesedin izini sürmeye çalış (imkânsız). Bay Rosseter ile yeniden görüş (şüpheli).
2. Winkworth Bakkal ve Toptancı'nın sahibi Bayan Alice Winkworth hakkında daha fazla bilgi topla (mümkün).
3. Fen'in Somerset House'taki bir arkadaşını ara ve Bayan Snaith'in vasiyetinin detaylarını incele (pratik ve gerekli).

"Ama bana kalırsa" diye ekledi Cadogan "önce polise gitmeliyim. Koşuşturmaktan bıktım, ayrıca başım felaket ağrıyor."

"Şey, sanırım ben viskimi bitirene kadar biraz bekleyebilirsin" dedi Fen. "Sırf senin sefil, dırdırcı vicdanın yüzünden keyfimi kaçıramayacağım."

Alçak sesle konuşuyorlardı, Fen sesini yükseltebildiği için kendini ferahlamış hissetti. Bardağından yutabileceği büyüklükte bir yudum aldı. Kırmızı, neşeli yüzü daha da kızarıp neşelendi; saçları bastırılamaz bir canlılıkla dikeldi; uzun, sırık gibi vücudunu sandalyesinde kıpırdatıp ayaklarını hareket ettirdi ve gözleri parıldayarak, Richard Cadogan'ın şimdi özellikle kederli ve karanlık görünen mağrur çehresine baktı.

"... ve sonra devlet okulları" diyen kızıl saçlı genç adam pipo içiyordu. Dikkatle *Karabasan Manastırı*'nı inceleyen kişi, bu eski konudan bahsedilince kafasını bıkkınlıkla kaldırıp baktı; bardaki kanca burunlu adam atlar hakkında hiç durmadan konuşmaya devam ediyordu. "Devlet okulları acımasız, ayrıcalıklı ve egemen bir sınıf zihniyeti üretiyorlar."

"Ama sen de bir devlet okuluna gitmedin mi?"

"Evet. Ama görüyorsun ki, ben silkinip kurtuldum."

"Diğerleri öyle değil mi peki?"

"Ah, hayır. Ömür boyu taşıyorlar bunu. Silkinip üzerinden atanlar sadece istisnai insanlardır."

"Anlıyorum."

"İşin gerçeği şu ki, ülkenin tüm ekonomik hayatı yeniden organize edilmeli..."

"Sen şimdi müfettişleri kendine dert etme." Bay Hoskins yanındakini yatıştırmaya çalışıyordu. "Korkacak bir şey yok. Birer çikolata daha yiyelim."

"Beklerken biz de bir oyun oynayabiliriz" dedi Fen, bardağında hâlâ epey viski vardı. "Romanlardaki Tiksindirici Karakterler. Her iki oyuncunun da aynı fikirde olması gerekir ve her oyuncunun bir karakteri düşünmek için beş saniyesi vardır. Bulamazsa, o turu atlar. Sırasını üç kere kaçıran ilk kişi, oyunu kaybeder. Yazarın sevimli göründüğünü düşünerek kurguladığı karakterler olmalı."

Cadogan homurdandı, tam bu sırada içeriye bir üniversite müfettişi daldı. Bu müfettişler profesörler arasından dönüşümlü olarak atanır ve yanlarında "boğalar" diye de bilinen mavi elbiseli ve melon şapkalı ufak tefek, tıknaz adamlarla birlikte dolaşırlardı. *In statu pupillari** üniversite mensuplarının bu tip özel izinli mekânlara girmeleri yasaktı, bu grubun da ana işi bar bar dolaşıp, insanlara üniversite mensubu olup olmadıklarını sormak, eğer öyleyseler isimlerini almak ve sonuçta da onları cezalandırmaktı. Bu prosedürün rezalet çıkaran ya da heyecanlı bir tarafı yoktu.

"Aman Tanrım!" dedi alçak sesle siyah saçlı Miriam.

Kendi kendini ülke maliyesini yeniden düzenleme görevine seçen genç korkuyla sarardı.

Bay Hoskins gözlerini kırpıştırdı.

Gözlüklü genç adam *Karabasan Manastırı*'na iyice gömüldü.

* Üniversitenin ya da kolejin kurallarına tabi olanlar (ç. n.)

Bardaki kanca burunlu, barmen tarafından dürtülünce atlar hakkında konuşmasına ara verdi.

Sadece Fen bu olaydan etkilenmemiş görünüyordu. "Siz bu üniversitenin bir mensubu musunuz?" diye neşeyle seslendi müfettişe. "Hey Bıyıklı! Siz bu üniversitenin mensubu musunuz?"

Müfettiş irkildi. Büyük Savaş sırasında büyütmeye başladığı pala bıyıklarını kesmeye asla kıyamamış, (profesörlere kıyasla) genç bir adamdı. Fen'in gözlerine bakmaktan özenle kaçınarak odayı donuk bir ifadeyle taradı ve sonra dışarı çıktı.

"Oooh!" dedi Miriam, derin bir ferahlamayla iç çekti.

"Seni tanımadı, değil mi?" dedi Bay Hoskins. "Al, bir çikolata daha ye."

"Görüyor musun?" dedi kızıl saçlı genç öfkeyle. "Kapitalist üniversiteler bile korkuyla yönetiliyor." Titreyen elleriyle Arjantin birasını kaldırdı.

"Hadi, biz de oyunumuza geri dönelim" dedi Fen, "Hazır... başla!"

"Şu berbat boşboğazlar, Beatrice ve Benedick."

"Evet. Bayan Chatterley ve koru bekçisi."

"Evet. *Periler Kraliçesi*'ndeki Britomart."

"Evet. Dostoyevski'deki hemen hemen tüm karakterler."

"Evet. Ee.. eee–"

"Kaybettin!" dedi Fen zaferle. "Hakkını kaybettin. *Gurur ve Önyargı*'daki küçük görgüsüz erkek avcısı fingirdek kızlar."

Yan masada oturan karanlık ve tavşan suratlı adam, bu sevinçli çığlığı duyunca kaşlarını çattı, sarsak bir şekilde ayağa kalktı ve yanlarına geldi.

"Efendim" dedi, tam Cadogan Richard Feverel'ı önerirken sözünü keserek, "elbette ölümsüz Jane'den saygısızca bahsettiğinizi duymuş olamam, değil mi?"

"Sülük Toplayıcısı"* dedi Fen, konuşmasını sürdürmek için güçsüz bir girişimle. Sonra bundan vazgeçti ve masanın

* William Wordsworth'ün bir şiirindeki karaktere gönderme (ed. n.)

yeni ziyaretçisine döndü. "Buraya bakın sevgili dostum, kafanız biraz dumanlı galiba, değil mi?"

"Fevkalade ayığım, ilginize teşekkür ederim. Çok teşekkür ederim." Tavşan bakışlı adam gidip içkisini aldı, sandalyesini çekti ve gelip yanlarına oturdu. Bir elini kaldırdı, gözlerini sanki acı çekiyormuş gibi kapattı. "Size yalvarıyorum, Bayan Austen'dan saygısızca bahsetmeyin lütfen. Tüm kitaplarını birçok kez okudum. Kibarlıkları, üstün ve güzel kültürleri ile getirdikleri yeni soluk, güçlü psikolojik öngörüleri–" Konuşmasına ara verdi ve bir dikişte bardağını boşalttı.

Zayıf, ince bir yüzü, kemirgen dişleri, kıpkırmızı olmuş gözleri, sararmış, dağınık kaşları ve dar bir alnı vardı. Sabahın ılıklığına karşın en olmayacak şekilde giyinmişti: Kürklü eldivenler, iki atkı ve (belli ki) üst üste birkaç palto.

Cadogan'ın üzerindekilere şaşkınlıkla baktığını hissedince, "Soğuğa karşı çok hassasım efendim" dedi tavşan suratlı adam bir haysiyet teşebbüsüyle, "Bir de sonbaharın ayazı–" Durdu, el yordamıyla mendilini buldu ve büyük bir gürültüyle burnunu sümkürdü. "Beyler, umarım... umarım, aranıza katılmama karşı çıkmazsınız?"

"Evet, çıkarız" dedi Fen, rahatsız olmuştu.

"Lütfen kabalık yapmayın, size yalvarırım" dedi tavşan yüzlü adam. "Bu sabah çok ama çok mutluyum. Size bir içki ikram etmeme izin verin. Çok param var... Garson?" Garson masaya geldi. "İki büyük viski ve bir ellilik bira."

"Baksana Gervase, benim artık gitmem gerekiyor" dedi Cadogan sıkıntıyla.

"Gitmeyin efendim. Kalın ve beni mutlu edin." Tavşan yüzlü adamın gerçekten de epeyce sarhoş olduğuna hiç şüphe yoktu. Öne doğru eğilerek, sesini alçalttı. "Bu sabah oğullarımdan kurtuldum."

"Öyle mi?" dedi Fen keyifle, "Peki küçük cesetlerini ne yaptınız?"

Tavşan yüzlü adam kıkırdadı. "Ah! Beni yakalamaya çalışıyorsunuz. Okul günlerimden demek istedim. Ben

öğretmenim... yani *eskiden* öyleydim. Zavallı bir bostan korkuluğu. 'Cıvanın özgül ağırlığı 13,6'dır" diye mırıldandı. "*Caesar Galliam in tres partes divisit.** *Mourir* fiilinin geçmiş zamanı *mort*'tur."

Fen adama memnuniyetsizlikle baktı. Garson içkilerini getirdi, tavşana benzeyen adam oldukça pis bir cüzdandan çıkararak parasını ödedi, yüklüce de bir bahşiş ekledi.

"Sağlığınıza beyler" dedi bardağını kaldırırken. Sonra duraladı. "Ama henüz size kendimi tanıtmadım. George Sharman, emrinize amadeyim." Belden eğildi; içkisi neredeyse uçacakken Cadogan tam zamanında yakalayabildi.

"Şu anda" dedi Bay Sharman transtaymış gibi, "Orta bir öğrencilerine Latince kompozisyonun unsurlarını öğretiyor olmalıydım. Niye şu anda bunu yapmadığımı size anlatayım mı?" Yeniden öne doğru eğildi. "Dün gece, çok yüklü miktarda paraya kondum."

Cadogan yerinden sıçradı, Fen'in bakışları sertleşti. Miraslar bu sabah havada dolaşıyordu sanki.

"Çoo büyük bi' parrrra." Bay Sharman devam ediyordu. "Peki ben ne yaptım? Müdüre gittim ve dedim ki, 'Spavin' dedim, "sen zorba bir ayyaşsın ve ben senin için çalışmayacağım *artık*. Ben bağımsız bir beyefendiyim artık' dedim ve ekledim: 'Damarlarımda dolaşan tebeşirden artık kurtulacağım.'" Kendinden memnun bir şekilde gülümsedi.

"Tebrikler" dedi Fen tehlikeli bir yakınlıkla. "Tebrikler."

"Veee, hepssss de bu diiiil." Bay Sharman'ın kelimeleri iyice dolanıyordu. "Tek şanslı olan ben de diilim. Yoook, yok. Başkaları da var." Eli kolu durmuyordu. "Bi dolu, bi dolu başkaları da var, herkes Karun kadar zengin. Bi tanesi de, gök mavisi gözleri olan çok güzel bi kız. Aşkım mavi, mavi bir güle benzer." Çatlak bir sesle şarkı söylemeye başladı. "Basit bir tezgâhtar olmasına rağmen, ona, benle evlenmesini teklif edicem. Sadece bir tezgâhtarın kızı." Ciddiyetle Cadogan'a döndü. "Onu muuutlaka görmelisin."

* Orijinali "Bütün Galya üç kısma ayrılmıştır" anlamına gelen, Ceasar'ın *Galya Savaşı* kitabının giriş cümlesi. Gallia est omnis divisa in partes tres (ç. n.)

"Çok isterim."

"İşte böyle" dedi Bay Sharman onaylayarak. Yeniden gürültüyle mendiline sümkürdü.

"Benle bir içki daha iç moruk" dedi Fen, samimi bir ayyaş yoldaşlığı tavrı sergileyerek ve Bay Sharman'ın sırtına şaplağı indirdi. Bay Sharman hıçkırdı. "Şşşş... ben alıcam" dedi. "Garson!"

Hepsi birlikte bir kadeh daha içtiler.

"Ah" dedi Fen içini çekerek. "Şanslı adamsın Bay Sharman. Benim de bir akrabamın ölüp bana çok para bırakmasını dilerdim."

Ama Bay Sharman parmağını sağa sola oynatıyordu. "Ağzımı aramaya çalışma. Hiçbir şey anlatmıyorum, bak? Ağzımı kapalı tutuyorum." Ağzını sıkıca kapattı, sonra biraz daha viski içmek için yeniden açtı. "Çok şaşırdım" dedi acıklı bir sesle. "Senin için tüm bu yaptıklarımdan sonra. Ağzımı aramaya çalışıyorsun."

"Hayır, hayır..."

Bay Sharman'ın yüzü değişti. Sesi güçsüzleşti, midesini kavradı. "Kusuraaaa bak'myn beyler" dedi. "Hemen geliyorum." Rüzgârda sallanan otlar gibi sallanarak ayağa kalktı ve sonra yalpalayarak tuvalete yöneldi.

"Ondan çok bir şey öğrenemeyiz" dedi Fen karamsar karamsar. "Bir adam bir şeyi söylemek istemediğinde, sarhoşluk onu çok daha şüpheci ve dirençli yapar. Ama tuhaf bir tesadüf."

"*Baykuş*" diye alıntıladı Cadogan, Bay Sharman'ın halsiz ve sıska bedeninin ardından bakarken, "*tüm tüylerine rağmen üşüyordu.*"*

"Evet" dedi Fen. "Tıpkı yaşlı– Aman Tanrım."

"Ne oldu Tanrı aşkına?" diye hayretle sordu Cadogan.

Fen apar topar ayağa kalktı. "Ben gelene kadar" dedi üstüne basa basa, "bu adamı burada tut. Onu viskiye boğ. Jane Austen hakkında konuş. Ne yaparsan yap, gitmesine izin verme."

* John Keats'in "Aziz Agnes Arifesi" adlı şiirinden alıntı (ç. n.)

"Ama baksana, ben polise gidecektim..."

"Bu kadar ruhsuz olma Richard. Bu bir ipucu. Nereye varacağıyla ilgili en ufak bir fikrim yok, o yüzden bana yardımcı ol, bu bir ipucu. Sakın bir yere kaybolma. Hemen döneceğim." Ve Fen bardan çıktı.

Bay Sharman geri döndüğünde, giderken olduğundan hem daha ayıktı hem de daha ihtiyatlı.

"Arkadaşın gitti mi?" diye sordu.

"Sadece kısa bir süreliğine."

"Ah." Bay Sharman rahat rahat gerindi. "Ey özgürlük. Bir öğretmen olmanın ne anlama geldiğiyle ilgili hiçbir fikrin yok. Birçok güçlü adamın parçalanıp gittiğini gördüm ben. Süregiden bir savaştır. Çocukları belki 30 yıl uzak tutabilirsin kendinden ama sonunda seni ele geçirirler."

"Kulağa berbat geliyor."

"Çünkü berbat. Sen yaşlanırsın ama onlar hep aynı yaşta kalırlar. Tıpkı Forum'daki imparator ve halk gibi."

Sonra Jane Austen hakkında konuştular; Cadogan'ın pek fazla bir şey bilmediği için zorlandığı bir konuydu bu. Ancak Bay Sharman, Cadogan'ın hem bilgi hem de coşku eksikliğini telafi ediyordu. Cadogan adamdan gitgide daha az hoşlanıyordu –kızarmış küçük gözlerinden, dişlekliğinden, bu dar görüşlü öğretmenin kültür varsayımından– Bay Sharman kesinlikle, aniden tatmin olmuş güçlü bir açgözlülüğün etkilerinin fark edildiği nahoş bir örnekti. Kalan mirastan ya da mirası paylaştığı "başkalarından" bir daha bahsetmedi ama azimle *Mansfield Park* hakkında nutuk attı. Cadogan, bu konuşmalara tek heceli karşılıklar verirken, bir yandan da Gervase Fen'in tuhaf davranışını sabırsızlıkla düşünmeye devam ediyordu. Öğle vakti yaklaşırken bar otel misafirleri, aktörler ve lisans öğrencileriyle dolmaya başlamıştı. Konuşmaların sesi yükseliyor, gotik pencerelerden içeri giren güneş ışığı sigara dumanının sisini açık mavi üçgenlere bölüyordu. "Sanırım tek çözüm" dedi birisi aniden ve inançla, "sıvı sabun." Neye çözümden bahsettiğini biraz merak etti Cadogan.

"Ve sonra Bay Collins karakterine bak." Bay Sharman anlatıyordu. Cadogan hiç istemeden de olsa, ilgisini bu şahsa yöneltti.

Gün ortasına tam beş dakika kala dışarda yüksek bir kükreme ve yanında da savaşta şangırdayan tavalar gibi bir ses duyuldu. Bir an sonra Fen, keskin bir patlama sesiyle otelin kanatlı kapılarını iterek içeri daldı. Enerji doluydu, elindeki ciltli kitabı şefkatle taşıyordu. Solundaki barı görmezden gelerek, mavi halı kaplı koridoru geçip kapı görevlisine doğru ilerledi. Şaşaalı mavi ve kordonlu elbisesiyle Ridley, onu belirgin bir endişeyle selamladı, ancak Fen onu geçip yakındaki telefon kulübelerinden birine girdi. Ve oradan Somerset House'u aradı.

"Merhaba Evans" dedi. "Ben Fen... Evet, çok iyiyim, teşekkürler sevgili dostum, ee sen nasılsın...?.. Acaba benim için bir şeye bakabilir misin?"

Belli belirsiz bir çatırtı duyuldu.

"Dediklerinin bir kelimesini bile duyamıyorum... İstediğim, Boar's Hill, Oxford'da yaşayan ve altı ay önce ölmüş olan Bayan Snaith'in vasiyetinin detaylarını öğrenmek. Çok yakın zamana kadar doğruluğu kanıtlanmamıştı... Ne? Tamam beni sonra ara, ararsın değil mi? Evet... Mace and Sceptre'dayım. Evet. Tamam... Hoşça kal."

"İçim eriyor kederden"* diye mırıldandı fazla alçakgönüllü olmadan; o esnada ahizeyi sallarken iki peni daha yerleştirdi ve yerel bir numarayı çevirmeye başladı. Boar's Hill'deki Oxford Emniyet Müdürü'nün bürosunda telefon bir kez daha acı acı çaldı.

"Buyrun?" dedi müdür. "Tanrım, gene mi sen? Konu yine mi bu Cadogan denen adam?"

"Hayır" dedi Fen, gücenmişti. "Aslına bakarsan, hayır. Gene de bana bu konuda kesinlikle yardımcı olmadığını sana söylemeliyim."

"Faydası yok. Bakkal bu konuda kıyameti koparıyor.

* İncil, 119. Mezmur (ed. n.)

Onun yolundan çekilsen daha iyi olacak. İşlere karışmaya bir kere başladığında neler olur bilirsin."

"Bu konuyu boş ver şimdi sen. Yakınlarında yaşayan Bayan Snaith diye birini hatırlıyor musun hiç?"

"Snaith? Snaith? Aa evet, biliyorum. O tuhaf yaşlı hanım."

"Tuhaf mı? Nasıl yani?"

"Parası için öldürüleceğinden korkardı. Her tarafında lanet olası azgın mastiff köpekleri dolaşan müstahkem bir çiftlik evinde yaşardı. Kısa bir süre önce öldü. Neden ki?"

"Onunla hiç karşılaştın mı?"

"Ah, bir ya da iki kez. Onu gerçekten hiç tanımıyordum. Ama ne—"

"Nasıl şeylerle ilgilenirdi?"

"*İlgilenmek* mi? Ee, eğitim, sanıyorum. Ah, bir de spiritüalizm üzerine sürekli saçma sapan kitaplar yazardı. Hiç yayımladı mı bilmiyorum. Umarım yayımlamamıştır. Ama ölmekten –özellikle de birilerinin onu öldüreceğinden– deli gibi korkardı ve sanıyorum ölümden sonra bir hayat olduğu düşüncesi onu teselli ediyordu. İtiraf etmeliyim ki, eğer öldükten sonra geri geleceksem ve ruh çağırma tahtalarında aptalca mesajlar yazacaksam, önceden bilmemeyi tercih ederim."

"Başka?"

"Eee, o gerçekten çok hoş, yaşlı biriydi ve nezaket konusunda çok hassastı. Ama dediğim gibi, insanların onu öldüreceğinden çok korkuyordu. Gerçekten güvendiği tek kişi, bir avukattı–"

"Rosseter?"

"Heh isim buydu evet. Ama baksana, neden–"

"Sanıyorum ölümünün bir kaza olduğuna şüphe yok?"

"Tanrım, hayır. Bir otobüsün altında kaldı. Yürürken olmuş, yakınlarında başka hiç kimse yokmuş. Bu koşullar altında, çok dikkatli bir şekilde incelediğimizden emin olabilirsin."

"Çok seyahat eder miydi?"

"Yok, asla – bu da tuhaf bir konu. Tüm hayatı boyunca Oxford'da yaşamış. Garip kuş. Bu arada Gervase, *Kısasa Kısas*'la ilgili olarak–"

Fen telefonu kapattı. Şu anda *Kısasa Kısas* hakkında konuşmaya hazır değildi. Öğrendiklerini düşünürken, kulübedeki telefon çaldı ve Fen ahizeyi kaldırdı.

"Alo" dedi. "Evet, ben Fen. Aa, sen misin Evans. Çok hızlısın."

"Kolaylıkla buldum" dedi Somerset House'un bedensiz sözcüsü. "Elizabeth Ann Snaith, 'Valhalla', Boar's Hill, Oxford. Vasiyetin tarihi 13 Ağustos 1937, şahitleri de R.A. Starkey ile Jane Lee. 937.642 pound tutarında mülk – büyük paket. Menkuller 740.760 pound. Ufak tefek bağışlar var –sanırım hizmetkârlardır– ama büyük kısmı 'Yeğenim Emilia Tardy'ye' gidiyor yazıyor, sadece İngiliz gazetelerine ilan vermek, direkt iletişim kurmamak ve Tanrı bilir ya, bir sürü karmakarışık palavra içeren tuhaf koşullar var. Bir de, vasiyeti alabilmek için Snaith'in ölümünden sonraki altı ay içinde başvurmak gibi bir sınırlama. Tardy denilen sefil kadının pençelerini paraya geçirmesini önleyebilmek için her şeyi yapmış gibi görünüyor."

"Peki Tardy paraları almazsa ne oluyor?"

Telefonun diğer ucunda bir sessizlik oldu. "Bir saniye, arka sayfada. Ah, evet. O durumda paranın tamamı 193A Cornmarket Oxford'daki Bay Aaron Rosseter'a kalıyor. Şanslı şeytan. Sanıyorum, hepsi bu."

"Aaa." Fen düşünceliydi. "Teşekkür ederim Evans, çok teşekkür ederim.'

"Ne zaman istersen" dedi memur. "Oxford'a sevgilerimi ilet." Telefonu kapattı.

Telefon kulübesinin dışına çıkınca Fen bir dakika kadar durdu ve olanları düşündü. Otel misafirleri yanından geçip görevlinin yanına gidiyorlar ve saat tarifeleri, taksi ya da gazeteleri soruyorlardı. Ridley tecrübeli bir uzmanlıkla hepsiyle ilgileniyordu. Yemek salonunda masalar öğle yemeği için hazırlanıyor, şef garson bir menünün arkasına yazılmış listeden, yapılmış rezervasyonları işaretliyordu.

Şüphesiz Bay Rosseter'ın Bayan Emilia Tardy'yi öldürmek için güçlü bir nedeni vardı. Eğer vasiyetin tek uygulayıcısıysa, Bayan Tardy'yi, ilan vermeyerek miras konusunda aldatma şansı olmazdı. Yani, aslında, kadın ortaya çıktığında... Fen başını salladı. Pek uymuyordu. Öncelikle, Bayan Snaith'in, ona ne kadar güveniyor olsa da, Bay Rosseter'ın eline bu kadar olağanüstü güçler vermesi neredeyse imkânsızdı; bir diğer neden de eğer Bay Rosseter Bayan Tardy'yi öldürdüyse ve Cadogan'ın başına vuran da oysa, neden Cadogan'ı tanımamıştı veya tanıdıysa eğer, neden o kadar fazla bilgi vermişti? Elbette ki, Cadogan'ın başına vuran kişinin illa katil olması gerekmiyordu; belki de bir suç ortağı... Ama o zaman, neden bir oyuncak dükkânında?

Fen derin derin içini çekip taşımakta olduğu kitabı okşadı. Ruh hali sürekli değişiyordu, şu anda da kendisini biraz bunalımda hissediyordu. Ridley'e el sallayıp bara geri döndü. Cadogan ve Bay Sharman konuşmalarında bir *kördüğüme* girmiş gibiydiler; Bay Sharman, Jane Austen hakkındaki görüşlerinin tamamını aktarmıştı, Cadogan'ın da aklına konuşacak yeni bir konu gelmiyordu. Ancak şu anda Fen, onlardan kaçınmaya niyetliydi; onun yerine kendisini melankoliye ve çelimsiz Bay Hoskins'e teslim etti.

Bay Hoskins kesinlikle zahmetli bir öğrenci değildi; şevkle değilse bile liyakatle işini yapan, sarhoş olmaktan kaçınan ve centilmen gibi davranan biriydi. Tek dikkat çekici özelliği, genç kadınlar üzerinde etkili olan büyüsüydü. Şu anda da önünde ikinci tatlı *sherry* kadehiyle siyah saçlı Miriam'a bir çikolata daha yedirmeye uğraşıyordu.

Fen, kendisine bir tür kutsal huşu ile bakan kızdan af dileyerek, Bay Hoskins'i dışarı çağırdı.

"Bay Hoskins" dedi Fen ılıman bir sertlikle. "Gençliğinizin altın dönemlerini, bu Chartres Katedrali'nin taklidi olan yerde, neden yasa dışı *sherry* tüketimiyle geçirdiğinizi sormayacağım–"

"Size çok müteşekkirim efendim" dedi Bay Hoskins ruhunda özel bir tedirginlik duymadan.

"Sadece şeyi sormak istemiştim," diye devam etti Fen, "acaba benim için bir şey yapar mısınız?"

Bay Hoskins gözlerini kırpıştırıp hafifçe öne eğildi.

"Jane Austen'ın romanlarıyla ilgileniyor musunuz Bay Hoskins?"

"Bana her zaman" dedi Bay Hoskins, "kadın karakterler zayıf çizilmiş gibi gelmiştir."

"Öyledir muhakkak" dedi Fen sırıtarak. "Her neyse, şurada Jane Austen'a tutkun, sıkıcı ve pis bir adam var. Onu bir saat kadar oyalayabilir misiniz?"

"Bundan daha kolay bir şey yok" dedi Bay Hoskins ılımlı bir özgüvenle. "Ancak sanırım önce gidip o genç hanımı göndermeliyim."

"Tabii, tabii" dedi Fen telaşla.

Bay Hoskins yeniden başıyla selam vererek bara geri döndü ve rahatlatıcı açıklamalar yaparak Miriam'ı kapıdan geçirdikten kısa bir süre sonra tekrar ortaya çıktı. Miriam'ı geçirirken ellerini sevgiyle tuttu, arkasından el sallayıp Fen'e döndü.

"Bay Hoskins bana söyleyebilir misiniz," dedi Fen, önyargısız bir meraka kapılarak, "kadınlar üzerindeki bu olağanüstü çekiciliğinizi nasıl açıklıyorsunuz? Eğer münasebetsizlik yaptığımı düşünüyorsanız, cevap vermek durumunda değilsiniz."

"Hiç de değil." Bay Hoskins, bu soruyu fevkalade memnuniyet verici bulmuş gibiydi. "Aslında çok basit: Korkularını yatıştırıyor ve yemeleri için onlara tatlı bir şeyler veriyorum. Hiç şaşmıyor."

"Aa" dedi Fen biraz geri çekilerek. "Ah. Şey, çok teşekkür ederim Bay Hoskins. Ve şimdi bara geri dönerseniz..." Talimatlar vermeye başladı.

Cadogan, Bay Hoskins nöbeti devraldığı için çok mutlu oldu. Fen ile birlikte bardan ayrılırlarken, Bay Hoskins ve Bay Sharman dostça konuşmaya başlamışlardı bile.

"Eee, neler oluyor?" diye sordu dışarı çıktıklarında. İki buçuk litre bira içmenin verdiği hafif bir bulanıklık vardı ama başı daha az ağrıyordu.

Fen onu pasajdan içeri çekti ve resepsiyon masasının orada, Asur tasarımına pek de benzemeyen sert tahta sandalyelere oturdular. Fen telefon konuşmalarını anlattı.

"Yok, yok" dedi aksi bir şekilde, Cadogan'ın Bay Rosseter ile ilgili korkulu çığlığını yarıda keserken. "Onun yapmış olabileceğini kesinlikle düşünmüyorum." Nedenlerini açıkladı.

"Bunlar biraz safsata" diye yanıtladı Cadogan. "Tek nedeni o ilanla ilgili kafanda romantik hikâyeler olması–"

"Tam da buna geliyordum" dedi Fen sinsice. Yanlarından geçen, kürklere bürünmüş, yüksek topuklu ayakkabılar giyen genç ve sarışın kadını incelemek için duraksadı. "Çünkü aslında ilan ile Bayan Snaith arasında bir ilişki var."

"Bu ne olabilir ki?"

"İşte bu." Fen taşımakta olduğu kitabı, havalı bir edayla gösterdi; daha çok, özellikle zarar verici kanıtlar ortaya koymaya hazırlanan bir kovuşturma avukatı havasındaydı. Cadogan kitaba pek anlam veremeden baktı. İsmi, *Edward Lear'ın Saçma Şiirleri* idi.

"Hatırlarsan" diye devam etti Fen işaretparmağını ders verir gibi havada sallayıp. "Bayan Snaith komik şiirlerle ilgileniyordu. İşte bu..." diye ekledi kitaba otoriter bir şekilde vurarak, "komik şiir."

"Beni şaşırtıyorsun."

"Üstelik en üst düzeyde bir komik şiir." Fen aniden öğretmen tarzından sıyrıldı ve dertlendi. "Aslında Lear'ın *limerick*'lerinin* son satırlarını ilkinden farklılaştırmak konusunda *yetersiz olduğunu* düşünen insanlar var; ancak gerçek–"

Cadogan sabırsızlıkla, "Evet, evet" dedi, küçük kitabının arasından gazete parçasını çıkartırken. "Ne demek istediğini anlıyorum. 'Ryde, Leeds, West, Mold, Berlin.' *Limerick*'ler aracılığıyla insanları tanımlamak için harika bir yöntem."

"Mmm." Fen sayfalar arasında geziniyordu. "Ve bir nedenle Bay Sharman'ın bunlardan bir tanesi olduğu konu-

* Beş dizeden oluşan, genelde müstehcen sözler içeren komik şiir türü (ed. n.)

sunda ağır şüphelerim var. Şuraya bak... Soğuk nedeniyle küçülen, Mold'un Yaşlı Adamı vardı; bu yüzden biraz manşon, biraz kürk ve biraz kuştüyü aldı ve kendini soğuktan korudu. Resimde şişman bir ayıya benziyor. Uymuyor mu?"

"Evet, ama–"

"Dahası, Bay Sharman *dün gece* önemli bir mirasa kondu. Görünüşe göre, başkaları da öyle.'

"Ryde, Leeds, West ve Berlin."

"Kesinlikle. West'in Yaşlı Adamı, hatırlarsan, soluk ve erik renkli bir yelek–"

"Bir tane daha vardı, değil mi, hani hiç dinlenemeyen."

"Evet, onu da tedavi amaçlı çenesiyle burnunun üzerinde topaç gibi çevirmeleri dışında bir özelliği yok."

"Ah." Cadogan duraladı ve çok içtiğini düşündü. "Peki ya Ryde?"

"Ryde'da genç bir hanım vardı" Fen biraz aradıktan sonra okumaya başladı: "Onun ayakkabı bağcıkları nadiren bağlıydı. Takunyalar ile küçük benekli köpekler aldı ve sık sık Ryde'da dolaştı. İnsanların ayakkabı iplerinin nadiren çözülmesi, az rastlanan bir şey değildir, takunyalar da pek akla yatkın sayılmaz. Geriye küçük benekli köpekler kalıyor."

"Berlin'i hatırlıyorum."

"Ben de. O da olağandışı ince bir Yaşlı Adamdı..." Fen, ilk kez duraksadı. "Hepsi kulağa biraz tuhaf geliyor, değil mi?"

"Peki, kanaatin nedir?"

"Pek bir kanaatim yok doğrusu." Fen durumu değerlendirdi. "Sadece bunlar, biraz zayıf bağlantılar: Bayan Snaith, komik şiir, Rosseter, ilan, Sharman'ın mirası. Ama itiraf etmeliyim ki Sharman ve bahsettiği 'başkaları', Bayan Tardy'nin vasiyetine koymadığı kişiler olabilirler."

"Ama değiller. Mirastaki kişi Rosseter."

"Görünüşte öyle, evet." Altın tabakasından bir sigara alan Fen, sigarayı ağzına koydu. "Gizli ortaklıklar gibi şeyler var biliyorsun. Paranı bir kişiye bırakıyorsun, onu da parayı başkalarına aktarması için yönlendiriyorsun ve aktardığından

emin olmak için de koruyucu önlemler alıyorsun. Böylelikle de kamu parayı kimin aldığını bulamıyor."

"Ama Bayan Snaith böyle deli saçması işlere neden girişsin ki?"

"Bilmiyorum" Fen sigarasını yakıp ağzından dumandan halkalar çıkarmayı denedi. "Belki bunu bize Rosseter söyleyebilir ama söylemeyecektir. Nokta" diye ekledi, eski usul Amerikancılığa eğilimli biri olarak.

"Sharman da söylemez" dedi Cadogan karamsar bir şekilde. Popüler bir kadın romancının asansöre binerken tökezlediğini görünce yüzü aydınlandı. "Denedim."

"Aaah, züccaciye dükkânına girmiş fil gibi" dedi Fen ilgiyle, "çam devirip durmuşsundur, öyle değil mi? Zaten onun ağzından bir şey kaçırmayacağından oldukça emindim ya neyse."

"Bu arada, neden onu o öğrenciye kakaladın?"

"Ben senle konuşurken, onu gözetim altında tutsun diye."

"Anlıyorum. Eee, o zaman iş bizim erik rengi yelekli, olağandışı zayıf bir adamla, küçük benekli köpeklere sahip bir kız ve bir... bu arada Leeds ne olacak?"

"Kafasını böcekler sarmış durumda."

"Sevgili dostum Gervase" dedi Cadogan, "her şey çok mantıksız ve umutsuz görünüyor."

Ama Fen kafasını iki yana salladı. "Bir dereceye kadar" dedi. "Eğer mavi gözlü ve benekli köpeği olan güzel bir tezgâhtar kız bulabilirsek... Hadi başlayalım şimdi."

"Başlamak? Şimdi?"

Başladılar.

5
Görünmez Tanığın Bölümü

Cadogan daha sonra, sıkılmış ve açıkça şüpheci seyirciye hikâyeyi uzun uzun anlatırken olayları yeniden düşününce bunun, tüm işin en sıra dışı ve en beklenmedik kısmı olduğuna karar verdi. Anlattığı şeylere dair algısının içtiği bira nedeniyle bir şekilde bozulmuş olduğu doğruydu; öte yandan beklenmedik konuların, Oxford şehrinde dünyanın diğer yaşanabilir bölgelerine göre daha az öneme sahip olduğu da doğruydu. Ama gene de, bu durumda bile, buldukları takdirde Iffley yolundaki kaybolan oyuncak dükkânı meselesini aydınlatabilmek umuduyla şehirdeki tüm dükkânlarda ısrarla mavi gözlü ve benekli köpeği olan güzel bir kız arayan bir şair ile profesörün, aklı başında ve kendine saygılı hiçbir toplumda uzun süre var olabilmelerinin pek olası olmadığını hissediyordu. Öte yandan, Gervase Fen'in bu tip kuşkularının olmadığı açıktı; Fen, Bay Hoskins'in, aksi söylenmediği sürece Bay Sharman'a yapışacağından emindi; Bay Rosseter'ın ilanının Bayan Tardy'nin ölümüyle ilgisi olduğundan ve onu doğru bir şekilde yorumladığından emindi; küçük, benekli bir köpeği olan güzel, mavi gözlü bir kızın onları Oxford boyutundaki bir şehirde uzun süre atlatamayacağından emindi (Cadogan ise, tam tersine, kızın sonsuza kadar onları atlatabileceği düşüncesindeydi) ve her halükârda, dünyada onu aramaktan başka yapacak bir şeyi yok gibi bir hali vardı.

Planı, ikisinin ayrı ayrı George Sokağı'nın iki tarafında yürümeleri, yoldaki her dükkâna girip güzel ve mavi gözlü

kızları araştırmaları, bu kızların bulunması durumunda da, şartlar elverdiği ölçüde hayvanlarının olup olmadığının sorgulanmasıydı; bu yöntem tüm cadde tamamlanana kadar devam ettirilecekti. Kalabalık kaldırımda durup saatlerin gün ortasını on beş dakika geçtiğini anlatan vuruş seslerini dinlerken, Cadogan bu plana hüzünlü bir şekilde razı geldi; nasıl olsa pek uzaklaşamadan çok büyük ihtimalle tutuklanacağını düşünüyordu.

"Beş *limerick*'in içindeki tek genç hanım Ryde" diye belirtti Fen, George Sokağı'ndan aşağı doğru biraz umutsuzca bakarken, "öyleyse, bu Sharman'ın bahsettiği kız olmalı. Yolun sonunda buluşup elimizdekileri karşılaştıralım."

Yola koyuldular. Cadogan'ın tarafındaki ilk dükkân bir tütüncüydü; başında tombul, yaşı tahmin edilemeyen ve saçlarının rengini oksijenli suyla açmış bir kadın duruyordu. Cadogan kalkıştıkları bu girişimin giderek zorlaştığını düşünmeye başladı, çünkü *a)* Bay Sharman'ın kadın zarafetiyle ilgili standartlarına dair hiçbir kesinlik yoktu ve *b)* kişinin gözlerinin rengi, onlara çok yakından bakılmadıkça anlaşılamazdı. Uzağı tam göremediği için yüzünü, saçları oksijenli kadına doğru uzattı. Kadın hızla geri çekilip Cadogan'a aptal aptal sırıttı. Gözleri mavi ya da yeşil olmalı, diye karar verdi Cadogan.

"Sizin için ne yapabilirim beyefendi?" diye sordu kadın.

"Küçük, benekli bir köpeğiniz var mı acaba?"

Kadın Cadogan'ı şaşırtıp canını sıkan bir çığlık attı ve içeriye seslendi: "Bay Riggs! Bay Riggs!" Saçları briyantinli ve kırışık takım elbisesiyle tedirgin, sivilceli genç bir adam dükkânın arkasından geldi.

"Ne oldu Bayan Blount?" dedi. "Ne oldu?"

Bayan Blount titreyen parmağıyla Cadogan'ı işaret etti ve zayıf bir sesle, "Bana küçük, benekli bir köpeğim olup olmadığını soruyor" dedi.

"Gerçekten mi, efendim..."

"Eee, bunun ne sakıncası var ki?"

"Eee, efendim, sizce de öyle değil mi... belki biraz ... yani bu şey demek... ah..."

"Müstehcen kelime hazinesi benim gençlik günlerimden bu yana değişmediyse" dedi Cadogan, "hayır." Sinirli sinirli oradan uzaklaştı.

Peşi sıra ziyaret ettiği diğer mağazalarda da daha başarılı sonuçlar alamadı. Ya içerde mavi gözlü güzel kızlar yoktu ya da onların küçük ve benekli köpekleri. Sırasıyla öfke, alay, gizem ve soğuk bir nezaketle karşılandı. Zaman zaman Fen'in yolun karşı tarafındaki mağazalardan çıktığını, trafiğin arasından kendisine olumsuz bir işaret yaptığını ve sonra yeniden ortadan yok olduğunu gördü. Umudunu kaybettikçe, girdiği dükkânlardan alışveriş yapmaya başladı: Bir tüp diş macunu, birkaç ayakkabı bağı, bir köpek tasması. Sonunda George Sokağı ile Cornmarket'ın köşesindeki trafik ışıklarının orada buluştuklarında, eli kolu, bir Noel ağacı kadar doluydu.

"Tanrı aşkına, bunlarla ne yapıyorsun?" diye sordu Fen, sonra yanıtı beklemeden ekledi: "Bu gerçekten bayağı ciddi bir iş, biliyorsun. Benim tarafımdan bir şey çıkmadı. Bir kadın, ona evlenme teklif ettiğimi zannetti."

Cadogan alışverişlerinin en büyüğü olan bir hasır sepeti sıkkın sıkkın bir elinden diğerine geçirdi. Homurdandı. Aslında, zihni takip edildiklerine dair güçlü bir inançla meşguldü. Siyah takım elbiseli, iki tane iriyarı adam onların ilerlemesini takip ediyordu; şu anda da karşı köşede, onlara yakın bir noktada birer sigara yakmak için uzun bir çaba harcamaktaydılar. Muhtemelen polis olamazlardı; bu durumda Emilia Tardy'nin ölümüyle bir ilgileri olmalıydı. Tam onları Fen'e göstermek üzereyken, Fen koluna hızla yapıştı.

"Bak!" dedi.

Cadogan baktı. Cornmarket'taki dükkânlardan birinin arkasındaki geçitten bir kız ortaya çıkmıştı. Yirmi üç yaşında var yoktu; uzun boylu, endamlı; doğal sarı saçları, iri ve saf bakan mavi gözleri, çıkık elmacıkkemikleri ve keskin çene hatları olan bir kızdı. Arka geçitteki birine seslenirken, kırmızı ağzı haylaz bir gülümsemeye dönüştü. Üzerinde bir gömlek ve boyunbağı, koyu kahverengi bir ceket ile etek ve

erkeksi ayakkabılar vardı; kusursuz sağlığın kayıtsız salınan zarafetiyle yürüyordu.

Yanında da bir Dalmaçyalı köpek, kendisine eşlik ediyordu.

"Çok küçük değil" dedi Fen, kız onlara yaklaşırken.

"Şeyy, büyümüş olabilir" dedi Cadogan. Daha fazla mağaza gezmeyecek olmanın rahatlamasıyla, sesi biraz yükselmişti. "Bu, o kız olmalı."

Kız onları duydu, gördü ve duraksadı. Kırmızı dudaklarındaki gülümseme kayboldu. Gözlerinde paniğe benzer bir duyguyla, yönünü değiştirdi ve yolun karşısına geçip neredeyse koşarcasına Broad Sokağı'ndan aşağıya doğru hızla yürümeye başladı. Bir yandan da omzunun üzerinden arkaya, onlara bakıyordu.

İlk şokun ardından, Fen Cadogan'ın koluna yapıştı ve onu, değişmekte olan ışığa ve değişen viteslerin uğursuz seslerine aldırmadan, kızın ardından yolun karşısına doğru iteledi. Kadın tanrıçalar tarafından yargılanan Orestes'in, Tauris'teki Iphigenia'nın korusuna çıkması gibi karşı kaldırıma ulaştılar. Cadogan göz ucuyla, siyah takım elbiseli iki adamın da onların arkasından gelmekte olduğunu fark etti. Kız bir an büyük bir porselen mağazasının vitrinleri arasında kaybolur gibi olduysa da, kısa süre sonra onu, kaldırımdaki sallana sallana ilerleyen kalabalığın içinde koşuştururken gördüler. Karşılıklı bir rızayla, kızın ardından koşmaya başladılar.

Broad Sokağı aynı ismi gibi genişti; aynı zamanda kısa ve düz bir caddeydi. Tam ortasında bir taksi durağı vardı, diğer ucunda da Hertford Koleji, Bay Blackwell'in Kitapçı Dükkânı, Sheldonian Konser Salonu (cephesinde Roma imparatorlarının, ilkel kabilelerin ciddi ve uyarıcı totemleri gibi görünen taş kafaları bulunuyordu) ve Bodleian Kütüphanesi'ni görebilirdiniz. Hoş ve sıcak öğlen güneşi, kül rengi taş duvarlardan mavi ve altın rengi ışıklar serpiştiriyordu. Yorulmak bilmeyen kadın öğrenciler, sabahın son sınavlarına yetişebilmek için pedal çeviriyorlardı. Fen

ile Cadogan koşarken, Cadogan delici sesiyle "Merhaba!" diye bağırıyordu.

Onlar kıza yaklaştıkça kız daha hızlı koşmaya başladı, köpeği de ona eşlik ediyordu. Hem Fen hem de Cadogan güçlü ve enerjik adamlar oldukları için, eğer yolları Oxford Polis Teşkilatı'nın büyük ve güçlü bir sureti tarafından aniden bir blok olarak kesilmeseydi, bir dakika ya da daha kısa bir sürede kızı yakalayabilirlerdi.

"Pekâlâ" dedi suret, "Burada neler oluyor?"

Cadogan ilk anda paniğe kapıldı ama bir saniye sonra polis memurunun onu tanımadığını ve kızın peşinden şehvet düşkünü adamlar gibi koştuklarını düşündüğünü fark etti.

"O kız." Fen burnundan solurken parmağıyla kızı gösteriyordu. "O kız."

Polis memuru burnunu kaşıdı. "Pekâlâ" dedi. "Hepimiz aşk için buradayız, doğruya doğru. Ama dengi dengine ve zorlama olmadan. Şimdi gidip biraz öğle yemeği yeseniz daha iyi olur" diye nazikçe ekledi. Belli ki, bunun bir tür anafrodizyak oluşturacağından şüpheleniyordu.

"Ah, Tanrım" dedi Fen bıkkın bir ifadeyle. "Gel Richard. Şu anda onu takip etmeye çalışmanın bir anlamı yok." Yasanın müşfik gözleri altında, Balliol Koleji'ne giden yolu geçti ve vakur bir tavırla gotik girişlerden birinden daldı. Ancak içeri girdikten sonra meydanı geçip hemen yandaki Trinity'nin içlerine doğru aceleyle ilerlediler. Ferforje kapılardan attıkları aceleci bir bakışla, memurun, gösterdikleri teslimiyetten dolayı rahatlayarak sırtını dönüp Cornmarket'a doğru yürüdüğünü; kızın da Sheldonian Tiyatrosu'nun önünde tereddütle durduğunu keşfettiler. Koyu renk takım elbiseli adamların da karşı sıradaki bir terzi dükkânının vitrinleri önünde etrafı kolaçan ettiklerini gördüler. Cadogan, adamları Fen'e gösterip şüphelerini anlattı.

"Hımm" dedi Fen düşünceli düşünceli. "Eğer becerebilirsek onlardan da saklansak iyi olur. Öte yandan, kızı da kaybetme riskini göze alamayız. En iyisi olabildiğince hızlı şekilde kızın peşine düşmeli ve en iyisini umut etmeliyiz.

Belli ki dün gece başına kim vurduysa seni gözden kaybetmek istemiyor ama bunlar da takip etmekten fazlasını yapmaya hevesli görünmüyorlar." Tüm bu olanlar onu neşelendirmiş gibiydi. "Haydi, gidelim bakalım."

Broad Sokağı'na çıktıklarında kız onları gördü ve bir anlık tereddüdün ardından dönüp köpeğini dışarıda bırakarak Sheldonian'a girdi. Köpek oturup sabırla beklemeye başladı. Fen ve Cadogan adımlarını sıklaştırdılar. Oxford'un topografyasına aşina olup olmadıkları hiç anlaşılmayan koyu renk takım elbiseli iki adam, Sheldonian'ın kapılarına gelene kadar onları fark etmediklerinden peşlerinden gitmediler.

Sir Christopher Wren tarafından tasarlanmış olan bu bina (etrafındaki gizemli, kümes benzeri birkaç geçitin dışında) galerileri, bir orgu ve boyalı bir çatısı olan uzun, yuvarlak bir salondan oluşur. İçinde konserler verilir; üniversite dereceleri dağıtılır ve tören konuşmaları yapılır; büyük korolar ve orkestralar orada prova yapar. Şu anda da, bu tür bir prova –Handel Cemiyeti– doğuştan ince ve enerjik olan Dr. Artemus Rains'in ateşli şefliğinde sürüyordu. Fen ve Cadogan taş basamakları tırmanıp kapıya varan kaldırımdan geçerken, Hölderlin'in, Brahms tarafından yorumlanan ve Rahip J. Troutbeck tarafından tercüme edilen kaderciliğinin patlaması kulaklarıyla buluştu. "*Körü körüne*" diye söylüyordu koro, "*sonunda körü körüne ölürüz.*" Koroya, orkestra benzer arpejlerle, bando da dokunaklı ve ateşli akorlarla eşlik ediyordu.

Fen ve Cadogan izlemeye başladılar. Orkestra, salonun tam ortasına yerleşmişti. Üç yüz ya da daha fazla kişiden oluşan koro, çevresinde sıralar halinde dizilmişti; gözler kâğıtlarla Dr. Rains'in çılgın el kol hareketleri arasında endişeli bir şekilde gidip geliyor, ağızlar ise sessiz bir ittifakla, bir pandomimdeymiş gibi açılıp kapanıyordu. "*Ama insan oyalanmayabilir*" diye söylüyorlardı ilahiyi, "*çünkü hiçbir yerde huzur bulamıyor.*" Kanalda giden gemilerden çıkan ses gibi bir tonla, suratsızca şarkı söyleyen altolar arasında –dünyanın her yerinde altolar böyle şarkı söyler– Cadogan,

aradıkları kızı görür gibi oldu. Fen'i dürtüp kızı işaret etti. Fen başını salladı ve birlikte salona girdiler.

Ya da girmeye çalıştılar. Maalesef tam bu kritik anda, yolları gözlüklü ve şehla bir kız öğrenci tarafından kesildi.

"Üyelik kartlarınız lütfen!" diye tısladı kız bir sahne fısıltısıyla.

"Sadece dinlemek için geldik" dedi Fen sabırsızca.

"Şşhh!" Kız parmağını dudaklarına götürdü. Arkalarındaki ses yükseldi. "Koro ve orkestra üyeleri dışında kimse içeri alınmıyor Profesör Fen."

"Ah. Ah, öyle mi?" dedi Fen. Cadogan'ı gösterdi. "Ama bu, ünlü Alman besteci Dr. Paul Hindemith."

"Tanıştığımıza memnun oldum" diye fısıldadı Cadogan yabancı bir aksanla. "*Sehr vergnügt. Wie geht's Ihren?*"*

"Şimdi hepsini boş ver" diye devam etti Fen. "Eminim Dr. Rains bizi gördüğüne çok memnun olacaktır." Daha fazla itirazla muhatap olmamak için hızla içeriye daldılar.

Mavi gözlü, altın saçlı kız, alto seslerin tam ortasına gömülmüştü ve orkestranın arkasında, yakınlarda duran basların arasından geçmek dışında ona yaklaşmanın bir yolu yoktu. Böylelikle, Dr. Artemus Rains'in zehir gibi bakışları altında, müzisyenlerin arasındaki yolu yararak ilerlediler. Kum rengi saçlı cılız bir adam olan ikinci korna öfkelenerek, notayı kaçırdı. Brahms kulaklarında gümbürdüyordu. "*Körü körüne*" diye söylüyordu koro, "*bir korkunç saatten diğerine.*" Ölçüleri sayma çabasıyla kan ter içinde kalmış davulcunun müzik standını da devirdiklerinde, davulcu eserdeki son girişini yapamadı.

Sonunda basların arasına sığındılar, bu esnada bazı başka zorluklar da kendini gösterdi. Sheldonian pek geniş denebilecek bir yer değildir ve büyük bir koronun üyeleri de havasızlığa engel olacak koşullarda bir araya getirilmelidir. Fen ve Cadogan itişerek, terleyerek ve her geçtikleri yerde curcunalar yaratarak baslara belli bir mesafeye kadar yak-

* (Alm.) Çok güzel. Siz nasılsınız?

laşabildikleri halde (bu arada Cadogan hasır sepeti, ayakkabı bağlarını ve köpek tasmasını düşürdü), kelimenin tam anlamıyla daha ileri gidemediler; sıkışmışlardı ve geldikleri yol bile artık geri dönülmez şekilde kapanmış, nerdeyse kilitlenmişti. Herkes onlara bakıyordu. Dahası, Handel Cemiyeti korosunda elli yıldır şarkı söyleyen yaşlı adam, Brahms'ın bir kopyasını onlara doğru fırlattı. Bu talihsiz bir durumdu çünkü bir süre hareket etme şansı bulamayan ve olduğu yerde dururken takip ettikleri kıza da göz kulak olmaktan memnun olan Fen, bir taşla iki kuş vurmak için şarkıya katılmaya niyetlendi ve her ne kadar insanın içine işlese de Fen'in sesi, ne nağmeli ne de hatasızdı.

"*KAAALMAYACAĞIZ*" diye başladı ve sonra aniden yükseldi, "*ama UZAKLAŞACAĞIIIIZZZ.*" Önlerdeki baslardan birkaçı, sanki birileri saldırıyormuş gibi arkalarına döndüler. "*Biz keder yüklüyüz.*" Fen umursamadan devam etti: "*Keder Lİİİİ – ölümlüleriz!*"

Artık bu kadarı Dr. Artemus Rains'e fazla gelmişti. Elindeki çubuğuyla kürsüye vurmasıyla birlikte, tüm koro ve orkestra sessizliğe gömüldü. Aralarındaki yorumların mırıltısı devam ederken, bir yandan da izliyorlardı.

"Profesör Fen" dedi Bay Rains kendini kontrol etmek için büyük bir çaba sarf ederek. Bir sessizlik oldu. "Sanıyorum siz bu koronun bir üyesi değilsiniz. Dolayısıyla, rica etsem bana bir iyilik yapıp buradan çıkabilir misiniz?"

Fen, dört yüz müzisyen kendisine neredeyse düşmanca baksa da pek utanmış görünmüyordu. "Bence bu çok hoşgörüsüz bir düşünce Rains" diye karşı atağa geçti, koronun aralıklı katmanlarının arasından. "Fevkalade dar görüşlü ve kaba. Çok zor bir pasajı söylerken, sadece ufacık bir hata yaptım diye–"

Dr. Rains kürsüsünden bir örümcek gibi öne doğru uzandı. "Profesör Fen–" diye tatlı bir sesle söze başladı.

Ama lafını bitirmesine izin verilmedi. Mavi gözlü kız, bu bir anlık odak kaymasından yararlanarak, altoların arasından geçmiş, şimdi hızlı adımlarla kapıya doğru ilerliyordu. Bu

yeni kesintiden rahatsız olan Dr. Rains, ona bakmak için arkasına döndü. Fen ve Cadogan, bu heyecanla, baslarla orkestra arasındaki yola atlayarak herhangi bir çekinme ya da nezaket göstermeden gerisingeri gitmeye başladılar. Ancak bu onları geciktirdi ve kız salondan çıktıktan en az yarım dakika sonra açık alana ulaştılar. Dr. Rains, yüzünde teatral ve küçümseyici bir ifadeyle onları izliyordu.

"İngilizce Fakültesi bizi artık rahat bıraktığına göre" dediğini duydu Cadogan, "artık L harfine geri dönebiliriz." Prova yeniden başladı.

Saat neredeyse bir olmuştu; o nedenle apar topar yeniden gün ışığına çıktıklarında Broad Sokağı epey boştu. Bir an için Cadogan kızı göremedi; hemen sonra geldikleri yolda uzun adımlarla ilerleyen Dalmaçyalıyı yakaladı gözleri – kız da bir iki adım öndeydi. Karşı kaldırımdaki siyah takım elbiseli iki adam ise Bay Blackwell'in vitrininin içindekileri inceliyorlardı.

Fen, onları işaret ederek, "Gördüğüm kadarıyla Scylla ve Charybdis* hâlâ peşimizde" dedi, keyfi yerindeydi. "Ama şimdi onlara ayıracak vaktimiz yok. Kalabalık bir sokakta iki yabancıdan kaçtığına göre kızın kafasında oldukça önemli bazı şeyler olmalı. Tabii eğer sen, 'Bu, o kız olmalı' diye bağırmadıysan."

"Beni tanımış olabilir" dedi Cadogan. "Belki de başıma vuran odur."

"O hatunun üzerindeki baskıyı artırmalıyız."

"Ne?"

"Aman, boş ver."

Böylelikle bu sefer daha temkinli olsa da kovalamaca yeniden başladı. Fen ve Cadogan kızı, Scylla ve Charybdis de onları takip ediyordu. Sağa, ağaçlarla dolu St. Giles'a döndüler; otoparkı, Beaumont Sokağı'nın girişini ve St. John'un kapısını geçtiler.

Sonra kız, Cadogan'ı şaşırtarak, aniden St. Christopher's'a döndü.

* Yunan mitolojisinde deniz canavarları (ed. n.)

St. Christopher's Koleji'nde öğle yemeklerinin 1:30'da yenmesi ve hafta içi sabah dualarının saat birde yapılması halen devam eden, sıkıcı bir gelenektir. Fen ve Cadogan oraya vardıklarında dua henüz başlamıştı. Kapıcı Parsons, polisin gelip gitmiş olduğu bilgisine ek olarak, kızın birkaç dakika önce şapele girdiği bilgisini verdi, buna kanıt olarak da kapıda dolanmakta olan Dalmaçyalıyı gösterdi. Böylece Fen ve Cadogan da kızın ardından şapele daldılar.

Kolejin bu bölümü geçen yüzyılın sonlarında iyice yenilenmişti. Tahtakuruları yuvalarından edilmiş olmakla birlikte kolej tuhaf bir şekilde, yeni de görünmüyordu. Cam sıradan olsa da hoştu, altınla boyanmış orgun boruları basit ve çekici bir geometrik desende düzenlenmişti ve sıraların kolları da –çoğu üniversite şapelinde olduğu gibi, sıralar bir demiryolu kompartımanındaki koltuklar gibi birbirlerine bakıyorlardı– ne fazla süslü ne de sade ve donuktular. Tek sıradışı özellik, bölgede Cadılar Mutfağı diye anılan, kendi özel girişi olan, kadınlara mahsus özel alandı.

Kolejin başkanı bu sabah bir virüs gibi kendi özel sırasında soyutlanmıştı; canı sıkkındı. Bunun bir nedeni erken saatlerde Fen'in Lily Christine III ile yaptığı istikrarsız manevraların onu itiraf edeceğinden daha fazla sarsması; bir diğer neden yayımlamaları için *Sunday Times*'a yolladığı şiirin reddedilmesi; üçüncü neden de çocukluğundan beri öğle yemeklerini saat 1'de yemeye alışmış biri olarak yemeğin saat 1:30'a ertelenmesine bir türlü alışamamasıydı. Saat bir duası başladığında başkanın karnı zil çalıyordu; ikinci bölümde gastronomik mutsuzluğu doruk noktasına ulaştı ve geri kalan süre boyunca, dini itikatlarına son derece zarar veren, donuk, ağrılı bir sefalete doğru ilerledi. Sonuç olarak, mavi gözlü sarışın kadın ilk ilahi sırasında Cadılar Mutfağı'na dalınca sinir oldu; birkaç dakika sonra Fen ile Cadogan'ın içeri girmesi ve gürültülü fısıldaşmalarıyla iyice gerildi; onlardan kısa bir süre sonra, Anglikan ayini hakkındaki bilgileri epeyce eksik olan lacivert takım elbiseli iki adam da gelince kaşlarını çattı.

Fen ile Cadogan kıza olabildiğince yaklaşabilmek için, koronun yanındaki halka açık sıraya doğru ilerlediler. Scylla ve Charybdis de peşlerinden. Tören zahmetsiz bir zarafetle akıyordu ve bitene kadar da, kimse yerinden kıpırdamadı. Bu tip cemaat ilahilerini tasvip etmeyen Fen, ağzını açan tüm cemaati seyrederek oyalanmaya çalışırken, Cadogan – kendisinin de bir parçası olduğu işkence dolu bu olaylar dizisi üzerine düşünmeyi bırakmış, başkanın öğle yemeği konusundaki sessiz özlemini paylaşmaya başlamıştı (talihsiz bir şekilde, ilk bölüm büyük ölçüde eski Yahudilerin en sevdiği yiyeceklerle ilgiliydi). Kız göze batmadan ibadet ediyor, Scylla ve Charybdis belirgin bir rahatsızlıkla oturup kalkıyorlardı. Sadece "Babamız" duasında biraz heyecanlanır gibi oldular, sonra kısaltıldığının maalesef farkına varmadıkları için, herkes amin derken, onlar "Egemenlik sonsuza dek senindir" diyordu.

Bulundukları yerin yarattığı gerçek sorunlar, ancak törenin sonunda kendini belli etti. St. Christopher's şapelinden çıkış için kesin öncelik kuralları vardır ve bunlar, lisans öğrencilerinden dönüşümlü olarak seçilen yer göstericiler tarafından katı bir şekilde uygulanır. Kadınlar, sanki bir Asya haremindeymiş gibi, kendi kapılarından çıkarlar. Koro ve papaz, herkes dururken, doğu kanatta yer alan giyinme odasına doğru ilerler. Ve cemaatin önde gelenleri, başkan ve diğer cemaat üyeleri ile başlayarak yakınlık sırasına göre batı kapısından çıkarlar. Çıkış herkesin diz çökme alışkanlığı nedeniyle daha da yavaşlar. Tüm olan bitenle ilgili şüpheleri olan birisinin yapacağı en iyi iş, olduğu yerde oturmak ve herkes dışarı çıkana kadar orgu kendi rızasıyla dinliyormuş gibi davranmaktır.

O andaki esas sorun şuydu: Mavi gözlü kız olduğu yerden hemen ve hiç gecikmeden ayrılabilirken, ne kapıdan epey uzakta olan Scylla ve Charybdis'in ne de daha uzaktaki Fen ve Cadogan'ın orayı üç dakikadan daha önce terk edebilmeleri mümkündü. Zira Fen cemaat üyeleri ile birlikte oturmadığı için ne onlara katılabiliyor ne de onları aşabi-

liyordu. Kız bunun farkındaydı. Eğer orayı tören sırasında terk etmeye kalkışmış olsaydı, bir hastalık bahanesi uydurup onu takip edebilirlerdi. Ama tören bittiğine göre, bir beyin kanaması ya da felç dışında hiçbir şey onların binadan çıkış düzenini değiştiremezdi.

Tam şükür duası okunmaya başladığında ve orgu çalanlar Dorian Toccata'ya geçerlerken kızın gözden kaybolmasıyla, Fen ve Cadogan karşılaştıkları sorunun farkına vardılar. Bu üç dakika kıza, kolejin içinde bir yerlerde kaybolabilmesine fazla fazla yeterdi ve bir daha kızı hiç göremeyebilirlerdi. Nemrut suratlı ve kaslı yer göstericiler herhangi bir düzensizliğin yaşanmasını engelliyorlardı. Yapılabilecek tek bir şey vardı ve Fen'in fısıldadığı bir emirle bunu yapmaya koyuldular. Koronun peşine takıldılar; onlarla birlikte, arkada duran çok gösterişli bir papazın yanına doğru ilerlediler. Cadogan gözünün ucuyla, Scylla ve Charybdis'in oturdukları yerden kalktıklarında görevlilerden biri tarafından durdurulduklarını gördü. Diğer görevli bu anormal çıkışın farkına varmadığı için müdahale etmekte çok gecikti. Gözleri önündeki kalın sesli koro üyesinin cılız boynuna ve cüppesine sabitlenmiş olan Cadogan, ciddiyetle ve kasıtlı bir şekilde kutsal emanetlerin olduğu tarafa doğru yoluna devam etti.

Hem Cadogan hem de Fen içeri girer girmez, hızla, kıkırdamakta olan kilise korosundaki oğlanların yanından geçip kuzey avluya açılan kapıya yöneldiler. Papaz kötü kötü bakmaya başladı. "Sessizlik!" diye bağırdı oğlanlara ve son duayı okumaya başladı. Duanın sonuna doğru aklına yeni bir fikir geldi.

"Ve," diye ekledi, "bu kadim ve asil üniversitenin profesörlerine, onların ve bu kutsal evin haysiyeti için dua ediyoruz. *Amin.*"

Avluda kızdan eser yoktu, Parsons ve Fen'in sorduğu bir iki haylaz lisans öğrencisi de onu hiç görmemişti. St. Giles'ın iki ucu da bomboştu.

"Avukatların" dedi Cadogan, "baş tanık dediği bir şeyler yok muydu? Bu kız şey gibi görünüyor–"

Fen duraksadı. Zayıf ve kırmızı yüzü şaşkına dönmüştü ve saçları her zamankinden daha da fazla dik duruyordu. "Bu kız kolejde bir yerlerde olmalı muhakkak ama öte yandan buradaki her odayı nasıl tek tek arayacağımızı da kestiremiyorum... Güney avluya bakalım bir."

Şansları pek yaver gitmiyordu. Tam ortasındaki rokoko çeşmesi ve jakoben kolonları ile güney avlu da terk edilmiş gibiydi; ortada sadece sarkık kırmızı kravatı ve yeşil fitilli pantolonuyla bir leke gibi duran uzanmış bir genç vardı. Onun kekeleyen ergen utancından da hiçbir bilgi edinemediler.

"Pekâlâ, onu kaybettik galiba" dedi Cadogan. "Öğle yemeğine ne dersin?" Yemekleri kaçırmaktan nefret ederdi.

"Elbette ki en bariz görünen yerin başka bir alternatifi olabilir" diye yanıtladı Fen, yapılan davetin bolluğa bir çağrı olduğunu görmezden gelerek. "Şapelden bahsediyorum yani. Oraya geri gidelim."

"Bir öğle yemeği yesek iyi olurdu."

"Kahretsin, fazla uzağa gitmiş olamaz. Hadi gel, yemeğin için de bir hayvan gibi sızlanmayı bırak. Berbat bir şey bu."

Böylelikle şapele geri döndüler. İçerde hiç kimse, hiçbir şey yoktu. Kutsal emanetlerin olduğu yer de boştu. Ancak burada ileriye, bir iki cemaat üyesinin odalarının olduğu parke taşlı salona açılan ve hiç ışık almayan bir koridor vardı. Aydınlatmak için bir elektrik düğmesi vardı ama kimse tam olarak yerini bulamadığı gibi, açmaya da zahmet etmiyordu. Fen ile Cadogan'ın bu kısa ve karanlık çukura girmeleri oldukça ihtiyatsız bir adımdı. Sanki çelik bir mengene gibi arkadan beline bir kolun kenetlendiğini hissettiğinde ve Fen'den gelen ani boğuk haykırışı duyduğunda Cadogan, Scylla ve Charybdis'in varlığını hatırladı, artık çok geçti. Bu kovalamacanın içindeki önemsiz süslemeler birdenbire esprili bir yorum olmaktan çıkıp tehlikeli bir gerçekliğe dönüşmüştü. Cadogan'ın şahdamarının, kulakların altından geçen kısmına, bir başparmak ve işaretparmağı güçlü bir şekilde ve ustalıkla bastırıyordu. Bağırmayı denedi ama ya-

pamadı. Bilincini kaybetmeden önceki birkaç saniye içinde, hemen yanı başında hafif, neredeyse komik denecek zayıf bir itişmenin farkına vardı. Başını oradan oraya çevirip, boş yere bu öfkeli ellerden kurtulmayı denerken gözleri karardı.

6
Değerli Kamyoncunun Bölümü

"Ve Fen duruma el atar" dedi Fen. "Fen'in Dönüşü. Don Ölümden Korkmaz (Bir Gervase Fen Öyküsü)."

Cadogan inleyerek gözlerini açtı. Yeşil ve mor yıldızlardan oluşan bir desenin ortadan kaybolması ve yerini turuncu golf toplarından birinin alması dışında, bu hareketin, görüşünde hiçbir değişiklik yaratmadığını görünce şaşırdı. Arka plan her zamanki gibi siyahtı. Gözlerini kapattı, böylece golf topları kayboldu ve yıldızlar eski yerlerine döndüler; bu kez daha bilinçli bir şekilde tekrar inledi. Yanı başından Fen'in homurtusu geliyordu. Acıyla vücudunu fark etti, parça parça; vücudunun çeşitli bölgelerini oynatmayı denediyse de fazla ileri gidemedi çünkü elleri ve ayakları bağlıydı. Sonra kafasını sağa sola sallayınca kendisini aniden çok daha iyi hissetti. Dahası, en başında zannettiği gibi kör olmamıştı; sol tarafına doğru beyaz bir ışığın ince çizgisini görebiliyordu.

"Cinayet Üniversitede Kol Geziyordu" dedi Fen. "Mezuniyet Kepindeki Kan. Fen Geri dönüyor."

"Ne diyorsun sen?" diye sordu Cadogan güçsüz, neredeyse duyulmayan bir sesle.

"Sevgili dostum, iyi misin? Crispin için manşetler hazırlıyordum."

"Neredeyiz?"

"Sanırım bize saldırdıkları koridorun sonundaki küçük odalardan birinin içindeyiz. Salaklık ettim, daha dikkatli olmalıydım. Sen bağlı mısın?"

"Evet."

"Ben de öyle. Ama sanki bu işi biraz aceleye getirmişler gibi, gevşetmek kolay olacak."

"Peki Houdini, yap bakalım."

"Pekâlâ" dedi Fen, acılı bir sesle. "Bizi buradan çıkaracak bazı yollar düşünüyor olmalısın."

"Gürültü yap. Bağır."

"Olabilecek her türlü sesi çıkarttım. Sorun, buradan insanların nadiren geçiyor olması, özellikle de öğle yemeği saatinde. Wilkes ile Burrows'un dışarda odaları var ama Wilkes sağırdır, Burrows da her zaman Londra'da takılır. Birileri gelene kadar beklemek dışında yapabileceğimiz pek bir şey yok. Kolejin bu bölümü, çıkartılacak sesin başka yerlerden duyulamayacağı kadar uzak."

"Yine de bence denemeliyiz."

"Ne kadar yorucusun sen... Peki, ne yapalım?"

İmdat, diye bağırmalıyız herhalde, değil mi? Ayaklarımızı da kapıya vurmalıyız."

"Pekâlâ, sadece dikkatli ol da beni tekmeleme."

Bir süre tepinip bağırdılarsa da bir sonuç alamadılar.

"Öte yandan, nefesimizi biraz da sonraya saklayabiliriz sanırım" dedi Cadogan sonunda. "Sence saat kaçtır?"

"İkiye sadece on veya beş vardır. Kendimi hiç tamamen kaybetmedim, başından beri olan bitenin belli belirsiz bilincindeydim. Bizi buraya getirdiklerinden beri kendimdeyim."

"Popomda yapışkan bir şey var."

"Biliyor musun bu çok ilginç" –karanlıkta Fen'in sesi pedagojik bir ton alıyordu– "çünkü belli ki, bu kızı yakalamış olsaydık muhtemelen bize önemli bir şeyler söyleyecekti; Scylla ve Charybdis'in de bizi, bunları duymayalım diye durdurmak istediği aşikâr. Ayrıca şu anda o kızı da susturmaya çalıştıklarıyla ilgili garip bir his var içimde..." Sesi yavaşça yok oldu.

Bir süre sonra yeniden başladı: "Onları başımıza Rosseter ya da senin kafana vuran her kimse o sarmış olabilir. Tüm paramı bu ihtimale yatırıyorum ben."

"Sharman?"

"Hayır, biz onunla karşılaştıktan sonra bardan hiç ayrılmadı. Eğer seni tanımış olsaydı (ve hazırlıklarını da daha önceden yapmış olsaydı) bu kadar rahat konuşmazdı. Sharman değil."

Uzun ve kasvetli bir sessizlik oldu. Bu iki büklüm halleriyle, her iki adamın da vücudu karıncalanmaya başlamıştı. Cadogan'ın ağzı kurumuştu, başı acıyordu, canı da sigara çekiyordu.

"Gel 'Okunması Güç Kitaplar' oyununu oynayalım" diye önerdi.

"Tamam. *Ulysses.*"

"Evet. Rabelais'nin kitapları."

"Evet. *Tristram Shandy*."

"Evet. *Altın Kâse*."

"Evet. *Rasselas.*"

"Yok, onu severim ben."

"Tüh. O zaman *Clarissa.*"

"Evet. *Titus.*"

"Sus bir dakika. Sanırım birisinin yaklaştığını duyuyorum."

Dışarıdaki taş zeminden gerçekten de hafif ve düzensiz adımlarla yaklaşan ayak sesleri geliyordu.

"Şimdi, birlikte" dedi Fen aceleyle. "Bir... İki... Üç..." Kulakları sağır edici korkunç bir ses çıkardılar. "*Kimsenin gelmediği, boş topraklarda bütün gece acı acı bağıran...*"* diye alıntı yaptı Fen, düşünceli düşünceli.

Tereddütlü ayak sesleri yakınlaştı ve durdu. Kilidin içinde bir anahtar döndü, odanın kapısı açıldı ve içeri dolan güneş seliyle ikisinin de gözleri kamaştı. Ufak tefek, sağır ve çok yaşlı, üzerinde cüppesi olan bir üniversite hocası, içerideki karanlıkta neler olduğunu hayal meyal seçmeye çalışıyordu.

"Fare!" diye bağırdı dramatik bir şekilde. "Burada bir fare var!" Kılıç saplar gibi bir hareket yapınca, Fen öfkelendi.

* Lord Tennyson'ın "Arthur'un Ölümü" şiirinden (ed. n.)

"Wilkes!" dedi Fen. "Tanrı aşkına bizi çıkar buradan."

"Ne yaptığınızı sanıyorsunuz?" diye sordu Wilkes.

"Bizi çözsene artık aptal ihtiyar" diye kızgınlıkla bağırdı Fen ona.

"Sanırım gene saçma bir muziplik bu." Wilkes tedirginlik göstermeden onlara doğru ilerledi. "Hıh. Eee şimdi sanıyorum ki birisi, sizi bu aptallıklarınızın sonuçlarından kurtarmalı." Titreyen ama kararlı parmaklarla, Fen'in bileklerinin etrafını saran mendilin düğümüne uzandı. "Bütün bu dedektiflik işleri filan. Ateşle oynayanlar sonunda yanmayı beklemeliler, öyle mi?"

"Edebiyat parçalama..." Fen homurdanıyordu. Ayak bileklerindeki kalın ipleri çözdü ve kendisini dimdik bir şekilde odanın dışına çıkarmayı başardı. "Saat kaç Wilkes?"

"Öpüşme zamanını 30 dakika geçiyor"* dedi Wilkes. "Ve tekrar öpüşme zamanı!" Cadogan'ın bileklerini çözdü. Kolejin saati vızıldadıktan sonra, saat ikiyi vurdu. Cadogan da bu arada kendini kurtarıp ayağa kalkmıştı, sersem gibiydi.

"Şimdi dinle Wilkes" dedi Fen ciddiyetle, "çünkü bu konu önemli—"

"Hiçbir şey duyamıyorum."

"Dedim ki BU İŞ ÖNEMLİ."

"Önemli olan ne?"

"Daha anlatmadım."

"Anlatmadığını biliyorum, zaten o yüzden soruyorum." Wilkes sevinçle ellerini ovuşturup taş zeminde sıçradı. Fen kötü kötü baktı. "Ama işi bilmediğimi de düşünmemelisin. Bu sizin kovaladığınız kızla ilgili. Sizi gördüm."

"Evet, evet. *Kızı* gördün mü?"

"Çapkın Fen."

"Ah, Tanrım."

"Onu gördüm" dedi Wilkes, "buraya gelirken."

"Eee?" Fen sabırsızlığını saklayamıyordu.

"Cinler onu alıp götürdü."

* Çocuk şiirleriyle tanınan Eugene Field'in bir şiirinden (ed. n.)

"Yapma n'olur, Wilkes. Bu çok acil bir konu—"

"Hıh" dedi Wilkes. "Hıh. Acilmiş, öyle mi? Bir kelimesine bile inanmıyorum. Her neyse, buraya doğru gelirken o avluda, birkaç eşkıyayla konuşuyordu. Onu aceleyle uzaklaştırmaya çalışıyor gibi bir halleri vardı–"

Fen ve Cadogan çoktan uzaklaşmış oldukları için Wilkes sözünü tamamlayamadı bile. Üniversite kurucusunun çürümekte olan taş büstünün bulunduğu ön avluya çıkmak için, parke taş döşeli koridorlardan ve gotik kemerlerden geçerken, Cadogan zorlukla nefes alıp sızlanıyor, Fen'in beklenmedik atletik yeteneğini kıskanıyordu. Yemekhanede öğle yemeklerini yemiş olan öğrenciler odalarına geri dönüyorlardı ama ortada hiç yabancı yoktu. Avludaki ortak bir telaş onları kapıya yönlendirdi ve orada, St. Giles'ın karşı tarafında, kızı, Dalmaçyalıyı ve orada duran siyah bir Humber sedana binen iki adamı gördüler. Yola doğru bağırıp çırpınarak koşmaya başladılarsa da, bunun tek etkisi olayları daha da hızlandırmak oldu. Arabanın kapıları aceleyle kapandı, motor çalıştı ve büyük araba Banbury yoluna doğru hızla hareket etti.

"Lily Christine!" dedi Fen, sanki cin çağırıyormuş gibi. "Lily Christine nerede?" Arabadan hiçbir iz görmeyince, daha yoğun bir arayışa girdi.

"Arabayı Mace and Sceptre'ın orada bırakmıştın" diye hatırlattı Cadogan.

"Ah sevgili patilerim" dedi Fen bıkkınlıkla. Yolun aşağısına ve yukarısına göz attı. O anda orada park etmiş başka bir araba görse, kesinlikle çalacak gibiydi ama etrafta hiç araba yoktu. Banbury yolu istikametine giden tek araç da büyük sekiz tekerli bir kamyondu. Kamyona el etti ve kamyon, oldukça şaşırtıcı bir şekilde, durdu.

"Merhaba" dedi şoför Cadogan'a. Sen benim dün arabaya aldığım çatlak herifsin. *Telgraf direkleri.*" Tatlı tatlı güldü.

"Merhaba" dedi Cadogan da. "Siyah bir Humber'ı takip etmek istiyoruz – bak zaten hâlâ görünüyor ilerde."

Şoför baktı. "Tanrı yardımcımız olsun" dedi. "Bu şeyin ne olduğunu sanıyorsun – kırmızı bir kasırga mı? Ama yine

de" diye mütevazı bir şekilde ekledi, "birkaç kemik kırmayı dert etmezseniz üstesinden gelebiliriz."

Cadogan çaresizce yola baktı ama görünürde başka araç yoktu. Fen'in, koşturmaya başlayan yaşlı Wilkes ile sessiz bir tartışmaya girdiğinin farkına vardı. "Hayır, hayır Wilkes" diyordu. "Sadece korkunç bir engel olacaksın. Odana geri dön." Ellerini sallayarak Wilkes'ı uzaklaştırdı.

"Tanrı aşkına, hadi" dedi Cadogan sabırsızlıkla, "yoksa hiç gidemeyeceğiz." Biraz didiştikten sonra, üçü birden arabaya doluştular ve kamyon hareket etti.

Kamyon kesinlikle hareket edebiliyordu. Yarattığı etki ise, iki değirmen taşının arasındaki elektrikli, titreşimli sürtünme gibi bir şeydi.

"Şimdi kamyon boş tabii" diye açıkladı şoför hız göstergesinin ibresi kırka doğru çıkarken. Yoldaki bir çukurun üzerinden geçerken, adam havaya sıçradı ve küfretti. "O kahrolasıca araba gözden kayboldu. Onu asla yakalayamayacağız."

Fen bunu kabullenmeye hazır görünüyordu. Kamyonun içindeki yer sorunu nedeniyle Wilkes'i dizine almak zorunda kalan Fen, bu düzenlemeyle ilgili duyguları konusunda kimseyi şüphede bırakmıyordu. Wilkes'in bu durumdan aldığı bariz zevk de öfkesine pek iyi gelmiyordu. Cadogan yeniden öğle yemeğini istemeye başladı. Şoför, görünüşe göre tüm günlük işlerinde olduğu gibi, mekânına yapılan bu tür istilalar konusunda da nispeten lakayıttı. Tuhaf bir manzara sergiliyorlardı.

"Senin neden geldiğini anlayamıyorum Wilkes" diye homurdandı Fen sert bir şekilde. "Sadece engel oluyorsun."

"Peh" dedi Wilkes aşağılayarak. "Her şey ne hakkında? Ha? Sen bana onu söyle. Ha." Kafasını tavana çarptı. "Kahretsin" dedi. "Kahretsin, kahretsin, kahretsin, öf!"

Banbury yolunun evleri yanlarından kayıp gidiyordu. Daha kırsal alanlara doğru ilerliyorlardı ve kamyon, hız sınırını umursamadan, elliyle gidiyordu. Ama yine de, Fen'in onlara hatırlattığı gibi, kurallara uymaktansa yıkmak daha

onurlu bir gelenekti. "O arabanın buralarda bir yerlerde motoru durdurduğuna bahse girerim?" diye ekledi Wilkes.

"Yüzde bir ihtimal bence" diye yanıtladı Cadogan. "Yine de hoş bir gezintiydi."

"Ne?" dedi Wilkes.

"*Hoş bir gezinti olduğunu söyledim.*"

"Böyle düşünmene sevindim" dedi Wilkes kızgınlıkla. "Eğer bu adamın kemikli dizleri sana yapışmış olsaydı, bu kadar memnun olmazdın."

Bir AA görevlisinin* durduğu bir kavşağa geldiklerinde şoför yavaşladı.

"Hey dostum" diye seslendi. "Burdan geçen siyah bir Humber gördün mü?"

"Polisler gelecek" dedi AA görevlisi. "Bu hızda gidersen polisler gelecek. Kamyonu parçalıyorsun."

"Sana ne ukala" dedi sürücü. "Sen Humber'dan bahset? Gördün mü?"

"Birkaç dakika önce" diye isteksizce teslim oldu AA görevlisi. "Manyak gibi gidiyordu. Sola döndü."

Memnun kalan sürücü tekerleği döndürdü ve tekerlekler gösterilen yöne doğru kükredi. Biraz sonra tek tük kır evi veya çiftlikler dışında ıssız olan yerlere geldiler. Tarlalar her iki yanda düz bir şekilde uzanırken, kuzey ufkunda alçak tepeler vardı. Birkaç kez söğütler ve kızılağaçlarla çevrili küçük, dolambaçlı derelerin üstünde uzanan dar ve tümsekli köprülerden geçtiler. Kenarlar akasma çiçekleri nedeniyle beyaz ve kabarık, olgun böğürtlenler nedeniyle karanlıktı. Bu güzel pastırma yazının güneşi tepede sıcacık parıldıyordu ve porselen mavisi gökyüzü, bulutsuzdu.

"Endüstri medeniyeti" dedi şoför aniden, "çağımızın lanetidir." Cadogan ona bakakaldı. "Tabiatla ilgimizi kaybettik. Hepimiz donuklaştık." Fen'in sağlıklı yüzüne ciddiyetle baktı. Tehditkâr bir şekilde durakladı, sonra ekledi: "*Bedenle* bağımızı kaybettik."

* The Automobile Association üyesi. Bu kişiler yolda sürücülere kurallar konusunda uyarılarda bulunup yol güvenliğine yardımcı olurlardı (ed. n.)

"Ben kaybetmedim" dedi Fen sert sert, Wilkes'i hoplatırken.

Cadogan bir aydınlanma yaşıyordu. "Hâlâ Lawrence okuyor musun?" diye sordu.

"Evet" dedi şoför onaylayarak. "Doğru." Biraz düşündü ve herkes görsün diye *Oğullar ve Sevgililer*'in yağdan kirlenmiş baskısını çıkardı, sonra tekrar yerine kaldırdı. "Kaybettik" diye devam etti, "*seks*le –o büyük ilkel enerjiyle; karanlık ve gizemli yaşam kaynağıyla– bağımızı kaybettik. Hayır" diye ekledi sır verir gibi, "yaşlı kadınla yataktayken –affedersiniz– bunu hissettiğim için değil. Endüstriyel medeniyet beni pençesine almış olduğu için.

Ah, bunu hiç söylememeliydim." Şoför elini ikaz edercesine havaya kaldırmıştı. "Ama öyle. Ruhsuz bir makine, işte ben buyum; ruh-suz bir makineden başka bi' şey değilim–" Sonra aniden durdu. "Eee, şimdi ne yapcaz peki?"

Bir yol ayrımına yaklaştılar, AA görevlisinden ayrıldıktan sonra önlerine çıkan ilk kavşaktı. Sollarında, yolun oldukça gerisinde bir kır evi vardı ama siyah Humber'ı sorabilecekleri tek bir kişi bile görünmüyordu. Umutsuz bir ikilemdeydiler.

"Sola gidelim" diye önerdi Cadogan. "Sonuçta Gollancz bu kitabı yayımlıyor. Merak ediyorum da–"

Onun neyi merak ettiğini diğerleri asla öğrenemediler. Çünkü o anda, yanından geçtikleri kulübeden bir silah sesi yükseldi.

"Şoför dur!" diye haykırdı Cadogan. "Lawrence aşkına dur!" Sürücü aniden arabayı durdurunca hepsi koltuklarında arkaya doğru savruldular. Wilkes kollarını Fen'in boynuna doladı.

"Denizdeki Yaşlı Adam gibi" diye homurdandı Fen, "tutunarak–"

Ama devam edemedi. Bir şey kalın çitin arasından geçerek çimenliğin sınırına doğru ilerliyordu. Bu, Dalmaçyalıydı ve yan tarafında giderek yayılan kırmızı bir leke vardı. Köpek onlara doğru birkaç titrek adım attı, bir kez havladı ve sonra inleyerek yan tarafına yatıp o şekilde öldü.

Sally Carstairs hayattan nefret ediyordu – hayat şimdiye kadar ona her zaman iyi davranmış olduğu için daha da çok nefret ediyordu. Mali olarak değil elbette; o ve annesi, babası öldüğünden beri çok az parayla geçiniyorlardı. (Ama gene de bir şekilde idare edebilmişler, kendilerine rahat bir yuva kurabilmişlerdi, ayrıca sıradan ufak atışmaların dışında gayet de iyi anlaşıyorlardı.) O nedenle sefahat dolu altın bir dönem yaşama yolunda, perdeci Lennox'ta çalışmak çok da asil veya yaratıcı bir iş değildi. Ama bu sorunlar dışında hayat, Sally Carstairs'a, neredeyse iyi davranmak zorunda kalıyordu; bir şeyleri mesele yapmayan yapısı vardı, *sıradan insanları* etkileyen küçük şüpheler ve kaygılar nedeniyle yılmıyor veya mahcup olmuyordu; aslında dünyaya ve diğer insanlara karşı gerçek manada sevgisiz, ilgisizdi ve (bunu bilmese de) o anda hakkında bir kamyon şoförünün iki profesör ve gerçek bir İngiliz şairine ders verdiği doğal canlılığa fazlasıyla sahipti. Orta yaşlı bir adam bir keresinde ona, "Sen asil bir dişi taysın" demişti. "Aa, bu nasıl bir hakaret" demişti Sally, adamın ellerini saptıkları yönden hızla kaldırarak. Ama söylenenlerin içinde gerçeklik payı da vardı; Sally gergin bir enerjiye ve toplumun herhangi bir tabakasında nadiren görülebilecek ama örtük bir şekilde altsınıflar olarak adlandırılan tabakada bulunan birinci sınıf fiziksel üreme havasına sahipti. Sally'nin herhangi bir entelektüel iddiasının olmamasının, bu altsınıf konusuyla pek alakası yoktu. Hayat onun için iyi ve hoş şeylerden oluşmuştu hep – ta ki önceki geceye kadar.

Sally kır evinin küçük salonuna baktı. Çirkindi ve kötü döşenmişti – kendi evindeki küçük salonun tam tersiydi. Sandalyeler, masa ve dolaplar sıkıcı lekeleri olan depresif kahverengi, ucuz ahşaptan yapılmıştı; örtüler ve perdeler mide bulandırıcı bir yeşildi ve yırtık pırtıktı; duvarlardaki resimler de kasvetli bir dindarlığın kanıtlarıydı: Aziz Sebastian oklarla donakalmıştı, bahtsız Yunus denize düşmüştü ve (daha da şaşırtıcı bir şekilde) şehvetli Susanna da, iki yaşlı adamın sıkkın bakışları altında yıkanıyordu. Sally, belirgin bir şekilde titredi, sonra gerçekten titrediğini fark edince,

çantasını dizlerinin üzerine yerleştirerek oturdu ve dışardaki ihmal edilmiş bahçeyi gören kurşun çerçeveli kirli camdan bakarken kendisini toparlamaya çalıştı. Yandaki odada alçak sesle konuşan iki adamı duyabiliyordu. Keşke bu kadar çaresiz ve tek başına olmasaydı... Ama annesine bir şey söylemeye cesaret edememişti.

Zihni gün boyunca yaşanan olaylara kaydı. Gitmesi gerektiğini bildiği halde, Handel Cemiyeti'nin provasına gitmeye niyeti yoktu: Şarkı söylemeyi istemeyecek kadar çok endişeliydi. Buz gibi gözleri olan adam yüksek sesle onunla ilgili bir şeyler söylemiş, o da paniğe kapılmıştı. Ne de olsa, polis olma *ihtimalleri* vardı. Ve sonra uzun boylunun ara ara kasabada gördüğünü belli belirsiz hatırladığı Profesör Fen olduğu anlaşılınca daha da paniğe kapılmıştı; ama bir yandan da dedektiflik maceraları bu kadar iyi bilinen bir adamın bu kadar sevimli görünmesine çok şaşırmış, kendi kendine şöyle demişti: "Aptal! Ne bekliyordun ki?" Onların polis olmadığı kesinleştiğinde bile kovalamaca bir kâbusa dönüşmüştü (eğer polis olsalardı, prova dururdu zaten). Ama daha önce de St. Christopher's şapeline gitmişti ve eğer onu takip ediyorlarsa, duanın sonunda onları atlatabilme şansı olabilirdi; zaten o kadar paniğe kapılmıştı ki daha başka bir şey düşünebilmesine imkân yoktu. O sırada, kendisine bu aptalca hareketin ne işe yaradığını sormamıştı; içgüdüselDi ve artık bunun da saçma olduğunu düşünmeye başlamıştı. Yine de...

Bir de diğer iki adam vardı, şu an onunla birlikte olanlar. Tam şapelden dışarı çıkıp gerçekten artık özgür olduğunu düşündüğü anda onu yakalamışlardı. Görüntülerine rağmen –"Sanki kötü bir gerilim kitabından fırlamış gibi" dedi kendi kendine– bir şekilde onlara güvenmişti. Bunun bir sebebi çok kibar konuşmalarıydı, çünkü Sally içgüdüsel olarak nezakete güvenenlerdendi. Daha yaşlı olanı –belli ki lider, basık burunlu olandı– şöyle demişti: "Affedersiz hanımefendi, sanırım şu iki adam sizi rahatsız ediyor. Canınızı sıkmalarına izin vermeyin; biliyorsunuz, onlar polis değil ve dün akşam olup bitenler hakkında hiç bilgileri yok."

Sally ani bir hareketle onlara döndü. "Siz biliyor–"

"Bir kısmını hanımefendi. Berlin bize anlattı – Berlin'i hatırlıyor musunuz?" Kız başını salladı. "Aslında, sizi bulmamız için bizi yollayan da o. Öyle görünüyor ki, dün akşamla ilgili keşfettiği bir şey sizi temize çıkarıyor. Şimdi sizi onunla konuşmaya götürmemizi istiyor."

Sally tereddüt etti; ani, büyük bir rahatlama ile mantıksız bir endişe arasında kalmıştı. "Ben... Nerede? Uzak mı?"

"Hayır hanımefendi, Banbury yolu dışında. Arabamız dışarıda, gitmek on dakika bile sürmez." Kızın tereddüdünü fark edip, "Gelin, gelin hanımefendi, size zarar vermek için nasıl bir nedenimiz olabilir? Duyduğum kadarıyla zaten öyle bir bataktasınız ki, başka hiçbir şey daha kötü olamaz. Bir de olaya şu açıdan bakın: Berlin katil olsaydı bile –ki değil– isteyeceği son şey, sağlam mazereti olmayan bir kişiye zarar vermek olurdu. Doğru değil mi?"

Kız biraz ürktü ama adamın söyledikleri anlamlı gelince, sonunda razı oldu. "Peki beni takip eden şu iki adam ne olacak?"

Genç olan sırıttı. "O iş tamamdır hanımefendi. Onları yanlış bir kokunun peşinden yolladık. Şimdiye çoktan uzaklaşmışlardır."

Böylece kız onlarla birlikte gitti. Arabaya girerlerken birisi onlara bağırdıysa da, o kadar hızla hareket ettiler ki Sally bağıranın kim olduğunu göremedi. Ve şimdi gidecekleri yere varmış olmalarına rağmen burada onlarla buluşacak hiç kimsenin olmaması tuhaftı. Adamlar gelecek kişinin gecikmiş olabileceğini söyleyip biraz beklemesini önermişler; sonra da kızdan özür dileyerek dışarıya, konuşmaya gitmişlerdi. Kız artık daha fazla beklemek istemiyordu, huzursuz olmuştu ve içinde bulunduğu bu çirkin odadan da nefret ediyordu.

"Danny!" diye seslendi.

Odanın içinde huzursuzlukla dolanan Dalmaçyalı geldi ve başını kızın kucağına koydu. Kız onu sevip okşarken, her ne pahasına olursa olsun burayı terk etmeleri gerektiğine

karar verdi. Daha önce pencereleri kontrol etmiş, demir parmaklıklar olduğunu görmüştü; o yüzden bu odadan çıkmak için tek yol iki adamın konuştuğu minik holden geçmekti. İçindeki güvensizlik o kadar büyümüştü ki kapıyı muazzam bir yavaşlık ve tereddütle açtı. "Her zaman bu yerin sahibinin kim olduğu öğrenilebilir" benzeri bazı kelimeler duydu, tam o sırada adamlar ona bakmak için başlarını çevirdiler.

Dış görünüşleri hariç, artık aynı kişiler değildiler. Tüm davranışları farklıydı. Genç olanın, açgözlülükle vücuduna baktığını gördü, diğerinin gözlerinde ise daha da kötü bir şeyler vardı.

"Sanırım– sanırım benim artık gitmem lazım" dedi zayıf bir sesle. Konuşurken durumun umutsuz olduğunun farkındaydı. "Beni Oxford'a geri götürebilir misiniz?"

"Hayır hanımefendi. Henüz gidebileceğinizi zannetmiyorum. Aslına bakarsanız, daha uzun bir süre buradasınız" dedi daha yaşlıca olan. "Bir müddet kalacaksınız."

Kız kapıya doğru bir atak yaptıysa da genç adam daha hızlıydı. Kolunu arkadan kadına dolayarak bir eliyle ağzını kapattı. Sally, fiziksel bir tehlikeyle karşılaştığında bayılan tipte kızlardan olmadığı için ısırıp tekmelemeye ve öfkeyle dövüşmeye başladı. Köpek hırlıyor, havlıyor ve bu arada da adamın topuklarını dişliyordu. "Tanrı aşkına" diye bağırdı diğerine, "Şu köpeği önümden kaldır!" Ani, şiddetli bir patlama oldu ve köpekten bir acı çığlığı duyuldu. Sally'nin ağzı bir anlığına açılınca, "Şeytanlar!" bağırdı diye yarı boğuk bir sesle. "Danny... kaç! Kaç oğlum!" Sonra yine sıcak, terli el konuşmayı boğdu. Köpek biraz duraksadıktan sonra, kır evinin arka tarafına doğru uzaklaştı.

"Durdurun şu hayvanı!" diye bağırdı genç olan. "Hayır, gel de bu sürtüğü durdurmak için bana yardım et."

Üçü birbirine kenetlenmiş olarak küçük salonda bir o yana bir bu yana sallanıyorlardı. Sally'nin gücü azalıyordu, sol kolunu arkasından öylesine bükmüşlerdi ki canı yanıyordu. Kaçmak için son bir girişimde bulundu ve o anda boynuna vuran eli hissetti. Birkaç saniye içinde dünyası kararmıştı.

Sally'nin bilinci yerine geldiğinde, umduğundan daha iyi hissediyordu. Başı çok acıyordu, vücudu da sanki kendisine ait değildi ama bu iki his de hızla geçiyor gibiydi. Yaptığı ilk şey, eteklerinin dizlerinin üzerinde münasip bir şekilde durduğundan emin olmak; ikincisi ise alçak sesle, "Ah Tanrım" demek oldu.

Yeniden salondaydı, naftalin kokulu koltukta uzanıyordu. Etrafında, hareketsizliğin çeşitli aşamalarında, ikisini daha önce gördüğü dört adam vardı. Başının tepesindeki saçlar kirpi gibi dikilmiş Gervase Fen, "Susanna ve Yaşlılar" resmini dikkatle inceliyordu; Richard Cadogan, tepesindeki eğri bandajıyla ona öyle bir endişeyle bakıyordu ki, uzun süren ve hararetli bir sefahatten yeni çıkmış bir Roma imparatoru gibi görünüyordu; Wilkes arka plandaydı, kendisine koyduğu viskiyi içiyordu; zorlukla nefes alan kamyon şoförü ise her zamanki kendini beğenmiş haliyle etrafa bakınıyordu.

"... adiler" diyordu. "Buranın bir arka çıkışı olduğunu bilmeliydim. Onları durdurmaya çalışmanın bir faydası yok tabii; zati birinin de silahı vardı." İğrenme duygusuyla tükürmek üzereydi ki, Sally'nin gözlerini açtığını gördü ve bundan vazgeçti. "Evet, bayan" dedi, "nassı oldun şimdi?"

"Şu işe bak" diyen Sally ayağa kalktı. Kalkmak onu kötü etkilemeyince kendine güveni geri geldi. "Beni siz mi kurtardınız?"

"Pek sayılmaz" dedi Cadogan. "Bizim o iki arkadaş, geldiğimizi görür görmez arabalarına atlayıp toz oldular. Sizi holde yatarken bulduk. İyi misiniz?"

"Ben... evet, sanırım iyiyim, teşekkürler."

Fen Susanna'yı incelemeyi bitirdi ve onlara döndü. "Sanırım aynı şeyleri yap—" Durdu. "Wilkes, o viskiyi bırak."

"Çok yok zaten" dedi Wilkes sitem ederek.

"İşte tam da bu yüzden hepsini içmemelisin seni açgözlü, alkolik moruk!"

"Sorun değil, gerçekten" dedi Sally. "Zaten viskiden nefret ederim."

"Öyleyse bana ver biraz" dedi Fen.

"Danny." Sally'nin gözleri endişeli bakıyordu. "Ona ne oldu? Köpeğime yani."

"Korkarım ki öldü" dedi Cadogan. "Vuruldu."

Sally başını salladı, bir an için gözlerinde gözyaşları görünür gibi oldu. "Biliyordum."

"Eğer onun başına böyle bir şey gelmiş olmasaydı, sizin burada olduğunuzu bilemeyecektik." Bunun doğru olmadığını düşündü Cadogan – silah sesi her durumda onları buraya getirecekti. Ama bunun için uğraşmanın bir anlamı yoktu; köpek görevini yerine getirmişti işte.

"Şimdi artık" dedi Fen nezaketle, "tüm bu olanların ne anlama geldiğini bize anlatacak mısınız?"

Ancak bu noktada, beklenmedik bir şekilde, tuğladan bir duvara tosladılar. Sally çok korkmuştu. Bugün bir grup insana güvenmişti ve her ne kadar iyi görünseler de bir başka gruba güven duyabilecek durumda değildi. Ayrıca, anlatması gereken şeyleri –kendi iyiliği için– sonsuza kadar bir sır olarak saklayacağına dair yemin etmişti. Ne Fen, ne Cadogan ne de (fazla işe yarar görünmeyen) Wilkes ve kamyon şoförü ağzından tek bir kelime alabilirdi. Uyarıların, tekrar tekrar güven vermelerin ya da tatlı dille kandırmaya çalışmaların hepsi yararsızdı. Minnettar olduğunu söyledi, çok minnettardı ama onlara bir şey anlatamazdı; hepsi bu kadardı. Sonunda Fen kendi kendine konuşarak, küçük hole geçti ve oradan Mace and Sceptre'ı aradı.

"Bay Hoskins?" dedi telefon bağlandığında. "Ben Fen. Eğer yapabilirseniz, sizin için bir iş daha var."

"Buyrun efendim?" diye çınladı Bay Hoskins'in melankolik sesi.

"Burada bize güvenmeye ikna edemediğimiz çekici genç bir kadın var. Bu konuda bir şey yapabilir misiniz?"

"Olabilir."

"İyi. O zaman hemen gelin. Lily Christine III ile gelin – otelin hemen dışında. Banbury yolu üzerinde bir AA görevlisinin olduğu kavşağa gelene kadar devam edin. Oradan sola dönün ve bir yol ayrımına ulaşana kadar üç köprüden düz

devam edin. Siz yol ayrımına ulaşmadan hemen önce solda bir kulübe var, biz oradayız. Hata yapmanız mümkün değil."

"Çok iyi efendim. Bir de Bay Sharman ile ilgili olarak–"

"Ah doğru. Evet?"

"Barın kapanma zamanı efendim, bizim de çıkmamız gerekiyor. Yine de benim ahbaplığımdan hoşlanmış gibi görünüyor" –Bay Hoskins bunu inandırıcı bulmuyor gibiydi– "daha sonra onu ziyaret edebilmem için, bana adresini verdi."

"Fevkalade. Öyleyse, Bay Sharman'ı kaderine terk edin. Çok mu sarhoş?"

"Çok sarhoş."

"Peki, hoşça kalın."

"Hoşça kalın."

Fen tam telefonun yanından ayrılırken aklına bir fikir geldi ve yeniden telefona dönerek, Amir Constable'ın numarasını çevirdi.

"Alo."

"Alo. Gene ben."

"Tanrım, adaletin bu mu? Gene ne var? Bana bak Gervase, bu Cadogan denilen adama yataklık yapmıyorsun, değil mi?"

"Böyle bir şeyi nasıl düşünebilirsin? Bir kır evinin sahibini öğrenmek istiyorum."

"Ne için?"

"Ne için olduğundan sana ne?"

"Peki, oranın ismi ne?"

"İsmi ne?" diye salona seslendi Fen.

"Neyin ismi ne?" diye yanıtladı Cadogan.

"Bu evin."

"Hımm... Elms; gelirken fark ettim."

"Elms" diye yanıtladı telefonda Fen.

"Keşke böyle bağırmasan. Bu isim iyi bir çıkış noktası. Hangi yolda bu ev?"

"B507 ile B309'un kesiştiği yerde. Tackley ile Wootton'ın arasında bir yerlerde."

"Tamam. Seni arayacağım."

"Senin karakola bağlanan özel bir hattın olduğunu sanıyordum. Onu kullanamaz mısın?"

"Aa hakikaten var, unutmuşum. Dur bir dakika." Uzun bir sessizlik oldu. Sonra:

"İşte buldum. Kır evi Bayan Alice Winkworth'e ait. Bu yeterli mi?"

"Evet" dedi Fen düşünceli düşünceli. "Öyle olduğunu sanıyorum. Teşekkürler."

"Gervase, *Kısasa Kısas*'ın iffetle ilgili olduğuna dair yaygın bir görüş–"

"Gerçekten öyle" dedi Fen. "Çok ayıp. Hoşça kal." Telefonu kapattı.

Salona geri döndüğünde çaktırmadan, birinin onları almaya geldiğini açıkladı, bunun üzerine son birkaç dakikadır sabırsızlık belirtileri gösteren şoför de gitmesi gerektiğini söyledi. "Eğer burda daha da fazla kalırsam" dedi, "İşimi kaybetcem. Olcak olan, bu işte." Hepsi ona teşekkür ettiler. Havalı bir şekilde, "Bi' şey değil" dedi. "Gerçi muhtemelen hepiniz çatlaksınız. Neyse, konu her ne ise, bol şans." Cadogan'a göz kırptı. "Köpekler" dedi ve sessizce kendi kendine gülerek dışarı çıktı.

Yapılabilecek ya da söylenebilecek hiçbir şey olmadığı için, müthiş bir gürültü ve ardından tek bir yüksek patlama Bay Hoskins'in gelişini müjdeleyene kadar, neredeyse çıt çıkarmadan öylece oturdular.

Bay Hoskins harikaydı... Sally'ye çikolata ikram etti ve büyük cüssesiyle sandalyeye öyle bir yerleşti ki, Cadogan'da bile bir güven duygusu oluştu. Hepsi odadan fark ettirmeden yavaş yavaş çıktılar (meseleleri, Wilkes'e açıklama gerekliliği, viskiyi bitirip daha fazlasını aramaya çıkması sayesinde ortadan kalkmıştı). On dakikadan daha az bir sürede, Bay Hoskins yanlarına gelip onları içeri çağırdı ve odaya döndüklerinde, Sally'yi mavi gözleri parıl parıl, yüzünde bir gülücükle buldular.

"Tanrım, ben bir aptalım" dedi. "Size –samimiyetle– anlatmayı çok istedim ama o kadar berbat ki ve ben de o kadar

endişelendim ki... Dün akşam yaşlı bir hanım öldürüldü." Biraz titredikten sonra hızla devam etti: "Onu ben öldürmedim."

"Tamam" dedi Fen. "Peki kim öldürdü?"

Sally başını kaldırıp ona baktı. "Berbat olan şey de, bu ya" diye yanıtladı. "En ufak bir fikrim yok."

7
Hoş Genç Hanımın Bölümü

Fen, bu heves kırıcı ifadeye rağmen neşeli sükûnetini korudu. "Bayan Tardy öldürüldüğünde, orada–"

"Ölenin kim olduğunu biliyor musunuz?" diye araya girdi Sally. "Ceset bulundu mu?"

"Bulundu" dedi Fen, "ve yeniden kayboldu. Evet bu konuda bir şeyler biliyoruz ama çok değil. Her neyse, sizin hikâyenizi dinleyelim... en başından." Cadogan'a döndü. "Sanıyorum bunun bir kaza ya da intihar olma şansı yok? Diğer koşulları göz önüne alırsak, pek olası değil ama mümkün olduğunca çok nedeni elemeliyiz."

Zihnini Iffley yolundaki karanlık, havasız küçük oturma odasına çeviren Cadogan, başını iki yana salladı. "Kaza olmadığı kesin" dedi yavaşça. "Boynunun etrafındaki ip özenle düğümlenmişti. İntihara gelince... şey, bu şekilde intihar edebilmek *mümkün olabilir mi?* Her neyse sizi dinleyelim Bayan... Bayan..."

"Sally Carstairs" dedi kız. "Bana Sally deyin. Herkes öyle der. Evet, neler olduğunu duymak istiyorsunuz. Tanrım, çok tuhaf ama tüm samimiyetimle birilerine anlatmak istiyorum şimdi... Sigaranız var mı?"

Fen tabakasını ve çakmağını çıkarttı. Sally kısa bir süre sessizce oturdu, içine biraz çekip dumanı üfledi. Öğleden sonra güneşi sarı saçlarında parlıyordu, derken kararlı çenesine kaydı. Şaşkın görünüyordu ama artık yüzünde korku yoktu. Wilkes alkol arama çalışmalarından eli boş dönmüştü

ve Fen tarafından sessizliğe davet edildiği için, şaşırtıcı bir uysallıkla oturuyordu. Bay Hoskins uykulu, melankolik gözlerini kırpıştırıyordu. Cadogan kafasındaki bandajı düzeltmeye çalışıyordu. Fen ise uzun, sıska bedenini pencere pervazına yaslamış, elleri ceplerinde, ağzında bir sigara, soluk mavi gözleriyle ilgili ve dikkatliydi.

"Bakın, her şey gerçekten bir yıldan daha uzun bir süre önce başladı" dedi Sally. "Sanırım Temmuz ayıydı ve hava çok sıcaktı, iki haftalık tatilime sadece iki gün kalmıştı. Günlerden salı olduğunu da biliyorum çünkü salı sabahları dükkânda hep yalnız olurum. Beş dakika sonra öğle arasına çıkmak için kapıyı kilitleyecektim–"

Büyük, cam levhalı vitrinde, tıpkı kapanmayı reddeden bir çalar saat gibi ısrarla vızıldayan bir karasinek vardı. Cornmarket'taki trafik azalmıştı. Güneş, vitrindeki pembe ve mavi iç çamaşırlarının üzerinde parlıyor ve onları yavaş yavaş solduruyordu; dükkânın içi karanlık, mağara gibi ve serindi. Sally, katladığı siyah ipek külotu büyük bir kırmızı karton kutunun içine koyarken, alnına düşen bir parça saçı geri itmek için durakladı ve sonra işine devam etti. Birilerinin bu korkunç çirkin şeyleri nasıl giyebildiğini bir türlü anlayamıyordu. Neyse ki, neredeyse öğle yemeği vakti gelmişti ve bugün öğleden sonra izinliydi; bir iki dakika içinde dükkânı kilitleyebilir, anahtarı 27 numaradaki Janet Gibbs'e bırakabilir, öğle yemeği yemek ve kitabını okumak için evine gidebilirdi. Öğleden sonra, çok etkileyici sayılmasa da güvenilir olan Philip Page ile Wheatley'e, akşam da Janet ile bir film izlemeye giderdi. Bunun tam anlamıyla müthiş bir eğlence olmayacağını düşündü ama en azından dükkânda olmayacaktı ve neyse ki yakında tatile çıkıp Oxford'dan bir süre uzak kalacaktı. Bu esnada, tüm içtenliğiyle, artık kimsenin bir şey satın almayı kafasına koyup da içeri dalmayacağını umuyordu. Bu durum geç kapamak, öğle yemeğini süratle yutmak ve yola çıkmadan önce bir içki içmek için Philip'le buluşmak üzere Lamb and Flag'e geri dönmek anlamına

gelirdi ve kendisine çok az zaman kalırdı...

Dışarıda büyük bir araba durdu, dükkân kapısının çıt sesini duyunca Sally içini çekti. Yine de gülümseyerek, şoförünün kolunda içeri giren yaşlı kadına yardım etmek için ilerledi. Kesinlikle olağanüstü çirkin bir kadındı bu: Bir kere şişmandı, sonra uzun bir burnu, kahverengi yüzünde de binlerce derin kırışıklığı vardı; bir cadı gibi görünüyordu ve dahası, bir cadı mizacına da sahipti, çünkü Sally ve şoförü onu içeriye yerleştirmeyi tam başaramamışken, Sally'nin sakarlığı hakkında biraz huysuz bir yorumda bulundu.

"Şimdi çocuğum" diye buyurdu. "Bana mendilleri göster."

Kadın mendillere baktı; kadın mendillere, Sally'yi neredeyse çığlık attıracak kadar uzun bir süre bakmaya devam etti. Hiçbir şeyden memnun kalmıyordu: Bu tip ketenin kalitesi çok düşüktü, bu boyutta bir mendil çarşafa benziyordu, şundaki fırfırlar komik derecede abartılmıştı, diğerleri o kadar sadeydi ki, bunlardan ancak kavanoz kapağına örtü olurdu, ötekilerin kenarları çok kötü dikilmişti ve kısa sürede açılabilirdi, şunlar da kenarındaki harf işlemeleri olmasa harika olabilirdi. Saat ilerliyordu, saat biri önce çeyrek, sonra yirmi geçti. Belli ki bu tür şeylere alışkın olan şoför tavana bakıyordu. Tahammülsüzlüğünü büyük zorluklarla yöneten Sally ise gülümsüyordu; kibardı ve raflardan tezgâha her seferinde elinde daha fazla mendil kutusuyla koşturuyordu. Ama sonunda yaşlı kadın konuşmaya başladığında, öfkesinin kontrolünü neredeyse (çok değil) kaybedecek gibi oldu:

"Hayır, sanırım burada istediğim hiçbir şey yok. Bütün bunlar beni çok yordu. Kalbimden dolayı, kendime çok iyi bakmalıyım, anlıyorsun ya." Güçsüzlüğün böyle bir farkındalıkla sergilenmesi, Sally'yi geri püskürttü. "Jarvis!" Şoför ileriye hamle etti. "Gel de buradan çıkmama yardım et."

Ama tam çıkmak üzereyken, tüm mendilleri uygun yerlerine yerleştirirken iyice zaman kaybeden Sally'ye döndü ve beklenmedik bir şekilde şöyle dedi: "Sanırım seni çok geciktirdim canım. Öğle yemeğini yiyecektin."

"Önemli değil madam" dedi Sally gülümseyerek (açıkçası bunun için biraz çabalaması gerekmişti). "Beğendiğiniz bir şeyler olmamasına üzüldüm."

Yaşlı kadın bir an dikkatle ona baktı. "Sen nazik bir kızsın" dedi. "Nazik ve düşünceli. Nazik ve düşünceli insanları seviyorum; günümüzde böyleleri pek kalmadı. Acaba–"

Yaşlı kadının sözü, tezgâhın arkasındaki kapının diğer tarafından gelen bir tırmık sesiyle kesildi; Sally kadının nasıl şiddetle titremeye başladığını görünce şoke oldu.

"Bu da ne?" diye fısıldadı kadın.

Sally kapıya geri döndü. "Bir şey değil; köpeğim" dedi, yaşlı kadının tepkisinin şiddeti karşısında irkilmişti. "Danny. Sanırım yemeğini istiyor."

"Ah." Yaşlı kadın kendine güçlükle hâkim oluyordu. "Onu içeri al canım."

Sally kapıyı açtı, o zamanlar altı aylık bir bebek olan Danny onlara doğru koştu.

"Pekâlâ" dedi yaşlı kadın. "Küçük, benekli bir köpek. Jarvis, al onu da okşayayım." Sürücü itaat etti ve bu aşamada insanların lezzetiyle ilgili çok özel zevkleri olmayan Danny, iştahla şoförün burnunu yaladı.

"İşte benim güzel..." Yaşlı kadın aniden kıkırdadı. "Ve sen de Ryde'ın genç hanımı olmalısın" dedi Sally'ye.

Başka ne yapması gerektiğini bilemeyen Sally, tekrar gülümsedi.

"Eğer yarın gelirsem, sen gene burada olacak mısın çocuğum? Gelişim bu kez mendiller nedeniyle olmayacak."

"Evet. Evet, burada olacağım."

"Öyleyse görüşürüz. Şimdi seni daha fazla geciktirmeyeyim... Jarvis, kolumu tut." Yaşlı hanım, yavaşça, topallayarak dükkândan çıktı.

Olanlar, şimdilik bu kadardı. Ama ertesi gün yaşlı hanım, söz verdiği gibi gene geldi, Sally'nin ismini ve adresini alıp ona bir zarf verdi.

"Bunu sakla" dedi, "ve sakın kaybetme. Her gün *Oxford Mail* okuyor musun?"

"Evet."

"Okumaya devam et öyleyse. Hiç atlamadan her gün kayıp ilanlarının olduğu bölüme bak. Bir ilanda Ryde ismini gördüğünde–kendi ismin değil, Ryde– bu zarfı alıp LLoyds Bankası'na götür ve oradaki müdüre ver; bunun karşılığında o da sana başka bir zarf verecek. Onu da alıp, ilandaki diğer adrese götür. Anlıyor musun?"

"Evet, anlıyorum, ama..."

"Bu küçük bir biblo." Yaşlı hanımın merak uyandıran ısrarcı bir tavrı vardı. "Birkaç şilinden fazlası etmez ama vasiyetimde onu sana bırakmak istiyorum. Benim için manevi değeri var. Şimdi bana tüm bunları yapacağına söz verir misin?"

"Evet, söz. Çok naziksiniz"

"Onurun üzerine mi?"

"Onurum üzerine."

Ve bu, Sally'nin onu son görüşü oldu.

Sally zarfı açılmamış şekilde bir çekmeceye koydu ve *Oxford Mail*'deki sütuna bakana kadar da bir daha hatırlamadı. Bu konu oldukça anlamsız bir ritüele dönüşmüştü ama gene de bir sıkıntı yaratmadığı ve zaman da almadığı için yapmaya devam etti ve gene unuttuğu bir keresinde zarfın yandığını düşündüğü için paniğe kapıldığını fark edince, buna çok şaşırdı. Elbette ki bu saçma bir şeydi, her şey gerçek olamayacak kadar peri masalı kıvamındaydı ve eğer illa herhangi bir sonuca varması gerekiyorsa, yaşlı kadının deli olması gerektiğine karar verdi.

Ve sonra, bir yıldan daha uzun süre sonunda bir gün ilan gazetede gerçekten de yayımlandı: "Ryde, Leeds, West, Mold, Berlin. Aaron Rosseter, Avukat, 193A Cornmarket." Sally o kadar şaşırmıştı ki, bir an için ilana bakakaldı; sonra kendisini toparlayıp saatine baktı. Dükkân öğle arası için birazdan kapanacaktı, kendisi de doğruca bankaya gitmeliydi. Eğer her şey bir eşek şakası ise, tabii oldukça aptalca olacaktı bu ama göze almalıydı. Ne olursa olsun, meseleleri olduğu gibi bırakamayacak kadar meraklıydı.

Ve her şey, yaşlı kadının tam da söylediği şekilde gerçekleşti: Elindeki zarfa karşılık ona büyük, şişkin ve kahverengi başka bir zarf verildi. Sally rüyadaymış gibi bir gerçekdışılık hissiyle sersemlemiş halde Carfax'ın yoğun koşuşturmacasına çıktı. Doğrudan ilanda belirtilen adrese gitti ama ofis öğle tatili nedeniyle kapalıydı; bu yüzden günün ilerleyen saatlerinde geri dönmek zorunda kaldı.

Bay Rosseter'dan daha ilk gördüğü anda hoşlanmadı, zarfı ona teslim etmesi de büyük bir güvensizlik içinde gerçekleşti. Adam çok kibardı, aşırı saygılıydı; Sally'ye mesleği, ailesi, geliri hakkında sorular sordu. Ve sonunda şöyle dedi:

"Eveet, sizin için çok iyi bir haberim var Bayan Carstairs: Bayan Snaith'in vasiyetinde size önemli miktarda bir para bırakıldı."

Sally adama bakakalmıştı. "O yaşlı hanımın bana–"

Bay Rosseter başını salladı. "Maalesef Bayan Snaith'le hangi koşullarda tanıştığınızı bilmiyorum. Her halükârda, gerçek budur. Vasiyetin uygulanmasına daha altı ay var, ancak mümkün olan en kısa sürede sizinle tekrar iletişim kuracağım konusunda bana güvenebilirsiniz."

Sally, "Ama bir hata olmuş olmalı" dedi.

"Hiçbir hata yok Bayan Carstairs. Bu belgeler durumunuzu kanıtlıyor. Elbette ki, parayı alana kadar bazı gecikmeler olacaktır ama bankanın bu arada ihtiyaç duyduğunuz meblağı avans olarak ödeyeceğinden hiç şüphem yok."

"Bakın" dedi Sally çaresizlikle. "Bayan Snaith'i hayatımda sadece iki defa gördüm. Dükkânıma müşteri olarak geldi. Vay canına, sırf mendillere bakıp satın almadığı için bana biraz para bıraktığını söylemiyorsunuz, değil mi?"

Bay Rosseter gözlüklerini çıkardı, mendiliyle parlattı ve burnunun üzerine oturttu. "Merhum müvekkilim çok eksantrik bir yaşlı hanımdı Bayan Carstairs – gerçekten çok eksantrikti. Eylemleri, nadiren başkalarının makul gördüğü şeylerdi."

"Öyle olsun" dedi Sally. "Peki ama bu zarflar ve ilan ne alaka? Bu parayı bana neden normal yoldan bırakmadı?"

"Ah, işte onun tuhaflığının başka bir yönüne değindiniz. Bayan Snaith sürekli öldürülme korkusu içinde yaşardı. Bu, onda bir manyaklığa dönüşmüştü. En ayrıntılı önlemleri alır, kendi hizmetçilerine ve akrabalarına karşı bile sürekli tetikte yaşardı. Ona göre önceden yapılan düzenlemeler hakkında hiçbir şey bilmeyen yabancılara para bırakmaktan daha doğal hiçbir şey yoktu; böylelikle, belki de ölümcül bir eğilime sahip olabilecek kişilerin şeytana uyup konuyu hızlandırmalarının önüne geçilebilirdi – gerçekten öyle mi acaba?"

"Doğru" dedi Sally hatırlayarak. "Bana sadece ucuz bir biblo bıraktığını söylemişti. Ne kadar tuhaf, eski moda bir kadın olmalı, onun için oldukça üzülüyorum, gerçekten." Durakladı. "Bakın Bay Rosseter, meraklı görünmek istemiyorum ama, *hâlâ* anlaya–"

"Zarflar işin neresinde, değil mi? Bu çok basit. Bayan Snaith parasını gizli bir vasiye bırakmayı seçti; yani *ben*, vasiyette onun vârisi olarak yetkilendirildim. Gerçek vârisler –sizin gibi yani– miraslarını almak için bana başvuracaklar. Elde ettiğiniz ve bankada kopyaları bulunan kâğıtlar, mirasınızla ilgili sizi haksız yere aldatmamamı sağlamak için tasarlandı." Bay Rosseter çok da belli etmemeye çalışarak gülümsedi.

"Ah" dedi Sally boş boş bakarak. "Ah, anlıyorum." Çantasını toparlayıp çıkmaya hazırlanırken, aklına yeni bir şey geldi. "Bana kalan miktar nedir?"

"Yüz bin pound aralığında Bayan Carstairs."

"Ben... ben tam duyamadım sanırım–"

Bay Rosseter miktarı tekrarladı. Sally'nin dili tutulmuştu: Hiç böyle bir şey hayal etmemişti. Yüz bin pound! Gerçekten astronomik bir rakamdı bu. Sally bencil ya da kendini şımartmaya yatkın biri değildi ama böyle bir anda hangi kız güzel elbiselerin, arabaların, seyahatin, rahatlık ve lüksün mutlu edici tarafını görmezden gelebilirdi ki? Ama Sally görmezden geldi. En fazla yüz pound olacağını düşünmüştü.

Oldukça ani denebilecek bir şekilde yeniden otururken şöyle düşünüyordu: Bu bir *rüya*.

Bay Rosseter dostane bir tavırla, "Oldukça büyük bir servet" diye devam etti. "Sizi tebrik ederim Bayan Carstairs. Elbette, işlerinizi halledecek birine ihtiyacınız olacak. Kendimi önerebilir miyim?"

"Ben... evet, sanırım olur. Bu benim için büyük bir şok oldu anlayacağınız üzere."

Bu, kesinlikle bir şoktu; öyle ki, Sally Bay Rosseter'ın ofisini terk ettikten sonra, kendisine sürekli, bu görüşmenin gerçek olduğunu hatırlatmak zorunda kalmıştı. Birini doğru olduğuna *inanmayacakları* bir şeye ikna etmeye çalışmak ve aynı zamanda, o diğer, inanmayan kişi olmak gibiydi bu. Tuhaf ve mantıksız bir batıl inanç Sally'nin bu konudan bahsetmesine, hatta annesine anlatmasına bile mâni oluyordu çünkü Sally'nin, daha önce de birkaç kere dereyi görmeden paçaları sıvadığı ve sonra hayal kırıklığına uğradığı olmuştu. Bu yüzden şimdilik normal hayatını yaşamaya devam etti.

Ertesi sabah, eline bir mektup ulaştı. Zarfın üzerindeki adres, 193A Cornmarket idi ve mektup, imza dışında daktiloyla yazılmıştı. Şunlar yazıyordu:

SEVGİLİ BAYAN CARSTAIRS,

Umarım bu şekilde size yazma cesaretini gösterdiğim için beni bağışlarsınız ama acaba bana küçük bir iyilik yapabilir misiniz? Bayan Snaith'in vasiyetinde yer alan kişilerden Bayan Emilia Tardy bu akşam trenle Oxford'a geliyor ve onu bir an önce görebilmem önemli. Bayan Tardy hem Oxford'u pek iyi bilmez hem de yardıma ihtiyacı olan yaşlı bir hanımdır. Sizden onu, trenden alıp Iffley Yolu Numara 474'teki evime getirmenizi istemek çok mu olur? Elbette bunu kendim de yapabilirim ama işlerim nedeniyle maalesef çıkamıyorum ve kendi yerime gönderebileceğim kâtibim de izne ayrıldı.

Tren saat 10:12'de varıyor. Bayan Tardy, altın renkli kelebek gözlükleri olan tombul ve yaşlıca bir hanım. Eğer bu iyiliği yapmanız mümkünse cevap vermenize gerek yok;

mümkün değilse, beni ofisimden arayabilir misiniz – Oxford 07022?

Rahatsız ettiğim için çok özür dilerim,

Saygılarımla,
AARON ROSSETER

Bu mümkündü. Bu yüzden Sally o akşam kendisinden istenildiği gibi istasyona gitti.

Kır evinin salonunda, Sally dinleyicilerine baktı. "Her şeyi iyice bulanıklaştırıyor muyum bilmiyorum" dedi özür dileyerek.

"Hiç de değil" dedi Fen sertçe. "Bazı şeyler şimdi netleşiyor."

"*Alçak herif*" dedi Wilkes, şaşırtıcı bir etik coşku patlamasıyla. Bay Hoskins etrafına bakınırken Cadogan ona durumu özetlemişti.

"Mektubu ne yaptın?" diye sordu Fen.

"Maalesef yaktım" dedi Sally çaresizce. "Bilirsiniz işte, önemli olacağını düşünemedim."

"Hadi ya" dedi Fen. "Neyse, yapacak bir şey yok. Tarihler konusunda biraz daha emin olmak istiyorum. Bu... 5 Ekim... Bir dakika." Yandaki koridora doğru gözden kayboldu, orada telefonla konuştuğu duyulabiliyordu ve sonra geri döndü. "Ben de öyle düşünmüştüm" dedi. "*Oxford Mail*'in dosyalarına bakmalarını istedim. Bayan Snaith, altı ay önce dün, yani bu yılın 4 Nisan'ında bu sefil gezegenden ayrılmış."

"Yani Bayan Snaith'in anlaşması dün gece yarısı sona erdi" diye lafa karıştı Cadogan.

"Evet – dün gece yarısı. Ama daha da ilginci, Rosseter'ın *bugün* girmiş olması gereken ilanın, dünden önceki gün yayımlanması – öyleydi değil mi?" Sally onaylayarak başını salladı. "Aslında iki gün erken. Devam et Sally. Daha esas noktaya gelemedik aslında, değil mi? Bir sigara daha al."

"Şimdi istemem, teşekkürler." Sally kaşını çattı. "Hayır, daha da kötüsü var. Treni karşıladım, Bayan Tardy'yi rahatlıkla buldum ve Bay Rosseter tarafından yollandığımı söyledim; bunu zaten bekliyor gibiydi – her şey yolundaydı. Bir taksiye bindik ve Iffley yoluna doğru gitmeye başladık – ha, bu arada tren on dakika geç kalmıştı ve tabii hava da oldukça kararmıştı. Bayan Tardy'yi sevdim: Çok seyahat etmişti ve bunlar hakkında çok ilginç hikâyeleri vardı; ayrıca ilgilendiği bazı çocuk evleri hakkında da bir şeyler anlatıyordu. Ama ben ona vasiyetle ilgili hiçbir şey söylemedim.

Bay Rosseter'ın dairesi felaket görünen küçük bir oyuncak dükkânının hemen üzerindeydi; bana söylediği gibi dükkânın kapısından içeri girip arka taraftaki merdivenlerden yukarı çıktık ve ön taraftaki oturma odasına girdik. Çok tozlu ve boş görünüyordu, bekleyen kimsenin olmamasına çok şaşırdık. Ama ben yanlış bir odaya girdiğimizi düşündüm, Bayan Tardy'ye orada bir dakika oturmasını söyledim –sağlığı çok iyi değildi ve, zavallıcık, o merdivenler onu çok yormuştu– sonra yan kapıya gidip kapıyı çaldım. Kapıyı, yüzünün her tarafı bandajlarla sarılı bir adam açınca, acayip bir korkuya kapıldım: Kim olduğunu bilmiyorum. Adam daha sonra bir kaza geçirdiğini ve yüzünün yandığını açıkladı. Ayrıca Bay Rosseter'ın henüz gelmediğini ekledi. Dairenin durumu için de özür diledi; Bay Rosseter'ın evinde bir su deposu patlamış, o da geçici olarak bu daireye taşınmak zorunda kalmış. Daha sonra Bay Rosseter'ın, kendisinden, o gelinceye kadar misafirini ağırlamasını istediğini söyledi; ismi, Bay Scadmore'muş; ben Bayan Tardy ile onu tanıştırıp kısa bir süre sonra da yanlarından ayrıldım. Ya da daha doğrusu, ayrılıyormuş gibi yaptım. Aslında tuhaf bir şeyler olduğunu hissediyordum –bir tür sezgi sanırım– ve Bayan Tardy'nin evin dışına güvenle çıktığını görmek istiyordum. O yüzden dükkânın kapısını gürültüyle kapattım (gıcırdadı da) ama beklemek için içerde oturdum. Tüyler ürperticiydi, ne yaptığımı gerçekten bilmiyordum ama bir şekilde endişeliydim.

İlk fark ettiğim şey, evin içinde Bayan Tardy ve isminin Bay Scadmore olduğunu söyleyen adam dışında başkalarının da olduğuydu. Bol bol konuşma ve yürüyüş duyuyordum; uzun bir sessizliğin ardından, yaklaşık yirmi dakika sonra oldukça büyük, heyecanlı bir kargaşa oldu. Neler olduğunu görebilmek için emekleyerek merdivenleri tırmanıyordum. Ve daha saklanamadan Bay Rosseter'ın, yanında yüzleri maskeli bir erkek ve bir kadınla birlikte merdivenlerden indiğini gördüm.

Bay Rosseter beni görünce bir ceset gibi kaskatı kesildi ve titrek bir sesle, 'Ah, hâlâ buradasın, öyle mi? Kalarak büyük aptallık ettin. Yukarı gelip ne olduğunu görsen iyi olur' dedi. Çok korkmuştum ama Bayan Tardy'nin iyiliği için yukarı çıksam iyi olur diye düşündüm. O – o yerde yatıyordu, morarmış ve şişmişti, boynunda bir ip vardı. Yüzü bandajlı adam üzerine eğilmişti. O –Bay Rosseter– dedi ki, 'Gördüğün gibi, o öldürüldü ama bununla ilgili konuşmayacaksın – asla. Sessiz kalıp paranı alacaksın, kimse de seni rahatsız etmeyecek. Eğer bu gece yarısından önce çıkıp da mirastan payını istemeseydi, parayı alacak tek kişi sen olacaktın, anlıyor musun, o da gece yarısında resmi başvurusunu yapamadan önce bir cinayete kurban gitti.' Çok hızlı, sıkıcı ve monoton bir ses tonuyla konuşuyor ve berbat şekilde terliyordu. Bütün bu zaman zarfı boyunca, diğerleri benden gözlerini ayırmıyor, hiç kıpırdamıyorlardı. Aşağıdaki dükkânda sıkışıp kalmış ve kirlenmiştim; her tarafım, sanki üzerimde böcekler dolaşıyormuş gibi kaşınıyordu." Sally titriyordu. "'Belki de onu sen öldürdün. Bilemiyorum. Özellikle onu buraya sen getirdiğin için, senin öldürmüş olman çok muhtemel, polis bu konuda her şeyi bilmek isteyecektir' dedi. Ben de, 'Ama bana bunu sen söyledin' dedim. O da, 'Bunu inkâr ederim ve kimse sana inanmaz. Sana öyle bir mektup yollamadığımı söylerim, aksini ispat edemezsin. Buradaki diğer herkes onu ölümüne getirdiğini çok iyi bildiğine yemin edecektir. Benim bu durumdan bir çıkarım yok, çıkarı olan sensin. Sana değil bana inanırlar. İyisi mi sessiz kal. Biz buraları

toparlarız. Tek yapman gereken, evine gidip o kadını ve bizleri unutmak.' Böylece... ben... ben–"

"Sen de eve gittin" dedi Fen usulca. "Bu gayet makul bir hareket."

"Berbat bir korkağım" dedi Sally.

"Saçma. Senin yerinde olsam, ülke dışına kaçardım. Başka bir şey var mı?"

"Hayır, gerçekten hepsi buydu. Çok kötü anlattım. Ah, sanırım yüzünde bandaj olan adam bir doktordu ve içlerinden biri ona 'Berlin' diye seslendi. Biliyorsunuz, ilandaki isimlerden birisi bu. Takip ettiğiniz adamlar, beni temize çıkaracak bir şey bulduğunu söylediler. Onlarla gitmek zorundaydım. O adamın çok zayıf olduğunu hatırlıyorum."

Fen başını salladı. "Peki ya diğer ikisi?"

"Onları korkudan pek fark edemedim. Kadın tombul ve yaşlıydı, adam ise dal gibi, cılız bir yaratıktı. Tabii yüzlerini göremedim."

"Sharman mı?" dedi Cadogan.

"Muhtemelen" dedi Fen. "Bu Berlin, Mold, Leeds –muhtemelen o kadın– ve Ryde'ı –bu da sensin Sally– açıklıyor ve sadece West, bu hesabın dışında kalıyor. Bize zamanla ilgili başka şeyler söyleyebilir misin?"

Sally başını iki yana salladı. "Maalesef. Her şey akşam saat on bir ile on iki arasında oldu – eve yürürken gece yarısının vurduğunu duydum."

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Cadogan Fen'e, "Ne düşünüyorsun?" diye sordu.

Fen omuzlarını silkti. "Rosseter'ın, mirası almasın diye Bayan Tardy'yi öldürmeleri için bazı mirasçılara yataklık ettiği aşikâr. Kadın öldüğünde, ceset atılacak –muhtemelen atıldı da– ve her şey plana göre gidecekti. Sen, Sally, gerçek komploculardan herhangi birinden o durumda ve sonrasında herhangi bir şüphe duyulmasını önlemek için Bayan Tardy'yi oyuncak dükkânına götürecektin" –Fen manidar manidar gülümsedi– "pekâlâ, bundan daha fazlasını düşünemezdin, öyle değil mi? Eğer düşünseydin bile, Rosseter sana

o mektubu yazdığını inkâr ederdi, her şeyi inkâr ederdi. Bu koşullarda, *corpus delicti* ve oyuncak dükkânı ortada yokken, herhangi birine karşı ne tür bir dava açılabilir ve hangi suç için? Ama maalesef her şey ters gitti: *(a)* Sen hemen gitmek yerine dükkânda bekledin; *(b)* Cadogan bu işe bulaştı ve cesedi bulduve *(c)* Daha sonra Cadogan, bilgi almak niyetiyle seni kovalarken görüldü. Durum böyle olunca, seni işin dışında bırakamazlardı; sen de ortadan kaybolmalıydın. Ve neredeyse de kayboluyordun. Beni şaşırtan tek şey Rosseter'ın neden bu kadar sarsılmış olduğu ve kadını neden senin öldürmüş olabileceğini düşündüğü. Bu bana daha çok şunu düşündürüyor... Hayır, bana ne düşündürdüğünü bilmiyorum. Her neyse, Rosseter ile bir daha konuşmak için Oxford'a geri dönüyorum, bir silah almak için koleje de uğrayacağım."

8
Eksantrik Milyonerlerin Bölümü

Ancak bu plan sekteye uğradı. Beşi birlikte büyük bir zorlukla Lily Christine III'e sıkıştılar. Sally, Cadogan'ın dizlerine oturmuştu – bu Cadogan'ın pek hoşuna gitmişti. Fen dar yolda telaşlı ve sinir bozucu bir yolculuğa başladı; köprülerin üzerinde manzaralı bir trende gidiyormuş gibi sıçrıyor, başıboş hayvanlar ile yayaları birkaç santimle ıskalıyordu. Cadogan, Banbury yolu ile kesişen kavşakta nasıl olup da AA görevlisini sakatlamadıklarını ya da öldürmeyi başaramadıklarını asla anlamadı; adam, onlara bağıramayacak kadar dehşete düşmüş halde, arkalarından bakakaldı. Cadogan, kısa ve kesik kesik bozuk cümlelerle Sally ve Bay Hoskins'e davayla ilgili şu ana kadar bildiklerini anlattı.

Sözlerini bitirdiğinde Sally, "Aman Tanrım" dedi; sonra biraz çekinerek ekledi: "Sizlere anlattıklarıma inanıyorsunuz, değil mi? Kulağa tuhaf geldiğini biliyorum, ama–"

"Sevgili Sally, bu o kadar vahşi bir iş ki, Shallot Leydisi* olduğunu söyleseydin bile sana inanırdım."

"Komik konuşuyorsun." Sözleri rüzgârın uğultusu ve motorun gürültüsü içinde kaybolup gitti.

"Ne?" dedi Cadogan.

Wilkes ön koltuktan arkasına döndü. Bir gürültü olduğunda her şeyi daha iyi duyabiliyordu. "Komik konuştuğunu söylüyor."

* İngiliz şair Alfred Tennyson'ın yazdığı bir lirik balada gönderme (ç. n.)

"Öyle mi?" Daha önce komik konuşuyor olabileceği, Cadogan'ın hiç aklına gelmemişti; bu düşünce onu rahatsız etti.

"Kabalık etmek istemedim" dedi Sally. "Ne yapıyorsun? Yani, işin ne?"

"Şairim."

"Aa!" Sally etkilenmişti. "Daha önce bir şairle karşılaşmamıştım. Hiç şaire benzemiyorsun."

"Ben de şair gibi hissetmiyorum."

"Okuldayken şiir okurdum" dedi Sally. "Sevdiğim bir şiir vardı. Şöyle bir şeydi:

Yapılan her şey yok ediliyor
Yeşil bir gölgede yeşil bir düşünceye.

Ne dediğiyle ilgili en ufak bir fikrim yok ama yine de kulağa hoş geliyor. *Ortaokullar İçin Şiir* kitabındaydı... Canını acıtmıyorum, değil mi?"

"Yok, iyiyim."

"Şair olmak epey eğlenceli bir şey olmalı" dedi Sally biraz üstüne düşünüp. "Sana patronluk edecek ve istemediğin zaman seni çalıştıracak kimse yok."

"Bir de para kazanılsa, iyi olurdu" diye yanıtladı Cadogan.

"Anlatsana. Ne kadar kazanıyorsun?"

"Şair olarak mı? Haftada iki pound kadar."

"Tüh, çok değilmiş. Belki de henüz yeterince önemli değilsindir."

"Sanırım öyle."

Bu cevap, Sally'ye yeterli gelmiş gibiydi, kendi kendine neşeyle şarkı söylüyordu; ta ki, Fen keskin bir virajı alırken iki tekerleğiyle birden kaldırıma çıkıp zihinlerini konudan uzaklaştırana kadar.

Plan bundan sonra sekteye uğradı. Oxford'a yaklaştıklarında dükkânlar görünmeye, trafik artmaya başlamış, öğrenci yerleşimleri çoğalmıştı. Tam Lady Margaret Salonu'na giden yola sapacakken, boş boş etrafa bakan Cadogan

aniden Fen'e durması için bağırdı, Fen o kadar ani fren yaptı ki neredeyse arkadan gelen bir araba üstlerine çıkıyordu; neyse ki onlara zarar vermedenyanlarından sıyrılabildi. Fen koltuğunda arkaya döndü ve, "Tanrı aşkına ne oluyor?" diye sordu.

Cadogan elini bir yere doğru uzatmıştı, hepsinin gözleri onun işaret ettiği yöne döndü. Durdukları yerin birkaç metre gerisinde bir oyuncak dükkânı vardı.

"*Sanıyorum* bu o" dedi Cadogan, kendini arabadan dışarı atarken. "Aslında, neredeyse eminim..." Diğerleri de peşinden çıkıp vitrinin etrafında toplandılar.

"Evet" dedi Cadogan. "Çünkü şu çatlak suratlı oyuncak bebeğin ne kadar çirkin göründüğünü düşündüğümü hatırlıyorum."

"Onu ben de hatırlıyorum" dedi Sally.

"Bir de devirdiğim bir kutu balon var... Her neyse, oraya benziyor." Cadogan dükkânın üzerinde ismini görmek için bakınıyordu. "Helston" yazıyordu, soluk beyaz harflerle özenle kazınmıştı.

O ve Fen içeri girdiler. Dükkânda sadece, kızıl saçlı, çirkin bir genç adam vardı.

"İyi akşamlar efendim. İyi akşamlar efendim" dedi. "Sizin için ne yapabilirim? Küçük kızınıza bir bebek evi ister misiniz?" Satıcılık üzerine bir el kitabı okuyordu.

"Ne küçük kızı?" diye sordu Fen boş bulunup.

"Ya da bir kutu tuğla veya oyuncak askerler?" Cadogan bir balon alıp Sally'ye vermek üzere dışarı çıktı.

"Dükkânın sahibi burada mı? Sahibi Bayan Alice Winkworth, değil mi?" diye sordu Fen.

"Evet efendim, Bayan Winkworth. Hayır efendim, korkarım kendisi burada değil. Sizin için yapabileceğim bir şey..."

"Hayır, onu bizzat görmek istiyorum. Sanırım adresi sizde yoktur, değil mi?"

"Hayır efendim, maalesef yok. Aslında ben, kısa bir süredir burada çalışıyorum. O buralarda yaşamıyor. Onu biliyorum."

Söylenebilecek daha fazla bir şey yoktu. Ama gene de çıkarken Fen sordu:

"Bu sabah dükkânı açarken, fark ettiğiniz olağandışı bir şey oldu mu?"

"Eee efendim bunu sormuş olmanız biraz garip çünkü bazı şeylerin yerleri değişmiş gibiydi. Bir hırsızlık olduğundan endişe ettim ama içeri zorla girildiğine dair bir iz yoktu ve görebildiğim kadarıyla, eksik bir şey de yok..."

Yeniden arabaya binip de St. Christopher's'a yöneldiklerinde, Fen, "Belli ki oyuncakçının normal yeri burası" dedi. "Şaşırtıcı olmamakla beraber, bu dükkânın sahibinin Winkworth olması ilginç. Tüm işin sahne dekorunu o sağlamış gibi görünüyor. Sanırım, Leeds o."

Sally aniden, "Danny'yi gömmeliydik" dedi. "Onu, öyle, o şekilde bırakmamalıydık." St. Christopher's'ın ön kapısına kadar sessizce gittiler.

Binaya doğru giderlerken, kapıcı Parsons onları durdurdu. "Polis üçüncü kez Bay Cadogan için geldi" dedi ağırbaşlılıkla. "Öfkeleniyor gibiler. Gidip sizin odanıza baktılar Profesör Fen. Hiçbir şeyi ellemediklerini gördüm."

"Ne söyledin onlara?"

"Hiçbir şey bilmediğimi söyledim. *Yalancı şahitlik.*" Parson homurdanarak yeniden *Daily Mirror*'ını okumaya döndü.

Hepsi birlikte Fen'in odasına giden yolun üzerindeki iki avluyu geçtiler. Sally, "Polis onu neden arıyor ki?" diye fısıldayarak sordu Fen'e.

"*Pornografik kitaplar*" dedi Fen alaycı alaycı.

"Hayır, cidden."

"Bir bakkaldan yemek çaldı – bu sabah etrafı kolaçan ederken."

"Tanrım, ne kadar aptalca bir şey."

Fen'in odasında biri oturuyordu. Birinci sınıf edebiyat yayıncısı olan Spode, Nutling ve Orlick'ten Bay Erwin Spode, onlar içeri girince, gergin bir heyecanla ayağa kalktı.

"Merhaba Erwin" dedi Cadogan, şaşırmıştı. "Burada ne yapıyorsun?"

Bay Spode gerginlikle öksürdü. "Aslına bakarsan, seni arıyordum. Oxford'daydım, ben de seni arayayım dedim. Şu Amerikan ders turları işiyle ilgili."

Cadogan inledi. "Sizleri tanıştırayım" dedi. "Bay Spode, yayıncım: Profesör Fen, Bayan Carstairs, Bay Hoskins, Dr. Wilkes."

"Burası senin üniversiten olduğu için seni burada aramam gerektiğini düşündüm." Bay Spode, Fen'e döndü. "Umarım davetsiz misafirleri affedersiniz." Yarım daire şeklindeki profili kaygı izleri taşıyordu ve ince saçları kıvrılmıştı. Yüzünü mendiliyle sildi. "Çok sıcak" diye şikâyet etti.

Kesinlikle çok sıcaktı. Güneş gökyüzünde alçalıyordu ama yine de sönmeyen bir güçle parlıyordu. Odanın krem rengi ve yeşili odayı ferahlatıyordu, bütün pencereler de ardına kadar açılmıştı ama oda yine de sıcaktı. Cadogan bir duşun iyi geleceğini hissetti.

"Ne zaman geldiniz?" diye sordu Bay Spode'a; merak ettiğinden değildi, başka söyleyecek bir şey bulamamıştı.

"Dün gece" dedi Bay Spode, gerçekten canı sıkılmış gibi.

"*Aaa?*" Cadogan'ın ilgisi aniden artmıştı. "Ama benden ayrılırken Caxton's Folly'ye geri gideceğinizi söylemiştiniz."

Bay Spode iyice mutsuzlaştı, tekrar tekrar öksürdü. "Dönüşte ofisimi aradım ve hemen buraya gelmemi isteyen bir mesaj buldum. Arabayla geldim. Seni de getirebilirdim ama aradığımda çoktan gitmiştin. Mace and Sceptre'da kalıyorum." Sanki bu her şeyi hem açıklamış hem de mazur göstermiş gibi savunmasına son verdi.

Sonradan hademesi olduğu anlaşılan yaşlı, neşesiz biriyle birlikte çay hazırlamakta olan Fen odaya döndü, dağınık masasındaki bir çekmecenin kilidini açtı ve küçük otomatik bir tabanca çıkarttı. Sohbet bir an için durdu: Bu eylemin ima ettiği şey, odada bulunan herkes üzerinde etkisini göstermişti.

"Üzgünüm ama sizlerden ayrılmam gerekiyor" dedi. "Bu görüşme gerçekten daha fazla bekleyemez. Rahatınıza bakın.

Sally, ben gelmeden buradan ayrılma, unutma ki sen bu insanlar için hâlâ büyük tehlikesin. Bay Hoskins, gözlerinizi Sally'den bir an bile ayırmayın."

Bay Hoskins nazik bir şekilde, "Zaten bunu yapmam neredeyse imkânsız, efendim" dedi. Sally afacan bir gülümsemeyle bu söylenenlerin hoşuna gittiğini belli etti.

Merak ve çay içme arzusu, Cadogan'ın beyninde bir savaşta gibiydi; galip gelen merak oldu. "Ben de geliyorum" diye seslendi.

"Seni istemiyorum" dedi Fen. "En son seferinde ne olduğunu hatırlasana."

"Ama eğer burada kalırsam" diye itiraz etti Cadogan, "polis beni bulacak." ("Belki de zamanıdır" diye mırıldandı Fen.) "Ayrıca merak da ediyorum."

"Ah sevgili patilerim" dedi Fen. "Sanırım seni durdurmaya çalışmanın bir faydası yok."

"Gerçi önce istasyona giderim diye düşündüm, çantamı alırım; içinde silah var."

"Hayır" dedi Fen kaba bir şekilde. "Senin Oxford sokaklarında bir kovboy gibi dolanmanı istemeyiz. Ayrıca seni üzerinde silahla tutuklarlarsa, neler olabileceğini bir düşün... Tartışmayı kes ve benimle gel." Fen'in kişiliğinin gücü, Cadogan'ın tartışmayı bırakıp onunla gitmesiyle sonuçlandı.

"Spode'dan kaçtığım için hiç üzgün değilim" dedi Fen'e, Bay Rosseter'ın ofisine doğru yürürlerken.

"Neden?"

"Benim Amerika'da modern İngiliz şiiri üzerine konuşmalar yapmamı istiyor."

"Kimse benim Amerika'da herhangi bir konuda konuşma yapmamı istemiyor" dedi Fen hüzünle. "Memnun olmalısın. Ben olurdum." Tavırları hemen değişmeye meyilliydi. "Sally hakkında ne düşünüyorsun?"

"Güzel."

"Hayır, seni kart zampara" dedi Fen şefkatle. "Sence doğruyu söylüyor mu diye soruyorum?"

"Bundan neredeyse eminim. Sence?"

"Öyle düşünmeliyim ama yine de güvensiz bir doğam var. Sonuçta, biraz sıra dışı bir iş, değil mi?"

"O kadar sıra dışı ki, aklı başında kimse böyle bir şeyi uyduramaz."

"Evet, o konuda haklı olabilirsin. Bana öyle geliyor ki –biraz gecikmeli de olsa– zaman sınırının sonuçta pek de bir önemi yok. Bayan Tardy hak talebiyle ilgili yaygara koparmadan önce ondan kurtulmak gerekiyordu, hepsi bu. Ve şüphesiz, İngiltere'de olduğu bilinmeden önce ortadan kaybolması tercih edilirdi. Merak ediyorum, acaba tam olarak ne zaman geldi, geceyi herhangi bir yerde geçirdi mi ya da Oxford'a gelmeden önce birini ziyaret etti mi? Herhalde etmemiştir, bu çok bariz izler bırakırdı, bu koşullarda da ondan kurtulmak riskli olurdu."

"Sence cesede ne oldu?"

Fen omuz silkti. "Belki bir fırın veya birinin arka bahçesi. Muhtemelen bu aşamada bunun izini sürebilmek imkânsız olacak."

Sally'nin çalıştığı dükkânın tam çaprazında kalan St. Michael Kilisesi'ni geçtiler, Cornmarket'ı geçtiler, Clarendon Oteli'nin de önünden geçerek Bay Rosseter'ın ofisine yöneldiler. Trafiğin yoğunluğu azalıyordu. Cadogan kendisini çok aç hissediyordu ve başının ağrısı yeniden başlamıştı; ayrıca Mace and Sceptre'da çok fazla bira içtiğini düşünmeye başlamıştı

"Kendimi Gerontious gibi hissediyorum" dedi kasvetle, uzun bir sessizliği bozarak.

"Gerontious?'

"*Her bir bileşenden bu boşaltma...** Hastayım, yani.

"Boş ver. Rosseter'la görüştükten sonra Fuller'da çay içeriz... İşte geldik."

Duvarlarında alakasız spor resimleri ve polisiye âleminin meşhur karikatüristi du Maurier'in eski karikatürlerinin asılı olduğu tozlu ahşap merdivenleri çatırdatarak yukarı

* John Henry Newman'ın "Gerontius'un Rüyası" şiirinden bir dize (ç. n.)

çıktılar. Dickens romanından fırlamış gibi görünen kâtibin bulunması gereken dış ofis boştu, onlar da doğrudan Bay Rosseter'ın odasına açılan buzlu camlı kapıya yöneldiler. Cadogan, Fen'in elinin, silahın durduğu cepte olduğunu ve kapıyı açtıktan sonra adımını içeriye hemen atmadığını fark etti. Alçak tavanlı ince uzun odada kimse yoktu, pencerenin önündeki, dışarıya, Cornmarket'a bakan çalışma masası boştu. Ağır hacimli hukuk raporlarından bazıları raflarından çekilmişti, aralarından kapısı açık duran küçük bir duvar kasası seçiliyordu. Pencereden çapraz bir eğimle gelmekte olan güneş ışığı, çıplak ve terk edilmiş bir odayı aydınlatıyordu.

Cadogan hiçbir şaşkınlık belirtisi göstermeden, "Tüymüş olmalı" dedi.

"Emin değilim" dedi Fen. Odaya girdi.

"İkiniz de ellerinizi kaldırın" diye bir ses yükseldi arkalarından. "Derhal lütfen, yoksa ateş edeceğim."

Cadogan birdenbire arkasına dönüverdi ve o kısacık anda, bir tetiğin kavranıp altıpatların horozunun hareket ettiğini gördü ve –pek hevesle olmasa da– kendini ahirete bıraktı. Ama takip eden bir silah sesi olmadı.

"Bu yaptığınız aptalca bir şeydi Bay Cadogan" dedi Bay Rosseter, sesi birazcık titriyordu. "Unutmamalısınız ki, en ufak bir riski bile göze alamam."

Elinde tuttuğu silahın namlusunda bir gariplik vardı; sanki elek gibi delinmiş bir boruya benziyordu. Silahı tutan el terden parlıyorsa da, yerine kusursuzca sabitlenmişti. Bay Rosseter artık mesleğinin üniforması gibi olan kasvetli kıyafetleri giymiyordu, üzerinde açık gri çizgili bir takım elbise vardı. Dikkatli bir nişancı gibi odak noktasında olan gözlüğünün arkasındaki yeşil gözleri, neredeyse bir çizgi haline gelmişti. Kelleşmiş ve yukarıya doğru hafifçe sivrileşen kafası, ışığın kırılmasıyla parlıyordu ve Cadogan ilk kez, şişman, bakımlı ellerinin kırmızımsı tüylerle kaplı olduğunu fark etti.

"Önünde sonunda buraya geleceğinizi biliyordum beyler" diye devam etti konuşmasına. "O yüzden sizi bir üst

katta bekliyordum. Yanımda çalışan kâtibe izin verdiğimi duymak sizi memnun edecektir, böylelikle rahatsız edilmeden konuşabiliriz. Ofisime geçin lütfen ve ellerinizi indirmeye de teşebbüs etmeyin; buna değmeyecek kadar gerinizde kalacağım." Arkalarından onları izliyordu; Cadogan onun, kapının kilidindeki anahtarı döndürdüğünü duydu.

"Sizi o tabancadan kurtarmama izin vermelisiniz profesör. Onu lütfen yere atın... Teşekkür ederim. Bay Cadogan, size de bakmaya mecburum, sizin..." Elleri Cadogan'ın kıyafeti üzerinde dolanıyordu.

"Gıdıklıyorsunuz" dedi Cadogan.

"Affımı rica ederim" dedi Bay Rosseter, alaycı alaycı. "Ellerinizi şimdi indirebilirsiniz ama lütfen ani hareketlerde bulunmayın. Takdir edersiniz ki epey gergin durumdayım. Odanın arkasında, kapının orada durun." Fen'in silahını masanın oraya doğru tekmeleyen Rosseter, sonrasında geri çekildi ve dikkatlice döner sandalyeye oturdu. Sonra silahın namlusunu masanın kenarına koydu ama dikkatliydi; onlar ikiye birdi ve o, Rosseter, ilahi güce güvenmeye meyilli değildi. "Bir sinema müptelası olarak, bu kadar yakınımda olmanızın tehlikeli olduğunun farkındayım. Olduğunuz yerde, ben daha silahı hareket ettirmeden diğerinin benim üzerime atlamasına fırsat bırakmayacak şekilde birinizi vurabilirim. Ve gerçekten çok sağlam bir nişancıyım – mesela geçen yıl Stockholm'de İsveç Uluslararası Şampiyonası'nı kazandım."

"Bu biyografik ayrıntılar epey ilginç olsa da" dedi Fen ılımlı bir şekilde, "biz buraya, bunun için gelmedik."

"Elbette" diye mırıldandı Bay Rosseter. "Ne kadar düşüncesizim. İşin aslı şu ki beyler, bu aptal başarısızlığı öğrendiğimden beri" –sesi yükseldi– "şu iki adamın aptal başarısızlığını yani, normal halime hiç gelemedim. İyi değilim beyler."

"Bu çok üzücü" dedi Fen.

"Ama tabii ki beni görmeye geleceğinizi biliyordum, o yüzden bekledim. Gerçekten ciddi bir baş ağrısı oldunuz.

Sizleri halletmek zorundaydım; yani kendi güvenliğim için gerekli olmasa bile sizi öldürmek istemeliydim."

"Gerçekten bu işten kurtulmayı nasıl umabildiğinizi anlamıyorum."

"Şimdi şöyle: Öncelikle gördüğünüz gibi tabancada susturucu var; ikinci olarak da, kanunun erişemeyeceği bir zamana kadar bedenlerinizi gizleme imkânım var–"

"Takdir edersiniz ki, bizim de nerede olduğumuzu bilen dostlarımız var. Eğer geri dönmezsek bizi merak edecekler."

"Tabii ki dostlarınız var" dedi Bay Rosseter merhametli bir şekilde. Onlara bu gerçek hakkında neredeyse iltifat ediyor gibiydi. "Bunu tam olarak gözden kaçırdım diyemem. Beni... mesela Edinburgh'a kadar kovaladığınızı söyleyen bir mesaj alacaklar. Yeterince uzak herhangi bir yer olur."

"Ve siz de?"

"Croydon'dan akşam uçağını yakalayacak kadar zamanım olacak. Paris'te kimliğimi değiştireceğim ve yarın öğle vakti Britanya'nın iade anlaşması olmayan bir ülkeye ait bir teknede olacağım... Görüyorsunuz, bunların hepsi çok yorucu ve başlangıçta hiç de niyet etmediğim şeyler. Artık Bayan Snaith'in mülkünü halledebilecek vaktim olmayacak."

Cadogan sordu: "Bayan Tardy'yi siz mi öldürdünüz?"

"Bunda da adaletsizlik var." Bay Rosseter, tahammül edilemez bir zulmün hayaletlerini hatırlatarak, sol eliyle abartılı bir jest yaptı. "Öldürmedim. Niyetim bu olsa da benden önce başka birisi yaptı."

Fen dikkatle bakıyordu. "Kim olduğunu biliyor musunuz?"

Bay Rosseter aniden kıkırdadı; bu, kötücül bir niyetin izleri değil de gerçek zevkin rahatlıkla atılan gülüşü gibiydi. "Aslında, biliyorum ve size söylediğimde çok şaşıracaksınız! Hepsi çok zor görünüyor, çok mantıksız. Neredeyse bir kilitli oda gizemi; kesinlikle 'imkânsız bir cinayet'. Ama çözdüm. Çözdüm." Yeniden güldü. "Katil tabii ki geride kalan diğer mirasçılardan biri, bu bilgi için bana ödeme yapacak. Şantaj sevimli bir sanattır. Uçuşum, görüyorsunuz,

Bayan Snaith'in parasının elden çıkarılmasında etkili bir değişiklik yaratmayacak; icra dairesi başka yere verilecek ve zaman içinde geri kalan mirasçılar da miraslarını alacaklardır. Onlardan bir tanesi, tabii ki, bundan pek memnun olmayacak çünkü alacağının çoğunu, başka bir ülkede bana transfer edecek. Eğer bunu yapmazsa, bu konuyla alakası olmayan bir arkadaşım polise çok ilginç bilgiler verecek." Masanın yan tarafına dayanan evrak çantasına bakarak başını salladı. "Oxford'dan çıkar çıkmaz bu bilgiyi kendisine postalayacağım."

"Siz gittikten sonra" dedi Fen, "geride kalan mirasçıların polisin dikkatini büyük ölçüde çekeceği aklınıza gelmiyor mu?"

"Elbette öyle olacak." Bay Rosseter'ın tavrı yumuşaktı. "Ama neyle suçlanacaklar? Sizin öldürülmenizle mi? Ben zaten en büyük zanlı olacağım. Bayan Tardy'nin ölümü mü? Ama nasıl belirlenecek? Sadece Carstairs denilen çocuğun kanıtlarına dayanarak mı? Polis arama emri çıkaracak kadar aptal olamaz. Bayan Tardy'den, onun bu ülkeye geldiğine dair kesinlikle hiçbir kanıt olmadığını öğrenme konusunda, epey dikkatli davrandığımı söylemeliyim. Bir gün önce öğle vakti gelen Dieppe teknesini yakaladı ve hiçbir yerde durmadan ya da kimseyi görmeden doğruca Oxford'a geldi. Kondüktör ya da benzeri kişilerin tanık olabileceğini düşünüyorsanız, onu hatırlasalar bile (ki bu son derece düşük bir ihtimal), akıllıca bir öğüt kolaylıkla dillerini bağlayabilir. Sonuç olarak ceset artık bulunamayacak şekilde yok edildi. Hayır, hayır, geri kalan mirasçılar bazı sevimsiz olaylar yaşayabilirler ama korkacak bir şeyleri kesinlikle yok."

Cadogan, ilk kez Bay Rosseter'ın onları gerçekten öldürmeyi kafasına koyduğunu fark etti. Şimdi onlara bunları anlattığına göre, yapacak başka bir şeyi yoktu. Cadogan aniden midesinde bir bulantı hissetti; Bay Rosseter'ın onlara söylediği her kelime, verdiği her kanıt tabutlarına bir çivi daha çakıyordu. Gene de pencereden dışarıya, o çok iyi bildiği sokağa baktı ve kendisinin eli kulağındaki yok

edilişine inanmakta zorlandığını gördü. İçinde iki düşünce mücadele ediyordu: "Kesinlikle uyanığım ve böyle olduğuna göre korktuğum başıma gelecek" düşüncesi ile "böyle şeyler kolay kolay *olmaz*" düşüncesi. Fen'e kaçamak bir bakış attı. O sert mavi gözlerde alışılmış fantastik saflığın izi yoktu artık ama ne düşündüğünü söylemek de imkânsızdı.

"Ve şimdi" diyordu Bay Rosseter, "her şeyi bilmek isteyeceksiniz – en başından. Gitmeden önce yarım saat vaktim var, sizler de, detayları duymayı hak ediyorsunuz. Tekrar en baştan, en eski aşamalara gitmem gerekmiyor. Bayan Snaith'in yeğeni Bayan Tardy hakkındaki düşüncelerini, ne kadar eksantrik biri olduğunu biliyorsunuz ve şüphesiz benim vasiyette adımın arta kalanı alan mirasçı olarak geçtiğini de keşfettiniz. Ancak şu ana kadar, benim sadece gizli bir vasinin aracı olduğumun da farkına varmış olmalısınız. Bu düzenlemenin nedenini duyacaksınız şimdi: Bayan Snaith'in vasiyetinde belirttiği mirasçıları sık sık değiştirmesi ve yeni vasiyetlerin oluşturulması, herkesin başını belaya sokan bir durum oldu. Gizli bir vasi olduğunda, bu değişiklikleri yapmak daha kolaylaşıyordu. Onun hukuk danışmanı olarak doğal olarak bu plandan hoşlanmadım ama bu konuda yapabileceğim bir şey yoktu. Son düzenleme de kendisine vâris olarak seçtiği her kimse, onlara bağışlanabilecek kesin teminatları hazırlamam şeklindeydi. İsimlerini bana vermeyi reddetti, çünkü bildiğiniz gibi, berbat bir ölüm korkusuyla yaşıyordu; ben de onun hayırsever niyetlerinin nesnelerini arayıp bulmam ve onları, kadını öldürmeye teşvik etmem gerektiğini hayal ettim. Bu kadar çocuksu bir plan pek akla yatkın görünmüyor ama yine de gerçek. Onun ölümünden sonra, bu mirasçıların isimlerini içeren bir belge alacaktım ve Bayan Tardy'ye izin verilen altı ay sona erdiğinde, *Oxford Mail*'de onlar için ilan verecektim. Daha sonra teminatlarını bankaya götürecekler ve orada hem mirasçı olduklarını kanıtlayan hem de mirası, benim verebileceğim olası zararlara karşı, sigortalayan belgeleri alacaklardı. Edward Lear'ın eserlerine hayran olan Bayan

Snaith'in, kalan mirasçılarını, onun *limerick*'lerinden aldığı isimlerle tanımlamayı seçtiğini eklemeliyim. Gördüğünüz ilanda da o şekilde çıktılar zaten: Ryde, Leeds, West, Mold ve Berlin."

"Diri Diri Gömülme"* diye düşündü Cadogan: Orada da kahraman, her kelimesi ile kendi tabutuna bir çivi çakılan hikâyeyi dinlememiş miydi?

"Durumun gerektirdiği şekilde Bayan Tardy için ilanı verdim" diye devam etti Bay Rosseter. Tabanca hâlâ masanın kenarında duruyordu. "O dönemde kesinlikle suç işleme niyetimin olmadığını anlamalısınız; Bayan Snaith'in önemsiz bir iyilik karşılığında borçlu olduğunu düşündüğü önemsiz kimseler için bu kadar çok parayı boşa harcamasına acıyordum. Ve itiraf ediyorum ki, bana hiçbir şey bırakmamayı uygun görecek diye de rahatsızdım. Beyler, geçmiş kariyerimin bir kısmının belki de çok kapsamlı bir araştırmayı kaldıramayacağından korkuyorum; gerçeğin bundan sonra anlatacaklarımla önemli bir bağlantısı olmasa, bundan da bahsetmezdim."

Bir çivi daha.

"Altı ay dolmadan üç gün önce, Bayan Tardy'den mirasını isteyen ve İngiltere'ye gelmek üzere olduğunu bildiren bir mektup aldım. Almanya'dan, Dinkelsbühl'den yazıyordu. Tüm bu olaylar, o haberden yaklaşık bir saat sonra başladı.

Beni görmeye bir adam geldi – şimdilik o adama Berlin diyelim. Benim Bayan Snaith'in avukatı olduğumu öğrenmişti, elinde de size daha önce bahsettiğim teminatlardan vardı; ikiyle ikiyi bir araya getirirsek, bana kendisinin de hak sahibi olup olmadığını sormaya gelmişti. Tabii ki, kendisine bir şey söyleyemeyeceğimi ifade ettim. Ve işte bundan sonra, bahsettiğim o eski geçmişim karşıma çıktı.

Benim Amerika'da olduğum dönemde, o da oradaydı ve benimle ilgili bazı kesin bilgilere sahipti – eğer ortaya çıkarsa kariyerimi aşırı derecede zorlaştırmaya yetecek şeyler. Bey-

* Edgar Allen Poe'nun bir eseri (ç. n.)

ler, ona vasiyetten ve Bayan Tardy'den bahsetmek zorunda kaldım; elinden bu kadar çok paranın kayıp gidecek olması fikrinin onun için dayanılmaz olduğu açıkça görülüyordu. Önce, Bayan Tardy'nin hak talebinde bulunmasını reddetmem gerektiğini önerdi ama ben tabii ki böyle bir şeyin saçma ve imkânsız olduğunu söyledim. Sonra Bayan Tardy'nin haklarından feragat etmesi için korkutulması fikrini verdi. Şimdi, böyle bir yolun nihai bir etkiye sahip olma olasılığı son derece düşüktü; Bayan Tardy'nin imzalayabileceği bu tür herhangi bir belgenin diğer mirasçılar tarafından mahkemede ibraz edilmesi gerekecek ve imzalanmasının koşulları derinlemesine araştırılacaktı. Ama adam konuşurken, ben de bir plan tasarlamaya başlamıştım, bu yüzden ona bu zorluklar hakkında bilgi vermemeyi seçtim. Aslında, kabul ediyormuş gibi davrandım.

Bu konuda daha derinlemesine konuşabilmek için sözleştik ve gitti. Sonra kendi fikrimle ilerledim. Bayan Tardy'yi İngiltere'ye vardığında doğruca bana gelmeye ikna etmek için bazı yanıltıcı yasal teknik meseleler icat ettim ve diğer mirasçılar için iki gün erken ilan verdim. Biri hariç hepsi, zamanı geldikçe beni burada ziyaret etti. İkisi şüpheli şöhrete sahip insanlardı; açgözlülük onları bu saçma sindirme komplosunda suç ortağı olmaya teşvik etti, bana kendi hizmetlerimin ödemesi olarak miraslarının bir kısmını teklif ettiler; bu konuda daha fazla detay vermeme gerek yok. Bunlardan biri, Iffley yolundaki aksiyon sahnesini sağlamayı teklif etti; burası bir oyuncak dükkânı olarak düzenlenecekti; böylece Bayan Tardy ordan ayrıldıktan sonra, burayı bir daha asla bulamayacaktı. Tüm bu işler, bana göre sadece bir komediydi. Komplocular da sonradan birbirlerini tanımamak için maske takacaktı. Onu kışkırtan aptallığı içten içe merak ederek bu saçmalığı erteledim; çünkü Bayan Tardy'yle ilgili yapılacak tek etkili şeyin onu öldürmek olduğunu biliyordum."

Bir anlığına sessizlik oldu. Cadogan, dışardaki trafiğin uğultusunu duyabiliyor, karşıdaki terk edilmiş daireye dü-

şen güneş ışığını görebiliyordu. Pervazın üzerine bir serçe kondu, tüylerini kabarttı ve sonra tekrar uçtu.

"Her şeyin bu kadar kötü gitmesi ne acı" diye devam etti Bay Rosseter düşünceli düşünceli. Bu süre zarfında parmağını tetikten bir an bile çekmemişti. "Çok yazık, önce ben kendi planıma devam edemeden biri kadını öldürdü; sonra Carstairs denilen kız dükkâna döndü ve bizi gördü ve ardından da siz, Bay Cadogan, içeri girip cesedi gördünüz. Bunlar, önceden kestirilemeyen kazalar oldular. Planın kendisi, bence güzel kurgulanmıştı. Bayan Tardy ulaşacağı zamanı telgrafla bildirdi, Carstairs denilen kız da hiç şüphelenmeden bir yem gibi davrandı. Oyuncak dükkânına geldiklerinde kız beni görmeyecek, arkadaşımız Berlin, ona kendisini farklı biri olarak tanıtacaktı; böylelikle de kız, eğer işler ters giderse, mektup hariç beni olayla bağdaştıramayacaktı, ki onu da yazmadığıma yemin edebilirdim. Daha fazla başınızı ağrıtmadan şunu da söyleyeyim: Bir şeyler ters giderse ve Bayan Tardy'nin ortadan kaybolduğu fark edilirse, o zaman azami şüphe artık mirasçıların üstünde olacaktı, benden hemen hemen hiç şüphelenilmeyecekti. Elbette her şeyin yolunda gideceğini ve Bayan Tardy'nin kolayca ortadan kaybolacağını umuyordum. Onu –tabii ki öyle yapmışım gibi görünmesine izin vermeden– öldürmeli ve onlara durumlarının tatsızlığını hatırlatmalıydım. Şiddet içeren ölümde ya da Amerikalıların komplo dediği şeyde deneyimsiz değilim. Bir şeyler gizli tutulduğu için (mali açıdan) çok minnettar olacaklardı ve sonrasında da her şey iyi gidecekti.

Bildiğiniz üzere, plan yolunda gitmedi." Bay Rosseter ayağa kalktı ve çalışma masasının kenarına doğru yürüdü. "Ama esas ne olduğunu size anlatayım. Bir de işin içindeki insanların isimlerini vereyim – bu çocuksu takma isimlerle devam etmek komik çünkü." Pencerenin önünde kara bir siluet gibi duruyordu. "İlk etapta–"

Dışarıdaki sokakta geri tepme sesi gibi bir şey duyuldu. Bay Rosseter cümlesinin ortasında durdu. Gözleri, sağanak

yağmurla aniden bulanıklaşan lambalar gibi bulanıklaştı ve ağzı açık kaldı, bir köşesinden kan damlıyordu. Cadogan kendini pencere camındaki düzgün, yuvarlak bir deliğe şaşkınlıkla bakarken buldu.

9
Kötü Niyetli Medyumun Bölümü

"Ölmüş" dedi cesedin üzerine eğilmiş olan Fen. "Boynundaki kurşun... tüfek gibi bir şey, sanırım. Şantajcılar zaman zaman böyle bir sonla karşılaşabilirler. Bizim sonumuz böyle olacağına onunki olsun daha iyi."

Cadogan bu mucizevi kurtuluşlarıyla rahatlamadı bile; bunun, haklı olarak, öldürüleceğine asla gerçekten inanmamasından kaynaklandığını düşündü. Ama Fen, ona bu konularda derin düşünme fırsatı vermiyordu.

"Kurşun yatay olarak girdi," dedi "bu da demektir ki, atış, karşıdaki evin üst katlarından birinden yapıldı. Aslında arkadaşımız şu anda oradan ayrılıyordur. Hadi karşıya geçelim." Silahını ve Bay Rosseter'ın cebinden ofis kapısının anahtarını aldı.

"Polisi aramamız gerekmiyor mu?"

"Daha sonra. Daha sonra" dedi Fen, Cadogan'ı odadan dışarı sürüklerken. "Katil kaçarsa polise telefon etmenin zerre yararı olmayacak."

"Ama tabii ki kaçacak." Cadogan basamağa takıldı, neredeyse düşüyordu. "Orada durup bizi beklediğini düşünmüyorsun, değil mi?" Ama bu sorusuna bir yanıt alamadı.

Carfax'ın ışıkları trafiği bir yönde durdurmuştu, bu yüzden Cornmarket'ı oyalanmadan geçtiler. Karşıdaki dairenin girişini ararken gene de biraz zaman kaybettiler, dükkânların arkasındaki geçidi bulduklarında da kilitli olduğunu gördüler.

"Eğer *burası* da Bayan Alice Winkworth'e aitse," dedi Fen, "çığlık atacağım." Gerçekten atabilirmiş gibi görünüyordu.

Karşı kaldırımda duran bir polis memuru bu maskaralıkları merakla izliyordu ama Fen bu önemli şeyden o kadar habersizdi ki Cadogan'ın onu durdurmasına fırsat kalmadan pencereyi açıp oradan içeri girdi. Memur aceleyle karşıya, onların tarafına geçti ve öfkeyle, Fen'in kaybolan bedenine seslendi.

"Buraya bak! Buraya!" diye bağırdı. "Ne yaptığını sanıyorsun?"

Pencereden içeri girmeyi başarmış olan Fen arkasına dönüp dışarıya eğildi. Kürsüden cemaatine hitap eden bir din adamı gibi konuşmaya başladı.

"Karşıdaki dairede bir adam vurularak öldürüldü" diye cevap verdi. "Ve buradan ateş edildi. Bu sizin için geçerli bir neden mi?"

Polis, Balaam'ın eşeğe bakmasına* çok benzer bir şekilde baktı Fen'e. "Ne, dalga mı geçiyorsun?"

"Kesinlikle dalga geçmiyorum" dedi Fen ciddiyetle. "Bana inanmıyorsan, gidip kendin bak."

"Vay canına" dedi polis memuru ve Cornmarket'a doğru geri döndü.

"Basit bir memur" diye araya girdi Cadogan. "Tek aklına gelen senin bu daireyi soyuyor olabileceğin."

"Daire boş, seni aptal" diye yapıştırdı cevabı Fen ve ortadan kayboldu. Ama çok kısa bir süre sonra yeniden pencerenin önünde belirdi.

"Kimsecikler yok" dedi. "Ancak, köşeyi dönünce, oradaki küçük yeşil alana inen bir yangın çıkışı var ve yanındaki pencere de zorlanmış. Tüfek Tanrı bilir nerede – her neyse, onu arayacak vaktim de yok."

"Neden?"

Fen pencereye çıkıp oradan kaldırıma, Cadogan'ın hemen yanına atladı. "Çünkü, seni yaşlı arpa kurdu, o polis memuruna kanıt sunarken gecikmek istemiyorum. Neden

* Öküzün trene bakması anlamında... "Balaam ve Eşek", Hollandalı ressam Rembrandt'ın İncil'deki bir hikâyeden esinlenerek yaptığı resim (ç. n.)

karakola gitmek zorunda kalalım ki, bu en azından bir saat anlamına gelir."

"Ama artık polisin bu işi tamamen devralmasının zamanı gelmedi mi?"

"Evet" dedi Fen dürüstlükle. "Geldi. Eğer yurtsever bir vatandaş olsaydım, yapmam gereken kesinlikle buydu. Ama yurtsever bir vatandaş olmadığım için, her halükârda bu işin hâlâ *bizim* yapmamız gereken bir iş olduğunu düşünüyorum. Öncelikle, konuyu onların önüne götürdüğümüzde, polis bize inanmayacak; tüm araştırmaları *biz* yaptık, tüm riskleri *biz* aldık. Bu konuyu kendi yöntemlerimizle tamamlamaya kesinlikle hakkımız olduğunu düşünüyorum. Aslında, kanım kaynıyor. Bende romantik bir taraf var" diye ekledi derin bir düşünceyle. "Ben fırsat tanınmamış bir maceraperestim; yanlış zamanda doğmuşum."

"Ne saçmalık."

"Peki, istersen sen bu işe karışma. Hadi koş ve polisle konuş. O yiyecekleri çaldığın için seni yine de o hapishaneye tıkarlar."

"Hasta olduğumu unutmuş gibisin."

"Tamam" dedi Fen, özenli bir kayıtsızlıkla. "Ne istiyorsan öyle yap. Benim için fark etmez. Sensiz de yapabilirim."

"Bu şekilde davranmak komik–"

"Sevgili dostum, seni anlıyorum. Daha fazla anlatmana gerek yok. Sonuç olarak sen bir şairsin ve senden bu kadarı beklenir."

"Neymiş o beklenen?" dedi Cadogan öfkeyle.

"Hiçbir şey. Bir şey demek istemedim. Neyse, polis gelmeden evvel gitmeliyim."

"Tabii iki yaşında bir çocuk gibi davranmakta ısrar edersen, seninle gelmeye mecbur hissedeceğim."

"Ooo? Öyle mi? Sadece bir engel olacağını söyleyebilirim."

"Hiç de değil."

"Şu ana kadar hep engel oldun."

"Bu çok adaletsiz... Bak, yine o polis."

Sokak binanın arkasında kıvrılıyor, Market Caddesi'nin en uç noktasında, aşağı yukarı Bay Rosseter'ın ofisinin karşısındaki Cornmarket'la birleşiyordu. İşte Fen ve Cadogan ihtiyatlı bir şekilde, buradan ortaya çıktılar; polis memuru şimdilik gözden uzaktaydı.

"Pazar" dedi Fen kısaca. Cadde boyunca aceleyle ilerlerken, sağdaki bir girişten içeri saptılar.

Oxford Pazarı büyüktür; High Street ve Cornmarket'ın oluşturduğu dik açıda yer alır. Eğer polis onları takip etmeyi seçerse onun dikkatini dağıtabilecekleri yer burasıydı, gene de Fen'in söylediği gibi, polisin, Bay Rosseter'ın ofisine göz kulak olacak başkaları gelmediği sürece, bunu yapması beklenmiyordu. Et, meyve, çiçek, sebze satan tezgâhların sıralandığı iki ana geçitten birinin aşağılarında, küçük böceklere benzeyen, pazarlık yapmaya niyetli ev kadınlarının arasında dolanırken neredeyse hırpalandılar. Havada, tüm çiğ malzemelerden kaynaklanan tatlı bir koku vardı ve dışardaki güneş ışığından sonra, büyük ahır benzeri bu bina serin ve loş gelmişti.

"Tek söylediğim," diye devam etti Fen, "bu bizim güvercinimiz, başka hiç kimsenin değil. İnsanın, kendi savaşına girmesinin gerekmediği, yasalara uymanın ihtişamlı çağını yaşıyor olabiliriz ama bu da hayatı ehlileştiriyor. Aslına bakarsan, tamamen haklarımız dahilinde hareket ediyoruz. Biz bir cinayetle karşılaştık ve katili arıyoruz, eğer polis yolumuza çıkmayı seçerse, o da onun kötü şansı." Aniden bu safsatalardan yorulmuştu. "Benim hakkım olup olmadığı zerre umurumda değil. Bak bir kafe. İçeri girip, çay içelim."

Kafe temiz ama küçük ve eskiydi. Cadogan açgözlülükle çayını içtikten sonra yeniden konularla ilgilenmeye başladı. Bu arada Fen bir telefon bulmak için yanından ayrılmıştı ve odasındaki Bay Hoskins ile konuşuyordu.

"Bay Spode" diyordu Bay Hoskins, "siz gittikten hemen sonra ayrıldı; nereye gittiğini bilmiyorum ama biraz rahatsız görünüyordu – sosyal anlamda yani. Sally ve Dr. Wilkes hâlâ burada.'

"İyi. Rosseter'ın gözümüzün önünde nalları diktiğini bilmek sizi memnun edecektir. Ama Bayan Tardy'yi öldürmediğini söyledi."

"Aman Tanrım." Bay Hoskins bu bilgiye çok şaşırmıştı. "Sizce doğru mu söylüyordu?"

"Öyle sanıyorum. Sonrasında bizi öldürmeyi düşünüyordu, o yüzden yalan söylemek için pek nedeni yoktu. Birisi karşıdaki daireden tüfekle ateş ederek onu vurdu – ah, aman Tanrım."

"İyi misiniz?" diye sordu Bay Hoskins.

"Fiziksel olarak evet ama zihinsel açıdan hayır. Bir şeyin farkına vardım ama artık çok geç. Boş ver, her şeyi daha sonra duyacaksın zaten. Bu arada, acaba benim için bir şüphelinin kimliğini öğrenebilir misin – Berlin'in? O bir doktor ve anormal derecede ince. Kolay gibi geliyor ama uygulamada oldukça garip olabilir."

"Ne yapabileceğime bir bakayım. Ama Sally'yi bırakmam gerek. Saatler önce dükkâna geri dönmüş olması gerektiğini söylüyor."

"*Benim odamda kalmalı*. Wilkes ona bakar. Wilkes'in bu bunaklığıyla, böylesine sağlıklı ve duygusal olması üzücü ama bu Sally'nin alması gereken bir risk."

"Şimdi geri geliyor musunuz? Eğer adamı bulursam sizi nerede bulacağım?"

"Ben altıyı çeyrek geçe Mace and Sceptre'da olacağım. Beni oradan ara." Sesini alçaltan Fen, direktifleri vermeye başlamıştı.

Masaya döndüğünde Cadogan tereyağlı çörekleri bitirmiş, bir dilim pandispanyaya başlamıştı. Fen sigarasını yakarken, "Korkunç Ozanın Bölümü" dedi. "İstersen beni tekmeleyebilirsin... Hayır" diye öfkeyle devam etti. "Dalga geçme, bu sadece bir konuşma şekli. Sanırım yaşlılık beynimi bulandırıyor."

Cadogan "Ne oldu?" diye sordu, ağzı doluyken.

"Her seferinde bu kadar büyük ısırıklar almana kesinlikle gerek yok... Konu, katil arkadaşımızın daireden çıktıktan

sonra nereye gittiği meselesi."

"Peki nereye gitti?"

"Kesinlikle Rosseter'ın ofisine. Rosseter'ın çantasındaki, hani onu astıracak bilgiyi hatırlamıyor musun? Katil bunu alamadıkça onu öldürmenin bir anlamı yoktu. Ve ben o kadar çocukça heyecanlandım ki, çantayı orada bıraktım."

"Tanrım" dedi Cadogan, etkilenmişti. "Tüm bu işi oradan temizleyebilirdik o halde."

"Evet. Her neyse, artık geçti. Çantayı ya katil ya da polis almış olmalı. Beni ilgilendiren bir diğer nokta da katilin tüfeğini nasıl dışarı çıkardığı. Sanırım küçük bir silahtı –22'lik bile olabilir– ama onu taşımak için golf çantası gibi masum görünen bir şeye sahip olması gerekirdi." Fen derin derin içini çekti.

"Şimdi ne yapıyoruz?"

"Sanırım Bayan Alice Winkworth'ü aramalıyız."

Yakınlardaki masada oturan bir kadın ayağa kalkıp yanlarına geldi. "Benim ismim mi geçti?" dedi.

Cadogan yerinden sıçradı, Fen bile bir an için sakinliğini kaybetti. Bu karşılaşma mantığın ötesindeydi ama yine de her şey düşünüldüğünde, Bayan Alice Winkworth'ün kendileriyle aynı kafede çay içmemesi için büyük bir neden yoktu. Olay onlara tuhaf görünmüştü; kadına ise şüphesiz en az o kadar tuhaf görünüyordu ama bir yabancı, bu tesadüften asla etkilenmezdi.

Kadın açık bir hoşnutsuzlukla onlara baktı. Seyrek siyah bıyıkları, tombul burnu ve küçük, domuz gibi bakan gözleriyle şişman bir yüzü vardı, soluk benizliydi – egoist bir otorite kullanmaya alışmış bir kadının yüzüydü. Bu yüz, kulaklarının üzerinde topuz yapılmış gri saçlar ve çok sayıda küçük kırmızı ve mor boncuklarla dikilmiş siyah bir şapkayla çevrelenmişti. Sağ elinin dördüncü parmağında fiyakalı bir elmas yüzük vardı; pahalı görünen ama üzerine tam oturmayan siyah bir manto ile etek giyiyordu.

"Benim hakkımda mı konuşuyordunuz?" diye tekrarladı.

"Buyrun oturun" dedi Fen nazikçe, "Biraz sohbet edelim."

"Sizinle oturmaya hiç niyetim yok" diye yanıtladı Bayan Winkworth. "Sanırım sizler Bay Cadogan ve Bay Fen olmalısınız. Çalışanlarımdan duyduğum kadarıyla benim hakkımda sorularla onları sıkıştırıyormuşsunuz ve siz Bay Cadogan, mülkümün bir kısmını çalmayı kendinize görev edinmişsiniz. Sizi bulduğuma göre, doğrudan polise gidip, burada olduğunuzun bilgisini verebilirim."

Fen ayağa kalktı. "Oturun" dedi bir kez daha, ses tonu artık nazik değildi.

"Ne cesaretle bana emir–"

"Çok iyi bildiğiniz gibi dün gece bir kadın öldürüldü. Bize verebileceğiniz bazı bilgilere ihtiyacımız var."

"Ne saçmalık; reddediyorum–"

"Kendisi sizin mülkünüzde ve sizin suç ortaklığınızla öldürüldü."

"Hiçbir şey kanıtlayamazsınız–"

"Tam tersine pek çok şey kanıtlayabilirim. Rosseter anlattı. O – belki biliyorsunuzdur– öldü. Gerçekten çok şanssız bir durumdasınız. Bildiklerinizi bize anlatmanız sizin için daha iyi olabilir."

"Avukatımla görüşeceğim. Beni ne cesaretle bu şekilde aşağılarsınız? İkinizi de iftira suçundan hapse attıracağım."

"Bu kadar maskaralık yeter" dedi Fen kestirip atarak. "İstiyorsanız gidin polise. Doğrudan cinayet yüzünden olmazsa, suç ortaklığından tutuklanacaksınız."

Kadının açgözlü küçük gözlerinde tereddüt ve korku okunuyordu.

"Oysa" diye devam etti Fen, "Eğer bize bildiklerinizi anlatırsanız sizi tamamen işin dışında tutmak mümkün olabilir. *Mümkün olabilir* diyorum bakın: Bilmiyorum. Şimdi seçiminizi yapacak mısınız?"

Bayan Winkworth aniden ağır ağır sandalyeye çöktü ve lavanta kokulu dantel bir mendil çıkartarak elindeki teri sildi. Alçak bir sesle, "Onu ben öldürmedim" dedi. "Onu öldürmedim. Onu öldürmeyi asla düşünmemiştik." Aniden dönüp etrafına baktı. "Burada konuşamayız."

"Bunun için bir neden göremiyorum" dedi Fen. Gerçekten de kafe, neredeyse tamamen boştu. Tek bir garson, solgun yüzü ve elinde elbeziyle, kapının yanındaki bir sütuna yaslanmıştı. Kafenin sahibi acemice, parlayan semaveri kurcalıyordu.

"Şimdi" dedi Fen ters ters. "Sorularıma yanıt verin."

Bayan Winkworth'ten herhangi bir bağlantılı hikâye öğrenebilmekte büyük zorluklar yaşadılarsa da sonunda, konuyla ilgili genel ana hatlar, yeterli netlikle ortaya çıktı. Bayan Winkworth Bay Rosseter'ın sindirme planına ilişkin açıklamasını onaylayarak, bazı önemsiz ayrıntılar ekledi; ama olaya karışan diğer iki adamın kimliklerini bilip bilmediği sorulduğunda başını iki yana salladı.

"Maskeliydiler" dedi. "Ben de öyleydim. Yaşlı kadının bize verdiği adları kullanıyorduk."

"Miss Snaith ile nasıl tanıştınız?"

"Ben bir medyumum. Psişik medyum. Güçlerim var. Yaşlı kadın Öte Tarafla ilişkiye geçmek istedi; ölmekten korkuyordu." Gözlerine ve ağzının köşelerine şeytani bir ifade yerleşmişti. "Tabii ki her istediğinizde onlarla temasa geçemezsiniz, o yüzden onu hayal kırıklığına uğratmamak için bazı zamanlarda bazı şeyler ayarladım. O zamanlarda –tam da onun istediği şekillerde– rahatlatıcı mesajlar aldık."

"Yani bu zavallı yanıltılmış yaratık, yaptığınız ektoplazma* taklidi için size para bıraktı. Devam edin. Iffley ve Banbury yolundaki dükkânların sahibi sizsiniz, değil mi?"

"Evet."

"Depodakilerin değiştirilmesinden siz mi sorumluydunuz?"

"Evet. Banbury yolundaki oyuncakları arabamla alıp Iffley yoluna götürdüm. Çok zor olmadı. Tüm bakkaliye malzemesini diğer dükkânın arkasına yığıp, yerlerine oyuncakları koyduk. Her iki dükkânın da panjurları kapalı olduğu için bir yabancı bu değişimi fark edemezdi."

* Trans haline girmiş medyumların vücutlarının sağından solundan çıktığı, havada yayılabildiği söylenen, kimi zaman gözle görülüp elle dokunulabildiği iddia edilen bir madde türü (ç. n.)

"Biliyor musun" dedi Fen Cadogan'a dönüp, "oyuncakları ve yiyecekleri gecenin köründe taşıyan bu çılgın suçluları düşünmek bayağı komik aslında. Rosseter ile hemfikirim, daha çocukça bir plan hayal edilemezmiş."

"İşe yaradı ama öyle değil mi?" dedi kadın kin dolu bir biçimde. "Polis, bu arkadaşınız o kıymetli oyuncak dükkânından söz ettiğinde inanmadı."

"Uzun sürmedi ama. Olduğu yerde kalan bir oyuncak dükkânı yeterince güvenilir bir nesnedir, ancak hareket eden ... Aman Tanrım! Bu şey, soruştur beni diye haykırıyor. Bu arada, Cadogan ve polisten nasıl haberdar oldunuz?"

"Bay Rosseter duymuş. Arayıp bana söyledi."

"Anlıyorum. Sonrasında oyuncakları geri götürmekten kim sorumluydu?"

"Cesetten kim kurtulduysa, o."

"Ve o da?"

"Bilmiyorum" dedi kadın şaşırtıcı bir şekilde. "Bunun için kura çekmişler."

"*Ne?*"

"Kura çekmişler işte. Bu tehlikeli bir işti ve kimse buna gönüllü olmazdı. Kura çektiler."

"İş komediden farsa doğru gidiyor" dedi Fen soğuk bir sesle. "İçinde zerre anlam barındırmadığından değil. Peki ölümcül kartı çeken kimdi?"

"Söylemediler. Bilmiyorum. O işi kim yaptıysa, oyuncakları da o geri götürecekti. Ben arabamı ve her iki dükkânın da anahtarlarını bıraktım. Araba belirlenen bir yere bırakılacaktı –bu sabah buldum– anahtarlar da taahhütlü postayla bana yollanacaktı. Ben sonra ayrıldım. Geride kimlerin kaldığını bilmiyorum."

"Saat kaçtı?"

"Sanırım gece yarısından hemen sonra ayrıldım."

"Haa" dedi Fen. Cadogan'a döndü. "Ve sen de, biri biraz geçe, *in medias res** gelmek hatasını yaptın. Ceset hırsızına kötü bir şok yaşatmış olmalısın."

* (Lat.) Her şeyin ortasında.

"O bana şok yaşattı" diye homurdandı Cadogan.

Garson çaydan kalanları temizlemek ve onlara hesabı vermek için geldiğinde konuşmayı bıraktılar. O gidince, "Peki bu işin içinde tam olarak kimler vardı?" diye sordu Fen.

"Ben, Bay Rosseter ve Mold ile Berlin isimli iki adam."

"Bu adamlar neye benziyorlardı?"

"Bir tanesi... eee, ufak tefekti; diğeri de çok zayıftı. Zayıf olan –Berlin dediğimiz kişi– doktordu."

"Pekâlâ." Fen, sigarasındaki külü uygun bir tabağa hafifçe silkti. "Şimdi de tam olarak ne olduğunu dinleyelim."

Bayan Winkworth'ün suratı asılmıştı, "Daha fazla anlatmayacağım. Beni zorlayamazsınız."

"Öyle mi? O halde birlikte polise gidelim. Onlar zorlar, tamam."

"Haklarım var–"

"Bir suçlunun aklı başında hiçbir toplumda hakkı yoktur." Cadogan, Fen'in bu kadar sert olduğunu bilmiyordu; bu, onun karakterinin yeni ve alışılmadık bir yönüydü. Ya da acaba, sadece duruma uygun mu davranıyordu? "Sağır, çaresiz bir kadını öldürmek için yaptığınız küçük pis komplonuzdan sonra, herhangi birinin sizin haklarınızı koruma konusunda başını belaya sokacağını gerçekten düşünüyor musunuz? Bunu engelleseniz daha iyi edersiniz, kimseyi bu şekilde zora koşmayın."

Bayan Winkworth mendilini tombul burnuna götürüp sümkürdü. "Onu öldürmeyi istememiştik" dedi.

"Biriniz öldürdü."

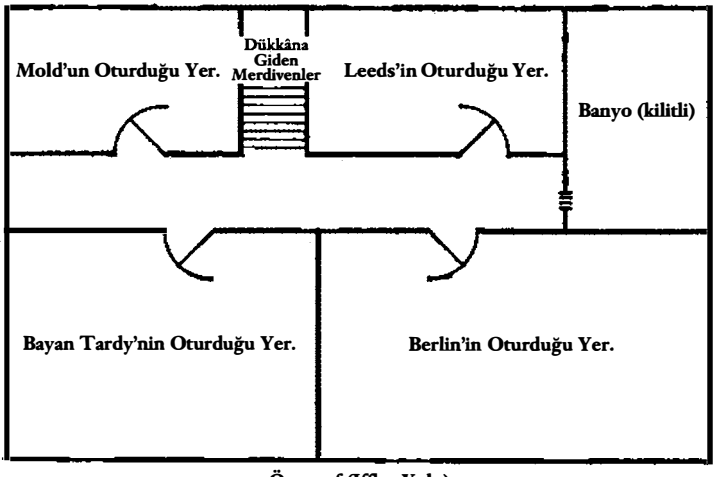
"Ben değildim, size söylüyorum!" Kadının sesi yükselmişti, kafenin sahibi dönüp onlara baktı.

"Buna ben karar vereceğim" dedi Fen. "Tüm dünya olanları bilsin istemiyorsanız, daha kısık sesle konuşun."

"Ben... ben... Başımın belaya girmesine izin vermeyeceksiniz, değil mi? Bir zarar vermek istemedim. Onu incitmeyecektik." Ses küçük, zehirli bir inleme gibi çıkıyordu. "Ben... sanırım dükkânı düzenlemeyi bitirdiğimizde saat onu çeyrek geçiyordu. Sonra hepimiz yukarıya çıktık. Bay

Rosseter, Mold ve ben arka odalardan birine geçtik, Berlin denilen adam yaşlı kadını karşılamak için dışarıda kaldı. Yüzünde bandajlar vardı, böylelikle tanınmayacaktı. Bay Rosseter her şeyden sorumluydu; bize neyi nasıl yapacağımızı söyleyeceğini ifade etti. Bize yardım etsin diye ona para ödüyorduk."

Hafızasında, Cadogan o karanlık, çirkin küçük yere geri döndü; el fenerini bıraktığı, yerleri marley benzeri bir malzemeyle kaplı koridor, arkadaki iki yatak odası, öndeki iki oturma odası; dik, dar, halısız merdivenler; tozun kokusu ve parmak uçlarındaki kumlu his; perdeli pencereler, ucuz şifoniyerler ve deri koltuklar; nemli sıcaklık, kanın belli belirsiz kokusu ve yerdeki cesedin mavi, şişmiş yüzü.

Ön taraf (Iffley Yolu)

"Sonra kız kadını getirip ayrıldı ya da biz öyle düşündük. Berlin denilen adamın kadınla bir şeyler konuştuğunu duyduk, sonra Berlin yanımıza geldi. Daha sonra Bay Rosseter kadınla konuşması gerektiğini söyledi, biz beklemeliydik. Yüzünde maske olmadığı için bunun komik olduğunu düşündüm ama o anda, bunu söylemedim. Odadan çıkmadan önce, ayrılmamızın ve farklı odalarda beklememizin daha iyi olacağını söyledi. Mold denilen adam niye diye sordu –içki

içiyordu ve biraz da agresifti– ama diğeri onu sessiz olup söylenileni yapması konusunda ikaz etti; her şeyi Bay Rosseter ile görüştüğünü ve planın uygulanması için bunun şart olduğunu belirtti. Bay Rosseter'ın biraz şaşırdığını düşünmüştüm ama o, başıyla onayladı. Berlin öndeki odaya gitti, ben olduğum yerde kaldım, Mold da ikinci yatak odasına geçti. Bir süre sonra Berlin yanıma gelip bana katıldı ve biraz sonra da Bay Rosseter–"

"Bir dakika" diye araya girdi Fen. "Tüm bu süre boyunca Rosseter neredeydi?"

"Kadınla beraberdi. İçeri girdiğini gördüm."

"Dışarı çıktığında kadın hayatta mıydı?"

"Evet. Kapıyı kapatırken, kadının ona bir şey söylediğini duydum."

"O içerdeyken, yanına başka giren oldu mu?"

"Hayır. Kapı aralıktı, görebiliyordum."

"Odadan çıktığında doğrudan sizin odaya mı geldi?"

"Evet. Bana ve Berlin'e işin, onu korkutmak olduğunu söyledi, bir konu üzerinde Berlin'le biraz tartıştılar, ben de eğer kapıyı kapatmazlarsa kadının bunları duyacağını söyledim. Onlar da kapıyı kapattılar."

"Öyleyse kadını Sharman öldürmüş olmalı" diye bir çıkarım yaptı Cadogan.

"Dur bir dakika" dedi Fen. "Neyle ilgili tartışıyorlardı?"

"Tanık olmak filan hakkında, yasal bir konuydu. Anlamadım. Yaklaşık beş dakika sonra, diğer adam –Mold– içeri geldi; dükkânda dolaşan birisi olduğunu düşündüğünü ve biraz sessiz olmamız gerektiğini söyledi; biz de sustuk. Kadının bu arada kaçıp kaçamayacağını merak ediyordum ama Bay Rosseter her şeyin yolunda olduğunu çünkü kadını henüz korkutmadığını ve ona, hazırlaması belli bir zaman alabilecek bazı evraklar olduğunu söylediğini fısıldadı. Bir süre daha sessiz kaldık ve sonuna doğru, şehir saatlerinden birinin on ikiye çeyrek kalayı vurduğunu duyduğumu hatırlıyorum. Sonra Bay Rosseter, Berlin'le yeniden tartışmaya başladı, bunun yanlış alarm olduğunu söyledi ve Bay Rosseter, Mold

denen adama bir tabanca ve yasal evrakları verdikten sonra, gidip işleri halletmesini istedi."

"Bir dakika. Mold gelip de size birinin etrafta dolaştığını söylediği andan itibaren hepiniz o odada birlikte miydiniz?"

"Evet."

"Kimse bir anlığına bile ayrılmadı?"

"Hayır."

"Orada ne kadar beklemiş olabilirsiniz?"

"Yaklaşık yirmi dakika."

"Tamam. Devam edin."

"İşi yapmak için seçtikleri kişi Mold denilen adam gibi görünüyordu. İhtiyaç olduğunda bizi arayacağını söyleyerek çıktı. Ama yaklaşık bir dakika sonra geri gelip, kadının bulunduğu odada ışık olmadığını söyledi. Biri ampulü çıkarmıştı. Kadının gitmiş olabileceğini düşünmüş, odada olduğundan emin olduğu bir mumu bulmak için el yordamıyla aranırken yerde yatan kadının üstüne kapaklanmış. Elimizde fenerle oraya gittiğimizde, kadın ölmüştü; boynunun etrafında sarılı bir ip vardı ve şişmişti. Berlin denilen ve doktor olduğunu söyleyen adam, kadını kontrol etmek için eğildi. Bay Rosseter sapsarıydı ve korkmuş görünüyordu. Bunu herhalde dışarıdan birinin yaptığını söyledi; aşağıdaki dükkâna baksak iyi olur dedi. Tam aşağıya inerken, orada saklanmakta olan kızı gördük. Bay Rosseter kıza cesedi gösterip onu korkutacak bir şeyler söyleyerek kızı yolladı. Bundan hoşlanmamıştık ama maskeli olduğumuzu, bizi tanımayacağını ve kızın kendi iyiliği için sessiz kalacağını söyledi. Berlin cesedin yanından kalktı, bize tuhaf bir şekilde bakıp, aniden, 'Bunu, buradaki biri yapmadı' dedi. Bay Rosseter, 'Aptal olma. Başka kim yapmış olabilir? Eğer bu iş ortaya çıkarsa, hepiniz zan altında olacaksınız' diye karşılık verdi. Sonra Mold konuştu: 'Sessiz olmalıyız.' Ben de aynı fikirdeydim. İşte o zaman cesetten kimin kurtulması gerektiği konusunda kura çekmeye karar verdiler."

Kadın aniden durdu. Hikâyeyi anlatmak fiziksel açıdan zorlayıcı olmuştu, ancak Cadogan, kadının, detaylarını

anlattığı sahnelerle ilgili herhangi bir ahlaki değerlendirme yaptığına dair bir işaret görmüyordu. Cinayetten sanki havadan bahsediyormuş gibi bahsediyordu; geri alınamaz o son eylemin ya da kendi pozisyonunun sonuçlarını göremeyecek kadar bencil, duygusuz ve hayal gücünden yoksundu.

"Olayların kalbine yaklaşıyoruz" dedi Fen bir hayal dünyasındaymış gibi. "Personel: Mold (eşittir bizim Bay Sharman), Berlin (doktor, kimliği belirsiz), Leeds (buradaki yaratık), Ryde (Sally), ve West – acaba bu esrarengiz West konuya nasıl dahil oluyor, merak ediyorum? O payına düşen mirası aldı mı? Rosseter onunla ilgili hiçbir şey söylemedi. Buradan edinilen izlenim, her yerde büyük bir beceriksizlik ve başarısızlık olduğu yönünde – tabii bir örnek hariç. Rosseter'ın Sharman'a ve doktora hangi saçma sapan şeyleri söylediğini veya değerli planlarının ne olduğunu Tanrı bilir; neyse artık önemi yok. Sanırım Rosseter'ın cinayeti ve komployu tasarlamayı nasıl önerdiği de pek önemli değil. Esas mesele kadını kimin öldürmeye *niyetlendiği* değil, kimin *öldürdüğü*. Açıkçası ben daha ziyade, orada bulunan hiç kimsenin yapamayacağını söyleyen doktorun ne demek istediğini öğrenmekle ilgileneceğim – bu, Rosseter'in imkânsız bir cinayet hakkındaki konuşmasıyla da bağlantılı." Küçük sarı bir amonyum karbonat çözeltisi şişesini koklayan kadın yeniden onlara döndü. Cadogan ise kadının tırnaklarının kirle kaplı olduğunu fark etmişti. "Dairede ya da dükkânda, siz gelmeden önce saklanan birinin olması mümkün mü?"

"Hayır. Kilitliydi; ayrıca etrafa iyice baktık."

"Bayan Tardy'nin bulunduğu odanın penceresinden içeriye biri girmiş olabilir mi?"

"Hayır, çiviyle sabitlenmişti. Bütün pencereler. Daireyi bir senedir kullanmıyordum."

"Bu West'i dışarda bırakır" diye devam etti Fen. "Dükkândan biri gelseydi Sally söylerdi; dükkândan yukarı çıkan merdiven dışında daireye girmenin başka yolu da yok, değil mi?"

"Hayır."

"Yangın çıkışı, mesela?"

"Hayır. Bence," dedi kadın aniden, "bunu o kız yapmış olabilir."

"Şu anda bildiğimiz kadarıyla, bu oldukça mümkün" diye kabul etti Fen. Cadogan'a dönüp, "Ama" diye ekledi, "eğer öyle olsaydı, bize bir şeyler anlatmaya bu kadar hazır olacağını sanmıyorum. Böyle bir blöfün muazzam bir sinire ihtiyacı var ve bize hiçbir şey söylemesine gerek yoktu. Göreceğiz." Saatine baktı. "Beşi yirmi geçiyor, gitmemiz lazım. Sally'nin iyi olduğundan emin olmak istiyorum, ondan sonra da Mace and Sceptre'a gidip Bay Hoskins'ten gelecek mesajı beklemeliyiz. Dolambaçlı yollarla dönmek zorundayız çünkü eğer o polis memuru işini bitirdiyse, Oxford polisinin yarısı bizi aramak için koşuşturuyordur." Ayağa kalktı.

Kadın aceleyle, "Dinle" dedi. "Adımı bunun dışında tutacaksın, değil mi? Değil mi?"

Alışılmış neşesi eski haline dönmüş gibi görünen Fen, "Tanrı aşkına, hayır" dedi. "Tanıklığınız çok önemli. Öyle yapacağımı gerçekten düşünmediniz, değil mi?"

"Seni piç" dedi kadın. "Seni lanet olası piç."

"Konuşma tarzınız" dedi Fen yardımsever bir tarzda. "Konuşma tarzınız. Bu arada Oxford'dan ayrılmaya çalışmayın, yakalanırsınız. İyi günler."

"Beni dinle–"

"Size iyi günler."

10
Kesintiye Uğramış Seminerin Bölümü

Güneş ışınları New College'daki odanın içine artık doğrudan girmiyordu; oda serin ve hoştu. Şöminenin üzerinde asılı duran Uccello'nun "Şehitlik" tablosu gölgede kalmıştı. İlk baskı kitaplar raflara gösterişsizce dağılmışlardı. Derin ve rahat koltukların her birinde muazzam pirinç küllükler vardı, yandaki maun konsollarda ise sürahiler ve bardaklar ışıl ışıl göz kırpıyordu. Odanın sahibi Bay Adrian Barnaby arkasına rahatça yaslanmıştı, elinde bir bardak madeira şarabı, dondurmalı pastasını yiyor ve odasını istila eden diğer lisans öğrencilerinin konuşmalarını hoşnutsuzlukla dinliyordu. Eğer bu insanlar, nehirdeki eforlarından sonra kusurlu bir şekilde yıkanmış ve giyinmiş olmasalar, bu Restorasyon çay ve madeira partilerinde her şeyin çok daha iyi olabileceğini düşündü; şimdi bu konuyu düşünmeye başlamışken, davet etmediği ve bu nedenle de hayatında daha önce hiç görmediğine emin olduğu birkaç kişiyi fark etti. İçinde hafif bir öfke kıpırdandı. Gözleri, yakınında duran ve tereyağlı çörekleri incelemekte olan kıllı bir gencin üzerinde parladı, güven vermek isteyen bir havayla öne doğru eğilip şöyle dedi:

"Sen kimsin?"

"Ah, pekâlâ, şey" dedi genç adam. "Tavşan ile birlikte geldim. Senin için sorun olmayacağını söyledi."

"Tavşan mı?" Bay Barnaby pek aydınlanmışa benzemiyordu.

"Evet. Bakın. Şuradaki arkadaş, hani saçı darmadağınık olan."

"Ha" dedi Bay Barnaby, Tavşan'a dair hiçbir anısı yoktu.

"Diyorum ki, umarım tamamdır, bilirsin" dedi kıllı genç, "Kaynak filan yapmış olabilirim."

"Tabii" diye yanıtladı Bay Barnaby. "Hoş geldin."

"Çok lezzetli bir şeriymiş." Genç adam madeira bardağını gösteriyordu. Delikanlının yanından uzaklaşmakta olan Bay Barnaby, yardımseverlikle gülümsüyordu.

Neredeyse Bay Barnaby kadar zarif olan başka bir genç adam ev sahibine yaklaşarak, "Adrian" dedi, "bu *berbat insanlar* da kim? Kürek çekmekten bahsediyorlar."

"Biliyorum sevgili Charles, *çarpmalar* filan. *Frenolog** gibi... Rahatsız edilmemek için odamın kapasını kapatmalıyım, yoksa bütün kürek kabilesi buraya dolacak. Bak!" Bay Barnaby ciyaklar gibi bir ses çıkartarak, oturduğu yerde doğruldu. "Şu anda bir grup daha geliyor."

Ama bir an sonra yeniden gülümsemeye başladı çünkü gelmekte olan, aslında, en eskisi dışında herhangi bir spor dalıyla ilgilenmediği bilinen Bay Hoskins'ti. Bay Hoskins, hantal bedeniyle, gevezelik eden grupların arasından onları dirsekleyerek geçerken neredeyse özür diliyordu ve sonunda, melankolik yüzünde hafif bir gülümsemeyle, Bay Barnaby'nin karşısına geçti.

"Sevgili Anthony, seni görmek ne kadar güzel" dedi Bay Barnaby keyifle. "Çevrede bu kadar ürkütücü jimnastikçiler olduğu için üzgünüm ama kendi kendilerini davet ettiler. Ne içersin?"

"Charles'ın içtiği o şey ne?"

"Ah eter ve süt veya o türden korkunç bir kimyasal olay. Ama Charles'ı bilirsin. Zavallı sevgili dostum, kimse ona romantik çöküşün sona erdiğini fark ettiremiyor. Hâlâ *müstehcen sular* ve diğer şeyler hakkında mısralar yazıyor. Biraz madeira şarabına ne dersin?"

* Kişinin kafasının şeklinden onun karakterini, kişiliğini ve suça yatkınlığını belirleme iddiasında olan bir teoridir (ç. n.)

Bay Hoskins'in şarabı getirildiğinde, "Adrian" dedi. "Yerel doktorlar hakkında bilgin var mı?"

"Aman Tanrım, hayır – *hasta* değilsin, öyle değil mi Anthony?"

"Hayır, harikayım. Fen için birisini teşhis etmeye çalışıyorum."

"Fen için mi? Biliyorum: Birisi *berbat bir suç* işledi." Bay Barnaby, kelimeleri zevkle telaffuz ediyordu. "Ama hastalandığım zaman Londra'da bir doktora gidiyorum. Şimdi, acaba kim... Tabii ki, Gower."

"Gower?"

"Jesus'taki hastalık hastası bir Galli, sevgili Anthony. Ama Holywell'de, buradan biraz ötede bir yeri daha var. Bu *çevredeki* tüm doktorları görmüştür. Eğer istersen, ona hemen şimdi gidebiliriz. Ben de, bu *partiden kaçtığım için çok mutlu olurum*."

"Çok iyisin."

"Saçma. Oldukça *bencil* ve egoistim. Hadi gel. Önce şarabını bitir ama."

Çıktılar, Bay Barnaby giderken gereksiz özür ve mazeretlerini mırıldanıyordu. Üniversitenin ikinci kapısı, onları doğrudan Holywell'e çıkardı ve Bay Barnaby'nin durmadan konuştuğu bu çok kısa yürüyüşten sonra, Bay Gower'ın kulübesine ulaştılar. Kendisini uzanmış halde buldukları yatak odası, neredeyse Molière'in zamanından beri akla gelmeyecek ölçekte bir hipokondrinin* varlığına tanıklık ediyordu. Oda şişeler, kapalı bir oturak, ilaç bardakları ve boğaz spreyleriyle doluydu; sıkıca kapatılmış pencereler burayı dayanılmaz derecede sıcak hale getiriyordu ve perdeler, güneş ışığını yalnızca minimum düzeyde içeri alacak şekilde çekilmişti. Bununla birlikte, Bay Gower neredeyse anormal derecede sağlıklı görünüyordu.

"Baksanıza, hastayım şu anda" diye belirtti Bay Gower onlar odaya girince. "Ateşi düşürmeye çalışırken ziyaretçilere ihtiyacım yok."

* Hastalık hastalığı (ç. n.)

"Canım, çok harap görünüyorsun" dedi Bay Barnaby. Bay Gower'ın yüzünde hayali bir zevk ifadesi belirdi. "Eminim *her an* öte tarafa geçebilirsin. Seni görmeye getirdiğim bu kişi, Bay Hoskins."

Bay Hoskins komik bir tavırla, "Bu haldeyken, sizi rahatsız etmemeliydik" dedi. Bay Gower el sıkışmak için, titreyen elini çarşafların arasından uzattı.

Doğaçlama yeteneği hatırı sayılır derecede iyi olan Bay Barnaby, "Sevgili Teithryn sana meyve getirdim" dedi, "ama anlık bir dalgınlıkla *kendim yedim*."

"Bana meyve yasak" dedi Bay Gower. "Ama nazik düşüncen için teşekkür ederim. Bu zavallı hasta size nasıl yardımcı olabilir acaba?"

Bay Hoskins, "Oxford'da anormal derecede zayıf bir doktor biliyor musunuz?" diye sordu.

"Ah o doktorlar, değil mi? Bana bak, bunların hepsi şarlatan. Hepsini tanıyorum. Seni temin ederim ki, hesap defterleri başarılarından daha kabarık. Bu doktorlar hakkında hiç yanılmamışımdır. Bahsettiğiniz adam en kötülerinden bir tanesi – her şey için tedavisi, lavman. Ona gitmenizi hiç tavsiye etmezdim."

"İsmi nedir?"

"İsmi Havering – Dr. Havering, o bir kalp uzmanıdır. Ama bakın, ona sakın gitmeyin. İyi değildir. Sizin yüzünüzden kendimi konuşarak yoruyorum bak."

Bay Hoskins rahatlatıcı bir edayla, "Elbette" dedi. "Sizi yalnız bırakalım. Havering'di, değil mi?"

"Seni zavallı, zavallı şey" dedi Bay Barnaby. "Uyumaya çalışmalısın. Ev sahibesine seni *hiç kimsenin* rahatsız etmemesini söyleyeceğim."

"Lütfen çıkarken kapıdaki takozları değiştirin" dedi Bay Gower. "Çıngırdadığında, kafamı deliyor." Sohbetin artık bittiğini göstermek ister gibi, yatağının içinde döndü; Bay Hoskins ve Bay Barnaby oradan ayrıldılar.

"Sevgili Gower" dedi Bay Barnaby, yine sokağa çıktıklarında, "bu berbat iksir ve karışımlarla kesinlikle iyileşiyor

gibi görünüyor. Ama sen istediğini aldın, öyle değil mi Anthony?"

"Evet" dedi Bay Hoskins kararsızlıkla. "Sanırım gidip bu Havering denen adamı görsem iyi olacak. Ama yanımda birileri olsun istiyorum. Adam çirkinleşebilir."

"Ah Tanrım, ne kadar korkutucu" diye karşılık verdi Bay Barnaby görev bilinciyle ama sesinde çok fazla bir telaş belirtisi yoktu. "Sen *cesur* birisin Anthony. Seninle gelmeme izin ver."

"Peki. Odandaki çeteden de birilerini alabiliriz."

"Ah, zorunda mıyız?" Bay Barnaby hayal kırıklığına uğramış gibi görünüyordu. "Yine de bu tip suç işlerinde önemli olanın kas gücü olduğunu düşünüyorum. Adamın adresini telefon rehberinden buluruz, sonra da birilerini toparlarız. Bunun bir çeşit eşek şakası olduğunu düşünecekler canım. Çok eğlenceli. Oldukça *heybetli* adamlar tanıyorum."

Bay Barnaby ilk kez abartmıyordu; gerçekten de tanıdığı bazı heybetli adamlar vardı. Bu adamlar, Oxford'a özgü bir yöntemle –daha ağırlıklı olarak içki vaatleri, belirsiz diğer heyecanlara eşlik ediyordu– bir araya getirilmişlerdi Bay Barnaby, mükemmel bir emprezaryo olduğunu kanıtlamıştı –"*işe alma memuru* gibi, sevgili Anthony'm, çok Farquhar'vari*"– olanca hızıyla ortaya çıkan korkunç ve beklenmedik ayrıntılarla doluydu. Az çok ilgilenen, yaklaşık on iki sarhoş insan bir araya geldi, Bay Hoskins hepsini karşısına alıp onlara cinayet ve tehlikede olan genç kadınla ilgili karamsar şeyler anlatınca hepsi sevinç çığlıkları attılar. Dr. Havering'in, Woodstock yolundaki Radcliffe Reviri'nin yakınlarında yaşadığı öğrenildi; Bay Barnaby'nin şarabıyla epey yüreklendirilmiş olan bu düzensiz kalabalık da oraya doğru yola koyuldu. Dr. Havering ise, yaklaşmakta olan krizden bihaber, odasında tek başına oturmuş pencereden dışarıya bakıyordu.

Fen ve Cadogan, hiçbir engelle karşılaşmadan St. Christopher's'a geri döndüler. Muhtemelen Cadogan'ı arama

* İrlandalı oyun yazarı George Farquhar'a gönderme. *İşe Alma Memuru* isimli bir oyunu vardır (ed. n.)

çalışmalarına geçici olarak ara verilmiş, Bay Rosseter'ın cinayetini söyledikleri polis memuru da henüz kimliklerini tespit edememişti. Neticede, Kolej'e ulaştıklarında, kapıcının onlara rapor edebileceği başka bir davetsiz misafir haberi olmadı.

"Wilkes ve Sally muhtemelen şimdiye kadar soyunmalı remi oynamaya başlamıştır" dedi Fen, odasına giden merdivenleri çıkarlarken; sonra daha ciddi bir şekilde ekledi: "Umarım iyidirler."

Her ne kadar Sally öğleden sonra dükkânda olmadığı için belirgin bir şekilde endişelenme eğilimi gösterse de iyiydiler. Wilkes, Fen'in viskisini bulmuştu ve uyukluyordu; ancak telefonun şiddetli çalışıyla kendine geldi. Telefona Fen cevap verdi; komiserin öfkeyle çınlayan sesi, hattın öbür ucundan duyuluyordu.

"Demek oradasın" dedi. "Ne halt ettiğini sanıyorsun sen? Anlayabildiğim kadarıyla sen ve o Cadogan denilen deli bir cinayete tanıklık ettiniz ve sonra da kaçıp gittiniz."

"Ha, ha" dedi Fen sevimsizce. "Önce beni dinlemeliydin."

"Kimin yaptığını biliyor musun?"

"Hayır. Aptal telefon görüşmeleriyle vaktimi boşa harcamasaydın, şu anda öğreniyor olurdum. Cesedin yanında bir evrak çantası buldunuz mu?"

"Ne bilmek istiyorsun? Hayır bulmadık."

"Ben de öyle düşünmüştüm" dedi Fen uysallıkla. "Rosseter cinayeti haberlere çıktı mı?"

"Hayır."

"Emin misin?"

"Tabii ki eminim. Yarına kadar yayımlamayacaklar. Sen ve o Cadogan manyağı, bir de polis dışında kimse bilmiyor. Şimdi beni dinle. Şehre geliyorum ve seni görmek istiyorum. Sen ve o kıymetli arkadaşının hapse atılmanız lazım. Bıktım artık. Ayrıca bu avukatımsı yaratığı sizin öldürmüş olma ihtimalinizi de es geçmiyorum."

"*Kısasa kısas* konusuyla ilgili söylediklerini düşünüyordum da–"

"Peh" dedi komiser ve telefonu kapattı.

"Çıkrıkta yangın var" diye bir şarkı söylemeye koyuldu Fen keyifle ahizeyi yerine asarken. "Aşağıda yangın var. Bir kova su getirin çocuklar, aşağıda ya– Bu arada Sally sen orada saklanırken, dükkâna kimse gelmedi herhalde değil mi?"

"Neyse ki gelmedi."

"Kesinlikle emin misin?"

"Kesinlikle. Eğer gelseydi, aklımı kaçırırdım."

"Pekâlâ, bize neler olduğunu anlat" dedi Wilkes huzursuzlukla. "Olanları kendine saklamayacaksın, değil mi? Ha *dedektif?*"

"Bay Rosseter" dedi Fen, Wilkes'e hoşnutsuzlukla bakarken, "yaptıklarının karşılığında hak ettiği mükâfatı aldı. O dükkânda neler olup bittiğini biliyoruz ama henüz Bayan Tardy'yi kimin öldürdüğünü söyleyecek kadar değil. Rosseter onu öldürmeye niyetliydi ama yapmadı. Diğerleri ise onu paradan vazgeçirecek imzayı attırmak için bazı planlar yapmışlar. Oyuncak dükkânının sahibiyle tanıştık – tahmin edebileceğiniz gibi sevimsiz bir yaratık.'

"Bay Hoskins doktoru aramaya gitti" dedi Sally.

"Evet. Spode neden ayrıldı buradan?"

"Bilmiyorum. Bazı randevuları filan olabilir. Bir fincan çayı hüpletip gitti."

"Başka bir şey olmadı mı... Bazı ziyaretçiler ya da gelen telefonlar filan?"

"Bir öğrenci size bir makale bıraktı. Göz atıyordum ben de. İsmi..." Sally çekici alnını kırıştırdı, "*Sir Gawain*'in Arnold'un *Etna'da Empodekles*'i Üzerindeki Etkisi."

"Tanrım" diye homurdandı Fen. "Bu Larkin olmalı: Dünyanın şimdiye kadar gördüğü en anlamsız mektuplaşmalarının en yorulmaz araştırmacısı. Neyse, kafamızı şimdi buna yormayalım. Altıya çeyrek kala *Hamlet* ile ilgili bir seminerim var ve vakit yaklaştı. Polis yetişemezse, iptal etmem gerekecek. Bir dakika!" Parmaklarını şaklattı. "Bir fikrim var."

"Tanrı yardımcımız olsun" dedi Wilkes içli içli.

"Lily Christine hâlâ dışarıda, değil mi?" diye sordu Fen, şaşkınlıkla başını sallayan Cadogan'a.

"İyi" dedi Fen. "Şimdi, Wilkes senin dışında hepimiz aşağıya seminere gidiyoruz" diye süratle ekledi.

Wilkes kararlılıkla, "Ben de geliyorum" dedi.

"Sen neden her zaman bu kadar yorucusun?" Fen rahatsız olmuştu. "Senden kurtulmak imkânsız."

"Gelmesine izin verin Profesör Fen" diye yalvardı Sally. "Çok tatlıydı."

"*Tatlıymış*" dedi Fen manidar manidar ama başka bir seçenek göremediği için, istemeden de olsa razı oldu. Şapkasını ve yağmurluğunu dolaptan aldı ve hep birlikte dışarı çıktılar; o esnada Cadogan, Fen'in bu teklifi neden yaptığını merak ediyordu. Çok geçmeden öğrenecekti.

Fen'in seminerinin gerçekleşeceği amfi küçüktü. Klasikler fakültesine ait olan bu odanın bir ucunda Praksiteles Hermesi'nin bej tonlarındaki fotografik reprodüksiyonu duruyor, diğer uçta ise Afrodit Kallipygos'un resmi ona eşlik ediyordu. Sıkıldıkları anlarda, erkek öğrenciler bu heykele arzuyla bakarlardı. Liddell and Scott sözlüğünün yırtık pırtık bir baskısı, ön taraftaki kürsünün üzerine öylece atılmış duruyordu. Yirmi kadar üniversite öğrencisi tahta banklarda oturuyordu; kadınlar üzerlerinde cüppeleriyle hararetli hararetli gevezelik ediyordu, erkekler ise cüppesizdi ve dalgın dalgın kadınları seyrediyorlardı. Defterleri ve kitapları sıralarının üzerinde darmadağınıktı.

Fen ve ardından da diğerleri girince, amfide, beklenen bir sessizlik oldu. Fen kürsüye çıktı, konuşmaya başlamadan önce gözlerini üzerlerinde dolaştırdı. Daha sonra anlatmaya başladı:

"Bu akşam benim zahmetli görevim, sizlerle ünlü İngiliz oyun yazarı William Shakespeare'in *Hamlet*'ini tartışmak. Belki de, *olmalıydı* desem, daha iyi olur, çünkü işlerin geldiği nokta itibariyle, bu türden bir şey yapmaya hiç niyetim yok. Oyundaki ana karakterin, bir noktada, kararlılığın doğal renginin, çoğu zaman düşüncenin soluk gölgesiyle bozuldu-

ğuna dair bir açıklama yaptığını hatırlayabilirsiniz, dahası, *nice büyük, yiğitçe atılışlar* bu yüzden yollarını değiştirirler* de der. Tam doğru olmasa da (lütfen doğru değilse şiirin bir hiç olduğunu unutmayın) özetle bu, 'Palavrayı kes ve işine bak' anlamına gelir. Ben de, burada bulunan iki beyefendinin yardımıyla, bunu şimdi yapmayı öneriyorum."

Kadınlar defterlerine, *doğru değilse şiir bir hiçtir*, yazdılar.

"Hanımlar ve beyler," diye devam etti Fen, "polis tarafından takip ediliyorum." Herkes ilgilenmiş görünüyordu. "İşlediğim herhangi bir suç yüzünden değil, sadece, polisler tüm masumiyetleriyle, benim soğukkanlı ve vahşi bir cinayetin failinin izini sürdüğümü bilmiyorlar." Burada arkadan bazı belirsiz alkışlar geldi. Fen eğilerek selam verdi.

"Teşekkür ederim. Belki yapmam gereken ilk şey, diğer kişileri sizlerle tanıştırmak." Hoşnutsuzlukla etrafına baktı. "Buradaki şaşkın görünümlü şey, ünlü şair Bay Richard Cadogan."

Gürültülü, mahcup edici tezahüratlar.

"Bu, Yeni Bodleian Kütüphanesi'nin temelleri atıldığında yerden kazınan Dr. Wilkes."

Daha çok tezahürat, daha da yüksek sesle. (Wilkes destekleyici bir şekilde "Yeni Bodleian" dedi. "Korkunç bir inşaat.")

"Ve bu çekici kadının ismi de Sally."

Erkek öğrencilerden yükselen çok yüksek tondaki tezahüratlar ve "Telefon numarası?" diye bağırışlar. Sally oldukça utangaç bir şekilde gülümsedi.

"Onlar benim yoldaşlarım" diye devam etti Fen kısaca. "Neredeyse müttefiklerim diyebilirim."

"Toparla artık" diye araya girdi Wilkes aniden. "Sen etrafa nutuk atarken bütün geceyi burada geçiremeyiz. Ne yapacaksın?"

"Sessiz ol Wilkes" dedi Fen, rahatsız olmuştu. "Ben de o konuya geliyorum... Bay Scott!" Odanın arka tarafında oturan sırık gibi uzun boylu genç adama sesleniyordu.

* *Hamlet*'ten bir alıntı. Çev. Sabahattin Eyüboğlu, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1974 (ed. n.)

Bay Scott, ayağa kalkarken "Buyrun efendim?" dedi.

"Bay Scott araba kullanabiliyor musunuz?"

"Evet efendim."

"Bay Scott, benim kimliğime bürünerek akşam yemeğinizi kaybetme riskine hazır mısınız?"

"Kesinlikle efendim."

"Çok fazla kaynağa ihtiyacınız olacak Bay Scott."

"Sınırsız kaynağım var efendim."

"İyi – takdire şayan. Anladınız değil mi, ben kendimi gizlemeye çalışırken ben gibi görünmek zorunda kalacaksınız." Fen cebinden bir kara gözlük çıkarttı. "Eğer bunu takarsanız ve şapkam ile paltomu–"

Bay Scott söylenilenleri yaptı. Denemek için konferans odasında aşağı yukarı yürümeye başladı. Belirli mesafeden benzerlik oldukça aldatıcıydı. Fen onaylayarak başını salladı.

"Şimdi de Bay Cadogan'ın yerini alabilecek birisine ihtiyacımız var" dedi. "Bay Beavis, siz yaklaşık aynı boydasınız. Ama sizin de bir şapka, palto ve gözlüğe ihtiyacınız olacak." Biraz düşünceliydi. "Sally canım, odama çıkabilir misin? Dolabımda şapkayla paltoyu bulacaksın, herhangi bir tanesi işe yarar, bir de siyah gözlükler, çalışma masamın üst soldaki çekmecesinde. Acaba sahte bir sakal... Yok, belki de ona gerek yok."

Sally koşarak çıktı.

"Şimdi beyler, yapmanızı istediğim şey şu. Polis, beni ve Bay Cadogan'ı aramak için, birkaç dakika içinde burada olur. Arabamı biliyor musunuz?"

"Karıştırmamıza imkân yok efendim."

"Hayır, ne demek istediğinizi anlıyorum. Ana girişin orada duruyor – kilitli filan değil. Siz beyler, polis gelirken, arabaya binerek olabildiğince hızlı şekilde oradan uzaklaşacaksınız. Onları sizi takip etmeye ikna etmek ve aynı zamanda iyi bir başlangıç yapmak için oldukça dikkatli bir zamanlamaya ihtiyaç olacak."

"Yani onlara tuzak kurmamızı istiyorsunuz efendim?" dedi Bay Scott.

"Aynen öyle. Ve onları, ülkenin her yerinde istediğiniz herhangi şekilde dolaştırın. Bunu sizin zekânıza bırakıyorum artık. Depoda benzin var ve Lily Christine çok süratli gider. Elbette ki sizi yakalayıp, sizin biz olmadığımızı keşfetmemeliler."

Bay Beavis, "Bunun işe yarayacağını zannetmiyorum" dedi biraz endişeyle.

"İşe yarayacak" diye kendinden emin bir şekilde yanıt verdi Fen, "çünkü bir kitapta olmadıkça kimse bu tür bir hileyi 'beklemez'. Ayrıca hız sınırını aştığınız için ödeyeceğiniz para cezalarını karşılayacağımı ve başınıza gelebilecek diğer her türlü sorundan da sizi kurtaracağımı eklemeliyim. Bu akşam biraz geç saatlerde her şeyi açıklığa kavuşturmayı umuyorum ama bu arada polisi yolumdan çekmeliyim. Evet, oyuna var mısınız?"

Bay Scott ve Bay Beavis birbirlerine baktılar. Sonra onaylayarak başlarını salladılar. Bu arada Sally elinde şapka, palto ve gözlüklerle dönmüş, bunları Bay Beavis'e giydirmeye başlamıştı bile.

"Bana pek benzemiyor" dedi Cadogan.

"Aslına bakarsan, epey benziyor" diye karşılık verdi Fen. "Aynı ayaklarını sürüyen, sinsi yürüyüş... Bayanlar ve baylar, hepinize ilginiz için teşekkür ederim. Seminer bitmiştir. Bir dahaki sefere" diye ekledi, aniden görevlerinin farkına vararak, "*Hamlet*'e geri döneceğiz ve bunu kaynaklarla, özellikle de artık mevcut olmayan önceki versiyonla bağlantılı olarak tartışacağız. Vahşi tahminler için muhteşem bir alan olduğunu göreceksiniz... Şimdi. Eğer her şey hazırsa..."

Büyü bozulduktan sonra öğrenciler heyecanla aralarında konuşarak salondan ayrılmaya başladılar. Bay Scott ve Bay Beavis de görevlerinin başına giderlerken, alçak sesle müzakerelerde bulunuyorlardı.

Afrodit'i incelemekte olan Sally, "Pek de *hoş* olduğunu düşünmüyorum" dedi.

Fen, "Hadi hepimiz kuleye çıkalım" dedi. "Oradaki pencereden neler olup bittiğini görebiliriz."

Fazla beklemelerine gerek kalmadı. Gelen siyah polis arabasının içinden, çelik grisi saçları ve bıyığıyla Emniyet Müdürü çıktı; yanında da komiser muavini ile polis memuru vardı. Çok kararlı ve acımasız görünüyorlardı. Bay Scott ile Bay Beavis, gelenler ana kapıdan girinceye kadar bekledi ve sonra yakındaki bir kapıdan ok gibi fırlayarak kendilerini Lily Christine III'e attılar. Cadogan'ın arabanın çalışmayacağını düşündüğü korkunç bir an oldu; sonra araba bir kükremeyle Dr. Reginald Havering'in kendi kaderiyle yüzleşeceği Woodstock yoluna doğru hızlandı. Gürültü, Emniyet Müdürü'nün dikkatini tam içeri girerken çekti.

"İşte gidiyorlar!" diye bağırdı öfke krizi geçirmekte olan Emniyet Müdürü. "Yakalayın onları, salaklar!" Üç adam da kendilerini polis arabasına attı ve hemen ardından araba hareket etti.

Fen ferahlayarak içini çekti. "Zavallı dostum" dedi. "Şimdi kısa bir süreliğine de olsa rahatlayabiliriz. Hadi herkes gelsin bakalım. Mace and Sceptre'a gidiyoruz. Orada Bay Hoskins'ten bir mesaj bulacağımı ümit ediyorum."

Biraların su gibi içildiği, sert içkilerin asla tükenmediği bu dingin zamanlarda, Mace and Sceptre'ın barı öğleden sonra 5:30'da açılıyordu. Fen, Sally, Cadogan ve Wilkes oraya ulaştıklarında saat tam altıydı. Gözlüklü ve uzun boyunlu genç adam hâlâ köşesinde oturmuş, *Karabasan Manastırı*'nı bitirmeye çalışıyordu ama bu gotik şaşaanın diğer tek sakini, artık kendisini Mold ismiyle de tanıdıkları tavşan dişli Bay Sharman'dı; Oxford'un tezgâhtar kızlarını aramaya gittiklerinden bu yana yerinden kıpırdamamış görünüyordu. İçeri girdiklerinde onlara el salladı, sonra Sally'yi görünce sandalyesinde küçüldü, yüzü aniden kasıldı, ciddileşti ve korkuyla doldu.

"Tam da görmek istediğim adam" dedi Fen sevecen bir tavırla ona doğru ilerlerken. "Richard, hepimize içecek bir şeyler ver." Fen, cılız Bay Sharman'ın üzerinde bir kule gibi yükseldi. "Eveet Bay Sharman, müşterek mirasçı olduğun ve dün akşam Iffley yolunda gördüğün Bayan Carstairs'i hatırladığını tahmin ediyorum?"

Bay Sharman kuruyan dudaklarını yaladı. "Neden bahsettiğinizi bilmiyorum."

"Hadi, hadii." Fen, Sally için bir sandalye çekti ama kendisi oturdu. Wilkes barda, içkileri getirmek için Cadogan'a yardım ediyordu. "Seni son gördüğümüzden bu yana birçok yeni şey keşfettik. Israr edeceğin bahanelerden çok daha fazlasını. Rosseter konuştu. Bayan Winkworth de konuştu." Fen şeytani bir ifadeyle baktı. "Şimdi de sen konuşacaksın."

"Neden bahsettiğinizi bilmediğimi söylüyorum. Bu kızı hayatımda hiç görmedim. Şimdi artık beni rahat bırakın."

"Aslına bakarsan –senin Leeds diye bildiğin– Bayan Winkworth, senin Bayan Tardy'yi öldürdüğünü gördüğünü söyledi."

Bay Sharman paniğe kapılmıştı. "Yalan!" diye bağırdı.

"Gene de onun öldürüldüğünü biliyorsun ama, öyle değil mi" diye tekrarladı. "Bu demektir ki sen de oradaydın."

"Ben–"

"Şimdi olanlarla ilgili senin hesabını görelim. Doğruları anlatsan iyi olur çünkü kontrol etme olanağımız var."

"Benden bir kelime bile alamazsınız."

Fen, "Öyle bir alırız ki" dedi sakince. "Aslında bir sürü kelime alırız." Wilkes ve Cadogan, ellerinde bira, viski ve Sally için *cider*'la yanlarına gelince, Fen konuşmasına ara verdi. "Devam edin Bay Sharman."

Ama Bay Sharman'ın güveni yerine gelmişti. Ağzındaki, neredeyse bir gülümseme sayılabilecek aralıktan uzun dişleri görünüyordu. "Siz polis değilsiniz" dedi, "Bana soru sormaya hakkınız yok."

"O zaman seni karakola götürelim de onlar sorsunlar."

"Beni bir yere götürmeye de hakkınız yok."

"Aslına bakarsan var. Her vatandaşın, bir suç işlediği tespit edilen bir suçluyu tutuklama hakkı –ve görevi– vardır. Biliyorsun, cinayete teşebbüs ağır bir suçtur." Yüzünden sevimli bir ışıltı geçti.

"İspatlayın" dedi Bay Sharman kısaca.

Fen adama düşünceli düşünceli baktı. "Cinayet söz konusu olduğunda, insani duyguları bir tarafa koymak kaçınılmazdır, değil mi? Bu nedenle Amerika'da işkenceyle sorgu var. Böyle bir olayda, insan bir şekilde buna hak veriyor."

Bay Sharman'ın kanlanmış gözlerinde korku vardı. "Ne demek istiyorsunuz?"

"Demek istediğim, seni bir yere götürüp çok incitebiliriz."

Bay Sharman sandalyesinden kalkmaya yeltendi. Bu konuşmayı ilgiyle takip eden Cadogan, onu kaval kemiğinden sert bir şekilde tekmeledi. Adam acıdan küçük bir çığlık attı ve yeniden yerine çöktü. "S– git" dedi Bay Sharman, kötücül bir bakışla.

"Bildiklerini bize anlatacak mısın?" diye sordu Fen.

Bay Sharman düşünüyordu. "Tehdit altında yapılan itiraflar mahkemede pek işe yaramaz" dedi. "Ayrıca herhangi bir komploya karıştığıma hiç kimse tanıklık edemez. Evet, anlatacağım ve siz de bununla istediğinizi yapabilirsiniz."

"Böylesi daha iyi."

Bara birileri girdi, Bay Sharman sesini alçalttı. "Dükkâna gittim ve o kahrolasıca oyuncakların yerleştirilmesine yardım ettim – çok akıllısınız ya, nedenini bilirsiniz. Sonra kadını beklemeye başladık. O geldikten sonra Rosseter hepimizi farklı odalara gönderip bir müddet kadınla konuştu. Sonra diğer üçü bir araya toplandılar –Rosseter, Berlin ve öbür kadın– biraz sonra dükkânın içinde birisinin yavaş yavaş dolaştığını duyunca, onları uyarmaya gittim. Bir müddet sessizce bekledik. Sonra ben kadına bakmaya gittim; ışıkların kararmış ve kadının ölmüş olduğunu gördüm. Hepsi bu. Bununla ne yaparsanız yapın. Eğer işler o noktaya gelirse, hepsini inkâr ederim."

"*Parturiunt montes*" dedi Fen, "*nascetur ridiculus mus*.* Pekâlâ, bu oldukça aydınlatıcı oldu, hepsi aynı. Cesetten kurtulup Cadogan'ı deviren sen misin?"

* Horatius'un "Dağ o kadar uğraştı, doğura doğura bir fare doğurdu" anlamına gelen dizesi (ç. n.)

"Hayır, ben değilim. Ya Rosseter ya da Berlin yapmış olmalı. Gidin ve bana huzur verin artık." Bay Sharman kirli eliyle dağınık kaşlarını düzeltti.

Komilerden bir tanesi bara gelmiş, "Bay T.S. Eliot için telefon var!" diye bağırıyordu. "Bay T.S. Eliot?"

Fen herkesi şaşırtarak, "Benim" deyip ayağa kalktı ve bardaki diğer kişilerin ilgili bakışlarının arasından ilerledi. Telefon kulübesinde, ne yazık ki nefessiz kalmış ve normal soğukkanlılığı ağır darbe almış olan Bay Hoskins ile konuşmaya başladı.

"Tilki kaçtı efendim." Nefes nefeseydi. "Dışarıda ve saklanıyor."

"Bingo!" dedi Fen. "Ne yöne gidiyor?"

"St. Christopher's'ın oraya gidebilirseniz, önünü kesebilirsiniz. Bisikletle gidiyor. Bazı arkadaşlarım takip ediyorlar. Sizi onun evinden arıyorum. Acele etmelisiniz." Bay Hoskins telefonu kapattı.

Fen barın kapısında yeniden belirdi ve öfkeyle diğerlerini çağırdı. "Hadi gidelim!" diye bağırdı. "Çabuk!" Ağzı birayla dolu olan Cadogan neredeyse boğuluyordu. Hepsi, Bay Sharman'ı kendi kötü düşünceleriyle baş başa bırakarak telaşla Fen'in yanına koştular.

Fen heyecanla, "Doktoru yakalamışlar" dedi. "Dışarda ve kaçıyor. Koşmalıyız. Ah keşke Lily Christine olsaydı!"

Telaşla dönen kapılardan dışarıya çıktılar. Atletik günleri geçmişte kalmış olan Wilkes, önüne çıkan ilk bisiklete atladı (o bisikletin ona ait olmadığını söylemeye gerek yok tabii) ve yalpalaya yalpalaya ilerlemeye başladı, bu arada Fen, Cadogan ve Sally dervişler gibi koşuyorlardı: George Sokağı'ndan aşağı, Taphouse'un müzik dükkânının köşesinden dönüp, Beumont Sokağı'na girip (bir otobüs onları neredeyse orada alaşağı ediyordu), Taylor Enstitüsü'nü, Bird and Baby'yi geçtiler... Ve karşılarına çıkan muhteşem manzarayı düşünmek için orada durdular; nefes nefese kalmışlardı.

Woodstock yolunun aşağısında yaşlı, anormal derecede zayıf, ince beyaz saçları rüzgârda dalgalanan ve gözlerinden

katıksız çaresizlik seçilen bir adam onlara doğru pedal çeviriyordu. Onun hemen arkasında can havliyle kaçan Scylla ve Charybdis vardı; arkalarından, (bisikletli) Bay Adrian Barnaby liderliğinde, kendinden emin ve haykıran bozguncu bir öğrenci grubu geliyordu; onların hemen ardında küçük bir Austin arabaya doluşmuş çok seçkin, sert ama etkisiz görünen disiplin görevlisi, üniversite polisi ve başka iki polis daha ve en sonda da, bayılmak üzere olsa da hâlâ kovalamaya devam eden Bay Hoskins'in hantal, biçimsiz vücudu vardı.

Bu, Cadogan'ın yaşadığı sürece asla unutamayacağı bir manzaraydı.

11
Nevrotik Doktorun Bölümü

Ama o anda, olaylar o kadar hızla cereyan etti ki bu manzarayı derinlemesine inceleme şansı olmadı. Dr. Havering bisikletiyle St. Giles'dan aşağı inerken Wilkes de yolun karşı tarafından yanlış yönde aynı noktaya doğru ilerliyordu. Doktor tehlikenin farkına tam zamanında varıp da Wilkes'ten kaçmak için sağına döndüğü anda, kendisine doğru koşmakta olan Fen ve Cadogan ile yüz yüze geldi. Arkasından da öğrenci kalabalığı yaklaşıyordu. Adam bir an tereddüt ettikten sonra, ani bir kararla sola döndü. Bu sırada Wilkes, yaptığı şiddetli fren nedeniyle neredeyse yere düşüyordu. Ve doktor öfkeyle, Lamb and Flag ile St. John's'un arasında kalan ara sokağa dönüverdi. Herkes –arabanın geçişi için çok dar olan bu geçitte arabası sıkıştığı için afallamış olan disiplin görevlisinin ekibi dışında herkes– bir an bile tereddüt etmeden aynı yere yöneldi. Yolda sıkışan ekip biraz tereddüt ettikten sonra Parks yolunun etrafından dolanmak üzere yola koyuldu; ancak başlarına gelebilecek en kötü talihsizliklerden biriyle karşılaşıp yolda bir çivinin üzerinden geçince o kadar geciktiler ki avın tüm izlerini kaybettiler.

Sokağın tam ortalarına doğru maharetli bir kişi yola, direkler ve zincirlerden oluşan bir düzen kurmuştu; bunu, ancak yaya olarak geçebilmek mümkündü ve Dr. Havering de neredeyse bu engele takılmak üzereydi. Ancak doktor onları atlatmayı başardı ve sonrasında, meskenlerin arasındaki kısa

yoldan, çeşitli bilimsel laboratuvarların yakınında yer alan Parks yoluna doğru can havliyle pedal çevirirken görüldü. Elbette koşullar eşit değildi ve altlarında bisikletleri olan iki kişiden ne Bay Barnaby ne de Wilkes, doktorla tek başlarına ya da birlikte mücadele edebilecek gibiydi. Cadogan'ın kalbi sıkıştı. Öte yandan Bay Barnaby'nin ordusunda kararlı bir atletizm grubu vardı; Fen hâlâ rahat ve uzun adımlarıyla koşuyordu; Sally de mükemmel bir eğitim almış gibiydi; düz ayakkabıları ve üzerindeki plili eteğiyle diğerlerine ayak uydurmakta hiç zorluk çekmiyordu. Scylla ve Charybdis, bu yarışta mağlup olup yarışın dışına düşmüşlerdi ama zaten an itibariyle onlara ilgi gösteren pek kimse yoktu, onlar da sarsak bir şekilde koşarmış gibi yapıyorlardı.

Dr. Havering Parks yolundan sola, ağaçlıklı ve hoş bir yol olan South Parks yoluna döndü, rotasına hâlâ yorulmadan devam ediyordu. Kendilerini Virgilius hakkında bir tartışmaya kaptırmış iki klasik bölüm hocası, şaşkınlıkla bakakaldılar. Bir tanesi "Sevgili Dostum" dedi, "bu, üniversitenin düzenlediği engelli koşu olabilir mi?" Ama karşı taraftan herhangi bir tepki alamayınca konuyu kapattı. "Ne diyordum, heh *Ekloglar*–"

Dr. Havering en büyük hatasını –ki, sadece bir panik atağın varlığıyla açıklanabilecek bir hataydı bu– South Parks yolunun sonlarına doğru yaptı. Kuşkusuz, takipçilerinden çok daha önce kurtulacağını ummuştu ve şu anda bir kâbusun pençesindeydi. Yine de, tam Fen nefesini (uygunsuz bir şekilde), "*Ama telaşsız bir kovalamaca ve tedirgin bir tempoyla, ağır bir hız, heybetli bir ivedilik ile...*" diye bir şarkıyla harcarken o da Parson's Pleasure'a giden şeritten aşağı indi, bisikletini öylece bıraktı ve kapı bekçisine altı peni fırlatarak içeride kayboldu. Ve takipçilerinden bir zafer çığlığı yükseldi.

Burada biraz açıklama gerekiyor. Oxford dünyadaki sayılı medeni şehirlerden olduğundan, sakinlerine en uygun şekilde yıkanabilmeleri için imkânlar sunar: Yani çıplak olarak: Uygar insanlar bile bedenin ilk günahlarına meyilli

olsalar da burada ayrımcılık söz konusudur. Parson's Pleasure sadece erkeklere özeldir. Burası, etrafı çitle çevrilmiş, içinde ahır benzeri bazı yüzme kulübeleri bulunan geniş bir yeşil çim şeritten oluşur, bu şerit nehir adanın etrafında dönerken bir kıvrım oluşturur. Altı düz sandallarda dolaşan genç kadınlar ya diğer tarafa dönmeli ya da kızarıp utanarak çok müstehcen yorumlarla uğraşmalıdırlar. Nehrin diğer tarafında onlar için Dame's Delight denilen bir yer var ama kadınların buradan pek de faydalandıkları söylenemez ama zaten biz işin bu kısmıyla ilgilenmiyoruz. Dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, Parson's Pleasure'dan kapı ya da nehrin kendisi dışında başka bir çıkış yolu olmadığıdır, bu da, Dr. Havering'in takipçilerinin yaşadığı zevki bize büyük ölçüde açıklıyor.

Parson's Pleasure'a ilk ulaşan Bay Barnaby oldu. Bisikletinden inip kapıdaki adamın eline bir poundu güvenle tutuştururken, "Bunların *hepsi* benim arkadaşlarım. Lütfen *herkesi* içeri alın" diye ekledi. Ancak bu talebinde aşırı iyimserdi. Hiçbir şey kapı bekçisini, Sally'yi kabul etmeye zorlayamazdı; böylelikle Sally terk edilmiş ve mahzun bir şekilde dışarıda beklemek zorunda kaldı. Geride kalıp biraz daha baskı yapan Cadogan, Sally'ye, geri dönüp en kısa zamanda haberleri ileteceğine söz verdi.

Bu ılık akşamda, Dr. Havering herkesin sükûnetini darmadağın ettiğinde, kimileri suya atlıyor kimileri de kıyıda duruyorlardı; yaşlı bir adam büyümekte olan bu kargaşadan o kadar endişelendi ki, hemencecik kendi kulübesine kaçtı. Doktor, bir an kararsız kaldıktan sonra çaresizce etrafına bakındı, çitin diğer tarafına koştu ve tırmanmaya başladı. Bay Barnaby ortaya çıktığında tam da bu eylemin ortasındaydı. Etrafına çaresizce bakınarak yeniden bahar yeşili çimenlere atladı ve tramplenin hemen yanına yanaşmış olan altı düz kayıklardan birine binmeye teşebbüs etti. Kayıkçıyla kısa bir mücadelenin ardından, artık teknenin içindeydi ve tekneyi kıyıdan uzaklaştırıyordu. Ama bu sırada öncülerden bir grup ona ulaşmayı başarmıştı, artık her şey için çok geçti. Doktor

abuk sabuk bağırarak ve cehenneme gönderilen lanet bir ruh gibi mücadele ederek, yıkananların şaşkın gözleri önünde tekrar kıyıya sürüklendi.

Ve tam bu esnada dışardaki caddede beklemekte olan Sally'nin yardım isteyen çığlığını duydular. Geride kalıp unutulmuş olan talihsiz Scylla ve Charybdis, ona yetişmişti. Dr. Havering'in kontrol altına alındığından emin olan Cadogan, dışardaki imdat çağrısına yetişmek üzere bir bölüğün başına geçti. Daha sonra yaşanan arbede kısa, şiddetli ve belirleyiciydi; tek zayiatlar Scylla ve Charybdis ile çenesine kendi grubundan biri tarafından neredeyse onu yere seren bir darbe alan Cadogan oldu. Sonunda iki adam yarı kaldırılarak yarı sürüklenerek Parson's Pleasure'a getirildiler (kapı bekçisi Bay Barnaby'den bir pound daha ve komplocu bir bakış almıştı) ve tüm korkunç bağırışları ile küfürlerine rağmen muzaffer bir şekilde nehre atıldılar. Suya düştükleri anda muhtemelen yüzme bilmedikleri için sakinleştiler. Sahilde göbeğini şaplatarak seyreden bir Fen Bölümü hocası, yardımsever bir tonla seslendi. "Öğrenmek için tam zamanı" dedi. "Vücudunuzu yatay pozisyona getirin ve kaslarınızı gevşetin. Yüzey gerilimi sizi destekleyecektir." Ama onlar, yanlarında suda başıboş şekilde yüzen şapkalarıyla, giderek artan bir şiddette, "İmdat!" diye haykırıyorlardı. Sonunda nehir onları akıntının aşağısına, karaya çıkmak için mücadele edebilecekleri sığ bir yere taşıdı. Bu fiyaskonun ardından bu ikilinin Oxford'dan ayrılmış olmaları muhtemel, çünkü bir daha onları ne gören ne de seslerini duyan oldu.

Tüm bunlar olurken, daha önemli başka şeyler de yaşanıyordu. Bunların ilki, Fen'in, kayığın isteksiz sahibini tatlı dille ikna ederek o kayığı ödünç alması, ikincisi de Dr. Havering'i bunun içine sokabilmekti. Doktorun bunlar olurken ses çıkarmadığı düşünülüyorsa burada şunu belirtmek gerekir: Doktor, olanları hayretle izleyen çıplak yüzücülere, kendisini kurtarmaları için yürek paralayıcı şekilde yalvarmaktaydı. Ama yüzücüler bu kadar korunmasız şartlarda olmasalardı bile, kariyerinin ortasında bir öğrenci

parçasını durdurmaya çalışmamaları gerektiğini bilirlerdi; üstelik bir de, bu olayın ünlü bir şair ve bir Oxford İngiliz Dili ve Edebiyatı Profesörü tarafından desteklendiği –hatta, neredeyse tasarlanmış olduğu– açıkça görülüyordu. Bazıları bu işe destek bile verdiler, bu da çoğunluk görüşünün o ünlü gücünün başka bir kanıtıdır. Dr. Havering kayığa Fen, Cadogan, Wiles ve Bay Hoskin'le beraber bindi. Sally Fen'in odasına dönüp orada bekleyeceğine söz verdi. Bay Barnaby de yanında ekibiyle, sahilde el sallayarak, onları yolcu etti.

"Sevgili Charles, bu çok Watteau'vari" diye seslendi. "*Çuha Adasına Yolculuk.*" Ya da acaba *Avalon*'a götürülen *Arthur'un ruhu* mu bu sence?"

Charles, durumun daha çok Uçan Hollandalı'ya benzediğini söyledikten sonra ve o arada da kayık tam nehrin ortasına varmışken, hep birlikte içki içmek için Bay Barnaby'nin deniz kulübelerinin önüne döndüler. Ve çok geçmeden, Parson's Pleasure'ın önünden yürürken, kapı bekçisinin Clarendon binasındaki disiplin görevlisinin ofisini aradığını duydular. Açık pencereden süzülen keder hikâyesi, hayalet gibi bir süre onları takip ettikten sonra işitme menzillerinin dışına çıktı.

Kayıktaki beş adam bir süre sessiz kaldılar. Havering'in öfkesi korkuya dönüşmüştü. Cadogan, Bay Hoskins'in de yardımıyla, Fen'in belli belirsiz işaret ettiği yöne doğru kürek çekerken, onu merakla inceliyordu. İnceliği konusunda kesinlikle hiç şüphe yoktu. Kafatası kemikleri, yüzün gergin, parlak derisinden fırlamış gibiydi ve vücudu bir tırmık gibi eğilmişti. Örümcek ağı gibi karmaşık saçları, kafasının tepesinden tel tel dökülüyordu. Burnu sivri ve biraz kemerliydi, kavisli kaşlarının altındaki uzun kirpikli gözleri büyük ve yeşildi; cam gibi parlıyorlardı. Alnına belirgin şekilde bir damar ağı kazınmış gibiydi, hareketleri garip bir şekilde sarsaktı ve elleri, sanki bir nörolojik hastalık başlangıcındaymış gibi sürekli titriyordu. Cadogan'a, bir zamanlar Doğu Yakası'ndaki bir çukurda çömelirken gördüğü aç, saldırgan, yarı vahşi bir köpeği hatırlattı. Tuhaf bir şekilde, Havering

de, aynı Rosseter gibi, acınası ve başarısız biri izlenimini veriyordu.

"Beni nereye götürüyorsunuz?" Havering'in yumuşak ve biteviye sesi, sessizliği bozdu. "Bunu ödeyeceksiniz – hepiniz."

"Suyun durgun olduğu güzel bir yere" dedi Fen düşünceli düşünceli. "Buraya oldukça yakın. Oraya vardığımızda, dün gece olan her şeyi bize anlatacaksın."

"Çok yanılıyorsunuz efendim. Öyle bir şey yapmayacağım."

Fen cevap vermedi; soluk mavi gözleri uzaklara dalmıştı; kıyıları, dallarıyla su üzerinde desenler çizen söğütleri, içlerinde ölü dallar bulunan saz yığınlarını, donuk akşam ışığının nehirdeki yansımasını seyrediyordu. Batmakta olan güneşi örtmek için batıda bulutlar yükseliyordu – yağmur bulutları. Hava soğuyordu. Yeşil ve mavileri parıldamakta olan bir yalıçapkını, altından geçtikleri bir dalın üzerinden havalandı. Pruvadaki Wilkes neredeyse uyuyacak gibi görünüyordu; iri ve melankolik Bay Hoskins, istikrarlı bir ısrarla kürekleri çekiyordu; Cadogan, biraz hafiflese de, çenesine aldığı darbenin sersemliğini hâlâ taşıyordu. Doğruyu söylemek gerekirse, bu maceraperest yaşamdan biraz yorulmaya başlamıştı, Bay Spode ile bir önceki akşam yaptığı konuşmada böyle bir şeyi kastetmemişti ya da etmişse bile, bu şey romantizm perdeleriyle örtülmüş, iyice maskelenmiş, arıtılmış ve sansürlenmişti. Şu anda sadece işin sonuna gelmiş olmalarını, Havering'in katil olmasını ve artık bir yumrukla yere yıkılmayacağını umut ediyordu. Bay Scott ve Bay Beavis'in ne durumda olduğunu merak etmeye başladı, sonra bu işin önemsiz ve boş olduğuna kanaat getirerek Bay Hoskins'e sordu:

"Bu adamı nasıl buldunuz?"

Bay Hoskins hikâyesini yavaş ve neşesiz bir sesle anlatırken, Havering tarafından kızgın bir sessizlikle izleniyordu. "Jesus Koleji'nden bir Galli" dedi, "ilk etapta bizi ona götürdü. Tasvir ettiğimiz adam konusunda kesinlikle yanıl-

mayacağını düşünüyor gibiydi; aslında–" Bay Hoskins'in yüzünü hafif bir memnuniyet ifadesi aydınlattı, "yanılmadı da. Doğum tehlikeleri ve bu tür durumlarda acil jinekolojik yardımın gerekliliğiyle bağlantılı bir strateji izleyerek" diye devam etti, "muayene odasına girdim. Eğer kaçmaya çalışırsa diye, evin içine çeşitli pozisyonlarda bazı kişiler yerleşmişti. Onu ilk gördüğümde, cesetten kurtulmayı nasıl başardığını sorarak doğrudan konuya girdim. Çok telaşlandı ama bunu şu anda inkâr edeceğini zannediyorum."

"Seni pis hergele" diye itiraz etti doktor. "Kesinlikle reddediyorum.'

"Dün gece ne yaptığı, miras, Bay Rosseter ve diğer bazı konularda" diye istifini bozmadan devam etti Bay Hoskins, "sorularımı daha da ileri götürdüm. Her ne kadar saklamaya çalışsa da geçen her dakikada artan paniğini görebiliyordum. Sonunda verdiği cevapların tatminkâr olmayan doğası nedeniyle onu polis karakoluna götürmem gerektiğini söyledim. O da bana, bunun saçma olduğu, onu başkasıyla karıştırdığım ve neden bahsettiğimle ilgili en ufak bir fikrinin olmadığı gibi bir şeyler söyledi; ancak kendi masumiyetini kanıtlamak ve 'haneye tecavüz edip iftira atma' dediği şeyi bana ödetmek için karakola kadar bana eşlik etmeye hazır olduğunu da sözlerine ekledi. Şapkasını ve paltosunu almak için yanımdan ayrıldı ve beklediğim gibi geri dönmedi. İşin aslı, çok kısa bir süre içinde bisikletine atlamış, yangından mal kaçırır gibi sepetine bağladığı küçük bir çantayla birlikte arka kapıdan çıkıyordu."

Bay Hoskins bu noktada durup kaşlarını çattı. "Ben sadece, tuzağımızın o anda, orada işe yaramamasının sebebinin, işin bu kısmından Adrian Barnaby'nin sorumlu olmasıyla ilgili olduğunu ve kendisinin herhangi bir şeye fazla uzun süre konsantre olabilecek biri olmadığını söyleyebilirim. Neyse uzun lafın kısası, daha alarmı çalamadan doktor bisikletine atlayıp uzaklaşmıştı bile. Sizi Mace and Sceptre'dan aramak için bir dakika daha odada kaldım, gerisini de biliyorsunuz zaten."

"Hımm" dedi Fen. "Neden arabanla gitmedin peki, Havering?"

Havering hırladı: "İşimi normal şekilde yapıyordum–"

"Ah sevgili patilerim" diye müdahale etti Fen bıkkınlıkla. "Sanırım Bay Hoskins'in bir araba sesini duyacağını düşünmüş olmalısın. Ya da acaba araban mı orada değildi?" Çevresine bir göz attı. "Neyse, artık buradayız. İskele alabanda... Hayır, *iskele*, Richard – *sol*..."

Sandal, bir yığın sazlık arasından geçerek Fen'in gösterdiği o sığ sulara doğru döndü. Burası, durgun ve sağlıksız bir yerdi. Sığ suyun üzeri yeşil bir köpükle kaplıydı ve etraf sivrisinek kaynıyordu. Cadogan, Fen'in onları niçin buraya getirdiğine anlam veremiyordu ama an itibariyle olan biteni sorgulamaktan vazgeçmişti; bir öküz kadar pasifti.

"Şimdi" dedi Fen ayağa kalkarken.

Sandal şiddetle sallanınca Wilkes uyandı. Cadogan ve Bay Hoskins küreklerini kaldırdılar ve beklentiyle Fen'e baktılar. Havering'in yeşil gözlerindeki panik yoğunlaşıyordu, bununla beraber gözlerinde cam gibi, cansız bir bakış vardı; bu, sanki çok kirli bir pencere camının ardından zorlukla seçilebilen korkmuş bir adamın yüzü gibiydi.

Fen telaşsız bir şekilde, "Bu olayda çok fazla zırvalık oldu," dedi, "senin çocukça bahanelerin ve sahte öfke patlamalarınla oyalanacak vaktim yok. Miss Tardy'nin cinayeti hakkında seni komployla suçlayabilecek kadar bilgi var elimizde ama onu kimin öldürdüğünü halen bilmiyoruz. Senin bu kadar canını sıkmamızın ardındaki tek neden bu."

"Eğer tehditlerin–"

Fen elini kaldırdı. "Hayır hayır, eylemler, değerli doktorum, eylemler. Tehditler için zamanım yok. Sorularıma cevap ver."

"Vermeyeceğim. Ne cüretle beni burada tutarsın sen? Nasıl–"

Fen öfkeyle, "Bu tarz konuşmalara karşı seni uyarmıştım" dedi. "Bay Hoskins, lütfen bana bu adamın kafasını, şu iğrenç suya daldırıp orada tutmam için yardım edin."

Bu tip altı düz bir kayık, mücadele etmek için tüm tekneler arasında en güvenlisidir; neredeyse hiçbir şey onu alabora edemez. Havering'in de hiç şansı olamadı. Başı yeşil köpüğe altı kez batırılırken, Wilkes yorumlarını, belli belirsiz bir teşvik ve alkışlarla belirtiyordu. "Daldır onu!" diye bir Ortaçağ vahşetiyle ciyaklıyordu. "O öldürücü şeytanın kafasını suya daldır!" Cadogan ise, olanlara bakmak ve Havering'e, her batırılışından önce ciğerlerini iyice doldurmasını tavsiye etmekle yetiniyordu. Onu altıncı kez suyun altında tuttuklarında, "Bu kadar yeter" dedi Fen. "Boğulmakta olan şerefi saçlarından tutup çıkar."*

Havering boğulmuş ve tıkanmış olarak tekneye geri çekildi. Bu görüntü, kesinlikle üzücüydü. İnce saçları kafasında, darmadağınık, sırılsıklam ve yapış yapıştı. Her yeri yeşil benekler ve parçalarla kaplıydı. Hoş olmayan bir koku yayıyordu ve duruma daha fazla dayanamayacağı aşikârdı.

"Lanet olsun" diye fısıldadı. "Lanet olsun. Yeter! Anlatacağım – ne istiyorsan anlatacağım." Cadogan aniden bir acıma duygusu hissetti. Yüzünü ve başını kurulayabilsin diye bir mendil çıkarıp uzattı; yaşlı adam mendili minnetle aldı.

"Şimdi" dedi Fen enerjik bir şekilde, "İlk olarak, Rosseter'ı parayı almak için kurulan bu plana dahil eden şey hakkında ne biliyorsun?"

"Ben genç bir doktor olarak Philadelphia'dayken o... o da orada avukattı. Bazı karanlık işlere karışmıştı – borsa manipülasyonu ve sonunda da bir mütevelli fonunun zimmetine para geçirme gibi. O... bana bir sigara verebilir misiniz?" Havering, Fen'in sigara tabakasından bir tane çekip gerginlikle bir nefes aldı ve sigarayı titreyen parmaklarının arasında tuttu. "Tüm detaylara girmeme gerek yok ama işin sonunda Rosseter –o zaman ismi bu değildi– ülke dışına çıkmak zorunda kaldı ve buraya geldi. Onu bizzat tanımıyordum –anlarsınız– sadece namını duymuştum. Ben de birkaç ay sonra, yaptığım bir kürtaj nedeniyle, Amerika'daki kariye-

* *IV. Henry*, çev. Bülent Bozkurt, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1992 (ed. n.)

rimi mahvettim. O zamanlar insanlar bu kadar hoşgörülü değildi. Biraz para biriktirmiştim, böylece İngiltere'ye gelip burada iş kurdum. On yıl önce buraya, Oxford'a yerleştim. Rosseter'ı tanıdım, tabii o beni tanımıyordu. İşleri tekrar karıştırmak istemiyordum; o nedenle ne bir şey söyledim ne de yaptım." Ne tepki verdiklerini görmek için hızla etrafına baktı. "Elimde Rosseter ile ilgili, içinde fotoğraflarının da olduğu, gazete kupürleri vardı. Bunların yayımlanmasına razı gelemezdi."

Sazların arasında bir sukurbağası vıraklıyor, sivrisinekler de giderek daha ısrarcı oluyorlardı. Cadogan bir sigara yaktı ve kalın duman bulutlarını kendinden uzak tutmak için beyhude bir çabayla üfledi. Hava kararıyordu, bulutların düzensiz kenarları arasında ara sıra renksiz yıldızlar görünüyordu. Giderek soğuyordu da; Cadogan biraz titreyip paltosuna iyice sarındı.

"İyi bir ün yaptım" diye devam etti Havering. "Özellikle kalp doktoru olarak. Para açısından bakıldığında, muhteşem bir şey değildi ama yaşamak için yeterliydi. Sonra bir gün yaşlı kadının yanına çağrıldım."

"Bayan Snaith'i kastediyorsun?

"Evet." Havering ilgisizce sigarasından yutar gibi bir nefes çekti. "Kalbinde bir zayıflık olduğunu düşünüyordu. Normalde o yaşta olması gerekenden daha kötü değildi durum. Ama iyi bir ödeme yaptı; eh, eğer ölmek üzere olduğunu düşünmek istiyorsa, onu vazgeçirecek kişi ben değildim. Ona içmesi için renkli bir su verdim ve düzenli olarak muayene etmeye devam ettim. Ve bir gün, otobüs ona çarpmadan bir ay kadar önce şöyle dedi: 'Havering, sen dalkavuk bir aptalsın ama beni hayatta tutmak için çaba sarf ettin. Bunu al.' Ve bana bir zarf verip *Oxford Mail*'in kayıp ilanlar köşesine bakmamı söyledi."

"Evet, evet" dedi Fen sabırsızlıkla. "Tüm bunları biliyoruz. Sen de sana mirasından bir şeyler bırakacağını tahmin ettin?"

"Aptalca bir kafiye ya da öyle bir şeyler yüzünden" dedi Havering, "Bana Berlin dedi. Evet." Biraz durdu, nasıl

ilerlemesi gerektiğini kestirememiş gibi görünüyordu. "Rosseter'ın onun avukatı olduğunu öğrendim ve kadının ölümünden bir süre sonra onu ziyarete gittim. Bir süreliğine konuyu oluruna bıraktım çünkü geçmiş defterleri yeniden açmak istemiyordum. Ama bu yaşlı kadının parası vardı. Bana yüklü bir miktar bırakmış olabilirdi ve bunu *bilmek* istiyordum." Onlara baktı, Cadogan adamın gözlerinde sudan yansıyan alacakaranlığı görebiliyordu. "Düşününce komik geliyor, yani parayı bu kadar çok istemiş olmam. Kötü durumda değildim ve borçlarım da yoktu ya da şantaj filan da yapılmıyordu. Sadece parayı istiyordum – çok para. Amerika'da çok parası olan adamlar görmüştüm – çalışarak kazanılacak türden paralar değil." Sarsılarak güldü. "Benim yaşıma gelince kadınlar ya da lüks mallar almak için kaygı duyulacağını düşünmezsiniz, değil mi? Ama istediğim tam da buydu."

Yeniden onlara baktı. Bu bakış, onlardan anlayış ve sempati görebilmek için güçsüz bir teklifti ama Cadogan'ın kanını dondurdu. Kıyıda bir cırcırböceği kolonisi, hiç ara vermeden metalik sesleriyle bağırmaya başlamışlardı.

"Bu pek çok erkeğin istediği şey" diye yorumda bulundu Fen. "Hapishane mezarlıkları böyleleriyle dolu."

Havering neredeyse bağırıyordu: "Onu ben öldürmedim! Beni asamazlar!" Sonra biraz sakinleşerek ekledi: "Asmak pis bir iştir. Polis doktoruyken Pentonville'de bir infaz görmüştüm. Bir kadın. O kadar çok bağırdı ve direndi ki, ipi kadının boğazına geçirmek beş dakikalarını aldı. Sinirleri harap oldu, anlarsınız ya. Altımdan iskemlenin çekilmesini beklemek nasıl olurdu diye hep merak etmişimdir..." Yüzünü ellerinin arasına aldı.

"Anlatmaya devam et" dedi Fen hemen. Sesinde herhangi bir duygu belirtisi yoktu.

Havering kendini toparladı. "Ben... Rosseter'ı gördüm ve onun kim olduğunu bildiğimi söyledim. İlk önce kabul etmedi ama uzun dayanamadı. Bana vasiyetin hükümlerini aktardı – bunu biliyor muydunuz?"

"Evet. Biliyoruz. Devam et."

"Tardy denilen kadının bu para işinden feragat etmesi için bir plan yaptık. Rosseter kadının kolaylıkla korkutulabileceğini söyledi."

"Bize tam olarak böyle demedi" diye müdahale etti Cadogan.

"Hayır" dedi Fen. "Ama o koşullar altında bu normal."

"Keşke bunlara hiç bulaşmasaydım" dedi Havering acı acı. "Miras daha çok işime yarardı. Asıl suçlu o lanet olası kadın ve aptalca planları." Duraksadı. "Rosseter iki mirasçı daha getirdi. Bunu istemedim ama o, işler kötü giderse onları suçlayabileceğimiz şekilde planlayacağını söyledi. O kadar kötü değildi. Sonra o gece geldi çattı ve Iffley yolunda her şeyi hazırladık. Rosseter kadının kendisini görmesini istemediğini çünkü kadın bizi bilmese de onu bildiğini ve tanıyabileceğini söyledi. Böylelikle yüzümü bandajlarla sarmayı planladık; bu hem beni gizlerdi hem de şüphe çekmezdi çünkü kaza geçirdiğimi söyleyebilirdim. Kızı yolladıktan sonra da diğer adam –ona Mold diyorduk– işi tamamlayacaktı."

Havering gene durdu, dinleyicilerine baktı. "Gergindim. Yani gergin olmalıyım, yoksa Rosseter kadını görmeye gideceğini söylediğinde ne demek istediğini hemen anlayabilirdim. Farklı odalara ayrılmamızı istediğini de söyledi. Bunun diğerlerini suçlama planının bir parçası olduğunu düşündüğüm için onu destekledim. Sonra yalnız kaldığımda birdenbire, kendini göstermekten çekinmediğine göre onu öldürmeye niyetlendiğini ve bu farklı odalara ayırma işinin aslında aramızdan birini suçlamak için olduğunu fark ettim." Sönmüş sigarasını yeniden yaktı. "Kulağa muazzam geliyor, değil mi? Muazzamdı da. Sanırım hepimiz bu işte yanlış ve tuhaf bir şeyler olduğunu biliyorduk ama sorun şu ki, Rosseter'ın ellerine çok fazla şey bırakmıştık ve o anda anladım ki, bize karşı ikili oynuyordu. Diğer odadaki kadının yanına gittim, kendi lehime bir tanık olsun istiyordum. Bir süre sonra Rosseter geri geldi. Onu öldürmüş olmasını

bekliyordum ama öldürmemişti, çünkü odadan çıkarken, kadının ona sorunlu yasal formaliteler hakkında bir şeyler söylediğini duydum."

"Bir dakika. Saat kaçtı? Biliyor musun?"

"Evet, saatime baktım. On biri yirmi beş geçiyordu."

"O saatte hâlâ yaşıyordu o zaman. Rosseter'ın onunla ne konuştuğuyla ve neden konuştuğuyla ilgili bir fikrin var mı?"

"Bilmiyorum. Sanırım bir şekilde yapacaklarına zemin hazırlıyordu. Kendisine sorabilirsiniz."

Cadogan hızla yanındakilere baktı. Hepsinin aklından aynı şey geçiyordu. Bu hünerli bir blöf mü, Rosseter'ın ölümüne ilişkin numaradan gösterilen bir cehalet mi, yoksa gerçek bir şey miydi? Cadogan hayatı boyunca bunun cevabını veremedi. Bu yorum, Havering'in yüz ifadesine veya cansız sesinin değişip değişmediğine dikkat edemeden yapılmıştı. Wilkes sessizce pruvada oturmuştu; küçük ve yaşlı bedeni ezilmiş piposunu yakıyordu.

"Rosseter kadını korkutmanın, düşündüğü kadar kolay olmayacağını söyledi ya da belki tüm planı, çok tehlikeli olduğu için, tamamen terk etmeliydik. Bir süre bu konuda onunla tartıştım, özellikle nasıl bir yöntem izleyeceğimizle ilgiliydi bu tartışma; onu öldüreceğini biliyordum ama henüz bildiğimi bilmesini istemiyordum. Sonra öteki adam –Mold– odasından çıkıp geldi ve dükkânın içinde yürüyen birisi olduğunu söyledi. Işığı kapatıp bir müddet sustuk – epey uzunca bir süre. Sonunda bunun yanlış bir alarm olduğuna karar verdik ve Rosseter adama bir tabanca vererek gidip işi bitirmesini söyledi."

"Saat kaç gibiydi?"

"Gece yarısına on kala ya da çeyrek kala. Adam kısa bir süre sonra gelip kadının ölmüş olduğunu söyledi."

Ufak bir duraksama oldu. Ötenazi diye düşündü Cadogan: Hepsi böyle olduğunu düşünüyordu; kasıtlı bir katliam değildi; tutku, arzu ve sevgi bağının yeri doldurulamaz bir şekilde kopuşunun şiddeti değildi; zorla hayal edilemez ve sonsuz karanlığa itilme de değildi. Havering'in yüzünü

görmeye çalıştı ama tek görebildiği solmakta olan ışığın içindeki ince siluetti. İçinde, bir hafta, bir ay, belki bir yılda şiire dönüşecek bir şey kök saldı. Birdenbire heyecanlandı ve garip bir tatmin hissetti. Büyük Sanat'taki seleflerinin sözleri aklına geldi. "*Hepsi ışığın dünyasına gitmişlerdi.*" "*Cehennemdeydim ve memnundum.*" "*Toprak Helen'in gözlerini örtmüştü...*" Ölümün engin ve korkunç önemi, karanlık bir çiçeğin taçyaprakları gibi, bir an için etrafını sardı.

"Gidip kadını inceledim" diyordu Havering. "Boynunun etrafında ince bir kordon vardı ve olağan bir morarma. Ölüm nedeni, elbette ki, boğulmaydı. Kız, ben tam bunu yaparken ortaya çıktı. Tüm bunlar olurken o, aşağıdaki dükkândaydı. Rosseter onu yollarken, gördüğü her şey hakkında sessiz kalacağına söz verdi. Rosseter sinirlenmemişti, kadını öldürdüğünü düşündüğüm için bu durum beni şaşırttı. Hepimizin cesareti kırılmıştı ve dışarı çıkmak istiyorduk ama birisinin cesetten kurtulması ve oyuncakları diğer dükkâna taşıması gerekiyordu. Nasıl yapılması gerektiğini organize ettik, sonra biz üç erkek bunun için bir kura çektik ve bunu, benim yapmak zorunda olduğum ortaya çıktı. Bir müddet orada kaldım, düşünüyordum. Ürkmüştüm, cesetle birlikte yakalanmaktan korkuyordum.

Sonra aşağıda dükkâna birisi geldi." Cadogan'a baktı. "Sendin. Ne olduğunu biliyorsun. Seni bayılttım ve alt kattaki küçük odaya koydum. Bir daha dükkâna girememen ve değiştirildiğini görmemen için kapıyı kilitledim ama kaçabilmen için de pencereyi açık bıraktım. Polise gideceğini biliyordum ama eğer gelir de cesedin olmadığını görürlerse, yapabilecekleri bir şey olamayacağını düşündüm. Ben... ben seni yaralamak istemedim, bunu anlamalısın–"

"Özürleri boş ver" dedi Fen. "Cesede ne oldu?"

"Diğer kadının bıraktığı arabaya götürdüm. Çok ağırdı, ben de pek kuvvetli bir adam olmadığım için uzun zaman aldı. O esnada artık sertleşmeye başlamıştı, kafasını ve kollarını arabanın kapısından içeri doğru itmek zorunda kaldım. Bu korkunçtu. Sonra onu nehre götürüp elbisesinin içini

taşlarla doldurdum ve aşağı yuvarladım. O bölgenin derin olduğunu düşünüyordum ama değilmiş ve o şey, kenarda yuvarlanmış şekilde çamur ve taşların arasında yatıyordu. Onu yeniden aldım, başka bir yere taşıdım. Hava karanlıktı; kaydığında, ıslak kolları da sürekli boynumdan aşağı düşüyordu... Sonra taşları tekrar çıkarmak zorunda kaldım çünkü çok ağırdı..." Havering ikinci kez yüzünü elleriyle kapattı.

"Sonuçta nereye bıraktın?" diye sordu Fen.

"Nehrin biraz yukarısında. Kenarda birbirine yakın üç tane söğüt var."

Alacakaranlıkta bir yarasa uçuyordu; cırcırböceklerinin delici sert sohbetleri hiç bitmemişti ve kasabadaki saatler yedi buçuğu vuruyordu. Nehrin suyu artık siyaha dönmüştü, küçük balıklar kadının gözlerine yapışmış olmalıydı. Teknede siluetler dışında bir şey yoktu, karanlığı sadece sigaraların parlayan ışığı deliyordu.

Fen sordu: "Peki çantası – ona ne oldu?"

"Rosseter yanında götürdü. Ne yaptığını bilmiyorum."

"Devam et."

"Islaktım ve pislik içindeydim ama geri dönmeli, oyuncakları alıp erzaklarla yerlerini ve daireyi değiştirmeliydim. İşi bitirdiğim zaman hava aydınlanmak üzereydi. Gittiğini duydum..." Cadogan'a söylemişti, "ve bazı eşyaları dolaba tıkıp ben de ayrıldım. Kimsenin beni gördüğünü zannetmiyorum." Cansız sesi bir sızlanmaya dönüştü. "Kimse hiçbir şey kanıtlayamaz."

"Daireyi değiştirmekle neyi kastediyorsun?" diye sordu Cadogan.

"Etrafı temizledim, eşyaların yerini değiştirdim ve kapıyı yağladım. Senin sadece tek bir odayı gördüğünü biliyordum. Senin yeri karıştırdığını zannedeceğini düşündüm."

"Çok haklıydın" diye onayladı Cadogan. "Bir süre karıştırdım da. Ama dükkânın kapısı neden açık bırakılmıştı?"

Havering'in yüzü karardı. "O konu, diğer aptallarla ilgili, giderken açık bırakmışlar. Açık olduğunu bilmiyordum. Eğer öyle olmasaydı, bunların hiçbiri yaşanmayacaktı."

Fen uzun bacaklarını uzatıp saçlarını düzeltti. "Senin eve dönüşünden bahsetmişken, dün gece evde olmadığını bilen var mı?"

Havering, asık suratla, "Hiç kimse" dedi. "Uşağım evde kalmıyor. Akşamları saat dokuzda ayrılır, sabah 7:30'a kadar da dönmez."

"O zamana kadar, şüphesiz, yatağa girip uyumuştun. Bu öğleden sonra 4:30-5:00 arasında ne yapıyordun?"

"Ne?" Havering bakakalmıştı. "Ne demek istiyorsun?"

"Boş ver. Sen soruya cevap ver."

"Ben... ben akşamüstü vizitelerimden eve dönüyordum."

"Eve kaçta girdin?"

"Beşi biraz geçe. Tam olarak bilemiyorum."

"Eve girdiğini gören oldu mu?"

"Hizmetçi kadın. Ama neden–"

"Son hastanın yanından kaçta ayrıldın?"

"Kahretsin, hatırlamıyorum" diye haykırdı Havering. "Bunun ne önemi var? Dün geceyle hiçbir alakası yok. Dinle, ben o kadını öldürmedim, öldürdüğümü de ispat edemezsiniz. Asılmayacağım. Ben hasta bir adamım ve artık buna daha fazla dayanamıyorum."

"Sakin ol" dedi Fen. "Beni ve Cadogan'ı izleyen o iki adamı peşimize sen mi taktın?"

"Evet."

"Nereden geldiler?"

"Londra'da tanıdığım bir adam gönderdi. Eğer iyi para alırlarsa, her şeyi yapmaya ve soru sormamaya hazırdılar."

"Tam olarak ne oldu?"

Havering Cadogan'la konuşmaya başlamıştı. "Rosseter beni arayıp senin onu görmeye gittiğini söyledi. Seni tarif etti ve bu işe nasıl karıştığını bilip bilmediğimi sordu. Senin dükkândaki adam olduğunu anladım. Telaşlandım. Weaver ile Faulkes'i seni takip etmeleri ve oyunu bozabilecek herhangi biriyle – özellikle de kızla– konuşmanı engellemeleri için gönderdim."

"Bu yüzden ona yetişebileceğimizi anladıklarında bizi atlatıp ağzını sonsuza dek kapatabilmek için onu kaçırdılar."

"Ben öldürmeleri için emir vermemiştim–"

"Ağzında geveleme, lütfen. Kızı götürdükleri ev Bayan Winkworth'e aitti. Onu oraya götüreceklerini nasıl bildiler?"

"Bayan Winkworth'ü tanıyorum. Dün akşam, yüzündeki maskeye rağmen onu tanıdım, o da beni tanıdı. Kızın tehlikeli olduğunu ve birkaç saat susturulması gerektiğini söylemek için onu aradım. O da Wootton yakınlarındaki kır evini önerdi."

"Şüphesiz, 'birkaç saat susturulması' sözünün ne anlama geldiğini bilerek."

"Bu yalan."

"Kız daha sonra evin sahibinin izini sürmeyecek miydi?"

"Weaver ile Faulkes'in içeri zorla girmesini sağladık. O zaman hiçbir sorumluluk ona yüklenemeyecekti."

"Geçelim. Sıradan bir bahane. Ve şimdi..." Fen öne doğru eğildi, "hikâyenin en önemli noktasına gelelim. Cesedi incelediğinde, orada bulunan hiç kimsenin Bayan Tardy'yi öldüremeyeceğini söylemene neden olan ne gördün?"

Havering derin bir nefes aldı. "Ah, onu da mı duydun? Evet doğru. Ben, söylediğim gibi, polis doktorluğu yaptım. Bir insanın ne kadar süredir ölü olduğunu tam olarak söyleyebilmek imkânsızdır ama cesede ne kadar çabuk ulaşırsan o kadar doğru bilebilirsin. Cesedi gece yarısına dokuz dakika kala inceledim. Ve o kadının en geç 11:45'te ve muhakkak 11:35'ten önce öldüğüne yemin ederim. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Kesinlikle" dedi Fen sakince. "Bu ilgi çekici gerçeği diğerlerine bildirdin mi?"

"Rosseter'a söyledim."

"Ah, evet." Fen karanlıkta gülümsüyordu. "11:35'le 11:45 arasında hepiniz farklı bir odada beraberdiniz. Dışardan da başka biri içeri gelemezdi."

Havering yarı histerik bir şekilde titriyordu. "Öyleyse onu," dedi, "kız dışında kimse öldürmüş olamaz, çünkü bu imkânsız."

12
Kayıp Halkanın Bölümü

"Kahretsin" dedi Sally. "Yağmur yağmaya başladı."

Maalesef öyleydi. Kara yağmur bulutları gece gökyüzünü daha da karartmış ve yıldızlar görünmez olmuştu. Damlalar tıslayarak yapraklara çarpıyordu.

"Eskiden bahçenin diğer ucunda bir yazlık kulübe vardı" dedi Cadogan. "Gel, o tarafa koşalım."

Kulübe hâlâ oradaydı; bir an sonra, nefes nefese sundurmanın basamaklarından çıkmaktaydılar. Cadogan bir kibrit çaktı, kibritin ışığı, içinde duvara yaslanmış şezlonglar, birkaç bahçe aleti ve bir set labutla dolu büyük bir kare kutunun olduğu tozlu, kasvetli bir mekânı aydınlattı. Kapıya bakan bir meşe bank vardı, oturdular. Cadogan düşünceli düşünceli ona baktı.

"Burası beni ürpertti" dedi; fazla alakalı olmayan cümlelerini eklemeden önce: "Öğrenciyken burada bir kızla sevişmiştim."

"Güzel miydi?"

"Hayır, pek sayılmaz. Kalın bacakları vardı, ismi de... ismi... Kahretsin, unutmuşum. *Tout lasse, tout casse, tout passe.** Çok iyi hissetmediğimi ve konuyla fazla ilgilenmediğimi hatırlıyorum. Onun da bu işten fazla keyif aldığı söylenemezdi sanırım, zavallı şey."

Havering'in nehirdeki itirafından bu yana bir saat geçmişti, adam şimdi, ilaç verilmiş gibi uyuşmuş bir halde geçici

* (Fr.) Her şey eskir, her şey kırılır, her şey geçer.

olarak Fen'in bitişiğindeki bir odada hapisti. Fen, düşünmek istediği için hepsini özellikle dışarı çıkarmıştı. Çimende yürüdükleri yerlerden hem Fen'in odasındaki hem de St. Christopher's'ın ön bahçesindeki ışıkları görebiliyorlardı. Bay Hoskins ile Wilkes, Fen'in viskisi bitmiş olduğu için, Wilkes'in odasına içki içmeye gitmişlerdi. Böylelikle şu anda –bir öğrenci odasından gelen caz tınılarının dışında– her yer sessizdi.

Cadogan düşünceli düşünceli, "Biri olağanüstü şeyler yapar" dedi. "Ama genel olarak bakıldığında, diğer insanların yaptığı şeyler kadar olağanüstü olmayabilir. Bayan Snaith'e bak. Rosseter'a bak. Fen'e bak..." Cadogan oldukça hüzünlü görünüyordu.

"Tüm zamanını, onunla birlikte katilleri kovalayarak mı geçiriyorsun?"

"Ben mi?" Cadogan boğulur gibi olmuştu. "Hayır! Tanrı korusun. Ama gerçekten de çok komik."

"Nedir komik olan?"

"Dün gece –daha dün gece– macera için, heyecan için yanıp tutuşuyordum – orta yaş krizini def edecek ne olursa. Goethe demiş ki, istedikleriniz konusunda dikkatli olun çünkü muhtemelen gerçekleşirler. Ne kadar haklıymış. Monotonluktan kurtulmak istedim ve tanrılar sözlerimi ciddiye aldılar."

"Senin sıkıcı bir hayat yaşayabileceğini hiç düşünmezdim."

"Ama öyle. Hep aynı insanları görmek, aynı işleri yapmak. Sevdiğim işlerle insanların bana ödeme yaptığı işleri az da olsa denk getirmeye çalışıyorum."

"Ama ünlüsün" diye karşı çıktı Sally. "Profesör Fen öyle söyledi ve ben de senin yüzünü daha önce nerede gördüğümü hatırladım. *Radio Times*'ta görmüştüm."

"Ahh" dedi Cadogan, fazla coşkulu değildi. "Onları bana sormadan yayımlamasalar keşke. Sonsuzlukla iletişim kurmaya çalışan ve aynı zamanda şiddetli bir hazımsızlık nöbetiyle mücadele eden bir mistik gibi görünüyorum orada."

"Ne yaptın?"

"Yapmak mı? Haa, ne demek istediğini anladım. Şiir okudum."

"Ne şiiri?"

"Bana ait bazı şiirler."

Sally yarı karanlıkta gülümsedi. "Hâlâ seni şiir yazarken hayal edemiyorum. Bir kere, seninle anlaşmak çok kolay."

Cadogan ayağa kalktı. "Biliyor musun, bu beni neşelendiriyor. Sadece Wormius isimli önemsiz bir kelime cambazına dönüşeceğimden korkuyordum."

"Tabii ki böyle şeyler söylemen işi bozuyor."

"Kusura bakma. Pope'tan bir alıntıydı."

"Kimden bir alıntı olduğu umurumda değil. Benim anlamayacağımı bile bile böyle alıntı yapman gerçekten büyük kabalık. Birisiyle, onun bilmediği bir dilde konuşmak gibi."

"Ah tatlım." Cadogan pişman olmuştu. "Açıkçası, bu sadece bir alışkanlık. Ama yine de seninle çocukmuşsun gibi hafife alarak konuşsam daha büyük kabalık olurdu."

Sally hâlâ Cadogan'ın şiirle ilgili söylediklerinin ihtimal dışı olduğunu düşünüyordu. Onun kasvetli ama alelade görüntüsünden sıkılmıştı. "Sen de daha farklı görünüyor olmalıydın."

"Neden?" dedi Cadogan. Bir sigara yaktı, ona da bir tane verdi. "Şairlerin herhangi özel bir şeye benzemeleri gibi bir gereklilik yok. Wordsworth güçlü fikirleri olan bir ata benzerdi, Cherston tamamen Falstaff* tarzı biriydi, Whitman altın arayan bir madenci kadar güçlü ve kıllıydı. Gerçek şu ki, şair tarzı diye bir şey yok. Chaucer bir devlet görevlisiydi, Sidney bir asker, Villon bir hırsız, Marvell bir milletvekili, Burns bir çiftçi, Housman ise bir hoca. Her türden insan olabilirsin ve yine de şair olabilirsin. Wordsworth kadar kibirli veya Hardy kadar mütevazı olabilirsin; Byron kadar zengin ya da Francis Thompson kadar fakir; Cowper kadar dindar, Carew kadar pagan. Neye inandığının önemi yok;

* Shakespeare'in şişman, neşeli ve ahlaksız karakteri Sir John Falstaff'a gönderme (ç. n.)

Shelley güneşin altındaki her türlü çılgın fikre inanırdı. Keats kalpteki şefkatin kutsallığından başka hiçbir şeyden emin değildi. Ve sevgili Sally, yirmi yıl boyunca her sabah işe giderken Shakespeare'i bir kez bile fark etmeden yanından geçip gidebileceğine bahse girmeye hazırım ... Aman Tanrım, bu konuşma bir derse dönüşüyor."

"Gene de şairlerin *bazı* açılardan benzer yanları olmalı."

"Elbette var. Hepsi şiir yazıyor."

"Öyleyse, bu hepsini, en azından kısmen benzer kılar."

"Öyle mi?" Cadogan dışarıya bir duman bulutu üfledi ve sonra soluk ve puslu dumanın kapının soluk dikdörtgeninin karşısında yok olup gidişini izledi. "Tüm şairler cennetin bir köşesinde bir araya toplansa, bu zamana kadar olan en büyük sosyal rahatsızlık gerçekleşirdi. Marlowe, Dowson'la konuşmazdı, Emily Brontë de Chaucer'ın yaklaşımından kaçardı..." Gülümsedi ama sonra daha ciddi devam etti: "Sanırım şairlerin ortak yanı, arkadaşlarına karşı kalplerinde taşıdıkları bir tür yaratıcı cömertliktir – o zaman bile, Baudelaire ve Pope gibi insanlar ve Swinburne gibi tatsız küçük nevrotiklerden çok emin olamazsın. Hayır, bir şair tipi diye bir şey yok. Ve bunun, iyi bir nedeni de var."

"Neymiş?"

Cadogan hafifçe inledi. "Bu kadar nezaket göstermen çok hoş ama sıkıcı olduğum zamanları bilebiliyorum."

Sally onu çimdikledi. "Ahmak" dedi. "İlgimi çekti. Sen bana bir şairin neden saçını kestirmesi gerekmediğini söyle."

"Çünkü" dedi Cadogan, tedirgin bir şekilde sol eliyle saçının uzunluğunu ölçmeye çalışırken, "şiir kişiliğin bir sonucu değildir. Demek istediğim, şiir zihninden, alışkanlıklarından, duygularından ve kişiliğini oluşturan her şeyden bağımsız var olur. Şiirsel duygu, gayri şahsidir: Yunanlar buna ilham derken oldukça haklıydılar. Bu nedenle, şahsen neye benzediğinin zerre önemi yoktur: Önemli olan tek şey, şiirsel dalgalar için iyi bir alıcı cihazının olup olmadığıdır. Şiir, kendi paşa gönlü ne zaman isterse gelip giden bir ziyaretçi gibidir."

"Peki o zaman, şiir neye benzer?"

"İşin aslı, neye benzediğini tam olarak anlamadığım ve umarım hiç de anlamayacağım için, düzgün bir şekilde sana anlatamam da. Ama ah-tatlı-güllere-bakın ya da ah-bugün-çok-sefil-hissediyorum ile ilgili olmadığı kesin. Eğer öyle olsaydı, şu anda İngiltere'de kırk milyon şair olurdu. Bu, tuhaf ve pasif bir duygu. Bazıları sanki bir şeyi ilk kez fark etmek gibi der ama bence sanki daha çok söz konusu şeyin *seni* ilk kez fark etmesi gibi. Gül ya da her neyse o, sana parlıyormuş gibi hissedersin. Onu tasvir edeceğin kelimeler her zaman o ilk andan sonra gelir; bu gerçekleştiğinde kendini toparlarsın, kişiliğin ortaya çıkar ve nasıl bir insan olduğuna göre *Canterbury Masalları*, *Kayıp Cennet* ya da *Kral Lear*'ı yazarsın. Bu sana bağlıdır."

"Peki bu sık sık olur mu?"

Cadogan karanlıkta omuz silkti. "Her gün. Her yıl. Geldiğinde bunun sonuncu olup olmayacağını bilemezsin... O arada da, tabii ki, sıkıcı ve orta yaşlı birine dönüşürsün."

Yağmur yazlık kulübenin çatısında mütemadiyen tıkırdıyordu.

"Sanırım evlenmelisin" dedi Sally kısa bir sessizliğin ardından. "Evli değilsin, değil mi?"

"Hayır. Ama bu ne kadar tuhaf bir teşhis. Neden evlenmeliyim?'

"Sana bakacak ve mutsuz olduğunda seni neşelendirecek birine ihtiyacın var."

"Haklı olabilirsin" dedi Cadogan, "ama bundan emin değilim. Hayatımda sadece bir kere gerçekten âşık oldum, o da çok uzun zaman önceydi."

"Kimdi o? Hayır" dedi Sally hızla. "Bu kadar meraklı olmamalıyım. Senin bu konuda konuşmak isteyeceğini zannetmiyorum."

"Aslına bakarsan, bu konuda konuşmak zerre kadar umurumda değil" dedi Cadogan, neşelenmişti. "Her şey yaşandı ve bitti. İsmi Phylliss Hume idi, aktristti; esmer, iri gözlüydü ve mükemmel bir fiziği vardı. Ama eğer evlenmiş olsaydık

hayatımız bir cehenneme dönerdi; ikimiz de hırslı egoistlerdik, birbirimize çok zor dayanıyorduk. Bir hafta bile beraber olsak Yusuf ve Melek gibi kavga ediyorduk."

"Sorun şu ki" dedi Sally, "kadınlar hakkında fazla bir şey bilmiyorsun."

"Hayır bilmiyorum" diye onayladı Cadogan. "Ama evlenmeye niyetim olmadığı için, bu beni pek endişelendirmiyor. Öte yandan sen–"

"Ah–"

"Pek çok kişi seninle evlenmek isteyecektir."

"İltifatın için teşekkür ederim ama neden–"

"Çünkü Sally Carstairs, sen çok çok zenginsin."

Kız ayağa kalktı. "Yani yine de parayı alacak mıyım?"

"Almaman için bir neden göremiyorum."

"Ama hiç düşünmemiştim... her neyse, Bayan Tardy talep ettiğine göre hepsi onun olur."

Cadogan düşünceli bir şekilde, "Bilmiyorum" dedi. "Herhangi itiraz eden bir akrabanın olmaması durumunda –ki Bayan Wheatley hiç *olmadığını* söyledi– sanırım senin olacak. Ama kanun hakkında bildiklerim incir çekirdeğini doldurmaz."

"Ah" dedi Sally, bunalmış bir halde, "Dikkatli olmalıyım."

"Fazla dikkatli olma."

"Ne demek istiyorsun?"

Cadogan sigarasını yere atıp ayağıyla ezdi. "Etrafı taliplerle çevrili çok zengin ve çok güzel bir genç kadın hakkında bir Alman hikâyesi vardır. Ama kız, bu taliplerden biriyle evlenmeye ne zaman karar verse, evleneceği adamın, onunla parası için evlendiğinden korkarmış ve bu korku o kadar güçlüymüş ki, adamla nişanı bozarmış. Derken, bir gün kız İtalya'dayken genç bir tüccarla tanışmış ve birbirlerine âşık olmuşlar. Yine de gerçek aşk bile eski saplantıyı ortadan kaldıracak kadar güçlü değilmiş ve kız, adamı test etmeye karar vermiş. Almanya'da bir nişanlısı olduğunu, tüm parasını ona verdiğini, nişanlısının bir iş kurmak için on bin florine

ihtiyacı olduğunu (genç tüccarın tüm parasının on bin florin olduğunu biliyormuş) söylemiş. Adam kızı sevdiği için bu parayı vermiş; kız ayrıca, Almanya'ya gelip onu evleneceği gün görmesi için, adamın söz vermesini sağlamış. Adam bilmeden onun testlerinden zaferle çıktığı için kız mutlu bir şekilde evine dönüp, adamın gelişine hazırlamak için evi olağanüstü döşemiş. Adam oraya hiç gitmemiş çünkü kızın testi çok fazla gelmiş. Genç tüccar, oraya gitmek yerine savaşa gidip orada öldürülmüş."

"Ya kız?"

"O da yaşlı bir kız kurusu olarak ölmüş."

"Aptalmış" dedi Sally, "ama kızın bakış açısını anlayabiliyorum. Bu paraya sahip olduğuma asla gerçekten inanamayacağım kesin. Eğer senin olsaydı, ne yapardın onunla?"

"İngiliz kışından kaçmak için İtalya'ya giderdim" diye hızla yanıtladı Cadogan, "ve bir şarap mahzeni açardım. Sen ne yapardın?"

"Bir kır evi alır, anneciğime hizmetçi tutardım. Bol bol elbise alırdım. Bir araba alırdım. Londra'ya, Paris'e ve dünyanın her yerine giderdim..." Fikirleri tükendi ve kahkahalarla ekledi: "Ama gerçekleşene kadar Lennox'ta devam edeceğim."

Cadogan içini çekti. "Bugünkü ahlaksız dolandırıcılık sana bir servet getirdi. Bana ne getirdi peki?"

Sally biraz da iğneleyerek, "Macera" dedi. "Heyecan. İstediğin bu değil miydi?"

Oturduğu yerde biraz gerildiğini hisseden Cadogan ayağa kalkıp dolaşmaya başladı. "Evet" dedi. "Evet, istediğim buydu. Ama artık daha fazlasını istemiyorum. Heyecan için herhangi bir gün kırda yürüyüş yapsam yeter; ayrıca artık sabahları perdeleri açarak bile daha çok macera yaşanabileceğini düşünme eğilimindeyim. Kulağa korkakça ve çok orta yaşlı geldiğini söyleyebilirim ama sonuçta, ben de orta yaşlıyım ve gerçeklerden kaçış yok; aslına bakarsan, bugünden sonra bu konuyu da memnuniyetle kabulleniyorum. Orta yaşlı olmak demek, senin için nelerin önemli olduğunu

bilmek demektir. Tüm bu olanlar bana kesinlikle anlamsız geldi, şu andan itibaren tüm enerjimi, eğer kaldıysa, önemli şeylere saklayacağım. Bir daha gemi seyahatlerini gösteren posterler beni cezbederse, 'Sharman' diye fısıldayacağım, uluslararası dolandırıcılarla ilgili başlıklar görürsem, 'Rosseter' diye mırıldanacağım. Artık Poictesme ve Logres'i sonsuza dek erteliyorum. Aslında, bu kâbus gibi işin henüz bitmediğini hissetsem de birkaç gün içinde Londra'ya dönüp yeniden çalışmaya başlayacağım."

"Aman Tanrım, neredeyse tüm bunları unutuyordum." Sally'nin sigarasının ucu içine çekerken karanlıkta alevlendi. "Ayrıca bana, o doktordan neler öğrendiğinizi söylemedin."

"Bayan Tardy'yi öldürebilecek tek kişinin sen olduğunu söyledi."

Ani ve felç edici bir sessizlik oldu, Cadogan kendine acımasızca küfretti. Ama artık söylediklerini geri almak için çok geçti.

"Ne demek istiyordu?" diye alçak sesle sordu Sally. "Bunu söyleyebilmek için bir nedeni olmalı."

Cadogan ölüm saatiyle ilgili problemi anlattı. "Ama yalan söylüyor olabilir" diye bitirdi sözünü.

"Sence söylüyor muydu?"

Cadogan duraksadı, sonra, "Açıkçası, hayır" dedi. "Ama bu senin endişelenmen gerektiği anlamına gelmez. Bunun bir yolu olmalı, keşke bilebilseydik. Ya da yanılıyor olabilir." (Ama buna inanmıyordu.)

Yeniden bir duraksama oldu. "Söyledikleri Rosseter ve Winkworth denilen kadının söylediklerileyle uyuşuyor" diye devam etti sonunda. "Onlar bunun imkânsız bir cinayet olduğunu söylemişti, Havering de o sırada orada bulunan kimsenin bunu yapamayacağını söyledi."

"Gene de *onlara* yalan söylemiş olabilir."

"Neden?"

"Çünkü... Eee, belki de bunu kendisi yaptığı ve ölümün gerçek zamanının onu ele vereceğini bildiği içindir."

"Ama o durumda, neden başka birisinin bunu yapmasını imkânsız hale getirsin ki? Ne de olsa, o sırada senin aşağıda olduğunu bilmiyordu."

"Birisini koruyor olabilir."

Cadogan derin bir nefes çekti. "Sanırım bu tamamen olanaksız bir şey değil – ama Tanrı aşkına, *kimi?* Rosseter mı? Sharman mı?"

"Ya kadın? Kadını tanıdığını söylemiştin."

"Evet ama kadını bir görseydin... Her neyse, onunla yalnız olduğu tek zaman, Rosseter'ın Bayan Tardy ile birlikte olduğu zamandı. Bunu nasıl yapmış olabilir ki?"

"Hepsi birden yalan söylüyor olabilirler."

"Ama yeniden sorayım, neden? Konu şu ki, bir cinayeti örtbas edeceksen, ister kendin ister başkası yapmış olsun, olayı kasten bu kadar imkânsız hale getirmezsin–"

"Ama anlamıyor musun, benim orada olduğumu öğrendikten sonra bu hikâyeyi uydurmuş olabilirler."

"Ah." Bir an için Cadogan'ın nefesi tutuldu. Kesinlikle mümkün görünüyordu. Ama sonra belirgin bir itiraz nedeni aklına geldi. "O durumda da, senden kurtulmayı denemezlerdi."

"Evet, çünkü bununla ilgili hiçbir şey duymamanız, bu işi benim yaptığım hikâyesine geri dönmelerinden daha güvenli olurdu."

"Anlıyorum ama hâlâ Havering'in doğruyu söylediğini düşünüyorum–"

Kendisini diyalektiğe o kadar kaptırmıştı ki, sistemli bir şekilde kızın savunmasını yok ettiğini fark etmemişti bile. Şimdi karanlıktan gelen ağlamaklı ses, ne yapmakta olduğunu fark ettirdi.

"Aman Tanrım" dedi Sally. "Berbat bir durumdayım."

Cadogan, "Saçma" dedi özür dileyen bir sesle. "Kesinlikle berbat durumda değilsin. Senin yapmadığını biliyoruz ve kimin yaptığını bulmak sadece zaman meselesi." Elini güven vermek için kızın bacağına koydu ve sonra, kendine gelerek hızla geri çekti.

"Sıkıntı yok şapşal şey." Sally yarı gülüp yarı ağlarken nefesini tuttu. "Babam olacak yaştasın."

"*Değilim.*" Birikte gülmeye başladılar. "Böylesi daha iyi" dedi Cadogan.

"Bebek gibi davranıyorum. Ciddiye alma. Ağlayan kadınlardan nefret ederim halbuki."

"Yani, karanlıkta burnunu çekerek işleri yoluna sokamazsın."

"Engel olamıyorum. Dışarı çıktığımda bir un kutusunun içinden geçmiş gibi görünürsem bana söylersin, değil mi?"

Cadogan söz verdi.

"Artık eve gitmem gerek" dedi kız. "Annem bana ne olduğunu merak edecek."

"Yok, daha gitme. Onu arayıp haber ver ve akşamı bizle birlikte geçir. Nasıl olsa, biz içeri girdiğimizde, Gervase katilin kim olduğunu bulmuş olur."

"Tanrım, keşke ben de öyle düşünebilseydim. Garip bir adam, değil mi?"

"Sıradan bir hoca türüne göre sanırım öyle. Ama aslında onun bir düşman olmasını istemem. Onda aşılması zor bir şeyler var – ilk bakışta değil tabii. İlk bakışta büyüleyici derecede nahif. Ama bu işin temeline inebilecek biri varsa bu kişi ondan başkası olamaz."

"Ama senin bildiğinden daha fazlasını o da bilmiyor."

"Parçaları benden daha iyi birleştirebilir. Bu problemler benim zayıf zekâma göre değil."

"Gene de, kimin yaptığını *düşünüyorsun*?"

Cadogan düşündü, aklına verilerden ziyade yüzler geliyordu. Rosseter, belirgin çenesi ve profesyonel rahatlığıyla sarı ve Asyalılara benziyor; Sharman, tavşan gibi, boğuk, sarhoş ve aşağılayıcı; bıyıkları ve domuz gibi gözleriyle Bayan Winkworth; nevrotik, ince, dik kafalı ve korkmuş Havering. Bir avukat, bir öğretmen, sahte bir medyum ve bir doktor. Aptal bir yaşlı kadın, işlerini ve onlarla birlikte yeğeninin hayatını bunların eline vermişti. Ama tabii bir tane daha vardı – gizemli West. Hiç mirasını talep etmiş

miydi? Acaba tüm olup bitenlerin arkasındaki kontrolcü güç o olabilir miydi? Cadogan başını iki yana salladı.

"Birçok şey açık. Burada üç bağlantı var: Bayan Tardy'yi korkutma planı; Rosseter'ın onu öldürme planı ve başka birinin de aynı şeyi yapma planı. İlk ikisinden bir şey çıkmadı, üçüncüde de elle tutulur hiçbir şey yok. Dürüstçe söylemek gerekirse en ufak bir fikrim bile yok. Dükkâna başka birinin girme ihtimali olmadığı için Havering, Sharman ve kadından biri gibi görünüyor. Ama bunun dışında bir şey bilmiyorum. Ve dediğin gibi, hepsinin birden yalan söylüyor olması her zaman mümkün, ki o zaman da bu durum oldukça umutsuz görünür ve biz de pes edebiliriz."

Bu konuşmayı takip eden sessizlikte, yağmurun durduğunu fark ettiler.

"Tamam" dedi Sally, "İçeri gidip ne olduğunu görelim."

Bir daha konuşmadan ıslak çimlerden üniversiteye ve Fen'in odasının ışıklı penceresine doğru yürüdüler. Ancak kaderlerinde oraya oyalanmadan varmak yoktu. Bahçeden arka avluya yönelen ve çapraz tonozlu tavana gömülü tek bir elektrik lambasıyla aydınlatılmakta olan geçitte Bay Spode'un, onlarla aynı yönde ilerlemekte olan küçük tombik bedeniyle karşılaştılar. Cadogan'ı görünce yüzü aydınlandı.

"İşte buradasın, sevgili dostum" diye, selamladı onları. "Şanslıymışım."

"Bak Erwin" dedi Cadogan ciddiyetle. "Oxford'a gelip de ne şeytanlıklar karıştırdığını bilmiyorum ama tatile geldiğim bu yerde, beti benzi atmış bir hayalet gibi beni takip etmen ve Amerikalılara belli ki ilgilerinin olmadığı bir konuda ders vermem gerektiğini söylemen beni epey rahatsız ediyor."

Hayalet gözlerini kırpıp öksürdü. "Çok iyi bir tur olacak" diye mırıldandı. "Yale, Harvard, Bryn Mawr... Amerika'nın güzel kadınlarla dolu olduğunu biliyor muydun?"

"Bunun, konuyla ne ilgisi var Tanrı aşkına? *Ben Amerika'ya gitmeyeceğim ve orada ders vermeyeceğim*... Tanrı aşkına ya şu merdivenlerden yukarı çık ya da yoldan çekil ve geçmemize izin ver.'

"Profesör Fen'i görecek misin?"

"Nereye gittiğimi zannediyorsun, Regent's Park Hayvanat Bahçesi'ne mi?"

"Yeni kitabının deneme baskısı bende."

"Eh zamanı da gelmişti. Baskı hatalarıyla dolu olduğuna hiç şüphem yok. Yukarı gel, Erwin. Gel de bir şeyler iç. Önemli bir adli vakayı çözmenin eşiğindeyiz."

Böyle davetsiz misafirliğin sosyal sonuçlarını hafifçe protesto eden Bay Spode, aceleyle merdivenlere yöneldi. Fen'i telefonda konuşurken buldular (onlar içeri girerken sessiz olmalarını söyleyen hareketler yaptı), Wilkes ile Bay Hoskins viski içmeye en uygun iki koltukta neredeyse uzanır durumdaydılar. Odadaki tek aydınlatma, şöminenin yanında usulca parlamakta olan uzun ayaklı lambaderdi. Fen'in tabancası masada duruyordu, lambaderin ışığı, kısa namlu üzerine bir cıva damlası akmış gibi yansıyordu. Atmosfer farklıydı sanki, bir nevi gerilim ile doygunluk karışımı gibi; Cadogan, geldiğinde herkesin Bay Spode'a hızlı ve meraklı bir şekilde baktığını hayretle fark etti.

"Evet" diyordu Fen telefonda. "Evet Bay Barnaby, ne kadar getirebilirseniz. Sarhoşlar, değil mi? Bacaklarını kullanmayı unutmadıkları sürece sorun değil. Adresi aldınız mı? Evet, hepsi doğru. Ve Tanrı aşkına bu konuda büyük bir velvele çıkarmalarına izin vermeyin. Bu bir oyun olmayacak. Evet biz de orada olacağız ve söz veriyorum bu son. Tamam. Hoşça kalın."

Yeni gelenleri selamlamak için döndü. "Pekâlâ" dedi içtenlikle. "Hepinizi yeniden gördüğüme çok sevindim. Son sahne için tam zamanında geldiniz."

"Akşam yemeğimi istiyorum" dedi Cadogan.

"Bu kavgaya kimin midesi yoksa*" diye mırıldandı Fen, "bırak gitsin. Buna sen de dahilsin."

"Sanıyorum" diye yanıtladı Cadogan sevimsiz sevimsiz, "katilin kim olduğunu bildiğini düşünüyorsun."

* *V. Henry*'den bir alıntı (ed. n.)

"Çok basit" dedi Fen. "*Sancta simplicitas**. Senin Bay Spode–"

Artık bu kadarı Cadogan için fazlaydı. "Erwin!" diye haykırdı. "Katil Erwin! Saçmalama!" Bay Spode'a döndü ve onun gözlerinin yerinden fırladığını gördü.

"Eğer bitirmeme izin verirsen" dedi Fen neşeyle, "bir şeyler öğrenebilirsin. Sizin Bay Spode'unuz belli ki beşinci mirasçı. Hatırlayacağınız üzere West'in Yaşlı Adamı soluk, erik rengi bir yelek giyiyordu." Bay Spode'un üzerindeki petunya rengi yeleği işaret etti.

"Kayıp Halka!" Cadogan heyecanla bağırdı. "Erwin, Kayıp Halka!"

Bay Spode öksürdü. "Hiç komik değil bu, öyle değil mi Cadogan?" dedi gururlu bir şekilde. "Ne yaptığınız hakkında en ufak bir fikrim yok ama kişisel hakaret söz konusu olduğunda–"

"Bay Spode" diye araya girdi Fen. "Entelektüel karanlıktasınız. Şirketiniz bir yıl öncesine kadar Oxford'daydı, değil mi?"

"Evet" diye yanıtladı Bay Spode, boş bakıyordu. "Öyleydi."

"Boar's Hill'de 'Valhalla'dan Bayan Snaith ile herhangi bir ilişkiniz oldu mu?"

"Ah." Bay Spode'un rengi attı. "Evet... evet, oldu."

"İş ilişkisi mi?"

"Evet. Yazdığı bir kitabı basmamızı istedi. Spiritüalizm ile ilgili. Oldukça kötü bir kitaptı."

"Yayımladınız mı?"

Bay Spode "Evet" dedi umarsızca. "Yayımladık. Aslında hiç istememiştik. Aslına bakarsanız, kitap gelir gelmez onu kaybettim diyebilirim."

"Yayıncıların ofisleri" diye mırıldandı Cadogan diğerlerine dönüp "Her zaman bir şeyleri kaybederler. Sürekli kargaşa."

* Kelime anlamı "çok basit" demektir; genellikle başkasının naifliğine şaştığını belli etmek için kullanılır (ç. n.)

"Hiçbir yerde bulamadık" diye devam etti Bay Spode. "O zaman daha *okumamıştık* bile ve kimse olanları ona yazmaya ya da söylemeye cesaret edemedi. Nasıl bulduğumuzu anlamak için sürekli arıyordu ve biz de onu bin türlü bahaneyle ertelemek zorunda kaldık. Sonra sonunda, biri onu hiç bakılmayan, Amerika'dan gelmiş bir sürü mektubun arasında buldu ve biz de bir yıl oyaladıktan sonra bu işi artık yapmamız *gerektiğini* hissettik."

Cadogan iyiliksever bir tavırla, "Yayıncılık işinde ahlaki cesaret" dedi.

"Ve bunun için de sana minnettar oldu" dedi Fen. "Sonra sana bir zarf yollayıp *Oxford Mail*'deki kayıp ilanları sütununa bakmanı istedi–"

Bay Spode ona ağzı açık bakakaldı. "Nerden biliyorsunuz?"

"Kristal kürede gördü Erwin" dedi Cadogan. "Ya da ruhlar haber verdi. Her neyse, sen, kadının sana söylediği şeyi yaptın mı?"

"Hayır" dedi Bay Spode, dikkati dağılmıştı. "Yapmadım. Zarfı bir kenara koydum, daha sonra bakmayı düşünüyordum ama sonra uzun bir süre tamamen unuttum, hatırladığımda da kaybolup gitmişti" diye zayıf bir şekilde bitirdi sözünü.

"Onu yeniden bulsan iyi olur" dedi Cadogan, "çünkü o zarf senin için yaklaşık yüz bin pound değerinde."

"N...ne?" Bay Spode bayılacakmış gibi bakıyordu. Ona durumu, olabildiğince kısa ve öz şekilde açıkladılar. Sürekli, "Saçmalamayın, saçmalamayın" demesinden rahatsızlık duydularsa da sonunda onu ikna edebildiler. Cadogan için hikâyenin anlatımında hiçbir değişiklik yoktu; Fen'in bu hikâyeden nasıl olup da katilin ismini çıkarabildiğini anlayamıyordu. Gerçi Sharman şüpheli davranıyordu.

"İlginç bir şey var," dedi Fen sonunda, "dün akşam seni Oxford'a getiren şey ne oldu?"

Bay Spode, "İş" diye yanıtladı. "Nutling burada yaşıyor ve buraya Staveling'in yeni romanının ilk kopyalarını getirmemi istedi. Çok aşağılayıcı" diye söylendi.

"Buraya kaçta geldin?"

"Gece bir gibi. Sanırım. Thame yakınlarında arabam arızalandı ve tamir etmek saatler aldı. Bunu kontrol edebilirsiniz" diye endişeyle yanıtladı.

"Peki bu akşamüzeri çay partisinden neden o kadar aceleyle ayrıldın? Rosseter öldürüldüğünde senden epey şüphelendim."

"Haa... haa... Eee, işin gerçeği ben biraz utangacım" dedi Bay Spode acıklı şekilde. Hepsi ona bakınca, kıpkırmızı oldu. "Utangaç" diye ısrarla tekrarladı. "Kimseyi tanımıyordum ve istenmediğimi hissettim."

"Tabii ki isteniyordun" dedi Sally, üzülmüştü.

"Öyleyse sonuçta, katil Erwin değil." Cadogan'ın sesinde bir parça hayal kırıklığı hissediliyordu.

"Hayır" dedi Fen ve vecize kabilinden ekledi: "Gerçi eğer herkes hakkını alsaydı olurdu." Bay Spode'a, bir Hıristiyan barınağında nasıl mutfak lezzetleri bulacağını düşünen bir yamyam gibi yargılayıcı gözlerle bakıyordu.

"Sadece Kırmızı Ringa balığı" dedi Cadogan saldırgan bir şekilde. "Kırmızı Ringa ve Kayıp Halka ve benim-temsil-ettiğim-ilahi-dehanın kötü niyetli bir istismarcısı. Ve şimdi, sadece bir taslağı kaybettiği ve bunu söyleyecek cesareti olmadığı için, asla ne yapacağını bilemeyeceği kadar çok parası olacak. O paranın birazı benim de işime yarardı."

"Benim de" dedi Fen kırgın bir sesle, ekonomik durumun adaletsizliği ve büyüklüğü karşısında yüksek amacından bir anlığına uzaklaşmıştı. "Bana para bırakan kimse yok." Sonra saatine hızla bir göz attı: "Aman Tanrım, gitmeliyiz."

"Bize katilin kim olduğunu söylemedin."

"Aa! Söylemedim mi?" dedi Fen. "Peki, siz kim olduğunu düşünüyorsunuz? Cennetin size bahşettiği o minik zekâyı kullanın."

"Şey..." Cadogan temkinliydi. "Ben Sharman diyebilirim."

"Neden?"

"Eee, şu nedenle, Winkworth denilen kadının o, Havering ve Rosseter bir aradayken, kapıyı kapattıklarını söyle-

diğini hatırlıyor musun? O ara Miss Tardy'nin yanına girip onu öldürmüş olabilir."

Fen ona doğru eğildi. "Ama Rosseter'ın kadınla Havering'in yanına saat 11:25'te girdiğini unutmuş görünüyorsun. Kadına göre saat 11:30'da Sharman onlara katıldı ve Bayan Tardy 11:35'ten önce öldürülmüş olamaz."

"Ölüm saatiyle ilgili bu hikâyeyi Havering uydurmuş olmalı."

"Ne için? Kendisi ipin ucundayken Sharman'ı korumak için mi?"

"Öyleyse yanılıyordu."

"Ölümün hemen ardından oraya gitmiş olduğu için bunun pratikte imkânsız olduğunu söylemeliyim. Erken aşamaların belirtileri oldukça kesindir."

"Bayan Tardy'nin yanına silahıyla gittiğinde Sharman yapmış olamaz mı? Gecikmesine bahane olarak, elektrik ampulünün yanmış olduğu gibi saçmalıklardan bahsetmişti hatırlarsan."

"Sevgili dostum Richard, kadın o anda öldürülmüş olsaydı Havering anlardı. Bu durum, doğrudan Sharman'ı işaret ederdi ve gene, tüm iş ortaya çıktığında, Havering'in onu koruması için akla yatkın bir neden olmazdı. Halbuki yapmaması için bir sürü neden var. Aslında tüm hikâyeler o kadar çok benziyor ve o kadar çok kontrol edilebilecek şey içeriyor ki, hepsinin doğru olduğuna şüphe yok. Anlayabileceğin üzere, senin teorin bu zorlukla karşı karşıya: Sharman kadını 11:25 ile 11:30 arasında ya da 11:50'de boğmuş olabilirdi ama kadın 11:35 ile 11:45 arasında öldü."

"Eh, çok iyi" dedi Cadogan, bezmişti. "Kadını Sharman öldürmedi o zaman. Öyleyse kim yaptı?"

"Elbette Sharman" dedi Fen, Havering'in hapsedildiği odanın kapısına doğru geniş adımlarla yürürken.

"N...ne?" Cadogan sarsılmıştı ve kekeliyordu.

Fen kapıyı açtı. "Biliyor musun Havering şu anda uyuyor" dedi içeri göz atarken. "Başının etrafında bir havlu ve işlediği suçların ağırlığı var." Kapıyı yeniden kilitledi.

"Dinle Gervase, bu çok saçma. Onun yapamayacağını şimdi kanıtladın–"

"Keşke böyle inlemeseydin" dedi Fen hiddetle. "Sharman Emilia Tardy'yi öldürdü. *Sharman Emilia Tardy'yi öldürdü.*"

"Tamam. Tamam. Sen şimdi tam tersini kanıtladın. Bunun seni endişelendirmesine izin verme sakın."

"Ah sevgili patilerim" dedi Fen. "Tabii ki nasıl yapıldığını göremeyecek kadar akılsızsın. Her neyse şimdi gidip Sharman'ın evinde, Barnaby ve ordusuyla buluşmalıyız. Sally sen gelmesen iyi olur. Unutma ki bu adam şu ana kadar iki kişiyi öldürdü."

Sally hızla, "Geliyorum" diye yanıtladı.

Fen kıza gülümsedi. "Prangaları çıkartın" dedi. "*Bu günü daha uzun yaşayan ve sağ salim eve dönen kişi, bu güne isim verildiğinde parmak uçlarında yükselecek ve onu Crispin adıyla uyandıracak...** Hayır, tam olarak böyle değildi galiba. Hadi gidelim."

* *V. Henry*'den alıntı (ed. n.)

13
Dönen Profesörün Bölümü

George Sharman Great King Sokağı'nda, Oxford istasyonunun yakınlarındaki ucuz bir mahallede yaşıyordu (Yemeklerini pişiren ve temizlik yaparmış gibi görünen gündelikçi, pasaklı bir kadınla birlikte). Yaşadığı ev, o sıradaki evlerin kalanından biraz ayrı dururdu ve eğer bazı cansız ormangülleri, çok sayıda ot, birkaç lahana ve coşkulu ama verimsiz iki elma ağacı bu şekilde adlandırılabilirse, bir bahçe sahibi olmakla övünebilirdi. Ev küçüktü, ön yüzleri beyaz olan gri taşlardan inşa edilmişti; ahşap verandasının yeşil boyası pul pul dökülmüş ve kabarmıştı. İsmi "Sığınak"tı. Pasaklı kadın gününün çoğunu oturma odasında siyah bira içerek ve hafif romanlar okuyarak geçirdikten sonra, akşamları saat sekizde kendi evine dönerdi. Bu yüzden Fen, Wilkes, Sally ve Bay Hoskins yolun sonunda Bay Barnaby ile karşılaştıklarında, muhtemelen evin tek sakini, Bay Sharman'dı.

Bay Barnaby pek çok tuhaf stratejiyle doluydu. Bir lambanın altında büyük bir sokak haritasını açmış, dikkatle inceliyordu, ancak haritayı anladığına dair bir belirti pek yoktu.

"*Hepsi* burada, sevgili Anthony" dedi Bay Hoskins. "Damıtılmış içkileriyle, oldukça ateşli ve agresif durumdalar. *Her* olası kaçış yolu kesinkes Oxford'lu bir asker tarafından korunuyor."

"Tabii ki çoktan gitmiş olması da mümkün" dedi Fen. "Ama işi şansa bırakmıyorum. Wilkes sen arka tarafta Sally ile birlikte durur musun?" Wilkes şemsiyesini sallarken ba-

şıyla onay verdi; Fen bu ani rızaya o kadar şaşırmıştı ki bir an için ne söyleyeceğini unuttuktan sonra kendini toparlayarak, "Bay Barnaby, arka kapıya birini koydunuz mu?" diye sordu.

"Ah, *tabii ki.*"

"Güzel. Bay Hoskins burada kalıp Bay Barnaby'ye yardımcı olun. Richard, ön kapı senin. Ben de içeri girip, eğer oradaysa, beyefendiyle biraz konuşacağım."

"*Somme Savaşı*'na çok benziyor" diye mırıldandı Bay Barnaby. "Burne-Jones'un 'Savaş Arifesi' tablosu gibi."

Kendilerini biraz aptal gibi hissederek de olsa, hepsi yerlerine geçti. Yağmur yeniden başlamıştı; sokak lambalarının, ıslak ve karanlık sokaklarda yansımaları giderek netleşip yoğunlaşıyordu. Etrafta kimse yoktu. Biraz uzaklardan gelen boğuk münakaşa sesleri, Bay Barnaby'nin ekibinin, planın bazı bölümlerinde hemfikir olmadığını hissettiriyordu. Cadogan bir telgraf direğinin yanında durmuş, kulağını direğe yaslayıp tellerin çıkarttığı sesleri dinliyordu. Duygularını analiz ettiğinde, heyecanlı olmaktan çok meraklı olduğunu fark etti. Ne de olsa, her şey tamamen onların tarafında görünüyordu.

Fen evin kapısına giden kısa asfalt yolu canlı adımlarla geçti. Kapıyı vurmasını ve zili çalmasını gerektiren uyarı notunu görünce kapıya vurup zili çaldı. Bekledi; yeniden vurdu; zili yeniden çaldı ve sonunda bir hareket olmayınca, evin yan tarafında gözden kayboldu, orada pencereden bir hırsız gibi girdi muhtemelen. Yağmurun hızı artmıştı, Cadogan paltosunun yakalarını kaldırdı. Bay Barnaby'nin, o an yaşananlarla ilgisi olmayan bir konuda Bay Hoskins'e söylev verdiği duyulabiliyordu. İki üç dakika olaysız geçti. Sonra, aniden evden bir silah sesinin yankısı geldi; karanlık odalardan birindeki keskin alev parlamasına şiddetli bir patlama eşlik etti. Hemen ardından Fen'in bağırışları duyuldu ama kelimeler anlaşılmıyordu; gerilmiş kaslarıyla, kalbi gümbür gümbür atmakta olan Cadogan, ne yapması ya da nereye gitmesi gerektiği konusunda kararsız kaldı. Sonunda ıslak ve çamurlu çimenlere dalarak, Fen'in gitmiş olduğu tarafa yöneldi; bu girişim ön kapının korumasız kalmasıyla

sonuçlanmıştı ama yol boyunca her iki yönde de korumalar vardı. Tam evin köşesinden dönerken, gözünün ucuyla diğer taraftaki çalıların arasından karanlık bir şeklin kayıverdiğini fark edip bağırdı. Hemen hemen aynı anlarda Fen, yakındaki bir pencereden aşağı düşerken, birkaç dilde aynı anda küfredip Cadogan'a yerine dönmesini işaret ediyordu.

"Kaçtı" diye bağırdı. "Ve silahı var. Diğer tarafta." Karanlıkta kayıp tökezleyerek tekrar geri koştular. Yan taraftaki evin penceresi açıldı, birisi "Bir sorun mu var?" dediyse de adamı duymazlıktan geldiler. Adam üzerine bir şapka ve palto geçirip dışarıya koştuğunda, herkes gitmişti.

Cadogan sonraki fiyaskonun tam detaylarını hiçbir zaman çözemedi. Tabii Bay Barnaby'nin ordusunun tamamen ayık olmadığı, karanlıkta dostu düşmandan ayırt etmenin kolay olmadığı, bunun sonucunda Bay Barnaby'nin karakteristik çığlıklarının hatayı açığa çıkarttığı ve herkesin, avın yakınlarda olduğu gibi yanlış bir izlenimle, o kritik anda yerlerinden ayrılıp bir hayhuy içinde oraya buraya koşuşturdukları unutulmamalıdır. Çok geçmeden Sharman'ın bahçenin arkasında bulunan çitlerdeki bir boşluktan geçip ilerideki bir sokağa girdiği anlaşıldı; Fen olanca öfkesiyle, yanılmış olabilecekleri ihtimaline karşı, iki öğrenciyi gerisingeriye eve, (yaralandığı için şikâyet etmekte olan) Bay Barnaby ve geri kalanları da istasyon yönüne yolladı; kendisi de Cadogan, Bay Hoskins, Sally ve Wilkes ile birlikte, mümkün olabilecek tek kaçış yoluna, Botley banliyösüne giden yola doğru gitmeye başladı.

"Dikkat dağıtmak istedi" dedi Fen, "ve şansına, başardı da. Prenslere vesaireye güvenmeyin...* Kimse gözünü iki taraftan da ayırmasın ve Tanrı aşkına *silahlı* olduğunu unutmayın..." Sesi, dinlemenin çok üzücü olduğu bir tür sıkıcı şikâyete dönüşmüştü.

Cadogan, "Eğer delirmemişse istasyona gitmez" demeye cüret etti.

* İncil'den bir alıntı (ç. n.)

"Hayır" dedi Fen, biraz yatışmıştı. "Diğerlerini oraya bu yüzden gönderdim. O kadar sarhoşlar ki, bir kaplumbağayı bir tavşan kulübesinde bile ele geçiremezler... Sally, gerçekten senin geri gitmen gerektiğini düşünüyorum."

"Ben mi? Korkmuyorum. Hem, Dr. Wilkes bana göz kulak olur."

Wilkes, "Gördün mü?" dedi şişinerek.

"İhtiyarların bu ukalalığı" dedi Fen. "Sanırım genç kızları korumakla uğraşmak yerine hayatını olgun bir tefekkürle bitirmen gerektiğinin farkındasındır Wilkes?"

"Seni nezaketsiz köpek" dedi Wilkes, bu cümle Fen'i o kadar utandırdı ki, kısa bir süre sessiz kaldı.

Bu sokak, Great King Sokağı'nın aksine hareketliydi; bazı noktalarda nemli şemsiyelerin arasından geçmekte zorlandılar. Radyatörlerinden buhar çıkan parlak ışıklı otobüsler, yağmurun etkisiyle ancak ağır ağır gidebiliyorlardı. Oluklar, akan sellerle çağıldıyordu. Pelerinli ve otoriter bir polis kavşakta trafiği yönlendiriyordu ama Bay Sharman'dan bir iz yoktu.

"Lanet olsun" dedi Fen. "Biliyor musunuz, onu asla bulamayacağız. Her yere gitmiş olabilir. Tanrı, işleri berbat ettiği için Barnaby'yi ve yardakçılarını çürütsün."

Ama Sally işleri ele alıyordu. Yola fırladı, yolda bir taksiden kıl payı kurtuldu ve polise yaklaştı.

"Merhaba Bob" dedi.

"Aa, n'aber Sally" diye yanıtladı adam. "Tanrım, ne gece. Ben trafiği düzenleme görevindeyken benimle konuşmamalısın, biliyorsun değil mi?"

"Bir adam arıyorum Bob."

"Ne zaman aramadın ki?" dedi Bob göz kırparak. Karşıdan bir kamyona gel gel işareti yaptı.

"Ah, çok mu komiksin?" dedi Sally. "Hayır, gerçekten Bob, bu ciddi. Buradan geçmiş olmalı. Cılız, ufak tefek ve tavşan dişli bir adam; üzerinde kat kat kıyafetler var."

"Ha, evet gördüm; daha bir dakika bile olmadı. Herif, ışıkları beklemeden geçmeye çalışırken ezilip muhallebiye dönüyordu."

"Nereye gitti?"

"Sinemaya doğru" dedi Bob başıyla doğru yönü işaret ederken. "Yani tam olarak senin tipin değil, ben olsam bir daha düşünürdüm."

Ama Sally, o sırada muzaffer ve al al olmuş bir şekilde diğerlerinin yanına dönmüştü bile. "Colossal'a girmiş" dedi.

"Aferin sana" dedi Fen. "Bu grupta benim dışımda bir başkasının da *nous*'su* olduğunu bilmek güzel." Hınzır hınzır Wilkes'e baktı. "Evet, hadi bakalım."

Colossal (onlara yüz metreden daha yakındı) şimdiye kadar yapılmış en küçük ve en itibarsız sinemalardan biriydi. Aynı zamanda, mekanik açıdan da sinematografın mucidinin ilk başarılı deneyi gibi görünebilecek kadar ilkeldi. Yer göstericileri ruhsuzdu; yaşlı ve kafası karışık olan kapı görevlisi biraz boş koltuk olduğunda müşterilere küçük ve gereksiz kuyruklar düzenlemeye eğilimliydi. Bitmek bilmeyen çıtırtılardan *paralysis agitans*'a** ve tamamen bozulmaya kadar beyaz perdenin tüm sorunlarını barındıran çok eski filmler gösteriliyor; makinist, sürekli sarhoş olmasının yanı sıra, zanaatının mekaniğine de mahir olmadığı için bu durum bir türlü düzelmiyordu. Colossal aynı zamanda, şehvetin hazzı noktasına ilerlemiş çiftlerin ve işlerin ters gittiğini görmenin mutlak keyfini yaşamak isteyen en sıradan öğrenci kesiminin uğrak yeriydi.

Fen kapının dışında kuvvetlerini düzene soktu. "Hepimizin içeri girmesinin bir anlamı yok" dedi. "Birimizin bu çıkışa, bir başkasının da köşeyi dönünce diğer çıkışa göz kulak olması gerekiyor. Umarım şimdiye kadar içeri girip çıkmamıştır ama bu riski almamız lazım. Richard ve siz, Bay Hoskins, dışarda bekler misiniz?"

Fen yanında Sally ve Wilkes'le birlikte biletleri almak için içeri girdi. Kapıdaki görevli onları sıraya sokmayı denedi ama yan taraftan sıvıştılar. Şanslarına Colossal'ın locası

* Latincede *intelectus* olarak kullanılan, Yunancada da genel anlamda *akıl* ya da tin anlamına gelen kelime (ç. n.)

** Parkinson Hastalığı. Burada, titreklik anlamında kullanılıyor (ç. n.)

olmadığı için, Sharman'ı yanlış bir yerde arama şansları da yoktu.

Birisi biletlerini yırtarak ikiye ayırdı; bu basit ama yıkıcı faaliyetin ardından, onlar sallanan kapıları iterek karanlığın ılık ve titreşimli ortamına geçerken adam yeniden ilgisiz haline geri döndü. O anda ekranda bir namlunun ağzını içeri almak için yavaşça açılan bir kapı sahnesi vardı ve onun hemen ardından, bir masada yazı yazmakta olan beyaz saçlı bir adamın görüntüsü geldi. Görünmez kemanlar yüksek bir oktavda tam ses *tremolo* çalarken, sessiz trombonlar da aşağılarda hastalıklı ama önsezili bir şekilde homurdanıyordu. Bu müzik vahşi bir *fortissimoya* yükseldikten sonra, beyaz saçlı adamın masasına doğru devrildiği ve kaleminin cansız elinden düştüğü bir patlamayla aniden sona erdi. ("Öldü" dedi Fen kasvetli bir sesle.) Ancak koltuklarına oturtulmuş oldukları için, daha sonra meydana gelecek olaylara katılamayacaklardı.

Sinema çok dolu değildi. Hemen önlerinde blok halde oturan bir öğrenci grubu olsa da koltukların kalanı neredeyse boştu. Yanlarında, şaşırtıcı uzunlukta bacaklarını gözler önüne sermiş genç bir kadın, genç bir adamla sarmaş dolaştı, görünüşe göre kendi yararına yapılan endişe verici olaylara pek aldırış etmiyordu. Öndeki sırada birisi uyuyordu. Perdeden yansıyan aydınlık ile kenarlardan gelen küçük sarı ışıklardan başka bir şey olmasa bile, Bay Sharman'ın yerini tespit etmek o kadar da zor olmamalıydı.

Filmde biri, "Babam iyi bir adamdı" dedi. "Onu öldürmeyi kim ister?"

Fen ayağa kalktı, asma merdivenin oralarda dolanmaya başladı. Yardım etmek için heyecanlanan yer gösterici kız yanına yaklaşarak erkekler tuvaletinin ne tarafta olduğunu gösterdi. Fen onu görmezden gelip Sharman'a bakınmaya devam etti.

"Tamam çocuklar" dedi film. "Onu morga götürün. Şimdi Bayan Hargben, kocanızı sevmemek için nedeni olan birisini tanıyor musunuz?"

Fen kenarlarda oturan insanların görüşünü kapatıyordu. Adamın biri ayağa kalktı ve "Otursana yerine" dedi. Onun arkasından başka biri "Esas sen otur" dedi. Fen her ikisini de görmezden gelerek Sally ve Wilkes'in yanına döndü. "Diğer tarafa da bakacağım" dedi.

"Doğru. Şimdi Clancy denen yaşlı hanımı görelim" dedi film. "Bu iğrenç bir iş, şef. Hiç hoşuma gitmedi." İki dedektif perdeden kayboldu ve onların yerine, birbirlerine yapışmış gibi öpüşen kadın ve erkek kahramanlar geldiler. Hemen ardından, dörtnala giden bir dizi kovboyun önlerindeki bir kişiye ya da kişilere çılgınca ateş ettikleri kayalık bir altın madeni sahnesi takip etti.

"Yanlış makara!" diye bağırdı bir öğrenci keyifle. "Osbert gene sarhoş!"

Bu noktada ekran (belki de sempati içinde), şiddetli bir titreme hezeyanı geçirdi ve sonunda tamamen kararark sinemayı neredeyse komple ışıksız bıraktı.

"Kahretsin" dedi Fen.

Öğrenciler Osbert'in kafasını bir kovaya sokma niyetlerini gür sesle ifade ederek tek vücut halinde ayağa kalktılar. Bazıları gerçekten sahnenin gerisine koşuyordu. Smokin giymiş kısa ve tombul bir adam olan yönetici perdenin önünde belirdi; üzerine düşen kötü seçilmiş kırmızı bir spot ışık, onu yeni kana bulanmış bir vampir gibi gösteriyordu; adam herkesin sabırlı olması için umutsuzca yalvardı.

"Küçük bir teknik arıza" dedi nefes nefese. "Hemen halledilecek. Koltuklarınızdan kalkmayınız hanımlar ve beyler. Koltuklarınızdan kalkmayınız lütfen." Ama kimse adamı dikkate almıyordu. Makinistin kulübesinden itişme sesleri ve bağırışlar yükseldi.

"Koltuklarınızdan kalkmayınız" diye çaresizlikle tekrarladı yönetici boş yere.

Fen, Wilkes ve Sally ayaktaydı. "Bu kargaşada onu kaybedeceğiz" dedi Fen. "Hadi, en iyisi dışarı çıkalım. Eğer içeri girdiğimizi gördüyse, bu fırsattan kesinlikle yararlanacaktır." Kalabalığın arasından o tarafa yöneldiler. Tam çıkarlarken

aniden yöneticinin üstüne düşen görüntü, ona tuhaf bir hayalet görünümü kazandırmıştı.

"Dinle tatlım" dedi film. "Eğer dün gece nerede olduğunu sorarlarsa, bir şey söyleme. Bu bir komplo, anlıyor musun?"

Ama ana kapıların dışında gişedeki kız, iri ve melankolik cüssesiyle Bay Hoskins ve daha iyi bir iş arzusuyla madalyalarını yoklamakta olan sinema görevlisi dışında kimse yoktu.

"Neler oluyor?" diye sordu Bay Hoskins. "Berbat bir şamata duydum." Elleriyle, artık sırılsıklam olmuş saçlarından yağmur suyunu atmaya çalışıyordu.

"Buraya gelmedi mi?"

"Hayır."

Tam o anda koşuşturan ayak sesleri duyuldu ve Cadogan, üzerinden damlayan yağmur sularıyla, umutsuzluk içinde köşeyi döndü. "Dışarı çıktı" diye bağırdı. "Kaçtı."

Fen homurdandı. "Ah sevgili patilerim" dedi. "Onu niye durdurmadın?"

Cadogan, "Silahı var" diye yanıtladı. "Ve eğer filmlerdeki gibi, bir silahın üzerine atlayacağımı düşünüyorsan, çok yanılıyorsun."

Fen yeniden homurdandı. "Hangi yöne gitti?"

"Yandaki yoldan aşağıya. Bir bisiklet çaldı."

Fen tereddüt etmeden kaldırımın yanında duran, içinde kimsenin olmadığı mavi Hillman'a koştu, içeri girdi ve onu çalıştırdı. "Hadi" diye el etti onlara. "*La propriete, c'est le vol**, aracım yok diye, onu gene kaybedersem deliririm artık." Hepsi arabaya bir şekilde sığıştılar ve araba yola koyuldu. Arabanın, yakınlardaki *pub*'da bira içmekte olan sahibi, uzun süre arabanın gittiğini fark etmedi bile.

Sinemanın yanından aşağı inen dar sokağa döndüler. Tıkanık bir oluk boyunca kayan ayarsız tekerlekler, üzeri reklamlarla kaplı kırmızı tuğla duvara bir su dalgası sıçrattı; yağmur, arabanın ön farlarından gelen ışıkta gümüş iğneler

* Fransız anarşist Pierre-Joseph Proudhon'un 1840 tarihli *Qu'est-ce que la propriété?* [Mülkiyet Nedir?] eserinden. *Mülkiyet hırsızlıktır*, anlamına gelir (ç. n.)

gibi ışıldıyordu. Kısa bir süre sonra yol genişledi; deliler gibi pedal çevirip her dakika omzunun üzerinden arkasına bakmakta olan Sharman'ı gördüler. Yanına yaklaştıklarında, ışıklar bir an için adamın gözlerinin beyazını ve kemirgen ağzını aydınlattı. Yan yana geldiklerinde Fen bağırdı:

"Dinle Sharman, eğer durmazsan seni kaldırıma sıkıştıracağım."

Tam bu esnada, Sharman aniden dönerek ortadan kayboldu. Olan şey o kadar büyü gibiydi ki, adamın soldaki dar ve çamurlu patikaya döndüğünü bir an için fark edemediler. Fen kendine özgü aceleci ve sinir bozucu tarzıyla frene basıp arabayı durdurdu (Cadogan duruma uygun bir şekilde, "*Şaşkın bir devinimle beş mil dolanarak*"* dedi) ama yolun ağzı içeri girilemeyecek kadar dardı. İnip arabayı bıraktılar ve su birikintilerini sıçratıp iç çamaşırlarına kadar ıslanarak bir ışık parıltısına, benzin kokusuna ve müziğin sert tınısına doğru koştular. Ama sadece Sally, Sharman'ın bir çıkmaz sokakta olduğunu fark etti. Yolun sonunda Botley Panayırı vardı ve geldikleri yol dışında, başka bir kaçış yolu yoktu.

Sicim gibi yağan yağmurda duman çıkararak çalışan bir buhar makinesinin yanından geçerlerken, Sharman'ın bisikletini, önlerindeki devasa büyüklükteki çizgili çadırın yanında, yerde buldular. Fen, Cadogan ile Bay Hoskins'i dışarda nöbete bıraktı, yanına Wilkes ve Sally'yi alarak kapıdan içeri girdi. İlk anda ışıkların ve müziğin parıltısı gözlerini kamaştırarak onları şaşkına çevirdi. İçerde az insan vardı – hava panayır için müsait değildi. Sağlarında, saçları briyantinli bir gencin yanındaki kıza hünerlerini sergilemekte olduğu bir atış poligonu vardı; önde, paraların numaralandırılmış tahtalara yuvarlanması için oluşturulmuş sekizgen tezgâhlar (pek de fazla müdavimi yoktu); solda ise dart kabinleri, kuklalar ve el falına bakan bir falcı bulunuyordu. En uçta, üzerinde sadece iki kişinin olduğu devasa bir atlıkarınca vardı. Çarpışan arabalar amaçsızca daireler

* Samuel Taylor Coleridge'in "Kubilay Han" şiirinden (ed. n.)

çizerek dolanıyor, direklerinin ucundaki bağlantı noktaları tel ağların üzerinde çıtırdıyor, yanıp sönüyor ve aşırı güçlendirilmiş yüksek sesli hoparlörlerden neredeyse kükreyen bir dans müziği geliyordu.

"*Bebeğiiim*" diyerek şarkı söylüyordu gür bir ses. "*Asla neden deme bebeğiiim.*" Atlıkarıncanın düzeneği, metrodan geçmekte olan trenin ağır ve patlayıcı gücüyle, giderek artan bir şekilde gıcırdıyor ve güm güm vuruyordu. Üzerinde bir uyarı vardı: Bu makinenin hız sınırı yoktur. Bir yerde çatı sızdırıyordu; sular, ezilmiş kuru çamurun üzerine doğru akıyordu. Çıplak, ince ve beyaz bacakları, bereleri, ucuz yün mantoları ve mor dudaklarıyla bir grup genç kız, proleter bir cennetin parıldayan cici bicilerini, arabaları ya da ödülleri –oyuncak bebekler, oyuncak sürahiler, kanaryalar, akvaryum balığı, sigara paketleri gibi– ruhsuz ruhsuz izliyorlardı. Hava sıcaktı; ortalık buhar, yağ ve kanvas kokuyordu ve aralıksız bir gürültüyle doluydu.

Graham Greene romanından bir sahne gibi, diye düşündü Cadogan içeriye göz attığında; oralarda bir yerde, "Merhaba Mary" diyen birileri olmalı...

Ama ne bu ayrıntıları özümseyecek ne de edebi hatıralara çok fazla dalacak zamanları vardı. Sharman stantların birinin arkasından fırlayarak koşmaya başladı; bir çıkış bulmaya çalışarak en uçta iple bağlanmış çadıra kadar koştu. Çıkış yoktu. Fen Sally'yi zorla ateş hattının dışına itip ilerlerken, Sharman hayvani bir hırıltıyla geri döndü. Sonra büyük bir panik içinde, hızla hareket eden atlıkarıncaya koştu ve onu çevreleyen ahşap platformun üzerindeki direğe yaslanmış görevlinin bağırışlarına aldırmadan, neredeyse kollarını yuvalarından çıkartacak bir refleksle uçarak parmaklıklardan birini yakaladı ve sonra, kendisini yukarı çekti. Fen de bir anlık bir tereddüdün ardından, onu takip etti. Bir yerlerde bir kadın çığlık attı, artık tamamen telaşa kapılmış olan görevli Sharman'ı yakalamaya çalıştı ama başaramadı. Fen de düştü, sendeledi, dönemece kadar çırpınıp durdu ve merkezkaç kuvvetine ve geriye doğru çekişe karşı dengesini sağlamaya

çalışırken, acıyan elleriyle, yumuşak koltukları olan tahta bir motosiklete tutundu. Biraz ötesinde olan Sharman, o arada toparlanmıştı ve silahını almaya çalışıyordu.

Görevli, "Salaklar" dedi tam o arada Sally ve Wilkes'in yanına varmış olan Cadogan'a. "Kendilerini öldürmek mi istiyorlar?"

Atlıkarıncanın hızı normaldeki en yüksek süratine ulaştığında, ışıkları aniden karardı. Merkezdeki operatör sükûnet içinde ve kayıtsızlıkla baktı, gergin kasların tekrar yavaşlamadan önce dayanacağı birkaç dönüşü daha bekliyordu.

"Bu şeyi durdurmalısın" dedi Cadogan hızla. "İlk atlayan adam bir katil. Silahı var ve tehlikeli. Durdur şunu Tanrı aşkına."

Görevli ona baktı. "Ne oluyor be–"

Wilkes ani bir otoriterlikle, "Bu doğru" dedi. "Sally git ve polisi ara, sonra karakoldaki diğerlerine ulaş ve onlara buraya gelmelerini söyle." Bembeyaz kesilmiş olan Sally, sessizce başını sallayıp koşarak uzaklaştı. Sorunun ne olduğunu merak eden insanlar onlara doğru yaklaşıyordu.

"Tanrım" dedi görevli, aniden ikna olmuştu. Ve merkezdeki operatöre seslendi: "Heey Bert, durdur hemen! Çabuk!"

Kelimeler ani ve şiddetli rüzgâr ile atlıkarıncanın demirinin güçlü vuruşları arasında kaybolmuştu. Merkezdeki adam soran gözlerle başını salladı. Sharman cebinden tabancasını çıkarttı. Nişan alıp ateş etti. Merkezdeki adamın gözleri kısacık bir saniye boyunca aptalca ve kocaman açıldıktan sonra, adam gözden kayboldu.

"Piç kurusu!" dedi görevli ani bir öfkeyle. "O piç kurusu onu vurdu."

Diğer stantların sorumluları yaklaşıyorlardı. Ve atlıkarınca süratlenmeye devam ediyordu; muazzam yankılarıyla tüm çadırı sarsıyordu. Saçma müzik bangır bangır devam ediyordu: "*Canım aşkım, tatlı güvercinim, ay için ağlıyorum...*" Tüm yüzler aniden buruştu ve korku doldu. Atlıkarıncadaki diğer iki kişinin birinden, gerçek korkunun ortalığı delen çığlığı yükseldi.

"Yere yatın" diye haykırdı görevli. "Parmaklıkların altına yere yatın. Tanrım!" diye ekledi alçak sesle, "Bu hızla dönerken biri inmeye kalkışırsa, olanları anlatacak kadar yaşayamayacak."

Atlıkarınca hızlanmaya devam ediyordu. Yarı karanlık mağarada, yüzler ve bedenler sanki bir devin eli oynuyormuş gibi belli belirsiz görünüyor, gözden kayboluyor ve geri geliyordu. Çadırın içinde başka her şey durmuş, her stant boşalmış gibiydi. Aşağıdaki grubun üzerindeki saçaklarda rüzgârın artan şiddeti hissedilmekteydi.

"Onu durduramayız" diye mırıldandı görevli. "Artık durduramayız. Buhar çıkana kadar olmaz."

"Ne halt anlatmaya çalışıyorsun?" diye sordu Cadogan, aniden paniğe kapılmıştı.

"Motor tam ortada. Oraya gidebilmenin başka yolu yok. Eğer bu hızda ona binmeye çalışırsan, o kahrolasıca boynunu kırarsın."

"Ne kadar zaman lazım?"

Görevli omuzlarını silkti. "Yarım saat" diye yanıtladı sırıtarak. "Tüm bu boktan çadırı daha önce yıkmazsa tabii."

"Aman Tanrım" dedi Cadogan ve midesinde bir bulantı hissetti. "Tüfeklerden birini alıp onu vuramaz mıyız?"

"O şeye ateş etmeyi denersen, ondan başka her şeyi vurursun."

Atlıkarınca giderek hızlanıyordu.

"Buldum" diye araya girdi Cadogan aniden. "Eğer oradaki süpürgeliği kesersek, *altından* o merkeze gidemez miyiz?"

Adam bakakaldı. "*Gidebilirsiniz*" diye yanıtladı. "Ama orada bir sürü makine var ve sürünsen bile muhtemelen kafanı koparırsın."

"Denemeliyiz," dedi Cadogan, "sadece oradaki diğer iki kişi için bile olsa. Kör bir panik içindeler ve çok yüksek ihtimalle her an ölebilirler."

Görevlinin tereddüdü sadece bir an sürdü. "Seninle geliyorum" dedi. "Phil, bana aletleri getir."

Sen, ey kayıtsız okuyucu, hiç hızla dönmekte olan bir atlıkarıncanın kenarına yapışmış halde döndün mü? Ayaklarınız desteklenmişse, altmış derecelik bir açıyla içe doğru eğilebilir ve yine de dengenizi kaybetmezsiniz; aslında, ancak o zaman dengenizi sağlayabilirsiniz. Dik oturursanız, tüm gücünüzü, tıpkı döner bir yuvarlak masanın dış kısmına konulmuş bir iğnede olduğu gibi, merkezden dışarı atılmaya karşı durmak için harcayacağınızı görürsünüz. Her halükârda, orası, çaresiz bir adamla başa çıkmanın yeri değildir, ancak aynı dezavantajların her iki taraf için de geçerli olduğu doğrudur tabii.

Başka bir konu daha var, duyular da etkilenmeye başlar. Bir süre sonra size döndüğünüzü hissettiren tek şey, vücudunuzun acı veren dışa doğru çekilmesi olur. Görme duyunuz dahil diğer her şey size yukarı, hız arttıkça daha da dikleşen karanlık, sarp, sonsuz bir *yokuştan yukarı* çıktığınız yanılsamasını verir. Sonunda, var olmayan bir yerçekimiyle aşağıya doğru çekildiğinizi hayal eder ve kendinizi ona karşı savaşırken bulursunuz. Bu tuhaf bir histir; izleyenlerin eğimli yüzleri ve nükseden bir bulanıklığın yanı sıra, karanlık bir rüzgâr tünelinden yukarı doğru koşuşturmak ilk başta heyecan vericidir, sonra yorucu olur ve en sonunda da kaslarınız dayanamayacağınız kadar gerilip tahammül edilemez bir mücadeleye ve sefil bir kâbusa dönüşür.

Fen'in kolları önceleri bükülmeden dolayı ağrıyordu ama bu his en başlarda o kadar da tatsız değildi. Daha sonra bu melodramik ve son kovalamacada fazla anlam olmadığı aklına geldi: Tıpkı Sharman'ın biraz daha uzun süre kaçma arzusunun onu bu beyhude geçici sığınağa sürüklemesi gibi, onu da oldukça mantıksız bir dürtü buna zorlamıştı. Şu anda burada olduğuna göre, elinden gelenin en iyisini yapmalıydı. Silahının hâlâ bıraktığı yerde, odasındaki masanın üzerinde olduğunu hatırlayınca içinde bir rahatsızlık spazmı hissetti; daha sonra Sharman'ın bile ıskalayacağından neredeyse emin olarak ona ateş ettiği düşüncesiyle rahatladı. Atlıkarıncanın merkezine yaklaştıkça, hareket etmek kolay-

laşıyordu; ama insan, aynı zamanda, daha kolay bir hedef haline geliyordu. Her şeyi göz önünde bulundurarak olduğu yerde kalmaya karar verdi; dahası, atlıkarınca durana kadar Sharman hakkında hiçbir şey yapmamaya da karar verdi, durduğunda yeterli zamanı olacaktı.

Tüm bu kararlılığı, Sharman'ın ilk atışıyla suya düştü. Bu kasıtlı ve işe yaramaz girişim, Fen'de ne kahramanlık, ne duygusallık, ne haklı bir öfke, hatta ne de içgüdüsel tiksintiye benzeyen bir şey uyandırdı; işin olumsuz yanını ifade ettikten sonra, bu duygunun ne olduğunu kelimelere dökmek zor olabilir, çünkü bu insanlığın ortak bir duygusu değil, sadece Fen'in kişiliğinin temelinde yatan bir şey. Sanırım en makul şey, bunun tutkusuz bir adalet ve orantı duygusu ile israfa karşı köklü bir itiraz olduğunu söylemek olurdu. Sebebi her ne olursa olsun bu durum Fen'i, eyleme geçmek için ani bir arzuyla baş başa bıraktı ve "Enigma Varyasyonları"nın final bölümündeki şarkıyı kendi kendine sessizce ve umursamazca söyleyerek tahta motosikletlerden birinin yanına çömeldi; merkezkaç kuvveti onu motosiklete yapıştırdı ve ileriye doğru itmeye başladı.

Sharman elinde silahla döndü, onu gördü ve etkili olabileceği ana kadar silahını tutarak bekledi. Kıpkırmızı olmuş gözleri deli deli parıldıyordu; haykırıyordu ama sözleri havanın uğultusunda kayboluyordu. Menteşeli ve engebeli tahtaların üzerinde yükselip düşen iki adam, kara rüzgârlarının eğimli tünellerinde tüm niyetleri ve amaçlarıyla baş başaydılar. Hızın artmasıyla, dışarıdaki şeyler daha da önemsiz ve alakasız hale gelmişti.

Fen devam etti. Yavaş ve sinir bozucu bir ilerlemeydi, özellikle de motosiklet sıraları arasındaki boşluklarda. Bir el ya da ayak kayabiliyor ve tırnaklar, tutunma çabası içinde acı çekerek kavrıyor ya da yırtıyorlardı. Her yerinden ter akıyor, gürültü kulaklarını çınlatıyordu. Ne yapacağına dair hiçbir fikri yoktu; bir şey fırlatmaya kalksa, elindeki dışarı atılamazdı bile – zaten atacak hiçbir şeyi yoktu. Gene de Sharman'a doğru ilerlemeye devam etti; Cadogan ile gö-

revlinin atlıkarıncanın altından ortadaki kontrol noktasına doğru ilerlediklerinden bihaber bu iki adam, birbirlerinden sadece iki metre uzaktaydılar. Bu noktada aslında Fen'in girişimleri tükenmişti, aklına yapacak bir şey gelmiyordu; Sharman'ın üzerine atlamak fiziksel bir imkânsızlıktan öte, neredeyse kendi kendini kesin imhayla sonuçlanırdı. Ve böylece, eski moda bir düşünce biçimi olarak, Fen tanrılardan yardım istedi.

Tanrılar bu isteğe cevap verdiler. Belki de onun bu dramdaki *deus ex machina*'nın (tüm dünyaya karşı) ateşli bir savunucusu olduğunu hatırlamış ya da sadece olayların bu akşam yeterince uzun sürdüğünü düşünmüş olabilirler. Gerçekte olan şey ise, Sharman'ın bir an için ayaklarının yerden kesilmesi ve toparlanmaya çalışırken silahını düşürmesiydi. Bir an hareketsiz kalıp durumu kavradıktan sonra Fen adamın üzerindeydi.

Doğası itibariyle, bu mücadele uzun süremezdi. Birbirine kenetlenmiş bu iki adamın –özellikle de daha dışardaki Fen'in– aldıkları darbeyle parmaklıklar arasındaki boşluğa doğru sendelemeleri an meselesiydi. Fen ne yapması gerektiğini biliyordu, öyle de yaptı. O boşluğa vardıklarında, iki kolunu da Sharman'dan kurtardı. Soldaki kol, korkuluğa ulaşmak için dışarı fırladı, dayanılmaz bir azapla bir an için her iki bedenin de ağırlığını taşıdı; sonra bir balta gibi sallanan sağ kol, kenardaki Sharman'ı yana ve geriye doğru vurdu. Hava, adamı bir yaprak gibi aldı. Aşağıdaki bembeyaz yüzlü kalabalık, onun bir destek direğine korkunç bir şiddetle savrulduğunu, merdivenlerden aşağı yuvarlanarak ayaklarının dibinde, yerde kımıldamadan uzandığını gördü. Cadogan ve görevli de, neredeyse aynı anda, kahramanca ve sağ salim kontrol noktasına ulaşmışlardı. Atlıkarınca yavaşladı. Durduğunda, hevesli eller Fen ve korkmuş ama zarar görmemiş olan diğer ikisinin salimen anakaraya basmalarına yardımcı oldular. Kontrol odasındaki adam bilincini kaybetmişti ama hayati tehlikesi yoktu; kurşun sadece kolunu kırmıştı.

Wilkes, Sharman'ın parçalanmış ve kanayan vücudunun yanından ayağa kalktı.

"Ölmedi" dedi. Her tarafı kırılmış ama yaşayacak."

Fen titreyen sesiyle, "Asılmak için" dedi. "Bu arada" diye ekledi neşeyle, "en azından Jane Austen tutkunları bir kişi eksilecek."

Günün kayda geçen son yorumu bu olmalı. Fen daha sözünü bitiremeden, Bay Scott ve Bay Beavis Lily Christin III ile geldiler; onları Emniyet Müdürü ve yardakçıları takip etti; onları mavi Hillman'ın sahibi izledi; onu Sally'nin aradığı polis takip etti; onları Sharman'ın aldığı bisikletin sahibi izledi; onu, istasyon barının içkilerinden çok etkilenen Bay Barnaby ve ordusu izledi ve onları da, demiryolu yetkilileri tarafından bir sorun olduğu bildirilen ve her zamanki gibi sadık, otoriter ve etkisiz görünen üniversite polisi, disiplin görevlisi ve diğer iki polis takip etti.

Muhteşem bir buluşmaydı.

14
İleri Görüşlü Hiciv Ustasının Bölümü

"Açıklamalar" dedi Fen kasvetli kasvetli. "Açıklamalar, açıklamalar, açıklamalar. Polise açıklama, disiplin görevlilerine açıklama, gazetelere açıklama. Son kırk sekiz saattir bir köpeğin hayatını yaşıyorum. Tüm itibarım yok oldu. Kimse artık bana saygı duymuyor. Öğrencilerim benimle açıkça dalga geçiyor. İnsanlar ben geçerken, Lily Christine'i işaret ediyor. Bunu hak edecek ne yaptım hâlâ anlayamıyorum." Kaderci bir şekilde viskisini içmeye devam etti. Kimse halinden anlamıyordu; iki gün geçtikten sonra bile, mutluluk dışında bir şey hissetmiyorlardı.

Cadogan, Wilkes, Sally ve Bay Hoskins, Fen'le birlikte Mace and Sceptre'ın gotik barında oturuyorlardı. Saat akşam sekiz olmuştu, o yüzden salon epey doluydu. Gözlüklü ve uzun boylu genç adam *Karabasan Manastırı*'nı bitirmiş, şimdi de "Crochet Kalesi"ni okuyordu; geniş ağızlı lisans talebesi hâlâ barmenle atları tartışıyordu; kızıl saçlı ise arkadaşına, daha önce olduğu gibi, dünyadaki ekonomik kötülükler konusunda ahkâm kesiyordu.

"Rosseter'ın soruşturması" diye devam etti Fen. "Polis sorguları. Ben neden araba çalmışım? Dr. Wilkes neden bisiklet çalmış? Bay Cadogan neden yiyecek içecek çalmış? Küçük zihinler. Kafamı bozuyorlar. Hiç adalet yok."

"Sharman'ın itirafının senin çıkarımlarını doğruladığını anlıyorum" dedi Cadogan, "ama senin çıkarımlarının ne olduğunu anlayamadım henüz."

"Her şey her şeyi doğruluyor." Fen'in kasveti artmıştı. "Bayan Tardy'nin cesedi Havering'in söylediği yerde bulundu. Rosseter'ın çantasıyla, onu vuran silah Sharman'ın evinde bulundu – bu arada, küçük bir silahtı ve sanırım

onu, kıyafetlerinin altına saklamış olmalı. Polis, Winkworth denilen kadını bu akşamüstü, ülkeden çıkmaya çalışırken yakaladı – bunu biliyor muydunuz? Havering'i aldılar tabii ki. Her ikisinin de yargılanacağını umuyorum." İkinci içkileri ısmarladı. "Doktorların dediğine göre, Sharman'ın kendine gelmesi altı ay alacak. Konu oraya gelirse, ben de kendime gelemeyeceğim. Kilisedeki konu için papazdan özür dilemek zorunda kaldım. Aşağılayıcı bir durum. Kimse hiçbir şey için teşekkür etmiyor."

"Oyuncak dükkânında olanlarla ilgili tüm bu insanların hikâyelerinin, Sally'yi suçlamaya yönelik olduğunu sanıyordum."

"Olabilir. Konuyla ilgili önyargılı değildim. Sadece şu var: Eğer bir hipotez olarak bunlar doğruysa, cinayetin işlenebileceği apaçık tek bir yol ve bunu yapabilecek tek bir kişi –Sharman– vardı."

"Hâlâ anlayamıyorum. Havering'in söylediği gibi, kadın gerçekten 11:40'ta *mı* öldü? Çünkü eğer öyleyse, o saatte geri kalan herkes farklı bir odada beraberdi."

İçkiler geldi, Fen parasını ödedi. "Evet evet, 11:40'ta öldüğü doğru" dedi. "Ve doğal nedenlerden değil. Biliyorsunuz, ikinci bir ihtimal yok; kadın nefessiz kalarak ölmüştü."

"*Nefessiz kalmak derken?*"

"Öyle olmalı. İple boğulmakla nefessiz kalarak ölmenin semptomları neredeyse tamamen aynıdır, çünkü ikisi de akciğerlerdeki havayı keser, biri ağızdan, diğeri ise boğazdan. Yani eğer iple boğulmuş olması imkânsızsa, nefessiz bırakılmış olmalı. İple boğulduğunda sonuç neredeyse anında gerçekleşir, ancak nefessiz bırakarak öldürmek epey zaman alabilir."

Cadogan birasını yudumladı. "Öyleyse boynundaki izlere – morluklara– ne diyorsun?"

"Ölümden sonra yapılmış olabilirler." Fen elini cebine sokup kirli bir kâğıt parçası çıkardı. "Bunu senin için yazdım. Herkesçe kabul edilmiş bir otoriteden. 'Pek çok tıp hukuku uzmanından oluşan bir grup'" diye okudu, "'yaşayan bir insana uygulanan iple boğma izlerinin, özellikle ölüm yeni

ise, bir ceset üzerinde üretilenlerden neredeyse hiç ayırt edilemeyeceğini tespit etti.'* Ve ölüm *çok* yeniydi.

Bu meselenin görünürde imkânsız olmasıyla ilgili nokta şuydu: Bir kişiyi iple boğarsan öldüğünde orada olman gerekir ama onu nefessiz bırakırsan orada olman gerekmez.

Elbette ki, bu boğulma teorisi doğrudan Sharman'ı işaret ediyor. Durumu hatırlıyor musun? Rosseter kadınla konuşmuştu ve onun dışındaki diğer iki şahide göre de, o kadının yanından ayrıldığında, kadın hayattaydı *ve konuşuyordu*; eğer konuşuyorduysa, boğulmanın ilk aşamalarında olamazdı. Rosseter sonra, Havering ile Winkworth denilen kadının yanına gitti, ölüm anına kadar yalnız olan *tek* kişi ise Sharman'dı. Konu bu kadar basit.

Olan şey, Sharman'ın bu yıldırma olayının işe yaramayacağını fark etmesiydi. Bu yüzden içeri girdi, kadını bir darbeyle bayılttı, burun deliklerini kapadı, boğazına bir mendil tıkıştırdı ve onu ölüme terk etti. Sonra Rosseter onu tabancayla kadının yanına geri gönderdiğinde, boğulma kanıtlarını çıkarıp ipi boynuna bağladı (ışıkla ilgili o hikâyeyi bir bahane olarak kullanarak)."

"Ama Tanrı aşkına" diye araya girdi Cadogan, "*Niye* böyle bir şey yaparsın ki? *Neden* olayın bu kadar imkânsız görünmesini istersin? Ayrıca, bildiği her şeye rağmen, geri döndüğünde kadın ölmemiş bile olabilirdi, ki bu da tüm planı mahvedebilirdi."

"Belli ki imkânsız görünmesini istememişti" diye sabırsızlıkla cevap verdi Fen. "Boğma düzeneğini ayarlayıp geri geldiğinde, diğerlerinin farklı farklı odalarda olmalarını beklerken, hepsini bir arada buldu; bu durum tüm suçu daha önce konuştuğumuz nedenlerden ötürü yanılma payı olmaksızın ona yükleyecekti. Bu yüzden yapmış olduğu şeyi farklı bir şeye benzeyecek şekilde tasarlamak zorunda kaldı ve iple boğulma, semptomlar göz önüne alındığında, tek olasılıktı."

* Hans Gross'un *Suç Araştırmaları* (*Criminal Investigation*, Sweet and Maxwell, 1934).

"Peki ya etrafta dolaşan birisi olduğuna dair anlattığı hikâye? Sally, dolaşan kimse olmadığını söylemişti."

"Tabii ki öyle biri yoktu." Fen'in ses tonu bıkkındı. "Duyduğu kişi *Sally* idi. Öyle değil mi Wilkes?" diye aniden sordu.

"Ha?" dedi Wilkes, bu kadar kaba bir şekilde hitap edilmekten irkilmişti.

"Görüyorsun" diye devam etti Fen, "Wilkes'in keskin ve aktif zihni de hemencecik aynı sonuca geliverdi." Yaşlı meslektaşına hınzır hınzır baktı. "Doğal olarak bunların hepsi, şahitlerin hikâyelerinin doğru olmasına bağlıydı. Neyse ki, hiç kimsenin bunlara girmesine gerek kalmadı, çünkü Sharman ikinci görüşmemizde kendisini ele verdi. 'Herhangi bir komploya karıştığıma hiç kimse tanıklık edemez' dedi. Eee, aslında yaşasaydı, Rosseter tanıklık edebilirdi. Katil dışında onun öldüğünü sadece biz ve polisler biliyorduk. Sharman Rosseter'ı öldürdü; Sharman ayrıca Miss Tardy'yi de öldürdü."

"Miss Snaith'in ona para bırakmasını nasıl sağladı peki? Bunu bilen var mı?"

"Ah, eğitim üzerine saçma sapan bir kitap yayımladı ve kadın da konuyla ilgilendi. Yazıştılar, sonunda da tanıştılar. Sharman ona karşı oynadı, bu da kadının hoşuna gitti. Zavallı küçük dalkavuk."

Ardından gelen sessizlikte, kızıl saçlı lisans öğrencisinin, "Herkese ihtiyaçlarına göre" dediği duyuldu. "Mutlak eşitlik değil, çünkü insanların *farklı* ihtiyaçları var."

"İnsanların ihtiyaçlarının neler olduğuna kim karar veriyor?" diye sordu yanındaki arkadaşı.

"Tabii ki devlet. Böyle aptalca sorular sorma."

Fen şikâyetlerine geri dönmüştü. "Sırf Scott ve Beavis Emniyet Müdürü'nü Londra'ya giderken yarı yola götürüp getirdiler diye" dedi, "bana bir demiryolu amelesi gibi küfretme hakkına sahip olduklarını sanmıyorum."

"Bu arada, nasıl oldu da panayıra geldiler?"

"Ah, istasyonda Barnaby'nin çetesine rastladılar. Bu da bana, on dakika içinde onunla bir şeyler içmek için New

College'a gitmemiz gerektiğini hatırlattı. Yol için bir tane daha alalım."

"Ben alırım" dedi Cadogan. İçkileri ısmarladı. "Spode Londra'ya geri döndü. Telif ücretlerimi artırması için biraz uğraştım ama artırmıyor. Yakalaması zor bir balık gibi."

"Yani sen şimdi gene şiirler mi yazacaksın?" diye sordu Sally.

"Evet. Bu benim *métier**. Hatta roman işine bile bulaştırabilirim elimi."

"Derenin ortasında kırbaçlanan ölü atlar..." diye mırıldandı Fen. "Sen ne yapacaksın Sally?"

"Ah, bilmiyom. Bir süre daha işime devam ederim. Aksi takdirde günü nasıl geçireceğimi bilmiyorum. Ya sen Anthony?"

Bay Hoskins kıpırdandı. "Çalışmalarıma devam edeceğim... İyi akşamlar Jacqueline" diyerek geçmekte olan bir sarışını selamladı.

Fen aniden "Wilkes" dedi.

"Hıı?"

"Sen şimdi kendi başına ne yapacaksın?"

"Sen kendi işine bak" dedi Wilkes.

Cadogan aceleyle araya girdi: "Ya sen Gervase?"

"Ben mi?" dedi Fen. "Mezara doğru düzenli ve onurlu ilerlememe devam edeceğim."

Bardaki kalabalık artmış, havadaki duman gözleri yakmaya başlamıştı. Fen hüzünlü hüzünlü viskisini içiyordu. Gözlüklü ve uzun boyunlu genç adam "Crochet Kalesi"ni bitirmiş "Headlong Malikânesi"ne başlamıştı. Sally ile Bay Hoskins derin bir sohbete dalmışlardı. Wilkes gene pinekliyor gibi görünüyordu. Cadogan'ın zihni ise tatlı bir boşluk içindeydi.

"Hadi 'Shakespeare'den Berbat Dizeler' oyununu oynayalım" diye bir öneride bulundu.

Ancak Bay Hoskins aniden, "Kadınların tuhaf yolları var" dediği için oyuna başlayamadılar. Herkes saygılı bir

* (Fr.) İş.

dikkatle dinliyordu. "Ama eğer Bayan Snaith'in tuhaflıkları olmasaydı, bu işlerin hiçbiri gerçekleşmezdi. Pope'un *Bukleye Tecavüz*'ünde kadınlar hakkında söylediklerini hatırlıyor musunuz?" Sorgulayarak etrafına baktı. "Şöyle diyor:

Her yerden, farklı süs püsle,
Değiştiriyorlar hareketli oyuncak dükkânının yerini kalplerinde...

Olur şey değil..."

